Dionysii Aphri sive
Alexandrini

[illegible]

Dionysij Alexan DRINI DE SITV ORBIS

Liber, Græcè, & Latinè ad uerbum, ut conferri à studiosis posit: Vnà cum

EVSTATHII THESSALONICENSIS archiepiscopi Cõmentarijs longè doctiss. nunc primùm in Latinum sermonẽ conuersis, ac plurimis in locis castigatis, per BERNARDVM BERTRANDVM Rheginum Galloprouincialem.

Adiectus est locuples rerum & uerborum memorabilium INDEX.

Cum Cæs. Maiest. gratia & priuilegio ad decennium.

[redacted]

[redacted], PER [redacted]

[redacted]

CLARISSIMO UIRO DOMINO IOANNI DODYEV, REGIO consiliario apud Lugdunenses, Bernardus Bertrandus Rheginus Galloprouincialis S. P. D.

FREQVENTER mihi in memoriam uenit, quum iam annis aliquot elapsis Parisijs degeres, quàm diligenter optimos autores euolueres, inexpleta cupiditate perdiscendi illa, quę ad studia humanitatis pertinent, & ἐγκυκλοπαιδείαν absoluunt: ita ut meritò affirmare possim, illam tuam sedulam diligentiam, in lectione probatissimorum scriptorum, me ueluti calcaribus, torpentem ac segnem, ad grauiora excitasse, ut tecum de illis familiariter conferrem, quibus ualde in domesticis colloquijs delectabaris. atq; istius tuæ sedulitatis aliquot testimonia publicè starent, nisi aduersa ualetudo tibi obsuisset, qua subindè correptus, literarũ exercitationem intermisisti. Sed nemo in hac mortali uita, ex omni parte beatus: id quod uitæ humanæ apertè nobis calamitatem decernit. Propterea (amplissime uir) ne immemor

essem tuę in me humanitatis, sæpe mecum cogitaui, qua ratione possem ex officio respondere: quod dudum præstitissem, nisi me peregrinationum molestiæ, hactenus impediuissent: quæ etsi exiguæ uideantur, illis tamen profectò acerbæ sunt, qui rem ipsam attentarunt, uel molestias illas diu sustinuerunt: in quibus Proteum agere oportet, qui se pro animi libidine (ut poetæ referunt) in uaria animantia transformabat, naturæ prima lineamenta obtegens, & animi affectus subindè immutãs, secundum speciem animantis. At postremò Basileæ degens, à tanto agmine difficultatum subleuatus, & à laboribus recreatus: cœpi seriò animum instituto nostro intendere, ut tandem significationem aliquam animi grati, & in te bene affecti, tibi aperirem: ne in longius institutum protraheretur, uel propter neglectam tum loci tum temporis occasionem, recẽs aliquod impedimentum insperatò oboriretur. Porrò tunc accidit, quum priuata ibi studia tractarem, & illorum quæ mihi commissa erant, ut de Eustathij Thessalonicensis archiepiscopi commentarijs, in poema Dionysij Alexandrini de situ orbis, quædam audirem: quæ à uiris singularis erudítionis

nis mirè commendabantur, è serenissimi ac inuictissimi Regis, principis nostri, bibliotheca antea deprõpta, & typis regijs Lutetiæ Parisiorũ excusa. atq; hæc quum præ manibus haberet Eugenitus Pardus, iuuenis nobilitate ac doctrina clarus, & ab instituto destitisset, animum conuerti, ut quæ ille persequi propter alias occupationes non potuit, nostro mediocri labore, tanquam ab ouo rursus incipiens, ad finem perducerẽ: allectus suauissima scholiastis scribendi ratione, methodo, & multiplici eruditione, ut admirari satis non possem, pro magnitudine rei, ac dignitate: adeò in illis latet uberrima rerum topicarum, chronicarum, pragmaticarum, & genealogicarum cognitio. Verùm quòd iam nobis liceat tanto autore frui, primùm inuictissimo Regi, piæ memoriæ, Francisco Valesio acceptum feramus, qui nostro sæculo in toto orbe terrarum, de literis bene meritus est: deinde Christianissimo ac inuictissimo Regi, Henrico Valesio secundo, principi nostro, et heroi fortissimo, qui non solum quæ à parente accepit, seruat: sed in omnibus auget, ornat, ac feliciter retinet, cum nominis immortalitate, & multorum utilitate. Idcirco quũ erudita Com-

mentaria Eustathij Thessalonicensis archi episcopi absoluissem, mihi ea digna uisa sunt, ut tibi dedicarē, nō tam propter styli grauitatē, uel orationis splendorem (siquidem menti autoris eliciendæ magis operā dedimus, quàm sermoni culto) quàm ut illa tibi offerrē, quæ ab erudito præsule proficiscuntur, & grata fore sciebam. nam adhuc in recenti memoria habeo, quibus prę cæteris in familiaribus colloquijs delectabaris, (taceo iuris scientiam, & rerum naturalium contemplationem) ueluti de doctrina sphærica, descriptione totius orbis habitabilis, partibus eiusdē, rebus gestis, moribus, legibus ac institutis diuersarum gentiū, & (ut paucis rem absoluam) quæ concise à Dionysio describuntur, illa fuse in commentarijs Eustathij explicātur: qualia sunt topica, chronica, pragmatica, & genealogica: in quibus maiorem partem eorum facilè inuenies, quibus singulari uoluptate olim afficiebaris. Quamobrem (ornatissime uir) munus tibi oblatum accipe: quod posthac tuæ in me humanitatis symbolum erit. Bene uale:

Basileæ, 1556.

ΡΕΝΑΤΟΥ

ΡΕΝΑΤΟΥ ΓΕΡΔΡΙΕΡΙΟΥ ΠΡΟΣ
τὸν Διόνυσον δίστιχον.

Ηθα γένος λίβυς, τοῖς γραίκοις οὐ μὲν ὑπείξεις,
Γνωρίζει σ' ἑλλὰς, ἠ' ἔσεται ἀθανάτος.

BERNARDI BERTRANDI RHE-
gini ad Dionyſium Diſtichon.

Dotibus ingenij te Pœnum Græcia nouit:
Non Græcis cedis, nomen ad aſtra ferens.

Eiuſdem ad lectorem Epi-
gramma.

Orbis terrarum tractus ſi diſcere poſcis,
Atq; ſitus uarios, quos mare, terra, tenent:
Hoc tibi præ manibus præclarum laude poema
Accipe, quò tandem doctior eſſe queas.

Eiuſdem ad Euſtathium Scho-
liaſten.

Quis tua non meritò laudabit Scholia docta,
In quibus ingenij uis tua ſumma latet?
Perpulchrè ſtudio ſummo conſcripta uidebit
Lector, ſi rectè tædia grata ferat.

BERNARDI BERTRANDI RHEGINI *Galloprouincialis, in Dionysium de Situ orbis, ad Lectorem Præfatio.*

QVANTVM Græcia Latio profuerit, non ignorabis (candide lector) si per longam rerum gestarum seriem, & annorũ supputationem, in memoriam reuocaueris, Græcos post totius orbis exundationem, annis aliquot elapsis, prima initia artium & disciplinarum, à priscis hominibus accepisse: licet Græci passim multa sibi uendicauerint, quæ teste etiam Iosepho de Antiquitate Iudæorum, primi seculi hominibus iurè tribuenda erant: à quibus inuentas artes ac disciplinas Græci, quum nondum intestinis prælijs se confecissent, nec patriam proditionibus suis, muneribus uidelicet corrupti, barbaris tradidissent, non solum coluerunt, sed acceptas etiam locupletissimè auxerunt. id quod & Cicero innuit, dum rerum quidem inuentionem Græcis concedit, inuenta uerò dilatandi artificium Latinis tribuit. qui eo mihi animo id fecisse uidetur, ut reliquos tanquam barbaros excludens, merita omnes laude priuaret. Cæterùm fœlicia sanè tempora illa fuerunt, in quibus Græci non solum sibi ipsis, ac posteris suis, uerumetiam exteris omnibus, in re literaria profuerunt, relinquentes innumera monumenta artium ac disciplinarum: quum adhuc Græcia glandibus uictitaret, Saturnia regna florerent, Deucalion in Thessalia post aquarũ exundationem de multis bene mereretur, Cecrops in Attica ex Aegypto profugus regnũ institueret, Cadmus Thebas coleret, & Heroes in Colchidem nauigarent. At postremò remollescere cœperunt, quum primùm inex-

inexpleta dominandi cupiditate, & incredibili studio locupletandi res priuatas flagrarunt, sensim ab optimis disciplinis ac artibus seipsos abducentes: id quod pulchrè Iustinus describit, dum res gestas Grę corum obiter percurrit. Siquidem totius Gręcię interitus & ruina (ut idem autor testatur) bellum Peloponnesiacum fuit, in quo fortiter Lacedæmonij aduersus Athenienses pugnantes, omnem Gręciam ad arma excitarunt: quos etiã totius Græciæ oculos uocat, quia inter Græcos Lacedæmonij & Athenienses potentiores fuere. Tunc itaq; Athenienses, reliquiq; Græci, cœperunt pro scholis instituendis, & fori celebritate, classem instruere, theatrum ædificare, oratorum ac philosophorum loco duces belli conducere, & copias conscribere: quousq; mutuis uiribus attriti, à Persis reliquisq; barbaris, deinceps autem à florentissimo Romanorum imperio, ad extremum seruitutis iugum redacti fuerunt. Ad quos ultimò quum barbari peruenissent, & ingentem numerum librorum reperissent, in Persiam ac Arabiam ferunt transtulisse: à quibus Ptolemæum ingenti ære multos redemisse, non solum ex Attica, sed etiam ex alijs locis Græciæ comportatos, historici affirmant. Verùm ne ciuilia Græcorum dissidia referamus, sed potius diuina illorum monumenta admiremur, quę nostris temporibus rem literariam augent, ornant, ac poliunt: quæso dicas (candide lector) quid est uel artium uel disciplinarum, quod Græcorum studio excultum, elaboratumq; non fuerit? An non fuit olim Græcia ad miraculum docta? Quid uerò proceres Romanorum impulit, ut liberos suos disciplinarum causa in Græciã mitterent: uel Græcos etiam ipsos, ad instituendas iuuentutis formandæ gratia scholas, honorificè in urbem uocarent? Nonne me-

ritò M. T. Cicero filiũ ſuum Athenis degentem adhortabatur, ut latina Græcis coniungeret? Porrò inficiari nemo poteſt, Græcos in omni philoſophiæ parte (reliquas enim diſciplinas, quarum immortalia monumenta nobis reliquerunt, prætereo) excelluiſſe: quæ à Diogene Laertio in uita Ariſtotelis, in θεωρικὴν, quæ cognitione ac ſcientia conſtat: & πρακτικὴν, quæ actione cernitur, diuiſa eſt: ruſuſq; θεωρικὴ in φυσικὴν & λογικὴν ſubdiuiditur. At ſi θεωρικὴν ſpectes, quæ in cognitione eſt ſita, nónne Græci longè præeunt? ſi uerò naturam contempleris, quis eruditius ac fuſius Hippocrate, Platone, Ariſtotele & Galeno, de illis quæ in cognitione uerſantur, diſſeruerit? A' quibus tamen excludendi non ſunt, olim abditarum rerum naturalium indagatores, Pythagoras, Thales Mileſius, Democritus, Anaxagoras, & Parmenides. quorum in numero diuinum Socratem libenter etiam refero, licet totus patheticus ac moralis fuerit: ut ex Xenophõte quoq;, cuius de dictis ac factis Socratis extat libellus, apparet. Deinde ſi λογικὴν inſpicias, principes illi fuerũt: cui coniuncta eſt benedicendi ſcientia, quamuis officio, ὑποκειμένῳ, fine, & alijs ad inuicem ſecernantur, quæ iam noſtri inſtituti non eſt recenſere. Qua quidem in parte bonam nobis operam Ariſtoteles præſtitit: licet implicatè, & nimis inuolutè: eruditè tamen, ut anſam poſteris, maiora inquirẽdi (quò uſus præceptorum notior eſſet) haud difficilem præbuerit. Id quod etiam duo noſtri temporis eruditi cumprimis homines feciſſe uidentur, Ioachimus Perionius, & [redacted], non tamen abſq; multorum ſtomacho: & in Germania utraq; dicendi facultate uir inſignis, Ioannes Sturmius. unicuiq; enim liberum eſſe debet, de ijs quæ neq; ad religionem, neque

ad

ad pietatem pertinent, sententiam dicere. Demum ex altera philosophiæ parte (quam Diogenes Laertius πρακτικὴν uocat) non minorem illi gloriam retulerunt, quàm ex Theorica, propter quã apud Græcos olim Socrates quoq; omniũ sapientissimus est habitus: & idcirco eum de cœlis traxisse philosophiam, & mortalibus disseminasse affirmarũt. Hanc uerò ante Socratem, Pandorã quidam è cœlis euulgasse hominibus fabulati sunt. Ego uerò Græcos propter eruditionem præcipuè admirandos esse censeo: inter quos Aristoteli primus locus post Platonem concedendus est. nam si methodum eius obserues, deprehendes eum in Ethicis, non solum hominem priuatum in doctrina morum informare, sed & iam institutum œconomiæ præficere. Qui enim seipsum potest regere, probabile est aliis præesse posse: & qui œconomiam diligenter gubernare norit, rempub. accedente ætate ac usu, administrare fœliciter poterit: propterea etiam libros Politicos, post Ethicos & Oeconomicos edidit. Hæc à me nõ ideo dici existimare debes, ut Latinos scriptores extenuare uelim, quos & ueneror, & admiror. nullus est enim tam excæcato ingenio, qui non uideat, M.T. Ciceronem ea in parte philosophiæ, quæ in actione sita est, maximè floruisse. nam quid aliud docet in libris Officiorum, de Amicitia, de Senectute, in Paradoxis, in quæstionibus Academicis, Tusculanis, de Natura deorum, de Finibus bonorum & malorum, de Fato, de Legibus, de Republ. (quos ex Platone contexit, Plato uerò à Lycurgo decerpsit: Lycurgus autem partim à Mosaicis legibus, partim ab oraculis Apollinis, ut quidam existimant, rempub. instituit) item in libro de Vniuersitate, (qui tamen mihi potius ad naturalem Philosophiam, quàm ad mo

ralem

ralem ſcientiam referendus uidetur) & in reliquis, quos longum eſſet recenſere. in quibus Cicero, quę à Peripateticis, Stoicis & Academicis, de morali philoſophia ſcripta ſunt, ita inſeruit, ut uel tanquam uera aſſereret, uel ut falſa dogmata refutaret. Propterea primo libro Officiorũ ſcribit, ſe uelle Academicum agere: quò illis aſſentiatur, qui ueritati magis conſentanea dicunt. Siquidem Academici, de re propoſita in utramq; partem diſputant. Quamobrem mirari nemo debet, ſi orationes ſuas ita patheticas conſcripſerit: id eſt, affectibus grauioribus & lenioribus conſperſerit, quorum officina ac domiciliũ Philoſophia moralis eſt: id eſt, quæ de animi affectibus & moribus diſſerit. Id quod maximè obſeruabis in genere iudiciali, in quo genere uerſantur orationes Ciceronis pro Milone, pro rege Deiotaro, pro Archia poeta, Cluentio, Gabinio, & reliquæ. quas ſi Demoſthenis orationibus contuleris, deprehendes Demoſthenis militares magis eſſe, & minus patheticas. quid enim aliud habet maior pars orationum Demoſthenis, quàm de conſcribendis copijs, claſſe inſtruenda, uectigalibus exigẽdis pro ſtipendio militum, de pace componenda, de inducijs, de legatis mittendis, de fœderatis ac ſocijs, de bello aduerſus Philippum, de amicitia cum Philippo, de tuendis ſocijs, de libertate totius Græciæ, de imperio & libertate populi Athenienſis, de arcibus retinendis, & ſimilia. In utroq; autem uberrimum dicendi fontem reperies. de quibus ſatis, ne te prolixitatis tædio afficiam. Cæterùm ad illam partem Philoſophiæ redeo, quæ θεωρικὴ dicitur: ad quam diuina Matheſis referenda eſt, quæ Arithmeticam, Geometriam, Aſtronomiam & Aſtrologiam complectitur: in quibus Babylonios ac Aegyptios ante Gręcos floruiſſe,

satis constat: idque propter obseruationes astrorum, quæ prisci quum diuturnioris uitæ essent, commodius obseruare atque perscrutari potuerũt. Ob eamque causam Deum primos homines longæuos fecisse aiunt, ut Iosephus libro primo Antiquitatum, cap. 40. scribit, cuius hæc uerba sunt: ἔπειτα καὶ δι' ἀρετὴν καὶ τὴν εὐχρηστίαν ὧν ἐπενόουν ἀστρονομίας καὶ γεωμετρίας πλεῖον ζῆν τὸν θεὸν αὐτοῖς παρασχεῖν. Vides enim, in quo precio apud priscos Mathemata fuerint: quod faciet aduersus illos, qui immaturo iudicio, eorum prętextu qui Astrologia abutuntur, funditus mathemata damnant ac criminantur. Sed hoc hominum genus mihi uidetur contra leges Dialecticæ grauiter peccare, dum ex abusu ad artem argumentatur. nam si propter abusum artes tollendæ sunt, omnes proculdubio de medio tollentur: ueluti si Orator dicendi facultate abutatur, uel Medicus medicina, uel Iurisconsultus iurisprudentia, non propterea artes tollendę, quæ societati humanæ utiles sunt. quibus tamen Imperatores Constãtinus & Iulianus calumniandi ansam præbuisse uidentur, l. nemo aruspicẽ. C. de maleficis & mathematicis, quorũ hæc sunt uerba: Nemo aruspicem consulat, aut mathematicum: nemo ariolum: uatum & augurum praua confessio conticescat, &c. Perspicuè enim ex uerbis Cæsarum, de artibus infamatis (quales diuinatrices omnes per sortilegia sunt) latam esse legem colliges, uanamque tantum superstitionẽ damnatam, qua qui illas profitentur freti, nec causis physicis, nec experimentis nituntur. idem & Valerius Maximus de Antiquitatibus, & Cornelius Tacitus referunt, ex Italia omnes diuinatores expulsos esse. Sed eodem titulo, l. 2. Diocletianus & Maximianus aiunt: Artem Geometriæ discere atque exercere publicè interest, ars autem

Mathe-

Mathematica damnabilis interdicta est. Nemo autem sanæ mentis est, qui non uideat, nomine artis Mathematicæ Imperatorem intelligere de artibus infamatis: propter quas apud uulgus duæ Matheseos partes, Astrologia nẽpe & Astronomia, in contemptum uenerunt: ita ut uulgus mathematicum non alium esse credat, quàm præstigiatorem, Pythonem, uel necromanticum. Vbi igitur totius Græciæ celeberrimæ scholæ sunt, ad quas mathematum imperiti nullo modo intromittebantur? an'ne iccirco illæ tollendæ erunt, quæ non solum societati humanæ perutiles sunt, sed ueluti per manum nos ad domicilij Dei omnipotentis cognitionem deducunt? id quod & Paulus ad Romanos egregiè docet, inquiens: Inuisibilia enim Dei per uisibilia, &c. Deniq; si ordine excurras, quàm latè Mathematũ usus pateat, & sano iudicio perpendas, non solũ ea s admiratione dignas esse reperies, sed planè necessarias iudicabis. Nam si te ad Astronomiã conuertas, quæ de astrorum motibus disserit, nónne societati humanæ necessariam dices? Quid enim pulchrius? quid utilius, in hoc inferiori orbe, quàm tempora metiri, uel res quæ certis temporibus aguntur describere? nam si tempus definire uelis, nihil aliud est, quàm mensura primi mobilis, cuius raptu omnes sphæræ 24. horarum spacio, totius orbis reuolutionem absoluunt: quam si primi homines ignorassent, unde horarum minuta, horas, dies, septimanas, menses, annos, lustra & secula deprompsissent? sine quibus res gestæ describi non possunt: nec in hac mortali uita commodè degere liceret, nisi barbarorum more, uel ferarum, in syluis ac saltibus degentium, uitam ageremus. Porrò quid est, quod inter Hebræos & Græcos tantam controuersiam peperit de Chronolo-

nologijs, nisi mera supputationis temporum, quæ tota ex Astronomia pendet, ignorantia? Qua quidē in parte longè consultius mihi uidetur Hebræis se committere, quàm Græcis: quū Hebræi illam à maioribus acceperint, qui uel obseruarunt, uel ab alijs diligenter per motum corporum cœlestium supputatam intellexerunt: quales fuerunt, qui ante diluuium uixerunt, posteris primas temporum Chronologias sensim tradentes. Quem ad usum etiam solem ac lunam (reliquis omisis utilitatibus) æternum Deum condidisse, apertè Moses testatur lib. Geneseos cap. 1. inquiens: Et erunt in signa & tempora, &c. Vnde igitur apud Aegyptios, Græcos, Romanos, & reliquos, ex numero mensium inæqualitas emersit? At quoniam luna Zodiacum spacio 27. dierum, minutorum autem 47. & secundorum 7. perlustrat: idcirco annum quidam secundum eius reuolutionem trimestrem constituerunt, nonnulli semestrem, reliqui decem mensium. Ferunt autē Numam Pompilium, annum decem mensium constituisse: & Iulium Cæsarem, quum ex Aegypto redijsset, mathematici opera, quem ex Aegypto secum deduxerat, annum ad motum solis constituisse, 12. mēsibus absolutum. atq; hinc deniq; uarietas initij annorū est orta, quod alij ab Aequinoctijs, alij uerò à Solstitijs emetiuntur. Verùm enimuero candide Lector, quæ tibi hactenus de Astronomia in medium attuli, facilè concedes, si tibi alios Astronomiæ usus enumerauero: quos tamen iam persequi, alienum ab instituto nostro esset: & te potius tædio afficerem, quàm uoluptate exhilararem. Hæc tamen paucis dicam, per motum indefessum ac æqualem Vniuersi, mirabile Dei opificium conspici: quod quidem docti ac plebeij non solum admirari debent, sed penitius

tius

tius contemplari. Quandoquidem duo sunt, quæ Reip. maximam adferrent utilitatem, si publicè docerētur: Astronomia uidelicet, quæ ante oculos potentiam & maiestatem Dei proponit: alterum uerò, sectiones Anatomicæ, quæ nostri officij nos admonent, quum uitæ humanæ domicilium ostendant, cordis nimirum uentres, in quibus spiritus uitalis residet: qui tamen momento temporis extingui potest, quando anima cœlestis, quæ immortalis est, à corpore tanquam ab ergastulo euellitur. Animalis autem spiritus in cerebro, tanquam in uase caduco: naturalis in hepate, citò corruptioni obnoxio, continetur: ex quibus tanquam à partibus præcipuis, ac optimè constitutis, (licet etiam à reliquis) facultates naturales atq; actiones manant. Sed auaritia, & contemptus bonarum artium, hactenus effecit, ut quæ admirari ac discere operepretium esset, ea multis planè sordescant. Verùm quoniam Astrologia effectus est Astronomiæ, & multis suspecta, breui oratione dicam, quæ tibi non ingrata fore existimo Lector: ita tamen, ut nihil religioni Christianæ detrahatur. Deus enim Opt. Max. olim ad usum mortalium, terram & cœlum, uerbo solo condidit: qui cum cœlum sideribus ornasset, facultates quasdam illis indidit, & rebus ex elementis compositis (quæ philosophi Elementata uocant) præfecit. Harū omnium rerum facultates & effectus duobus modis prisci homines inuestigarunt, experientia, & physica ratione. Experientia, quoniam sæpe lunam humectare obseruarunt, solem excalefacere, Saturnum refrigerare, Martem exiccare & excalefacere: sicq; ordine de reliquis sideribus. Atq; hæc fieri potissimum animaduerterunt, dum in signis eiusdem naturæ essent: quum nihil aliud sit signum, quàm stellarum

larum cumulus, temperiem uel imaginem referens illius animalis aut rei, cuius nomen retinet: ut apud Higinum plenius intelliges, qui de imaginibus signorum ac siderum copiosè scripsit. Primùm ergo experientia, postremò ex causis physicis, à corporibus cœlestibus inferiora affici, mutari atq; alterari deprehenderunt: nisi uelis, studiose Lector, experientiam ipsam negare, quæ se nobis ultro offert, & sensibus obijcitur. Atq; ego haud inficior, effectus siderum alios alijs esse uegetiores. Solis enim ac lunæ omnibus innotuerunt: reliquorum autem minus noti, efficaces tamen. Præterea olim diuturnitate temporis astra, in diuersis locis cœli, aliquo aspectu se intuentia, obseruarunt uel effectus suos augere, uel lenire: ex quibus erudito Mathematico ac Medico de temperie, de animi affectibus atq; ægritudine, de fœcunditate ac sterilitate corporis, aliquid prædicere licet: quæ omnia tamen diligenti educatione, & proba institutione leniri possunt: idq; contra Stoicos, impiè asserentes, Deum causas secundas nō posse frenare, ac fatum introducentes. aduersus quos etiā Augustinus li.5. de Ciuitate Dei, Christianè ac philosophicè disputat. At fortasse insurget aliquis, inquiens: Cur autem qualitates cœlestibus corporibus tribuis, quum Aristoteles in lib. de Cœlo & mundo, ea expertia qualitatum esse scribat? tradit enim, solem nec esse calidum, nec frigidum, uel alterius qualitatis: sed ex radiorum proiectione obliqua uel recta, & eorundem reuerberatione, æstū excitari. Addet præterea, radios omnes planetarum in sphæra ignis immutari, per quam penetrant, antequam inferiora attingant. Cui paucis respondebo: Ad quotidiana experimenta confu-

giendum esse, quum causa physica non potest afferri: quæ negare nemo sanæ mentis potest. Verùm iudicia quæ de reliquis feruntur, nempe de diuitijs, fratribus, parentibus, liberis, uxoribus, peregrinationibus, genere mortis, honoribus, amicis & hostibus, nudam experientiam habent, Chaldæorum, Aegyptiorum, ac Arabum, quibus causa physica adferri non potest. Quamobrem illorum iudicijs non te committes, Stoicorum more: sed ut te cautiorem reddant, & tui officij admonearis. hoc enim modo nihil impietatis Astrologia habebit. Idq́ est, quod Ptolemæus uoluit, quum inquit: Vir sapiens dominabitur astris. Impium enim esset, & alienum ab homine Christiano, si illa necessariò aliquis euenire existimaret. Quare idem in hac parte nobis faciendum est, quod illi solent, qui libros de natura lapidum euoluunt, in quibus miræ lapidum uires describuntur: quas si ueras esse crediderint, quid hoc impietatis habet? aut si negauerint (illæsa tamen semper potentia & maiestate Dei) quid incōmodi subsequetur? Et quemadmodum multorum lapidum plantarumq́ facultatum ratio reddi non potest, sed sola ueterum experientia adfertur: ita & in Astrologia fit. Atq; eadem ratione de reliquis prædictionibus Astrologicis iudicandum. Lōgè enim satius esset imitari apes, quæ inter flores relictis amarulentis, dulcioribus decerpendis insident: quàm turbulento iudicio, uanoq́ religionis prætextu in uniuersum artes damnare, etiam eas quæ Reipub. & utiles sunt, & nihil impietatis habeat, si quis modò nō malè corruptus dextrè illis utatur. Cæterùm Geometriæ & Arithmeticæ usum latè patêre, & societati humanæ pernecessarium esse, nullus puto reclamabit.

Huic

Huic autem Architectura, Perspectiua & Graphica ars coniunctæ sunt. alteri uerò Musica, tam quæ in cognitione uersatur, quàm illa quæ uocalis dicitur: & alia item quæ instrumentalis siue organica appellatur. Vtraq; tamen reliquis inseruit, nempe & Geometria & Arithmetica, Astronomiæ scilicet atq; Astrologiæ. Astronomia doctrinam sphæricam annexam habet, (quæ uarios circulos docet, atque ea quæ tam in circulis fiunt, quàm sub circulis peraguntur, inq; genere motum primi mobilis, & planetarum, quo ab occasu ad ortum feruntur:) ex qua etiam ars Geographica propagatur. His quidã Hydrographiam addunt. sed quũ terra & aqua unum corpus sphæricum constituant, sub nomine Geographiæ, orbis terrarum descriptores Hydrographiam quoq; complexi sunt: ut Ptolemæus, Strabo, autor noster Dionysius, Plinius, Pomponius Mela, Volaterranus, & cæteri, qui hac de re scripserunt. Vtraque tamen non minus utilis quàm iucunda, eodem artificio absoluitur, quod primùm in parallelis & meridianis uersatur. Paralleli enim trahuntur ab occasu uersus ortum, meridiani à meridie uersus polũ. deinde in longitudinibus & latitudinibus locorum, ex quibus omne spacium terræ habitabilis, uel maris plagæ frequentatæ, cuiuscunq; fuerit, certa mensura haberi potest, si is qui se Geographum profitetur, exactè lõgitudines & latitudines locorum nouerit. Longitudinem certè totius orbis habitabilis, Ptolemæus desumit ab occasu uersus ortum, utrinque illam circunscribens duobus meridianis: quæ tamen nostris temporibus dilatata esse, experientia eorum qui recenter ad peruestigandas regiones et maria ueteribus incognita nauigarunt, constat. Latitudinem

uerò ab Auftro uerfus Aquilonem, duobus parallelis definit, quam item utrinq; auctam & dilatatam recentes nauigationes demonftrant. His itaq; circulis omnis Geographica doctrina abfoluitur. nã quæcunq; in orbe habitabili fita funt, uel fub eodem parallelo iacent, uel fub eodem meridiano, aut utroq; difcrepant. at fi meridiano uel parallelo tantum, facile eft fupputare interuallum utriufq; loci: fi utroq; difcrepauerint, quadratum conftituent, cuius radix à te inquirenda erit, ut interftitium duorũ locorum inuenias. Huius itaq; doctrinæ quò fideliter fundamenta iacias, propofitionem 46. libri primi Euclidis, & extractionẽ radicis quadratæ difcas. Neq; te Lector, in tabellis Geographicis inæqualitas parallelorum moueat: nam quò uiciniores funt æquatori paralleli, eo maiores: quo remotiores uerfus polum, eo contractiores deprehendes. Siquidem artifices tibi inæqualitatem iftam ad certam normam reduxerunt, hoc modo. Veluti omnes magni circuli in 360 partes diuiduntur: in totidem uerò partes, fed inæquales, minores quoq; circulos diuiferunt. Et quemadmodum fingulis partibus circuli 31 milliaria Gallica refpondere, ueterum experientia conftat, Germanica uerò 15, Italia 62: fic ex tabulis per partem proportionalem fupputatis difces, quot milliaria fingulis partibus minoris circuli correfpondeant. Cæterùm magnus circulus in Geographicis picturis unus defcribitur, qui Aequator dicitur, inter parallelos maximus, & Meridiani feu uerticales. reliqui non defcribuntur: quum in fphæra quatuor inuenias maiores circulos, Horizontem, Aequatorem, Zodiacum, & Meridianum. At quoniam locorum fitus in tabellis Geographicis exprimuntur, idcirco

circò opus fuit meridianis, maximè propter locorũ latitudinem: cuius indices duo alij non sunt, uidelicet Zodiacus & Horizon. Aequator uerò longitudinis mensor est: duoq; tropici paralleli extremi limites Zodiaci sunt, quos in Solstitijs describit sol, dum initium Cancri & Capricorni ingreditur, supra proprios sese polos uoluens, qui à mundi polis distant 23. grad. & 30. m. uel pluribus, secundũ Ptolemæum, quanta est maxima solis declinatio ab Aequatore. circa quos, duos alios circulos describit, Arcticum & Antarcticum: qui inter minores circulos numerantur, cum duobus coluris, æquinoctia & solstitia indicantibus, Tropicis, & reliquis parallelis. Porrò Paralleli extra Aequatorem siti, maiores & minores dicuntur, diuersa habita ratione. Maiores quidem, non quòd sphæram, uel planisphærium, aut tabulam Geographicam in partes æquales diuidãt: sed quòd initia & fines climatum disiungant. Reliqui uerò intermedij hac ratione minores appellãtur, quòd non disiungant: de quorum tamen numero non satis recentioribus conuenit cum ueteribus. Sed ne in diuersitate opinionum immoremur, ad illos confugiendum censeo, qui de parallelis & climatibus scripserunt: qualis est Ptolemæus, & ex recentioribus Orontius, Appianus, ac reliqui. Deniq; climata in Geographicis tabulis exprimuntur, ut ex illis dignoscatur, degentibus sub diuersis climatibus, magnam esse inæqualitatem dierum, eclipsium, umbrarum, ortuum & occasuum omnium siderum ac temporũ, hoc est ueris, æstatis, autumni, hyemis, & cœli status. Postremò ut Astronomi illa quæ in superioribus à sole peragebantur, exprimerent, quinq; circulis excogitatis indicarunt, Aequatore, duobus Tropicis,

Arctico & Antarctico. Postea tractus terræ circulis subiacentes, Zonas nominarunt. sub Aequatore autem, inter duos Tropicos, Zonam torridam constituerunt, propter æstum nō habitatā, secundum ueteres, (non tamen secundū Auicennam:) quos Physicis argumentis eruditè, & experientia nautarum, in Cosmographia sua refellit doctissimus uir, præceptor noster, D. Orontius Finæus. Duos porrò alios tractus, una quidem parte inter tropicum Cancri & circulum Arcticum, altera uerò inter tropicum Capricorni et circulū Antarcticū sitos, frigore & ęstu contemperatos, propter extremos fines, Zonas temperatas dixerunt. Duos autem alios tractus remotiores, inhabitatas zonas nominarunt, præ nimio rigore uidelicet: quarum una à circulo Arctico usque ad polum ipsum protenditur, altera à circulo Antarctico usq; ad polum Antarcticum. Atq; eas esse habitatas, non planè tamen, recentes nauigationes contra ueterum præcepta docent. Iam perpēde, Lector, quantum utilitatis doctrina Sphærica ad orbis terrarum enarrationem adferat, quam quidem in tres partes Geographi diuidunt: nempe Europā, Asiam, & Aphricam. Hę demum partes sub circulis enumeratis iacent, qui nobis zonas in Geographicis tabulis denotant. Meritò igitur Geographica doctrina coniungenda est Sphæricæ. Proinde Geographiæ opera non solum præcipuas totius orbis habitabilis partes discere licebit, uerùm illa etiā quæ in ipsis continentur: qualia sunt, imperia, regna, potentatus, Respublicæ, regiones, prouinciæ, gentes, ciuitates, oppida, alpes, montes, colles, ualles, saltus, syluæ, luci, fana, amnes, flumina, torrentes, riuuli, fontes, lacus, paludes, maria, sinus, promontoria, insulæ,

ſulæ, peninſulæ, portus, freta, littora, & ſcopuli. Horum omnium ſitum Dionyſius noſter, in poemate ſuo eruditè docet. Quod ſi perlegeris, non mediocrem utilitatem ex eo referes. Egregia quippe methodo deſcriptionem orbis perſequens, ab Africa incipit, ex qua oriundus erat: & in Aſia deſinit. Cui addita uides Cōmentaria Euſtathij Theſſalonicenſis archiepiſcopi, omnigena eruditione referta, nuper adeò Græcè in lucem edita, nūc uerò primùm in Latinum ſermonem conuerſa, quæ loca poematis obſcura enodant, hiſtorias inquam, fabulas, locorum ſitum, controuerſias, mores gentium, regnorum conditores, regionum nomenclaturas, multarum coloniarum originem, antiquitates, etymologias, multaq; alia quæ inter legendum deprehendes: ijs qui tam diuinas quàm humanas literas uel profitentur, uel diſcere cupiunt, apprimè cognitu utilia. Quocirca Lector, ut Dionyſium eum eſſe intelligas, quem tibi deſcripſi, & Commentaria Euſtathij tam erudita experiaris, ad utriuſq; lectionem accede, & mediocri hac uerſione tibi à nobis oblata, incolumis multùm, diuq; fruere.

DE GENERE DIONYSII, eiuſdemq; Poemate.

Ferunt Dionyſium fuiße Pœnum genere, atq; alios etiam libros conſcripſiſſe, nempe λιθιακὰ, ὀρνιθιακὰ, & βασσαρικὰ. ex quibus olim λιθιακὰ quidem iudicata ſunt eſſe Dionyſij, propter ſtyli ſimilitudinem: βασσαρικὰ uerò, propter ſtylum incultum, indigna eße exiſtimarunt Dionyſio, ſed Samio Dionyſio tribuerunt: at ὀρνιθιακὰ, ad alium quendam Dionyſium Philadelphum

retulerunt, quem propter styli ac sermonis improprietatem, Diaçenum uocauerunt. Porrò præsens poema historicum ueteres appellarunt, compositum ex topico, pragmatico, chronico, ac genealogico, quæ partes historiæ esse dicuntur. Ex topico: nam huius libri scopus est, situs terræ describere. ex pragmatico: quia præcipuè gentium mores exponit. ex chronico: quemadmodum quum tem poris meminit, quo ipse uixit, non sub Consulibus scilicet, sed sub Imperatoribus. ex Genealogico: ut quum ait, Sauromatas ab Amazonibus originem ducere, & à seruis Epizephyrios Locros. Cæterùm ueteres proœmium huius poematis ualde commendant, eo quòd omnes partes proœmij contineat: nempe περιοχὴν, προσοχὴν, καὶ συμπάθειαν. Porrò περιοχῆς finis est, libri scopum exponere: ut cum ait Dionysius, se terramq; & uastum dicere pontum. προσοχῆς est, attentum reddere auditorem: quod Dionysius facit, mouens pollicitatione animum auditorum. συμπαθείας est, adhortari auditores, ut dicenti ignoscant, si quid perperam inter narrandum dixerit: quod Dionysius præstat, quum ait, Hominum diffusas nationes. quasi roget auditorem, ut ignoscat, si non diligenter multarum gentium descriptionem absoluat. Et ut paucis dicam, pulcherrimum est hoc poema, nulloq; poetico ornatu caret. Quod si tamen quædam menda animaduersione digna habeat, ignoscendum est. nos enim nõ ueluti muscæ uulneribus insidentes, sed quemadmodum apes ex Musarum pratis optima quæq; carpamus.

CATA-

CATALOGVS AVTORVM, QVIBVS Eustathius in Commentarijs suis est usus.

Aelianus
Aeschines
Aeschylus
Alexander Ephesius
Alexander Lychnus
Amascus Geographus
Apollonius Rhodius
Aratus
Archias
Archilochus
Aristophanes
Aristoteles
Arrianus historicus
Arrianus poeta
Asilis philosophus
Athenæus
Charax.
Damascenus
Dicæarchus
Diodorus Siculus
Dion
Duris
Ephorus
Epimenides
Eratosthenes
Ethnicorum conscriptor
Eudoxus
Euphorion
Gelius
Hermias
Herodianus
Herodotus
Hesiodus
Hesychius
Hipparchus
Homerus
Istrus
Iulianus
Iustinus
Libanius
Lupercus
Lycophron
Nicias
Oppianus
Orpheus
Parthenius
Philon
Phocylides
Pindarus
Plinius
Plutarchus
Polybius
Pomponius Mela
Porphyrius
Possidonius
Ptolemæus
Simocatus
Sophocles
Stephanus de urbibus
Strabo
Suidas
Thales Milesius
Theocritus
Timotheus
Vranius
Xenophon.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΟΙΚΟΥ-
ΜΕΝΗΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΙΣ.

Ἀρχόμενος γαῖάν τε καὶ εὐρέα πόντον ἀείδειν,
καὶ ποταμοὺς, πόλιάς τε, καὶ ἀνδρῶν ἄκριτα φῦλα,
μνήσομαι ὠκεανοῖο βαθυῤῥόου· ἐν γὰρ ἐκείνῳ
πᾶσα χθὼν, ἅτε νῆσος ἀπείριτος, ἐστεφάνωται.
οὐ μὴν πᾶσα διαπρὸ περίδρομος, ἀλλὰ διαμφὶς
εὐρυτέρη βεβαυῖα πρὸς ἠελίοιο κελεύθους,
σφενδόνῃ εἰκυῖα. —

DIONYSII ORBIS HABITA- bilis Descriptio.

Incipiens terramq; & uastum dicere pontum,
Et fluuios, urbesq;, & hominũ diffusas nationes:
Memor ero Oceani altiflui. in illo enim
Tota terra, uelut insula intermina, cincta est.
Non quidem tota continuò orbiuia, uerùm utrinq;
Acutior, uergens contra solis uias,
Fundæ similis. —

EVSTATHII THESSALO- NICÆ ARCHIEPISCOPI IN DIO- nysium orbis descriptorem Commentaria.

Descriptoris procemium ex Pindarica Oda desumptum est. Pindarus enim certatorem quendã Corinthium, Xenophontem nomine, laudans, sic exorditur:

Victoris

Victoris in Olympijs laudans domum, cognoscam felicem Corinthum. quæ nimirum domus circundatur, uelut pars eius. Illum igitur Dionysius imitatus, hic inquit:

Incipiens terramq; & uastum dicere pontum,
Et fluuios, urbesq;, & hominum diffusas nationes,
Memor ero Oceani altiflui.

terram scilicet, & quæ in ea sunt circundantis, & in quo est terra. Eodem itaq; modo ambo conscripta sunt procemia. Quod uerò Oceano tota terra cingatur, paulo pòst diuersis uerbis explicat, inquiens: Vndiquaq; indefeßi fertur robur Oceani. item: Oceanus circumcurrit terram totam. Hoc uerò respondet illi Homerico, Retroflui Oceani. Oceanus enim planè retrofluus est, in seipsum rediens, & in circuli formam circumductus, sic terram cingit. Quemadmodum & Orpheus, de Ioue ac Iunone scribens, inquit:

Circulum indefeßi pulchrè fluentis Oceani,
Qui terram undis tenet uallans.

Veluti Oceano cingente terram, ut Eratosthenes sentit, cuius imitator in multis autor noster est, qui de situ orbis libellum conscripsit. Propterea coronatam esse terram dicit, hoc est, circundatam Oceano, ueluti insulam. Quoniam uerò uerbum hoc (coronatam esse) significat ambitu ac circunferentia circuli ubiq; æqualiter à centro distante, terram ab Oceano cingi, (quod falsum tamen est, ut Herodoto placet: qui sententiam eorum non recipit, qui terram rotundam esse, ac si tornata esset, affirmant) seipsum emendat, inquiens: non quidem tota continuò rotunda, sed porrecta, nimirum (ut dicetur) in formam fundæ. Talem enim formam orbis terrarũ habet, ut Posidonio placet. Propterea in duos conos diuiditur orbis

ut

ut paulo pòst dicet Dionysius: quorum unus Asiam definit, alter Europam & Libyam. Huius terræ habitabilis fundæ acutiores extremitates uersus Occasum sunt & Ortum, quas solis uias uocat: latiores uerò, ad Septentrionalem partem, & Australem uergunt: ita ut duobus conis simul in basibus positis, acutiores partes in extremitatibus ad Ortum & Occasum, aliæ uerò in basibus latiores ad Austrum & Boream uergant. Vide uerò quomodo, cum simpliciter & abiectè terram insulã dicit esse interminam, adeò aliter humilẽ nominis appellationem uenusti epitheti appositione resarciat, ut rem in altũ extollat, non simpliciter insulam dicens, sed interminã nominans: idq; ad differentiam aliarum insularum, quæ eo quòd non interminæ sunt, definitæ dicũtur. ait enim, Oceano totam terram, uelut insulam interminam, coronatam esse. Sciendum uerò est, etsi ampliores orbis partes sint Australis et Septentrionalis, (ut dictum est:) tamen ueteres tabularum descriptores, Europæ descriptionem dilatasse magis uersus Boream, ut tot in ea contentas gentes distinctè inscribere possent: Libyam uerò coarctasse, magnitudine regionum excedentẽ, propterea quòd magna pars eius inhabitata est, ne (ut inquiunt) uacuus locus aliquis in mappa esset. Fundæ uerò orbem comparat Dionysius, & palæ annuli. quod si quis non probauerit, tollat palæ annuli nomen. Olim enim talis fuit, secundum ueteres, ut in duabus partibus dilataretur: in alijs uerò, ad similitudinem fundæ qua lapides iaciũtur, coarctaretur. Veteres autem tradunt, ornatum etiam quendam muliebrem σφενδόνην uocari, iaculatoriæ fundæ similem, latum in medio, prope frontem cadentem, in tenuioribus uerò & acutioribus

extre-

extremitatibus ligatum. Erat præterea (*ut ferunt*) *ornamentum capitis muliebre ὀπισθοσφενδόνη dictum, apud Comicos, ex aduerso propter risum capiti impositum, in posteriori parte latum, acutum uerò & ligatum in anteriori parte.*

— *μίαν δέ ε καίπερ ἐοῦσαν,*
ἄνθρωποι τρειοσῇσιν ἐπ' ἠπείροισι δάσαντο.
πρῶτα μὲν οὖν λιβύην, μετὰ δ' εὐρώπην, ἀσίην τε.
ἀλλ' ἤτοι λιβύη μὲν ἀπ' εὐρώπης ἔχει οὖρον
λοξὸν ἐπὶ γραμμῇσι, γάδειρά τε καὶ στόμα νείλου.
ἔνθα βορειότατος πέλεται μυχὸς αἰγύπτοιο,
καὶ τέμενος περίπυστον ἀμυκλαίοιο κανώβου.

—Vnam autem ipsam alioqui existentem,
Mortales tres in continentes partiti sunt:
Primam quidem Libyã, post uerò Europã, Asiamq́;.
Sed enim Libya quidem ab Europa habet limitem
Obliquum per lineas, Gadesq́;, & ostium Nili:
Vbi maximè Septentrionalis est recessus Aegypti,
Atq; delubrum famosissimum Amyclæi Canobi.

Vniuersam terram, quæ natura unica & continua est, mortales in tres continentes partiti sunt. Hoc uerò ex Herodoto *desumptum est, unico terrarum orbi tria mulierum nomina imposita esse referente.* Igitur Dionysius *conatus uno uersu complecti tres illas terræ partes, inquit: Primam quidem Libyam, pòst uerò Europam, Asiamq́;. Sciendum autem est, autorẽ cæteris anteponere Libyam & hoc loco, & in sequentibus, non quidem descriptione necessaria, sed ut Pœnus amans patriæ, hocq́; modo gentem suam reliquis præponens. At uerò Amaseus Geographus in patriam non sic affectus, aliter descriptionem orbis*

bis

bis aggressus est: & ab Europa incipiens, in Libya termi nauit: quoniam fines Libyæ sunt Hesperiæ Gades, de quibus suo loco dicetur. Cæterum de Canobico orie͂tali ostio Nili pauca dicenda sunt. Post mortem Phrontidis (qui gubernator fuit optimus Menelai, filius Onetoris) pulsi ab Aquilone Menelai socij, Rhodo appropinquarunt, gubernatore Amyclæo Canobo. Rhodijs uerò Helenæ causa excurrentibus, (illis enim in mentem uenerant mala, quæ Troiani eius causa paßi fuerant,) fugeru͂t ex Rhodo Menelai socij, inq; Phœniciam, & inde in Aegyptum peruenerunt. Vbi scaphas restaurantes, difficultate nauigationis fractæ, per aliquod tempus manserunt. Interea Canobus uita defunctus est: quo honorificè humato, Menelaus ciuitatem supra eius monumentum condidit, in qua inutiles claßi manere permisit, & ciuitatem ab illo Canobum nuncupauit. Vbi etiam insula est Helenium dicta, nomen Helenæ retinens. ferunt autem Canobum ab Alexandria 120 stadijs distare, pedibus iter facientibus. A Canobo uerò gubernatore astrum quoq; illic apparens Canobus dictum est: quod quidem sub Græciæ climate habitantibus no͂ apparet, à Rhodo uerò incipit conspici. quod quum est in medio cœli, tertia parte signi dicitur distare. Is uerò qui Gentilia conscripsit, ait, Canopum ciuitatem per p scribere oportere, quum scribatur alioqui per b. A Canobo autem uiro, uel ciuitate, Nili ostium quoq; Canobicum dictum est: qua parte (autore Dionysio) maximè Septentrionalis est receßus Aegypti, quonia͂ in eo tractu maris disterminantur Aegypti Boreales partes. Hoc uerò Canobicum ostium Nili, simul Herculeum etiam quibusdam uocari placet: tradentibus, Herculem, quum ex man-

mandato Eurysthei aurea mala ferret, & Libyam totam inuiſere uellet, ad oſtia Nili ueniſſe: à quo etiam unum ex oſtijs, Herculeum Canobicum eſt nominatum. Is uerò in libertatem aſſeruit Aegyptios, ab omni ui: & tranſiens in Ammonis templum, magnificè rem ſacram fecit: atq; ita quidam tradunt. Geographus autem diſſentit, Herculeum oſtium Herculis habere templum referens: Canobicum uerò initiū eſſe ait Aegypti partis Delta nominatæ. Indicat præterea autor, Canobitas deliciari: ubi recenſet Canobiſmum, & loquacitatem eorum. Eſtq; (ut ferunt quidam) inſula etiam Canobus dicta. Porrò de gubernatore Canobo & hæc traduntur. Dormiens Canobus in littore, incubuit in Hæmorrhoiden (ſerpentis autem genus eſt hæmorrhois, non rectam ſpinam oſſeā corpus continentem habens) quæ Canobi caſu attrita, in ceruice ipſum momordit. qui morſus quū lethalis eſſet, uita defunctus eſt. tunc Helena dolēs, beſtia hæmorrhoide apprehenſa, rectam ei ſpinā fregit, & ſpondylos qui in dorſo erant, abiecit. hocq; modo beſtiam puniuit: atq; hinc fractas ſpinas habent hæmorrhoides. ſic fabula propter Hæmorrhoidem cauſata, naturali ſymptomati nomen indidit. Poteſt autem hoc dictum in hominis ſcomma transferri, ſi quis uiperina fuerit malicia præditus, hoc modo: Aliquod cum in ſpina malum habere. Cæterùm Canobum ciuitatem per periphraſim uocat, delubrum famoſiſſimum Amyclæi Canobi. Sic & paulo pòſt, pro eo quod uno uerbo diceret Oceanus, per periphraſin dicit, Indefeſſi fluxus Oceani. Per delubrum autem Canobi, intelligit templum, uel locum Canobo dedicatum.

Εὐρώπην δ' ἀσίης ταναῒς διὰ μέσσον ὁρίζει,

ὅς ῥά θ' ἐ-

ὃς ῥά θ' ἑλισσόμενος γαίης διὰ σαυρομάταων,
σύρεται ἐς σκυθίην τε, καὶ ἐς μαιῶτιδα λίμνην,
πρὸς βορέην· νότιον δὲ μεσούριον ἑλλήσποντος,
σῆμα δ' ὑποστρέφεται νοτιώτατον ἐς στόμα νείλου.

Europã uerò ab Aſia Tanais per mediũ terminat,
(Qui quidem uolutus terram per Sauromatarum,
Labitur in Scythiamq́, & Mæotida paludem) (eſt:
Ad Boreã: auſtrale uerò medilimitiũ, Helleſpontus
Limes itẽ protentus eſt auſtraliſsimus in oſtiũ Nili.

Europæ & Aſiæ auſtralis limes Helleſpontus eſt: ſed maximè auſtralis eſt Nilus. Verſus Boreã uerò Europam ab Aſia definit Tanais, qui uolutus per Sauromatarum et Scytharum terram, in Mæotidem paludem labitur. Porrò ſcias, non omnes partes Tanais, quæ Boream ſpectant, Europæ adſcribi: ſed eas ſolum, quæ uerſus occaſum ab illo diſtinguuntur: eas uerò Tanais, quæ ortum ſpectant, Aſiæ adnumerari. Scribit itaq; paulo pòſt, Tanaim ſeparare uerſus occaſum Europam, & uerſus ortum Aſiam: ſed non ait illum diſterminare uerſus Boream Europam, nec uerſus Auſtrum Aſiam. propterea ipſos Mæotas & Sauromatas Aſianos uocat, quia Tanais illos non ſeparat uerſus occaſum. Ibidem inquit, Tanaim in Scythiam labi, quæ Borealis eſt: & alibi, Scythicos in campos illabi. Scythæ uerò Aſiani ſunt, ſecundum Dionyſium. non igitur omnino Europeæ omnes Boreales Tanais partes ſunt: ſed quæcunq; uerſus occaſum ab illo diſterminantur. Cæterùm ſcias hũc amnẽ, eo quòd porrectè fluat, Tanaim græcè dictum eſſe: qui Silis (ut aiũt) apud Barbaros incolas uocatur. Quod uerò & aliorum fluuiorum apud Barbaros fluentium nomina ſimiliter ad Græcorum nomenclaturas

turas transferantur, apertum est. talis enim est Nilus, Thermodon, Araxes, & alij permulti. Eridanus uerò nõ est barbarum nomen, secundũ Herodotum, sed Græcum. à quodam (ut refert) poeta factum. Quidam autem Tanais fontem incognitum esse tradunt: Herodotus uerò, ex palude magna scribit illũ in maiorem adhuc Mœotidem incurrere, Mœotiden (inquiens) non multo minorẽ esse Põto, nominatam ponti matrẽ. Illud præterea scire oportet, Arrianum scribere alium Tanain esse Scythicũ, quem Alexander cum summo discrimine traiecit. Illud autem, Labitur Tanais in Scythiam et Mœotidem paludem, item Tractus è Libya, & similia, quasi de serpentibus tropicè dicuntur, ac si fluuij instar serpentum uoluerentur. Talè etiam illud est: Pontus ductum uolutans. Propriè enim ὁλκὸς *est corpus serpentis.*

Ἄλλοι δ' ἠπείροισι διὰ χθόνα νοσφίζουσιν.
ἰσθμὸς μὲν τέτατάι τις ὑπέρτατος, ἀσίδος αἴης,
κασπίης τε μεσηγὺ, καὶ εὐξείνοιο θαλάσσης.
κεῖνον δ' εὐρώπης, ἀσίης θ' ὅρον ηὐδάξαντο.
ἄλλος δ' αὖ μακρὸς καὶ ἀθέσφατος ἐς νότον ἕρπει,
ἀῤῥαβικοῦ κόλποιο καὶ αἰγύπτοιο μεσηγύ,
ὅς ῥά τε νοσφίζει λιβύην ἀσιήτιδος αἴης.

At alij continentibus terram diuidunt. (cę terræ,
Isthmus sursum porrectus est qdã supremus Asiaticæ
Caspiumq; inter & Euxinum mare:
Hunc certè Europæ Asiæq; limitem dixerunt.
Alius item longus atq; immensus ad Austrũ serpit,
Arabicum sinum & Aegyptum inter,
Qui quidem secernit Libyam ab Asiatica terra.

Dionysius quidem tres continentes, Libyam, Europam,

pam, et Asiam, maximas orbis partes, aquis ab inuicem secernit: hoc est, diuidit & separat: quarum terminos ex aquis interceptis, perspicuos facit, ad faciliorem cognitionem. Sunt tamen, quibus autor minus placere uidetur: qui, eo quòd ægrè discerni poßint, tres illas continẽtes ab inuicem, continentibus alijs minoribus separant, dicentes Asiæ & Europæ terminum esse maximum & latißimum Isthmum, situm inter Caspium & Euxinum: iuxta quem Isthmum præ cæteris locis, celebris est Promethei Caucasus, & Orientalis Iberorum terra, inter Colchos & Albaniam sita. Alium rursus Isthmum magnum, qui est inter Arabicum sinum & Aegyptum, aiunt terminum esse Libyæ & Asiæ. Vide enim, quomodo (quum isthmus uulgò dicatur locus angustior inter duo maria) autor dictione abusus, ausus hic fuerit uocare Isthmos, latißimos & amplißimos continentes: ut ibi, Isthmus porrectus est quidam: item ibi, Longus atq; immensus ad Austrum repit. Et in sequentibus, Continentis latum Isthmum uocat, eum qui est inter Euxinum Pontum & Ißicum sinum, intra quem innumeræ (inquit) gentes habitant. In istis porrò seipsum corrigit, & uidetur ultrò significare uerbo (Porrectus est) item illo (longus atq; immensus & latus) se nouisse quid propriè Isthmus dicatur: tamen imposuisse magis generale nomen, absolutè pro toto continente, quam mare utrinq; cingit.

Τοῖα μὲν ἀμφ' ἤπειροισι βροτοὶ διεφημίξαντο.
πᾶσι δ' ἀκάματος φέρεται ῥόος ὠκεανοῖο,
εἷς μὲν ἐών, πολλῇσι δ' ἐπωνυμίῃσιν ἀρηρώς.
ἤτοι ὁ μὲν λογγοῖο παρ' ἐσχατιὴν ζεφύροιο,
ἄτλας ἑσπέριος κικλήσκεται· αὐτὰρ ὑπὸ βορρὰν

πρὸς βορέην, ἵνα παῖδες ἀρειμανέων ἀριμασπῶν,
πόντον μιν καλέουσι πεπηγότα τε, κρόνιόν τε.
ἄλλοι δ᾽ αὖ καὶ νεκρὸν ἐφήμισαν, οὕνεκ᾽ ἀφαυροῦ
ἠελίου. βράδιον γὰρ ὑπὲρ ἅλα τήνδε φαείνει,
αἰεὶ δὲ σκιερῇσι παχύνεται ἐν νεφέλῃσιν.

Hunc ſanè in modũ de limitib. mortales diſſerue-(runt.
Cæterùm undiquaq; indefeſsi fertur fluxus Oceani,
Vnus quidẽ exiſtens, multis uerò cognomẽtis ador-(natus.
Nempe qui eſt ad Locri oram Zephyri,
Atlanticus Veſperus nuncupatur. uerùm deſuper
Ad Boream, ubi pubes Marte furentiũ Arimaſporũ,
Pontum ipſum uocant congelatumq;, Saturniumq;.
Sed & alij quoq; Mortuũ dixerunt, propter debilem
Solem: tardius enim ſuper mare hoc radiat,
Semper autem tenebricoſis craſſatur ſub nubibus.

Indefeßi Oceani robur dicit: nam elementum eſt indeficiens. ſic etiam ignis indefeſſus, ſemper agens & inextinguibilis dicitur. Quemadmodum terra in tres continentes diuiditur, ſic & Oceanus, quum unus ſit, multa nomina ſortitur. Cum enim terram cingat, quater diuiditur omnino: nempe in quatuor angulis orbis. Oceanus qui eſt ad Zephyrum, Atlanticus Veſperus nuncupatur: Heſperium uidelicet pelagus, & Atlanticum. Qui ad Boream, Cõgelatus dicitur, & Saturnius, et mortuus: ut paulo pòſt dicet. Qui ortum ſpectat, Eous uocatur, & Indicus. Qui uerò Auſtrum, Ruber nominatur, & Aethiopius. Porrò ſciendum eſt, quòd in his, ubi partem aliquam Oceani dicit, Pontum Saturnium, item Indicum fretum maris, item Qui ſunt ab Auſtrali mari, præterea Effuſus Cronio mari, non fluuium intelligat per Oceanum, ut multorum poetarum eſt opinio: hæc enim nomina, Pontus, fretum ma-

ris, & mare, nihil omnino ad fluuios pertinent. Reliqua uerò Dionysius *eruditis animo uoluēda permittit, qui exterius marc* Oceanum *uocant. Quoties autem apud* Dionysium Zephyrus *uocatur* Locrus, *uel* Locri Epizephyrij, *permutatio fit appellationum, gentis nomine transeunte ad Zephyrum uentum, rursusq; Zephyri nomine genti Locrensi imposito. Locrus enim à Locris uocatur* Zephyrus, *hoc est* Locrensis: *ueluti &* Ismaricus Boreas, *ut in sequentibus dicetur, ab Ismaro ciuitate Thraciæ, unde maximè* Boreas *erumpit. Locri etiam* Epizephyrij *dicuntur, quasi ad Zephyrum siti, qui per illorū regionem perflat. Cur autem & alia ratione quidam* ἐπιζεφυρίους *uocent* Locrenses, *suo loco dicetur. Arimaspi gens est* Scythica, *quos autor marte furentes,* Aeschylus *monoculum exercitum uocat. nam quum peritissimi iaculādi sint, claudunt alterum oculum, ut dextrè iaculari poßint: quibus propter frequentem ab ineunte ætate exercitationem (ut ueteres scribunt) breui etiam temporis spacio alter oculus contrahitur. Præterea tales ferè ex similibus parentibus generantur: quod quum perpetuò fiat, accidens illud ad gentis proprietatem transit. non enim aliàs* Natura *tam portentosum genus hominum produxisset. Arimaspi igitur (ut* Herodoto *placet) ab hoc symptomate uocantur, hoc est monoculi.* ἀρὶ *enim unum Scythica lingua,* μασπὸς *uerò oculum significat.* Refert etiam Herodotus, *Grypas qui aurum adseruant, supra* Arimaspos *habitare: ac super illos,* Hyperboreos *mare pertingentes: quemadmodum, inquiens, sunt quidam* Hyperborei, *sic etiam* Hypernotios *esse: &* Abarim *illum celebrem* Hyperboreum *fuisse, qui nihil comedisse fertur, & sagittam circumtu-*

cumtulisse per uniuersam terram. Oceanus qui apud Arimaspos est, Congelatus uocatur, & Cronius, & Mortuus. Huius rei caussam esse dicit Solem imbecillum, non potentem dißipare ac dissoluere collectum uaporē. Tardè enim (inquit) supra illud mare lucet, semperq; obscuris densatur nubibus Sol, propter nubium condensationem. frigidus igitur uerè locus est, propterea nomen habet conueniens intensæ frigiditati. Cronius uerò dicitur, quòd in illis locis dicatur sidus Saturni imperare, quod natura frigidum est: ut ex euentibus comprobatum est. Fabulātur enim, Saturnum pudenda sua excisa in mare illud proiecisse. Porrò apud Apollonium poetam legitur, Cronium dictum mare, & recessus Ionici sinus, ab insula quadam Cronia talem denominationem accepisse: ut ab Icaro insula, secundum quosdam, Icarium uocatum est pelagus. Quod uerò loci finitimi Oceano ualde frigidi sint, ostendunt etiam Riphæi montes, supra Arimaspos siti, ex quibus Boreas spirat, ubi perpetuæ sunt niues.

Αὐταρ ὅθι πρώτιστα φαείνεται ἀνθρώποισιν,
ἠῷον καλέουσι καὶ ἰνδικὸν οἶδμα θαλάσσης.
ἄγχι δ' ἐρυθραῖόν τε καὶ αἰθιόπιον καλέουσι,
πρὸς νότον. ἔνθα δὲ πολλὸς ἀοικήτου χθονὸς αὐλὼν
ἐκτέταται, μαλεροῖσι κεκαυμένος ἠελίοισιν.

At ubi primùm radiat hominibus,
Eoum uocant, atq; Indicum fretum maris.
Propè autem Rubrumq; ac Aethiopium appellant,
Ad austrum: ubi certè multa inhabitatæ terræ planicies
Extensa est, feruidis usta solibus.

Ortum sic per periphrasim uocat locum, ubi primùm radiat hominibus Sol: hoc est, ubi est ortus, qua parte

Eoum & Indicum esse dicit Oceanum. Eous dicitur, eo quòd ibi orto sole dies elucescat: uel quòd unum pro altero usurpauerit, Eoum nimirum pro Orientali. ἠὼς enim sæpe pro ortu accipitur. Indicum uocat, propter Indos, qui circa illum habitant. Scias enim, multos sinus nomina à gentibus, uel ciuitatibus, uel inhabitantibus sortiri: ut Hyrcanus, Issicus, Aethiopius, & alij permulti. Ruber Pontus & Aethiopius diuersus est ab Arabico sinu, qui Australis maris est canalis, ut Persicus, de quo paulo pòst dicetur. Sed hæc secundum Dionysium. Alij uerò Arabicum sinum & Rubrum coniungentes, tradunt Rubrum sinum instar fluminis coarctatũ esse, & porrectum ad multa stadia usq; ad ostium, qua parte omnino coarctatus est. Vocatur Ruber, uel à subiacente aquis rubra terra: uel ab adiacentibus rubri coloris mõtibus, in quos sol ab ortu radios proijciens, rubram fingit in mari superficiem, repercusso colore. Tradit cõmentator eius qui Gentilia conscripsit, Vranius nomine, adiacentes montes ualde rubros esse: & quando sol in illos radios suos proijcit, splendorem solis mittere in mare umbram rubram: atq; pluuia exundantium montium in mare confluente, talem colorem mare recipere. Quidam uerò Rubrum dixerũt, eo quòd illud clima maximè à sole exuratur: propterea (inquiunt) Aethiopes illam regionẽ inhabitantes uocantur, quasi exusti facie. Geographus uerò multorum scripta paucis complectens, de Rubro mari hæc tradit: Rubrum mare dicitur à colore repræsentato propter reuerberationem, uel à sole quando in uertice est, uel à montibus rubefactis propter exustionem. Alij à fonte quodam, qui in mare aquam rubrã immittit. Alij ab Erythra quodam,

dam, qui primus rate ad insulam quandam ibi sitam penetrauit, propter armentum equorum stimulatum à leæna: qui illic habitauit, illisq; locis præfectus fuit, quē nonnulli Persei filium fuisse dixerunt. Dionysius quidem paulo pòst indicabit, ab Erythræo quodam rege uocatā fuisse regionem, in qua tumulum eius esse dicit. Quod uerò τὸ μιλτῶδες χρῶμα, id est miniacus color ruber sit (ut superius dictum est) sensibus patet. propterea Poeta intingens nauibus facies, μιλτοπαρῄους minio infectas genas habentes uocat. Ad austrum: ubi certè multa inhabitatæ terræ planicies extensa est, feruidis usta solibus.) Illa planicies zona torrida uocatur, quæ inhabitabilis est, propter nimium æstum. Intelligas præterea, uersus Septentrionalem Oceanum inhabitabilem esse regionem, propter immoderatum frigus. Idcirco porrectus est orbis (ut dixi) instar fundæ, & non sphæricus, sublatis utrinq; inhabitabilibus regionibus. Quod uerò uersus Boreā magna pars regionis Nomadum inhabitabilis sit (ut dictum est) propter nimium frigus, in sequentibus aperietur. Sciendum uerò est, orbis extremitates sitas iuxta inhabitatas ac intemperatas regiones, propter nimium calorem, uel immoderatum frigus, uideri doctis esse defectus quosdam temperatæ regionis: quod apertum est ex uictus ratione. Duram enim uitam agunt ij, qui illas extremitates inhabitāt, & nudi ferè sunt, atq; inter armenta degunt: apud quos armenta sunt exiguæ magnitudinis, & canes. Fortè autē (aiunt) & Pygmæi, quia maximè Australes, ab illorum paruitate ficti fuerunt. Nullus enim se Pygmæos uidisse refert, qui dignus fide sit. Solibus.) Obseruabis, non solum apud Libanium & Aelianum reperiri in numero plu

rali Soles, uerumetiam apud Dionysiū: ut hoc loco, Fer*uidis usta solibus.* Verū *Libanius pro diebus Soles usur pat, ubi scribit, Irā per multos Soles seruatam fuisse. Alij quotidianos solis splendores, Soles nominant. Aliàs enim Sol in solo singulari numero flectitur: ueluti et Terra (licet regiones etiā Terræ dicātur, ut in sequētibus cōstabit) & mare: quāuis & τὰ πελάγη similiter maria uocentur.*

Οὕτως ὠκεανὸς περιδέδρομε γαῖαν ἅπασαν,
τόσσος ἐών, καὶ τόσσα μετ' ἀνδράσιν οὐνόμαθ' ἕλκων.
κόλπους δ' ἔνθα καὶ ἔνθ' ἀπερεύγεται ἔνδοθι βάλλων
εἰς ἅλα, τυτθοὺς μὲν πλέονας, πίσυρας δὲ μεγίστους.
ἤτοι μὲν πρώτιστος, ὃς ἑσπερίην ἅλα τίκτει,
συρόμενος λιβύηθεν ἔσω παμφυλίδος αἴης.
δεύτερος αὖτ' ὀλίγος μὲν, ἀτὰρ προφερέστατος ἄλλων,
ὅστ' ἀποκιδνάμενος κρονίης ἁλὸς ἐκ βορέαο,
κασπίῃ αἰπὺ ῥέεθρον ἐπιπροΐησι θαλάσσῃ
ἥν τε καὶ ὑρκανίην ἕτεροι διεφημίξαντο.
τῶν δ' ἄλλων, οἵ τ' εἰσὶν ἀπαὶ νοτίης ἁλὸς ἄμφω,
εἷς μὲν ἀνώτερός ἐστι, τὸ περσικὸν οἶδμα προχεύων,
ἀντία κασπίης τετραμμένος ἀμφιτρίτης.
ἄλλος δ' ἀρραβικὸς κυμαίνεται ἐγγύθι κόλπος,
εὐξείνου πόντου νοτιώτερον ὁλκὸν ἑλίσσων.
τόσσοι μὲν κόλποι βαθυκύμονος ὠκεανοῖο
οἱ μέγιστοι· ἄλλοι δέ τ' ἀπειρέσιοι γεγάασι.

Sic Oceanus circunfluit terrā uniuersam, (hens.
Tantus existens, & talia inter homines nomina tra-
Sinus autem hinc inde euomit, intrò mittens
Ad mare, paruos quidē plures, quatuor uerò maxi-
Scilicet primum, qui Vesperum mare gignit (mos:
Tractus è Libya intra Pamphylicam terram.

Secundus itē modicus quidē, ſed potiſsimus aliorū,
Qui effuſus Cronio mari è Borea,
Caſpio profundum fluentum intromittit mari:
Quod etiam Hyrcanum quidam nuncuparunt.
At aliorum (qui ſunt ab auſtrali mari ambo)
Vnus quidem ſuperior eſt, Perſicū ęſtū profundens,
E' regione Caſpij directus maris:
Alter uerò Arabicus fluctuat iuxtà ſinus,
Euxino ponto auſtraliorem ductum uolutans.
Tot quidem ſinus procelloſi Oceani
Maiores: uerùm alij innumeri exiſtunt.

Sic circumfluit Oceanus terram uniuerſam.) Vt recenſuit quatuor pelagos Oceani, Heſperum Atlanticum, & Septentrionalem, Cronium, Eoum Indicum, & Auſtralem ſeu Aethiopium: ita quoq; mundi quatuor angulos percurrēs, ſubdit hoc modo, Sic Oceanus circumfluit terram uniuerſam: ut indicet, eum totam terram cingere, ut prius dixit. quamuis quidā ex ueteribus contradicere uoluerint, ueluti Herodotus: qui ſententiam eorum reſpuit, qui affirmāt Oceanum fluxu ſuo circumcirca. terram excurrere. Sinus autem hinc inde euomit.) Oceanū in quatuor partes diuiſit, ut dictum eſt. nunc uerò ſcribit illum quatuor ſinus maximos in terram euomere: primum, qui Heſperium mare gignit, à Gadibus tranſiens uſq; in Pamphiliam, in quo Cyprus ſita eſt: ſecundum, qui Caſpium mare (alio nomine Hyrcanum) gignit: tertium uerò (qui eſt ab Auſtrali Oceano) Perſicum ſinum, eregionè Caſpij ſitum effundit: & quartum, qui Arabicum gignit, obiectus Euxino ab Auſtro: qui Arabicus uocatur, propter Arabas in illis locis degentes: ueluti & Perſicus à Perſis nomen accepit: & Caſpius, alio nomine Hyrcanus, à Ca-

ſpijs & Hyrcanijs gentibus. Hyrcanum porrò ſinum (qui & Caſpius dicitur) paruum dicit eſſe, uerſus Heſperum mare, quod trahitur à Gadibus uſq; in Pamphyliam. Reliquorum uerò potiſsimum dicit eſſe Perſici uel Rubri maris ſinum. Cæterum Oceanus multos paruos ſinus (ut paulo pòſt ait) & immenſos hinc inde euomit. In mare mittit.) hoc eſt, ſinus maris intra orbem efficiens. Maiores uerò quatuor, quorũ nomina recenſuit, ueluti iam dictum eſt. Caſpium mare Ptolemæus inſtar paludis deſcribens, ait poſſe circumiri pedibus. cui aſſentitur & Herodotus, inquiens: Caſpium eſſe ſeparatum, non coniunctum alteri mari. Dionyſio tamen uidetur à Cronio mari effuſum eſſe, è Borea. Scribit enim poſtea, in cuſpidẽ uerſus ſeptentrionem tractum, profluuijs Oceano miſceri. ſicq; inter ſe diſſentiunt. At ueteres, ut litem inter Geographos componerent, dixerunt, per loca abdita Cronium Oceanum ſe emittentem, effundere Hyrcanum ſinum: hocq; modo integra manebit ſententia eorum qui aſſerunt, circumcirca Caſpiũ mare poſſe circumiri, et ex Cronio mari gigni.

Νῦν δ' ἁλὸς ἑσπερίης ἐρέω πόρον, ἥτ' ἐπὶ πάσας
ἠπείρους λοξοῖσιν ἐπιστρέφεται πελάγεσσιν,
ἄλλοτε μὲν νήσοισι περίδρομος, ἄλλοτε δ' αὖτε
ἢ ὀρέων, ἢ πέζαν ὑποξύουσα πολήων.
ὑμεῖς δ', ὦ μοῦσαι, σκολιὰς ἐνέποιτε κελεύθους,
ἀρξάμεναι στοιχηδὸν ἀφ' ἑσπερίου ὠκεανοῖο.

Nunc aũt maris Veſperi referam meatũ, quod ad
Continẽtes tortuoſis obuertitur pelagis: (omnes
Aliàs quidem inſulis circunfluum, aliàs uerò item
Aut montium aut oram ſubradens urbium.
Vos uerò ô Muſæ difficiles referte meatus,

Auſpicatæ ordinatim à Veſpero Oceano.

Heſperium mare tam latè patêre refert, ut ad tres con tinentes orbis flexuoſis cbuertatur pelagis: aliàs quidem inſulis circumfluum, aliàs uerò uel montiū uel ciuitatum oram ſubradens. Subradens autem inquit: ac ſi diceret, atterens cum præterfluit. & eſt elegans metaphora, à raſis pedibus deſumpta. A' principio autem ad deſcriptionis ſcopum impulſus Dionyſius *(ut prædictum eſt) quo ſapientiæ ſtudioſior eſſe uideretur, & poetarum conſuetudinem declinaret, eleganti nouatione Muſas, ut poetam decebat, inuocare prætermiſit. atq; ita quidem à deſcriptionis initio. Cum uerò in opere procedat, ſeq; poetam agere iam cogitet, & ſine* Muſis, *id eſt cognitione fabularum non eſſe orbem deſcribendū intelligat, apertè ipſas deſcriptionis duces inuocat: ut auſpicatæ (inquit) referant difficiles meatus.*

Ἔνθά τε καὶ στῆλαι περὶ τέρμασιν ἡρακλῆος
ἑστᾶσιν (μέγα θαῦμα) παρ' ἐσχατόωντα γάδειρα,
μακρὸν ὑπὸ πρηῶνα πολυσπερέων ἀτλάντων.
ἧχί τε καὶ χάλκειος ἐς οὐρανὸν ἔδραμε κίων,
ἠλίβατος, πυκινοῖσι καλυπτόμενος νεφέεσσι.

Vbi etiam columnæ in finibus Herculis
Stant (mirabile uiſu) ad extremas Gades,
Alto ſub cacumine diſperſorum Atlantum.
Vbi quoq; æneus in cœlum procurrit poſtis,
Excelſus, denſis tectus nubibus.

Ad Gades Herculis ſtāt colūnæ, in finibus terræ: mirabile uiſu. Aiunt illas uel ſtatuas eſſe Herculis, *uel ciuitates nomen eius retinētes, uel uertices ab eo nominatos. Quarum columnarum una* Europæa Calpe *à* Barbaris *uocatur,*

tur, Alyba à Græcis: altera Lybica, à Barbaris Abenna nuncupata, à Græcis uerò Cynegetica. Mirabiles uisu illas Dionysius esse scribit, uel propter sublimitatem: (montes enim sunt, quorum altitudo non est minor centum ulnis, ut aiunt:) uel quod mirum sit, Herculem eò usq; peruenisse. Olim uocabantur Saturni columnæ, deinde columnæ Briarei: nam usq; ad illos montes protendebantur eorum fines. Gades insula est iuxta Oceanum, protensa secundum ueteres instar fasciæ. Dicuntur etiam Gades in fœminino genere apud Græcos. Sic autem uocantur, quasi terræ ceruix, propter continentis angustiam, utrinq; breue illud fretum constringentis. Est præterea ciuitas ibi sita, quæ Gades dicitur. Cæterùm Geographus tradit, quosdam, Italicas ab Homero Planctas petras uocatas, et Symplegadas, fabulosa libertate transtulisse ad fretum Gadiū: & illas esse columnas existimasse, quas Pindarus Portas Gadiridas uocat, propter freti angustiam, ad extremitates illas peruenisse Herculem affirmās. Alij (ut Geographus ipse scribit) columnas Herculeas aiunt eas esse, quæ circa Gades in Herculeo ostio stant, hoc est, quæ in Herculis sunt templo, octo cubitorū columnas, in quibus scriptæ sunt impensæ ædificationis eius templi. ad quas quum peruenissent olim nautæ, ibi esse terræ & maris terminū proclamarunt. Alij columnas (inquit) existimauerūt esse Europæam Calpen, & obiectum ei montem ex Libya, Abylam, uel Abylicam. Alij columnas uocauerunt uicinas utrinq; insulas, quarum unam Iunonis insulam uocant: neque immeritò tales insulas, eo quòd facilè describi poßint, columnis ait comparari: eminentiam enim quandā ostendunt instar columnarum: idcirco meritò columnæ uocantur.

tur. Atlas uerò à Barbaris Duris dictus, mons est maximus in finibus Libyæ, uersus Occasum: à quo pelagus Atlanticum est uocatum. Cæterùm propter magnitudinem montis Atlãtis, Dionysius illum dispersos Atlantas uocat, poetico more: ueluti & pro Malia, Malias: pro Creta, Cretas: pro Athena, Athenas poetæ usurpant. Cæterùm is qui Gentilia conscripsit, Atlantas esse gentem Libyæ tradit. Porrò Arrianus Atarantas recenset, & post illos ait Atlantas esse sitos, qui dicantur non uidere somnia. Nominatus est mons ille à uiro quodam incola Atlãte, de quo plura in Commentarijs in Odysseam sunt scripta. Vbi (ut ait Dionysius) æneus in cœlum procurrit postis excelsus, densis tectus nubibus. Dionysius autem in his fabulosæ columnarum gestationi Atlantis per historiam medetur. Postis enim ille, cuius (ut autor ait) uertex propter nubes quibus tegitur, conspici non potest, altitudine sua æthera pertingere uidetur: atq; hoc modo dicitur cœlum sustinere, acsi Atlas mons esset ueluti postis quidam, secundum Herodotum. Quidam hic pro poste ferreo, ferreum axem legunt: ut in prima Odyssea scriptum est. Herodotus uerò de illis hoc modo scribit, inquiens: A' Garamantis decem dierum itinere collis est, quem incolunt homines Atlantes dicti, soli omnium hominum (quos ipsi nouimus) innominati, id est, quorũ neq; singuli propria nomina habent. Hi solem transcendentem execrantur, eiq; omnia conuicia ingerũt: quòd torridus & illos & regionem perdat. Post totidem dierum iter, alius tumulus salis est, cum aqua, & hominibus accolentibus. Cui cõfinis est mons nomine Atlas, exilis, & undiq; teres: & (ut fertur) adeò celsus, ut eius cacumẽ cerni nequeat, quòd à nubibus

nunquam

nunquã relinquatur, neq; æstate neq; hyeme. Columnam cœli illum esse incolæ aiunt. Ab hoc monte cognominantur hi homines: nam Atlantes *uocantur. dicunturq; nec animatis ullis uesci, nec ulla somnia uidere. Porrò sciendum, ueluti* Atlantem *cœli uocari columnam diximus: ita etiam* Pindarum, *Aethnam cœlestem columnã nominasse.*

Πόντος μὲν πρώτιστος ἰβηρικὸς ἀρχομένοισιν
ἐγκέχυται, ὅσπέρ τε καὶ εὐρώπης πέλει ἀρχὴ,
καὶ λιβύης. μέσσος γὰρ ἑλίσσεται ἀμφοτέρων.
στῆλαι δ' ἔνθα καὶ ἔνθα παρὰ πλευρῇσι κέονται.
ἡ μὲν ἐπ' εὐρώπην, ἡ δ' ἐς λιβύην ὁρόωσα.
τὸν δὲ μετεκδέχεται γαλάτης ῥόος, ἔνθά τε γαῖα
μασσαλίη τετάνυσται, ἐπίστροφον ὅρμον ἔχουσα.
ἑξείης δ' ἐπὶ τοῖσι λιγυστιὰς ἕλκεται ἅλμη.

Pontus quidem primùm Ibericus intrantibus
Immissus est, qui quidem & Europæ est initium,
Et Libyæ: nam medius uoluitur ambarum.
Columnæ autem utrinq; ad latera stant:
Hęc quidem ad Europã, illa uerò ad Libyã spectans,
Hanc autem excipit Galliæ fluxus: ibiq; terra
Massalia protenta est, obuersum portum habens.
At consequẽter propè illos Ligusticũ fluctuat salum.

Ibericus sinus Europæ *ac* Libyæ *est initium, medius enim uoluitur ambarum: ad cuius latera utrinq; Herculis stant columnæ. Hunc autem excipit Galliæ fluxus, id est Gallicum mare: ueluti & Aeschylus, Scythiæ uiam uocat Scythicum sinum. Cęterùm uideat aliquis, quàm frequenter hoc loco & opportunè similibus uerbis utatur* Dionysius, *resupinatam orbis descriptionem uenustè exprimẽs, cum ait,* Pontus *Ibericus immissus est. item, Medius uolutur,*

tur, Ligusticum fluctuat ſalum, ad Corſicam influit ſalſa aqua, Sardonius murmurat pontus, Suſcipit Tyrrhenicum mare, Tortus obuertitur Siculus fluxus, &c. Perpendat prætcrea copiam uerborum poetæ, ut ibi, Pontus Ibericus, Galliæ fluxus, Ligusticum mare, Corſica ſalſa aqua, Tyrrhenici unda maris. Porrò ſciendum eſt, à Gallis uocatum Gallicum fluxum, hoc eſt Gallicum mare, Celtas accolere: quos à Galate, filio quodam Apollinis, dictos eſſe ferunt. nam et Maſſalia Gallica eſt, in quam colonias traduxerunt Phocenſes, effugientes ſeruitutem Cyri. Habetq; Maſſalia portum rotundum, & orbiuium, in quo obuertuntur nautæ. Habent præterea portum egregium Maſſalieſes, Lacydonē nomine. ἐπίστροφος uerò apud Homerū legitur, ubi ſcribit de Vlyße, his uerbis, κεῖνος ἐπίστροφος ἦν ἀνθρώπων: id eſt, lubenter cum hominibus uerſabatur. Aiunt autem, Maſſalienſes olim maximè probatos fuiſſe, propter inſtrumentorum confectionem, & naualem apparatum. Eſt uerò Maſſalia non ſolum regio, ſed etiam ciuitas Ligurum, iuxta Celticam, ἀπὸ τοῦ μάσσαι nūcupata, quod uincire lingua Aeolica ſignificat: et ἀπὸ τοῦ ἁλιέως, id eſt piſcatore. Cum enim aduentaret (ut fertur) colonorum Phocenſium gubernator, & illic piſcatorem uidiſſet, iußit eum nauem alligare rudentibus. Poſt Maſſalienſes ſequuntur Ligures, quos Liguſtinos Lycophron uocat: qui à Ligure, uiro quodam, dicuntur, qui Herculi ad Geryonis boues diſcedenti obſtitit. Quum enim (ut fabulæ tradunt) iaculis deſtitutus eſſet Hercules, rogauit Iouem, ut iniuriam propulſaret. qui collecta nube, lapidibus pluit: à quibus campus quidam Lapideus uocatus eſt, ſitus inter Maſſaliam & Rhegium, plenus lapidibus

dibus manū complentibus: quos cōtinuis fulminibus et Typhonis uaporibus ruptos, et in paruos esse redactos, docti referunt: fabularū scriptores nugari, quantum libeat, permittentes. Cæterum Ligures magna ex parte lacte ex armentis, & hordeaceis potionibus uictitāt: qui tam dextrè fundis iaculātur (ut Historia habet) ut si aues appareant, definiāt ad quam quisq; lapidē iaculaturus sit, ac si omnes aliquid consequuturi essent. Ligures autem Tyrrhenis uicini, à Ligye quodam fluuio dicuntur. Cæterum intelligas Colchicos quosdam Ligures colonos esse Europæorum. quod innuit Lycophron, In Colchide Cytæam Ligusticam ciuitatem esse sitam scribens. Aristoteles uerò Ligures, à nonnullis ἐπ]ϰπλεύρυς uocari ait, quibus tamē ipse fidem non habet: eo quòd homines plerunq; octo utrinque habeant costas.

Ενθ᾽ ἰταλῶν υἷες ἔσω ἠπείροιο νέμονται,
ἐκ διὸς αὐσονιῆες ἀεὶ μέγα κοιρανέοντες,
ἀρξάμενοι βορέηθεν ἔσω λευκὴν ἐπὶ πέτρην,
ἣ ῥά τε σικελίης ἐπὶ πορθμίδος ἐῤῥίζωται.
ἐξείης δ᾽ ἐπὶ κύρνον ὀρούεται ἁλμυρὸν ὕδωρ.
τῇδ᾽ ἔπι σαρδόνιος μορμύρεται ἐγγύθι πόντος.

Vbi Italorum pubes in continente degunt,
E Ioue Ausonij, semper strenuè dominantes,
Orsi à Septentrione usq; ad albam petram,
Quæ quidem Siciliæ ad traiectulum fulta est.
Indè uero ad Corsicam influit salsa aqua:
Apud quā item Sardonius murmurat propè pōtus.

Italos (penes quos olim fuit monarchia) strenuè dominari ait, et Ausonas. Cæterùm obseruabis, quòd eosdem esse Ausonas & Italos ait. Dicuntur autem Ausones, ab

Ausone (qui primus Romæ regnasse ab aliquibus fertur) Vlyßis & Circes filio: uel ex sententia eius qui Gentilia conscripsit, Calypsus & Atlantis, à quo Siculum pelagus Ausonium olim dictum fuit. Eos porrò apud Ligusticum sinum inquit habitare, à Septētrione orsos, usq; ad Albam petram, cuius & in sequentibus mentionem faciet. Est uerò promontorium illud, cuius idem autor meminit his uerbis: Promontorium est Alba petra, nominatum à colore, in quo finitur Apenninus mons. Cæterùm ab Italo quodā dicuntur Itali, ueluti ab Ausone Ausones, seu Ausonij. Siculum autem traiectum, per diminutiuum traiectulum uocat, Siculam petram ad Siciliæ traiectulum fultam esse innuens. Aliàs autem ueteres πορθμίδα piscatoriam nauiculam uocarunt, uel omnino paruam nauem: ut ostendit Euripides, quum Creticam πορθμίδα uocat, hoc est Creticam nauem. Sed & Asiā quoq; Asiaden per diminutiuum paulo pòst Dionysius appellabit. Porrò non solum Sardo insula dicitur, ut Sappho, sed etiam Sardon Sardonis: à qua & Sardonius sinus, is qui ad Corsicam est, uocatur. De Sardone uerò, & Corsica, suo loco dicetur. Mihi autem uidetur, mare Ligusticum sequi Corsicum, quod est iuxta Corsicam insulam, quod Sardonius sinus sequitur.

Τόνδε μετ' ὠρύεται τυρσηνίδος οἶδμα θαλάσσης,
πρὸς νότον. αὐτὰρ ἔπειτα πρὸς αὐγὰς ἠελίοιο
κυρτὸς ἐπιστρέφεται σικελὸς ῥόος. αὐτὰρ ὅ γ' ἔνθεν
ἐγκέχυται, καὶ μέχρι πολυκλύστοιο παχύνου,
καὶ κρήτης ἄκρης, ἥτ' εἰς ἅλα πουλὺ νένευκε,
πάρ θ' ἱερὴν γόρτυνα, καὶ ἠπειρῶτιδα φαιστὸν,
προφερὴς, κριοῖο παραυγάζουσα κάρηνον,
τοὔνεκά μιν καὶ κριοῦ ἐφημίξαντο μέτωπον.

ῥὰ μὲν ἠὼ τετάνυσται ἰηπυγίην ἐπὶ γαῖαν.

Hunc uerò ſuſcipit Thuſci unda maris,
Ad auſtrum. at deinceps ad ortum ſolis,
Tortus obuertitur Siculus fluxus: nempe infernè
Infuſus eſt, etiam uſq; ad multiſonum Pachynum,
Atq; Cretę promõtoriũ (quod in mare ualde nutat,
Atq; ſacram Gortynam, ac interraneam Phæſtum,
Pronum, arietis aſsimilans caput:
Eoq́; ipſum arietis uulgò dixerunt frontem)
Quinetiam diſtractus eſt Iapygiam ad terram.

Poſt Sardonium mare eſt Tyrrhenum, ad Auſtrum: dictum à Tyrrhenis, qui circa illud uerſus Boreã accolunt, ut à Gallis Gallicum, à Liguribus Liguſticum: uel quòd Tyrrheni olim piraticam exercentes, illic prædas coaceruabant. Illinc ad ſolis ortũ (inquit) tortus obuertitur Siculus fluxus, uſq; ad Pachynum (quod eſt orientale promontorium Siciliæ) & arietis frontem, qui locus eſt in Creta. Protenditur præterea (ut ait) uſq; ad Ioniũ ſinum, tortus & diſtractus. Ideoq́; tortum eum uocauit, nam non rectà in Cretam uſq; procedit, ſed ad Ionium etiam deflectit. Porrò notandum eſt, autorẽ in Cretico, arietis fronte finire Siculum mare: paulo pòſt uerò, uſq; ad Salmonidem Orientale Cretæ promontorium producere. ubi, ſi quis diligenter animaduertat, reperiet Siculum pelagus duo nomina habere: Siculum uidelicet, & Creticum. Scribit enim Dionyſius, quaſi per repetitionem, E' montibus autem Siculis Cretæ prouolat fretum longum ad Orientem, Salmonium aduſq; uerticem. non inquiens, ex fronte arietis Creticum pelagus, ſed ex montibus Siculis prouolare. Sed fortaſſe quũ duos terminos habeat pelagus hoc,

unum

unum Siculum, alterũ Creticum: aliquando quidem Siculum, aliquãdo uerò Creticum uocatur. Cretæ autem promontoriũ, quod in mare ualde nutat, & circa Gortynam est, refert ac repræsentat frontem arietis, à lõgè inspicientibus: cui illinc etiam nomen inditum est, Frons *arietis. Cæterùm sciendum est, aliam quoq; esse frontem arietis iuxta* Euxinum *pontum, ut in sequentibus dicetur, propter eandem causam sic nominatam. Sæpe enim ex aliquibus locis à longè conspectis, animalis quædam effigies uisitur, propter fallacem uisum. & tale aliquid admittens oculus in* Euxino, *& in Creta, frontẽ contemplatur arietis.* Hoc *modo fabulæ etiam, quæ de* Niobe *fertur, occurri potest: quum quidam affirment esse promontorium* Phrygiæ, *quod simile mulieris faciei apparet lõgè distantibus, ex quo aqua perpetuò fluit, quam lachrymas* Niobes *fabularum scriptores esse affirmant.* Porrò *uidemus illos qui in* Mapparum *descriptione excellentes sunt, ad leonum, uel aliorum animalium formam, montium uertices depingere, ueluti oculis eminus talia imaginantibus. Gortyn uerò, etiam Gortyna dicitur, trisyllabum. Sacram porrò uocat, uel propter gloriam: uel imitatus* Homerum, *qui ciuitates appellat sacras, propter studium custodiẽdi eos qui ipsas inhabitant. Gortynam autem condidit* Taurus *ille, qui* Phœnissam Europam *rapuit. is Cretæ rex fuit. Cæterùm magna est ciuitas, autore Geographo: qui scribit, maximas ciuitates Cretæ esse Gortynam, Cydoniam, & Cnossum.* Refert *præterea, Gortynam omnium potentissimam urbem fuisse post Cnossum: hasq; duas sese mutuò quondam iuuantes, omnes sibi incolas Cretæ subegisse. Phæstus autem, quam* Dionysius *interraneam uocat, di-*

ſtat à mari ſtadijs uiginti: à Gortyna uerò, ſexaginta: quæ à Gortynijs euerſa eſt. ex qua oriundus erat Epime*nides, qui uerſibus expiationes conſcripſit.*

Κεῖθεν δ' εὐρυνθεῖσα τιταίνεται ἀδριὰς ἅλμη,
πρὸς βορέην. αὖθις δὲ πρὸς ἑσπέριον μυχὸν ἕρπει,
ἥν τε καὶ ἰονίην περιναιέται ηὐδάξαντο.
Δισσὰς δ' ἠπείρους ἀποέργεται· ἐς μὲν ἰόντι
Δεξιτερὴν κατὰ χεῖρα φαείνεται ἰλλυρὶς αἶα.
Δαλματίη δ' ἐφύπερθεν, ἐνυαλίων πέδον ἀνδρῶν.

Inde uerò dilatatum protenditur Adrium ſalum,
Ad Boream: ſed mox ad occidentalem oram ſerpit,
Quod etiam Ionium accolæ dixerunt.
Duas uerò continentes proruĉtat: intranti quidem,
Dextram ad manum cernitur Illyris terra:
Dalmatia uerò deſuper, martiorum ſolũ hominum.

Ionius ſinus poſt Siculum, dilatatur ad Boream*: rurſus uerò deflectens ad Occidentalem oram, ſerpit ad Oceanum, qui in* Veſ*perum mare proſpiciens incurrit.* Porrò *ſcias, non ſolum Ionium hunc ſinum, ſed & Adriaticum mare dici. Magis autem probati autores, Ionium Adriatici partem eſſe ſcribunt.* Porrò *dicitur Ionius, ut* Lyco*phroni & Aeſchylo placet, ab* Io, *quæ illũ traiecit, in uaccam transformata.* Nonnulli *uolunt ab Iaone Italo, uel ab Ionio Illyrio nomen accepiſſe. Alij tradunt pelagus illud, quod à Gaza uſq; ad Aegyptum eſt, Ionium etiam nuncupari, ab* Io: *Gazamq; illam Ionen à quibuſdam uocari, ubi uacca erat in ſimulacro Ius, id eſt lunæ. Luna enim Argiuorum dialecto, Io uocatur.* Porrò *Iaonis filius traditur fuiſſe Adrias, à quo idem mare Adriaticum uocatur. Alij ſic ſcribunt: Adria eſt ciuitas illuſtris, quam præterfluit* Adria-

Adriaticus ſinus: ferax autem eſt (ut fertur) armentorum, quæ bis fœtus edunt, & geminos pariunt. Intranti uerò in Ionium mare, ad læuam ſita eſt Auſonum regio, ad dextram Illyria, ab Illyrio Cadmi dicta filio. Dalmatia autem deſuper, quam ſolum Martiorum hominum uocat: nam bellicoſi ſunt Dalmatæ. *Ferunt etiam* Dalmatas *per octo annorum ſpacium de nouo terram aratris findere, neq; legibus uti.* Duo *uerò nomina habet gens illa. dicuntur enim &* Dalmatæ, & *Dalmatenſes: eorumq; ciuitas* Dalmium, *uel* Delminium, *uel* Delminum *dicitur.*

Σκαιῇ δ᾽ αὐσονίων παραπέπταται ἄσπετος ἰσθμὸς,
πολυτενὴς, τρισσῇσι περίδρομος ἀμφιτρίταις,
τυρσηνῇ, σικελῇ τε, καὶ ἀδριάδι πληθούσῃ.
ἡ μία δ᾽ εἰς ἄνεμον τεκμαίρεται ὁλκὸν ἑκάστη,
τυρσηνὴ ζέφυρον, σικελὴ νότον, ἀδριὰς εὖρον.

Læuæ uerò Auſoniorũ aduolat immẽſus Iſthmus,
Longè productus, tribus circunfluus maribus,
Thuſco, Siculo, atq; Adrio aduentante:
Vnumquodq; autem in uentum dirigit tractum,
Tyrrhenũ in Zephyrũ, Siculum Notũ, Adriũ Eurũ.

Neq; hic ſecundum tritam loquendi formam Iſthmum uocat, iuxta Auſonas latiſſimũ. non enim iſthmus ille coarctatur. Ideo ſeipſum corrigit (ut paulo antè) cum ait, Aduolat immenſus, longè productus, tribus circunfluus maribus. ubi ſtatim addit, quibus maribus cingatur Iſthmus ille, inquiens: Thuſco, Siculo, atq; Adrio aduentante. Rurſusq; referens, unumquodq; ex illis tribus maribus ad uentum aliquem dirigere tractum, ſtatim ſubiungit, Thuſcum in Zephyrum, Siculum Notum, *Adrium* Eurum: *uolens uno uerſu comprehendere tria maria, & tres uen-*

tos,ad quos cuiusq; maris dirigitur tractus. ut prius fecit, inquiens: Primum quidem Libyam,postea Europam, Asiamq;,tres continentes uno uersu complexus. Cæterum notandum est, autorem hic Thuscam Amphitriten, superius uerò Thuscum mare,in differētibus clausulis uocare.

Αὐτὰρ ὑπὲρ σικελῆς χθονὸς ἕλκεται οἶδμα κορύσσων
πόντος ἔσω λιβύης, νοτίην ἐπὶ σύρτιν ἑλίσσων.
τὴν ἑτέρην, ἥν περ τε καὶ εὐρυτέρην ἐνέπουσιν.
ἄλλη δ', ἥτις ἀφαυρὸν ἔχει πόρον ἔνδον ἐοῦσα,
τηλόθεν ἐρχομένην δέχεται πλημμυρίδα πόντου.

Porrò super Siculā terram uoluitur fretū concitās
Pontus intra Libyā, Austrinā Syrtim circumuoluēs
Alteram, quam quidem & latiorem uocant.
Altera uerò,quæ modicū habet uadū intus existens,
Eminus uenientem suscipit inundationem Ponti.

Ad Austrinas partes Siculæ terræ,uoluitur sinus intra Libyam, Austrinam syrtim circumuoluens maiorem: intra quam magis occidua est alia Syrtis, quæ modicum habet uadum, id est minor est. quæ quidem (inquit) eminus uenientem suscipit inundationem Ponti, de qua inundatione in sequentibus dicetur.

Ὡς οἱ μὲν βοόωσιν ἑλισσόμενοι δύο κόλποι.
ἐκ δ' ὀρέων σικελῶν, κρήτης ἀναπέπταται οἶδμα
μακρὸν ἐπ' ἀντολίην, σαλμονίδος ἄχρι καρήνου,
ἣν κρήτης ἐνέπουσιν ἑώϊον ἔμμεναι ἄκρην.
δοιαὶ δ' ἑξείης προτέρω φορέουσι θάλασσαι,
ἰσμαρικοῦ πνοιῇσιν ἐλαυνόμεναι βορέαο,
ὀρθὸν φυσιόωντος, ἐπεὶ κατεναντία κεῖνται.
ναῦται δὲ πρώτην φαρίην ἅλα κικλήσκουσιν,
ὕστατον ἐς πρηῶνα τιταινομένην κασίοιο.

σιδο-

σιδονίην δ' ἑτέρην, ὅθι τείνεται ἐς μυχὰ γαίης
ἰσσοῦ ἄχρις πόλιος, κιλίκων χώραν παραμείβων
ἰσσικὸς ἑλκόμενος βορέην ἐπι κόλπος ἀπείρων,
οὐ μὲν πολλὸν ἄνευθεν ἰσόδρομος· ἄγχι γὰρ ἤδη
ὕπαλληγγι δνοφερῇ κιλίκων ἀποπαύεται αἴης·
τῆμος ἐπὶ ζέφυρον στρεπτὴν ἐπιδρύνεται ἅλμην.

Mirum quantum reboent rotati hi duo ſinus.
E` montibus autem Siculis Cretæ prouolat frétum,
Longè ad orientem, Salmonium adusque caput,
Quod Cretæ ferunt orientale eſſe promontorium:
At deinceps duo ulterius intumeſcunt maria,
Iſmarici flabris pulſata Boreæ,
Rectà ſpirantis: quandoquidem eregionè iacent.
Nautæ autem primum Pharium mare appellant,
Vltimum ad iugum propanſum Caſij: (terræ,
Sidonium uerò alterum (ubi porrigitur in receſſum
Iſſum adusque urbem, Cilicum regionem præteriens,
Iſsicus tractus Boream uerſus, ſinus immenſus,
Non quidẽ multũ ſeparatim æquigrandũ eſt: prope
Acie obſcura à Cilicum ceſſat regione, (nanque iam
Tum uerò ad Zephyrum reflexum effundit ſalum.

A` *duabus Syrtibus ad reliquorum deſcriptionem tranſiturus, uenuſto ſchemate utitur, inquiens: Mirum quantum reboent rotati hi duo ſinus. atque inde multis in locis, frequenter gratia perſpicuitatis utitur expoſitionibus. Salmonis, orientale eſt promontorium Cretæ: quemadmodum eiuſdem occidẽtale promontorium eſt Frons arietis. Vſque ad Salmonidis promontorium (ut autor ſcribit) aduolat Creticum pelagus. Imò potius in illo terminatur, ſiue Siculum, ſeu Creticum ſit pelagus: ut paulo antè dictum eſt, poſt quod Pharium mare, deinde Sidonium: il-*

tos, ad quos cuiusq; maris dirigitur tractus. ut prius fecit, inquiens: Primum quidem Libyam, postea Europam, Asiamq;, tres continentes uno uersu complexus. Cæterùm notandum est, autorem hîc Thuscam Amphitriten, superius uerò Thuscum mare, in differẽtibus clausulis uocare.

Αὐτὰρ ὑπὲρ σικελῆς χθονὸς ἕλκεται οἶδμα κορύσσων
πόντος ἔσω λιβύης, νοτίην ἐπὶ σύρτιν ἑλίσσων.
τὴν ἑτέρην, ἥπερ τε καὶ εὐρυτέρην ἐνέπουσιν.
ἄλλη δ', ἥτις ἀφαυρὸν ἔχει πόρον ἔνδον ἐοῦσα,
τηλόθεν ἐρχομένην δέχεται πλημμυρίδα πόντου.

Porrò supeř Siculã terram uoluitur fretũ concitãs
Pontus intra Libyã, Austrinã Syrtim circumuoluẽs
Alteram, quam quidem & latiorem uocant.
Altera uerò, quæ modicũ habet uadũ intus existens,
Eminus uenientem suscipit inundationem Ponti.

Ad Austrinas partes Siculæ terræ, uoluitur sinus intra Libyam, Austrinam syrtim circumuoluens maiorem: intra quam magis occidua est alia Syrtis, quæ modicum habet uadum, id est minor est. quæ quidem (inquit) eminus uenientem suscipit inundationem Ponti, de qua inundatione in sequentibus dicetur.

Ὡς οἱ μὲν βοόωσιν ἑλισσόμενοι δύο κόλποι.
ἐκ δ' ὀρέων σικελῶν, κρήτης ἀναπέπταται οἶδμα
μακρὸν ἐπ' ἀντολίην, σαλμωνίδος ἄχρι καρήνου,
ἣν κρήτης ἐνέπουσιν ἑώιον ἔμμεναι ἄκρην.
δοιαὶ δ' ἑξείης προτέρω φέρονται θάλασσαι,
ἰσμαρικοῦ πνοιῇσιν ἐλαυνόμεναι βορέαο,
ὀρθὸν φυσιόωντος, ἐπεὶ κατεναντία κεῖνται.
ναῦται δὲ πρώτην φαρίην ἅλα κικλήσκουσιν,
ὕστατον ἐς πρηῶνα τιταινομένην κασίοιο.

σιδο-

σιδονίην δ' ἑτέρην, ὅθι τείνεται ἐς μυχὰ γαίης
ἰσσοῦ ἄχρις πόλιος, κιλίκων χῶραν παραμείβων
ἰσσικὸς ἑλκόμενος βορέην ἐπὶ κόλπος ἀπείρων,
οὐ μὲν πολλὸν ἄνευθεν ἰσόδρομος· ἄγχι γὰρ ἤδη
ὑπαλήγγι δνοφερῇ κιλίκων ἀποπαύεται αἴης·
τῆμος ἐπὶ ζέφυρον στρεπτὴν ἐπιβρύγεται ἅλμην.

Mirum quantum reboent rotati hi duo ſinus.
E' montibus autem Siculis Cretæ prouolat frétum,
Longè ad orientem, Salmonium aduſq; caput,
Quod Cretæ ferunt orientale eſſe promontorium:
At deinceps duo ulterius intumeſcunt maria,
Iſmarici flabris pulſata Boreæ,
Rectà ſpirantis: quandoquidem eregionè iacent.
Nautæ autem primum Pharium mare appellant,
Vltimum ad iugum propanſum Caſij: (terræ,
Sidonium uerò alterum (ubi porrigitur in receſſum
Iſſum aduſq; urbem, Cilicum regionem præteriens,
Iſsicus tractus Boream uerſus, ſinus immenſus,
Non quidē multū ſeparatim æquigrandū eſt: prope
Acie obſcura à Cilicum ceſſat regione, (nanq; iam
Tum uerò ad Zephyrum reflexum effundit ſalum.

A' duabus Syrtibus ad reliquorum deſcriptionem tranſiturus, uenuſto ſchemate utitur, inquiens: Mirum quantum reboent rotati hi duo ſinus. atq; inde multis in locis, frequenter gratia perſpicuitatis utitur expoſitionibus. Salmonis, orientale eſt promontorium Cretæ: quemadmodum eiuſdem occidētale promontorium eſt Frons arietis. Vſq; ad Salmonidis promontorium (ut autor ſcribit) aduolat Creticum pelagus. Imò potius in illo terminatur, ſiue Siculum, ſeu Creticum ſit pelagus: ut paulo antè dictum eſt, poſt quod Pharium mare, deinde Sidonium: il-

Iudq́; ſequitur ultimus ſinus, qui eſt iuxta Cyprum, Iſsicus nomine: de quibus paulo pòſt plura dicentur. Intumeſcere autem propriè de mari dicitur. Ait itaque Pharium & Sidonium maria intumeſcere, pulſata flabris Iſmarici Boreæ rectà ſpirantis: quandoquidem e regionè Boreæ iacent. Quod uerò intumeſcere marinum ſit uerbum, in Homeri commentarijs copioſius ſcriptum eſt. Boream uerò Iſmaricum uocauit, id eſt Thracium, ab Iſmaro ciuitate Thraciæ. Obſeruabis autem, Phariũ mare, quod eſt poſt Creticum pelagus (ut dictum eſt) ueteres Parthenium ſinum uocaſſe. & quemadmodum Sidonium & Iſsicũ maria, à Sidone & Iſſo ciuitatibus nomen acceperunt: ſic etiam Pharium dici ab Alexandrina Pharo, quæ inſula eſt ſita in dextra parte Alexandriæ, turrim ſuſtinens maximam, nauigãtibus prælucentem. De hac Pharo plura ſcripſimus in Commẽtarijs in Odyſſeam: & plura paulo pòſt dicentur, cum de Alexandria loquemur. Mare quod Pamphyliæ adiacet, in quo eſt Cyprus, non ſolum Pamphylicus ſinus uocatur, à Pamphyliorum gente: ſed etiam Iſſicus, ab Iſſo ciuitate, inter Syriam & Ciliciam ſita. Ideo ſcribit Dionyſius, Iſsicum ſinum trahi uerſus Boream, Iſſum adusq́; ciuitatem, Cilicum regionem prætereuntem. quam ciuitatem Alexãder celebrem fecit: & quòd ibi Darium uiciſſet, Nicopolim nominauit. Hic ſinus (autore Dionyſio) prope Cilicum terram, ueniens rectior ſecundum æquigradationem quandam, & illic ceſſans, illinc ueluti obſcura acie reflexum ad Zephyrum effundit ſalum, ſenſim ad occaſum deflectẽs, & Zephyrũ reſpiciens.

Ὡς δὲ δράκων βλοσυρωπὸς ἑλίσσεται, ἀγκύλος ἕρπων,
νωθὴς, τῷ δ᾽ ὕπο πᾶσα βαρύνεται οὔρεος ἄκρη

ἐρχο-

ὀρχομένῳ· τὼς κεῖνος ἑλίσσεται εἰν ἁλὶ κόλπος
νήχυτος, ἔνθα καὶ ἔνθα βαρυνόμενος προχοῇσι.
τοῦ μὲν ἐπὶ προχοῇ παμφύλιοι ἀμφινέμονται,
ὅσσον ἐπιπροβέβηκε χελιδονίων ἐπὶ νήσων,
σῆμα δ' ἔχει ζεφύρου παταρηΐδα τηλόθεν ἄκρην. (pens,

Vt aũt draco horrẽdus uiſu, uolutatur immẽſus, re
Lentus, ſub quo quidẽ tota fatigatur mõtis ſummi-
Veniente: ſic ille uolutatur in mari ſinus (tas
Diffuſus, hinc inde grauatus profluuijs.
Cuius quidem in procurſu Pamphylij accolunt,
Quantũ procedit Chelidoniarũ ad ſeceſsũ inſularũ.
Terminũ aũt hẽt Zephyri Pataricũ eminꝰ ꝓmõtoriũ.

Quamuis abiectè, tamen ut licet in ſimilitudinibus, draconi Iſsicum comparat ſinum, inquiens illum in mari uolui inſtar draconis horrendi, qui uolutatur immenſus, repens lentè, ſub quo tota fatigatur montis extremitas ueniente. Hoc autem ait, quoniam etiam Iſsicus ſinus hinc inde grauatus profluuijs uoluitur, in multas partes diffuſus, & inſtar ſerpentis reflexus. Porrò ſcias, ſolum propter flexuras Iſsici ſinus, à ſerpente deſumptam eſſe ſimilitudinem, hacq; ratione aptam eſse: alioquin ualde abſurdum eſſet, tantum ſinum ſerpẽti comparare. Cæterùm Iſſicus ſinus, qui iuxta Cyprum eſt (ut dixi) per terrã Pamphyliorum fluit, propterea & Pamphylius uocatur. Excurrit autem uſq; ad Chelidonias inſulas, de quibus poſtea dicemus. Terminum uerò habet poſtremum, ad Zephyrum, Pataricum promontorium: quod diſterminat Lyciam à Caria. Sciendum quoq;, Pataram illud promontorium uocari, uel à Pataro Apollinis & Lyciæ Xanthi filiæ filio: uel ἀπὸ τῆς παταρᾶς, id eſt arca. tradũt enim,

uentum, quum arcam Apollinis ludicra continentem, bellaria uidelicet quædam instar lyræ, arcus & sagittarum facta, puellæ cuidam eripuisset, & subtraxisset, in mare Lycium proiecisse, arcamq; ad continentem applicuisse, unde continens illa sacra dicata est Apollini, & nomen ab arca sortita est. Fertur præterea de illo promontorio talis historia. Patarus et Xãthus prædones, Lapconis filij, cum uitam piraticã aliquandiu exercuissent, prædari tandem cessarunt: & Lyciorum terræ applicantes, ibi habitarunt. Porrò à seniore Xantho, fluuius illic fluens Xanthus uocatus est, & ciuitas eiusdem nominis: ab alio uerò, Patara nomen accepit.

Φράζεο δ' ἐκ κείνου τετραμμένος αὖθις ἐπ' ἄρκτους,
αἰγαίου πόντοιο πλατὺν πόρον· ἔνθα τε κῦμα
ῥηγνύμενον νήσοισι περιβρέμεται σποράδεσσιν.
οὐ γάρ τις κείνῳ ἐναλίγκια κύματ' ὀφέλλει
ὕψοθι μορμύρων ἕτερος πόρος ἀμφιτρίτης.
οὖρον δ' ἐς τένεδον τεκμαίρεται ἐσχατόωσαν,
ἴμβρον ἔχων ἑτέρωθεν, ὅθεν στενὸς ἔρχεται αὐλὼν
συρόμενος βορέηνδε, προποντίδος ἔνδοθι πάσης.
τῆς δ' ὑπὲρ ἄσπετα φῦλα τιταίνεται ἀσίδος αἴης
πρὸς νότον· ἠπείρου γὰρ ἐπιπλατὺς ἔρχεται ἰσθμός.

Contẽplare uerò illinc, cõuersus rursus ad Arctos,
Aegæi ponti uastum fluxum: ubi etiam unda
Scissa, insulis circumsonat Sporadibus:
Neq; enim aliquod huic similes fluctus concitat
Profundè murmurans aliud uadum maris.
Limitem uerò in Tenedum signat extremam,
Imbrũ habẽs ex altero latere: unde stricta exit fistula
Tracta Boream uersus, Propontidem intra totam.

Hanc

Hāc aūt supra innumerę gētes pādunt Asiaticę terrę,
Ad Austrū: cōtinētis enim pręparēs obuiat Isthmus.

Sporadibus.) Sporades insulæ, sitæ sunt in mari Aegæo, cui nullus alius (inquit) sinus maris profundè murmurans similes fluctus concitat. Huius rei causam nonnulli esse aiunt, multitudinē insularum, è quibus frequentes undæ pelluntur: quæ reditu ac concursu uiolentius intumescentes, magnos excitant fluctus. Hinc ait, Vbi unda scissa insulis circumsonat Sporadibus: de quibus plura in sequentibus dicet. Cæterùm scias, non solum illud mare, sed etiam regionem quandam circa Phocidem terram, Aegeum uocari, ab Aega fluuio qui illam præterfluit. Aegæi autem ponti uastus fluxus à Pataris incipiens, in Tenedū & Imbrum terminatur, unde stricta exit fistula, Boream uersus tracta Propontidem intra totam. Pulchrè dixit fistulam angustam, ad distinctionem Aegæi maris, quod est latißimum. angustus enim est, & instar fistulæ protensus Hellespontus. Sciendum etiam, Propontidem & simpliciter ostium dici: & per appositionem, ostium Ponti, Euxini scilicet: qui excellentiæ gratia pontus dicitur, ut paulo pòst dicemus Aegeum porrò pelagus (ut nonnullis uidetur) dictum est ab Aegis ciuitate Euboiæ, ita quidem appellata, ubi Neptunum equos sistere poeta ait. Alij ab Aegeone Homerico, ut in Commentarijs in Iliadem dictū est. Isthmum uerò ait hic esse præpatentem, cinctum Propontide & Aegeo mari: qui quum sit orientalis, ad Austrum tractus, innumeras gētes Asiaticæ terræ cingit, inter quas sunt Aeoles & Iones.

Τῇ δ' ἔπι, θρηϊκίου στόμα βοσπόρου, ὃν πέρος ἰῶ
ἥρης συνεστήκασιν συνῆξατο πόρτις ἔῦσα.

γεανό-

στεινότατος δὴ κεῖνος ἀπάντων ἔπλετο πορθμὸς
τῶν ἄλλων, οἵ τ' εἰσὶ πολυκλύστοιο θαλάσσης.
κυανέας ὅθι μῦθος ἀναιδέας εἰν ἁλὶ πέτρας
πλαζομένας, καναχηδὸν ἐπ' ἀλλήλῃσι φέρεσθαι.
ἐκ δὲ τοῦ οἰγόμενος παραπέπταται ἐγγύθι πόντος
πολλὸς ἐών, καὶ πολλὸν ἐπ' ἀντολίης μυχὸν ἕρπων.

Hanc itẽ pòst, Thracij ostiũ Bosphori: quẽ olim Io,
Iunonis mandato, natauit iuuenca existens.
Angustissimum sanè illud omnium est fretum
Aliorum, quæ sunt procellosi maris:
Cyaneas ubi fama est, impudentes in mari petras,
Vagantes, crepitanter ad se mutuò ferri.
Ex hoc autem emissus fluctuat iuxtà Põtus, (pens.
Multus existens, ac multum ad orientes secessum ser

Post Propontidem est Thracij Bosphori ostium, hoc est, Thracius Bosphorus, alio nomine Mysius: per quem, ponte constrato, Darius circa sacrum ostiũ in Thraciam traiecit: deinde in Istro, extructo ponte, ad Scythas perrexit. Quidam aiũt, Thracium Bosphorum esse angustias inter Chalcedonem & Bysantiũ, de quibus Arrianus. Alij existimant, esse loca superiora Ponti, qui Anaplus uocatur. Quem Bosphorum natando traiecit olim Io, Iunonis mandatis iuuenca existens.) Ideo Bosphorus uocatur, id est, uaccæ uia, æstro stimulatæ. de quo Arrianus scribit in hæc uerba: Fretum est inter Chalcedonem & Byzantium, olim Mysium dictum, quoniam Mysi in ulteriore ripa Thraciæ habitant. Postea Bosphorus, propter casum Ius, quam fabularum scriptores aiunt ira Iunonis æstro stimulatam, ad illa loca peruenisse, & traiecisse. Ait præterea, secundum quosdã, non à nominata uacca Bosphorum dici,

dici, sed ab alia quadam, quæ (ut ait) Phrygibus imminentibus, irruit in mare, & illæse Bosporum traiecit, situm inter Chalcedonem & Byzantium: hocq; modo dux fuit, secundum oraculum, quod iubebat, ut uaccam ducem uiæ constituerent. quod quum fecissent, securè traiecerunt: & ad monumentum traiectus, ait postea à Chalcedonijs uaccam ferream esse erectam: à qua postea locus quidam illi uicinus, Damalis ad nostram usq; ætatē est appellatus. Cæterùm Thracius Bosphorus, à Thracibus uocatur, qui uersus Occasum illum accolunt: ueluti à Mysijs dictus est Mysius. Porrò Dionysius noster de illo scribit, esse fretum angustißimum omnium aliorum, quæ sunt procellosi maris. ait enim, ostio partem quandam in latitudinem ad quatuor solum stadia patêre, ut etiam Herodotus asserit. At Geographus, Byzantium ostium inquit Bosphorū uocari: patet autem ad 4 stadia. Hellesponti quidem angustißimus locus ad 7 stadia patet, circa Thraciam Chersonesum, apud Sestum. ad totidem uerò etiam stadia patent (autore Geographo) angustiæ freti Siculi. Porrò notandum, differentia quadam locorum separatum eßе Bosphorum à Propontide. Bosphorus enim Borealior est, Propontis uerò Australior. Præterea scias, diligentiores autores scribere, supra Chalcedonem esse ostium Ponti, ubi angustißimum est: iuxta quem (autore Dionysio) sunt Cyaneæ petræ, unde (ut ait) emissus fluctuat Pontus. Vbi etiam considerandum est, an Hellespontum & Propontidem coniungere oporteat: an potius dicere, post latū Aegeum, tria esse illa Septentrionaliora, primum quidem angustam Hellesponti fistulam, secundo loco Propontidem, tertio & ultimo Borealius ostium Ponti. Hæc enim in du-

bio

bio uerſantur, propter ueteres, quorum alij illas tantum partes quæ circa Seſtum & Abydum ſunt, Helleſpontum *uocarunt: alij totam* Propontidem *: nonnulli partē quandam* Propontidis*, quæ eſt intra* Perinthum*, id eſt* Heracliam, Helleſponto *attribuerunt. alij partē quandam* Aegæi *maris* Helleſponto *coniunxerūt, ut alicubi* Homerus*: quod ille* Latum *uocat* Helleſpontum. *Quos tamen nō uiſus imitari* Dionyſius*, in tres partes diuidit mare, quod eſt inter* Aegeum *&* Euxinum*: in* Helleſponti *anguſtam fiſtulam, quæ ad* Propontidem *uſq; protenditur: in ipſam* Propontidem*, & in* Thracium Boſphorum*. Idem etiā ſentit* Herodotus, Boſphorum *ad* Propontidem *uſq; pertingere tradens:* Propontidem *uerò influere in* Helleſpontū*, poſt quem eſt* Aegeum *mare. Cæterùm* Dionyſius *prudenter addidit, ubi de fretis ait,* Quæ *ſunt procelloſi maris: propter illos, qui freta & fluuios idem eſſe exiſtimāt. uulgo enim hæc uerba fretum et fluuius pro eodem ſumūtur. Sciendum porrò, Cimmerium* Boſphorum *eſſe circa* Cherſoneſum*, alio nomine* Mæoticum *: cuius anguſtiſsimus locus patet in latitudinem ad 20 ſtadia, uel paulo plura. Dicitur uerò* Boſphorus*, propter eandem cauſam, ab* Io *uacca. Cimmerius uerò, à Cimmeriorum gente, in illis locis habitante, de quibus multa in hiſtorijs tradūtur. nam olim Aſiam percurrerunt, in* Bithyniam *uſq;. Eſt etiā* Boſphorus Indicus. *Portus etiam ille qui eſt circa* Byzantium*, poſtea ſic nominatus eſt, uitio peruerſe literas pronunciandi, quum debuiſſet* Phoſphorium *uocari, ut tradunt ueteres. Cum enim* Philippus *in obſidione occultū ingreſſum effoderet, per quem effodientes occultè rurſum ex foſſa emergerēt,* Hecate *lucifera ex foſſa ciuibus facem oſtendit.*

qui

qui cũ illo modo obsidione liberati essent, locũ illum Phosphorium uocarunt. Iuxta Bosphorum Thracium, Cyaneæ petræ sunt, proprio nomine sic uocatæ, ex quibus emissus Euxinus multus fluctuat, ac multum ad orientis secessum serpit. Petras illas impudentes uocat autor, Homerum imitatus, ac si animatæ essent, hoc epitheto ex Homero desumpto. fabulam esse ait, illas aliquando errantes, id est inordinatè motas, crepitanter ad se mutuò ferri. Cæterùm scribit Geographus, illas in partibus istis esse duas paruas insulas, intra Pontum, quarum una Europæ adiacet, altera Asiæ. Pindarus uerò, propter fabulosum illarũ motum dicere ausus est, illas uiuere: easq; cum super inuicem iacerent, mortuas esse, quo tẽpore ex illis egressa est Argo nauis. de quibus plura in Cõmentarijs in Odysseam, ubi etiam de Planctis fit mentio. Cæterùm uox illa (uagantes) qua hoc loco autor utitur, coniecturã facit, illas esse posse, quæ ab Homero Planctæ dicuntur. Euxinum, Axenum, id est inhospitale, seu innauigabile mare à ueteribus dictum, recentiores Euxinum ornatus gratia nominarunt. Porrò Axenus olim dicebatur, id est ἀπόξενος, secundum Sophoclem, uel quòd non habeat in insulis littora: uel propter accolentes Scythas, qui nullum commercium cũ reliquis habent, & hospites mactant, hominumq; cranijs loco poculorum utuntur. Alij aiunt, Herculem illa loca purgasse, & Axenij nomen in Euxinũ mutasse. Alij, hoc præclarè gestum ad Iones referunt, qui ciuitates multas circa mare inhabitabant. Sciendum est porrò, uulgus olim existimasse, Euxinum ex nostris esse maximum, idq; propter inscitiam: ac nauigantes quidem illic esse orbis terminum (ueluti apud nos ij, qui extra columnas Herculeas

leas nauigant) existimasse: item, alium quendam ueluti Oceanum in illum fluere, ibiq; finem esse maris. Ideo (ut iam dixi) excellentiæ gratia simpliciter põtus dicebatur. Herodotus ἀξιοθέατον, *hoc est maximè spectatu dignum uocat Euxinum pontum, & inter omnia maria præcipuè admirandum esse ait: ubi etiam ad quot stadia in longitudinem & latitudinem pateat, recenset.*

Τοῦ δ' ἤτοι λοξαὶ μὲν ἐπιτροχάουσι κέλευθοι
αἰεί, πρὸς βορέην τε καὶ ἀντολίην ὁρόωσαι.
μέσσαι δ' ἔνθα καὶ ἔνθα δύω ἀνέχουσι κολῶναι,
ἡ μὲν ὑπὸ νοτίη, τὴν τε κλείουσι Κάραμβιν·
ἡ δὲ βορειοτέρη, γαίης ὕπερ Εὐρωπείης,
τὴν ῥα περικτίονες Κριοῦ καλέουσι μέτωπον.
αἵ τ' ἄμφω ξυνιᾶσιν ἐναντίαι· οὐ μὲν ἐοῦσαι
ἐγγύθεν, ἀλλ' ὅσσον ὁλκὰς ἐπὶ τρίτον ἦμαρ ἀνύσσῃ.
ἐκ τοῦδ' αὖ καὶ πόντον ἴδοις διθάλασσον ἐόντα,
τόρνῳ ἐειδόμενον περιηγέος ἅμματι τόξου.
ἀλλ' εἴη νευρῆς σημήϊα, δεξιὰ πόντου,
ἰθὺ διαγραφθέντα· μέση δέ τοι ἐστὶ Κάραμβις
γραμμῆς ἐντὸς ἐοῦσα, καὶ ἐς βορέην ὁρόωσα.
σῆμα δ' ἔχει κεράων σκαιὸς πόρος, ὅστ' ἐπὶ δισσὴν
εἱλεῖται στροφάλιγγα, βιοῦ κεράεσσιν ἐοικώς.

Huius item obliqui quidem procurrunt meatus,
Continuò ad Boream & Orientem spectantes.
Media uerò utrinq; duo surgunt promontoria:
Hoc quidẽ super austrinũ, quod uocant Carambin:
Illud autem Septentrionalius, terra super Europea,
Quod quidem finitimi arietis uocant frontem.
Quæ etiã ambo coeũt opposita, non quidẽ existẽtia
Vicinè, sed quantum nauis ad tertium diem cõficit.
Ex hoc uerò & Pontum contemplare bimarem,

Torto

Torto similem circunducti funi arcus.
Porrò sunto nerui significatiuæ, dexteræ Ponti
Rectè delineatæ: at media est Carambis,
Extra lineam existens, & in Boream spectans.
Figuram aũt habet cornuũ sinistrũ uadũ, quod ad du
Flectitur curuaturã, arcus cornibus simile. (plicem

Euxini Ponti meatus obliqui procurrunt, continuò ad Boream & Orientem spectantes. in quo utrinq; duo sunt promontoria: unum Australius nomine Carambis, in Paphlagonum regione, quod antiquum nomen suum in hodiernum usq; diem seruat: alterum Septentrionalius, quod quidem est Frons arietis, de quo paulo antè dixi, iuxta Cimmerios. Quæ duo promontoria sic mutuò opposita in altum surgunt, proculq; in mare protenduntur: distantq; ab inuicem, quantum nauis ad tertium diem confi cere potest. Attamen coeunt ambo opposita, ferè eodem modo atq; Planctæ petræ. Hinc utrinq; nauigantibus Euxinus uidetur esse bimaris, propter erecta instar muri duo illa alta promontoria: ita ut ex Oriente in Occasum, & rursus ex Occasu in Ortum nauigantibus, uideatur in illis esse finis maris. siquidem aspectus illorum, promontoria non excedit. Quum uerò in medio promontoriorũ sunt, tunc apparet illis reliquum, quasi secundum mare, nec antea uisum. nam propter promontoriorũ talem oppositionem, aliquo modo illis uidetur Euxinus in duo maria diuidi: sicq; duplex mare apparet, ut alicubi scribit Sophocles. uerùm de his satis. Veteres porrò breuiter sic de illis scripserunt: Hellespontus uersus Boream fluit in Propontidem: Propontis uerò in Euxinum, qui quodammodo est bimaris, in medio enim duo sunt promontoria,

ab inuicem diſtantia circiter 2500 ſtadijs: quæ medium uadum conſtringunt, duoq; magna maria efficiunt. Euxinum autem (cuius ſcribit obliquos eſſe meatus) arcui Scythico extenſo comparat, qui quidem arcus ex cornu confici ſolet. Arcus itaq; neruos eſſe ponit ingredientibus dextras ponti partes, id eſt, Auſtrinas, extenſas per rectam lineam, & excedentes Carambin, cadentem extra lineam: non Auſtrum, ſed Boream ſpectantem, ne neruus arcus ſit obliquus, computata etiam curuatura Carambeos. Ponti uerò Boreales partes, læuas ex Propontide nauigantibus, formam ait habere duorum cornuum arcus: nam inſtar arcus cornuum ad duplicem flectuntur curuaturã, ex utraq; parte frontis arietis. Cæterùm ſcias, quòd quemadmodum Euxinus arcui comparatur, ſic etiam alia loca ſimilibus comparari. Hiſtorici enim Aegyptum Deltotum triangularem uocant. hinc duo arietis frontes ficti ſunt, Creticus, & Ponticus. Sic Alexandriam chlamydi militari comparant, Italiam hederæ, Iberiam pelli bouinæ, Naxum ramo uineæ, Peloponneſum platani folio, Sardiniam ueſtigio hominis, Cyprum uelleri, Libyam trapezio, & ſic de reliquis.

Τοῦ δ' αὖ πρὸς βορέην μαιώτιδος ὕδατα λίμνης
ἐγκέχυται· τὴν μέν τε πέρι σκύθαι ἀμφινέμονται,
ἄνδρες ἀπειρέσιοι, καλέουσι δὲ μητέρα πόντου.
ἐκ τῆς γὰρ πόντοιο τὸ μυχὸν ἕλκεται ὕδωρ
ὀρθὸν κιμμερίου διὰ βοσπόρου· ᾧ παρὰ πολλοὶ
κιμμέριοι ναίουσιν ὑπὸ ψυχρῷ ποδὶ ταύρου.

Ab hoc item ad Boream Mæotidis undæ paludis
Immiſſę ſunt: quam quidem circum Scythę accolũt,
Viri innumeri. uocant autem matrem Ponti:

Ex

Ex hac quia Ponti ingens labitur unda,
Rectà Cimmeriũ per Bosphorũ: quem prope multi
Cimmerij degunt, subter gelido pede Tauri.

Ad Borealem partem Euxini est Mæotis palus, circum quam Scythæ accolunt. Scribit itaq; Herodotus: Tanaim transeunti, nondum Scythia. Meotæ uerò gens est Scythica populosa & ualida, uiri agricolæ & bellatores. Mæotim porrò matrem Ponti appellant: unde quidam existimant illos nomen accepisse. μαῖα enim nutricem significat. Propterea, inquit autor, ingentem ex ipsa Ponti undam labi, rectà Cimmerium per Bosphorum, prope quem multi Cimmerij degunt subter gelido pede Tauri. Aiunt uerò quidam, Mæotim matrem Ponti, non multo esse minorem ipso Ponto. Per Taurum porrò aliũ intelligit montem, quàm Eoum (de quo paulo pòst dicet) Taurum. uel intelligit Borealem quandam partem Tauri, sub qua habitant Cimmerij, gens Scythica: ubi est & Taurica Chersonesus, quæ magna est, & (ut quidam uolunt) formà atque magnitudine Peloponneso similis, occidua ostio adiacet Mæotidis. Scythæ uerò qui circa illam colunt, Tauroscythæ uocantur, à Tauro monte qui ibi est: quod Herodotus etiam tradit, montes Tauri Scythicos esse inquiens. Porrò de Cimmerijs plura quære in Commentarijs ad Odysseam. Illud uerò, Subter gelido pede Tauri, iuxta uocabulorum similitudinem, egregiũ in se ænigma continet.

Τοίη μὲν μορφὴ κυανοστόλου ἀμφιτρίτης.
νῦν δέ τοι ἠπείρου μυθήσομαι εἶδος ἁπάσης,
ὄφρα καὶ οὐκ ἐσιδών περ ἔχοις σύμφραστον ὀπωπήν.
ἐκ τοῦδ' αὖ γεραρός τε καὶ αἰδοιέστερος εἴης,
ἀνδρὶ παρ' ἀγνώσσοντι πιφαυσκόμενος τὰ ἕκαστα.

ἤτοι μὲν λιβύη τετανυσμένη, ἐς νότον ἕρπει,
ἐς νότον, ἀντολίην τε, τραπεζίῳ εἶδος ὁμοίη,
ἀρξαμένη πρώτιστα γαδειρόθεν, ἧχι πόρ' ἄκρη
εἰς μυχὸν ὀξυνθεῖσα τιταίνεται ὠκεανοῖο.
οὖρον δ' ἀῤῥαβίης τεκμαίρεται ἄγχι θαλάσσης
εὐρύπορον, τόθι γαῖα κελαινῶν αἰθιοπήων
τῶν ἑτέρων, τῶν ἄγχι τιταίνεται οὖδας ἐρεμβῶν.
παρδαλέῃ δέ μιν ἄνδρες ἐπικλείουσιν ὁμοίην.
ἡ γὰρ διψηρή τε καὶ αὐχμήεσσα τέτυκται,
τῇ καὶ τῇ κυανῇσι κατάστικτος φολίδεσσιν.

Talis quidem forma est cærulei maris.
Nunc autem tibi continẽtis referam faciẽ uniuersæ:
Quo, etsi nõ intuit⁹, habeas doctè narrãdi imaginẽ.
Ex hoc enim honorabilis reuerẽtiorq́; esse poteris,
Homine coram imperito edisserens singula.
Siquidem Libya extenta ad Austrum serpit,
Ad Austrum Orientemq́; trapezio forma similis:
Orsa primùm à Gadibus, ubi quidem extrema
In secessum cuneata porrigitur Oceani.
Limitem uerò, Arabicum signat usq; ad mare,
Patentiorem, ubi terra nigrorum Aethiopum
Alterorũ: quos iuxta propãditur solũ Eremborum.
Pelli pardinæ aũt ipsam homines perhibẽt similem:
Quandoquidem aridaq́; & sicca existit,
Hinc inde nigris dispuncta squamis.

Descriptionis terræ utilitatem explicaturus, Referam tibi, inquit, faciem uniuersæ terræ: quo, etsi non intuitus, habeas doctè narrandi imaginem: ex hoc enim honorabilis, reuerentiorq́; esse poteris apud imperitos, & cætera. Porrò Libyam alij rectangularis trigoni formam habere uolunt: Dionysius *uerò scribit, trapezio, formæ geome-*

tricæ quadrãgulari, posse comparari, cuius superius latus est minus inferiori, ut in hac forma uidere licet. Etenim Li*byæ acutiores partes, quæ uersus* Gades *sunt, id est occiduæ, coarctantur:* Oriẽtales *uerò, & quæ sunt uersus* Aegyptũ, *dilatantur: & in his inter ueteres maximè probati cum* Dionysio *consentiunt, qui* Libyã *cuneatam in secessum* Oceani, *qui iuxta* Gades *est, porrigi ait: limitẽ uerò eius patentiorẽ,* Arabicũ *signare, usq; ad mare. uerùm nõnullis uidetur, latã esse inferiorẽ lineam* Borealẽ *: è cõtrario uerò angustũ superius, quod est uersus* Aethiopiã, Au*strale* Oceani *latus, ita ut forma sit talis:*

quibus certè nemo eorũ placet, qui Dionysij *sententiam, reiq; adeò naturã sequi uolunt.* Cæterùm Libya *regio nomen accepit uel à muliere quadã* Libya *dicta,* Epaphi *filia: uel à siccitate loci, quasi* λιφύη, *ceu* ἐλλιπὴς ὑετοῦ, *id est carens pluuia.* Nonnulli *aũt à uento* Libe, *illinc spirante, dictã esse malunt. cui sententiæ* Dionysius *etiam adstipulatur, ut ex illius uerbis licet colligere, cum inquit: uersus* Libam *quidem* Libyam, *uersus ortum uerò* Asiam *extendi.* Nicias *uerò quidam, tres continentes à tribus uiris nomen accepisse tradit:* Europo *scilicet,* Asio, & Libyo. *ueluti & alij innumeri loci à uiris memoria dignis uocati fuerunt: nempe à* Perseo Persia, Creta *à* Crete, Aphrica *ab* Aphra *quodã, qui cum* Hercule *ad* Geryonis *boues discessit, & alij ab alijs.* Sciendum *porrò, partem quandam* Libyæ *propriè* Libyam *uocari, ideoq; ueteres utriusq;* Libyæ *meminerunt. ex quo colligere licet, triplicem esse* Libyam: *totam uidelicet regionem, deinde partem quandam in duas* Libyas *subdiuisam: ueluti &* Armeniam & Cappadociã, *in multas* Cap-

padocias & Armenias, ueteres diuisere. Tale etiam quid paulo pòst de Asia dicetur. De Europa uerò è diuerso factum est. illius enim pars quædam sublata est, quæ Europæ nomen haud retinet: ut dicemus, cum ad Europæ descriptionem peruenerimus. Cæterùm feras nutrire Libyam scribunt, illiusq; maximam partem desertam esse. Ceruos tamen & sues syluestres non alit, secundum ueteres. Porrò à Pœnis quadrigarum usum esse inuentum, memoriæ proditum est. scribit enim Herodotus, Græcos à Pœnis didicisse, quatuor equos iungere. Tantum uerò (aiunt) abest, ut Libya sit directè tertia pars orbis, ut etiam coniuncta cum Europa, uix possit conferri Asiæ. Quomodo igitur esset tertia totius orbis pars, quæ ne quarta quidem pars esse eiusdem potest? quod etiam Dionysius innuit, cum de Asia loquitur. Prima autem hic repetitione utitur, inquiens: Libya ad Austrum repit, ad Austrum Orientemq;. Idq; facit ornatus gratia, & ut apertius declaret. Iuxta Arabiam est terra alterorum nigrorum Aethiopum.) Hoc est, magis orientalium, oppositorum Hesperijs Aethiopibus. id quod etiã Homerus in primo Odysseæ uidetur sentire, cum inquit: Hi quidem uersus occidentem solem inhabitant, illi uerò uersus Orientem. Prope autem Orientales Aethiopes habitant Erembi, qui alio nomine Troglodytæ uocantur: sic dicti, quòd sub terra incedant, & cauernas ingrediantur, propter intemperatũ solis æstum. Ii etiam Saraceni dicuntur. Eremborum uerò regio pardi pelli similis est: quandoquidem arida est (inquit) & sicca, hinc inde nigris distincta squamis, uariaq;, ut est pardi pellis. diuersis enim coloribus ornata est illa terra, propter exustionẽ solis. Sunt præterea

terea Troglodytæ in Europa, prope Triballorũ terram, & Caucasum: qui etiam propter nimium frigus sub terra habitant. Parnasij quoq; Dytochthones tales sunt. De Troglodytis & Erembis plura quære in Commẽtarijs ad Odyssceam. Quod uerò ij quos Erembus Dionysius uocat, Troglodytæ dicãtur, innuit & Orator: Troglodytæ (inquiẽs) pars est Aethiopiæ, Nomadiæ, Arabibus finitima. Iidem quoq; & cursus uelocitate, & fundarum usu excellere dicuntur. Quin & gentis etymologiam explicans idem, eos inquit, quum inimicos effugiunt, quasi pedũ celeritate uolantes, in occultas quasdam petrarum cauernas confugere. Herodotus autẽ Troglodytas uult esse Aethiopas, ubi inquit: Troglodytæ Aethiopes, omnium quos nouimus hominum uelocißimis pedibus sunt: serpentibus lacertisq; uescuntur: linguáq; nulla alteri simili utuntur, sed uespertilionum more strident.

Ἀλλ' ἤτοι πυμάτην μὲν ἐπὶ γλωχῖνα νέμονται
ἀγχοῦ στηλάων, Μαυρούσιοι ἔθνεα γαίης.
τοῖς δ' ἔπι δὴ, νομάδων παραπέπταται ἄσπετα φῦλα,
ἔνθα μασαισύλιοί τε, καὶ ἀγρόνομοι μασυλῆες
βόσκονται σὺν παισὶν ἀν' ἤπειρόν τε καὶ ὕλην,
μαιόμενοι βιότοιο κακὴν καὶ ἀεικέα θήρην.
οὐ γὰρ γειομόροιο τομὴν ἐδάησαν ἀρότρου,
κείνοις δ' οὔποτε τερπνὸς ἀκούεται ὁλκὸς ἀμάξης,
οὐδὲ βοῶν μυκηθμὸς ἐς αὔλιον ἐρχομενάων.
ἀλλ' αὔτως, ἅτε θῆρες, ἀνὰ δρυμὰ βουκολέονται,
νήϊδες ἀσταχύων, καὶ ἀπευθέες ἀμήτοιο.

Sed enim extremum quidem sub angulum degũt,
Prope columnas, Mauritanæ gentes terræ.
Quas iuxta, Nomadum adiacent plurimæ familiæ,

Vbi Masæsyliq́, & sub dio degentes Masylenses,
Pascuntur cum liberis per terram & syluam,
Quæritantes alimenti duram & sæuam prædam:
Non enim solifidi sulcationem nouerunt aratri,
Illis itē nec unquā iucunda auditur rotatio plaustri,
Neq; boum mugitus ad stabulum redeuntium:
Sed passim, more ferarum, per syluam stabulantur,
Inscij spicarum, & ignari messis.

Sub extremum angulum dictæ Libycæ, *trapezij formæ, prope columnas, habitāt* Mauritani, *quos* Mauros Latini *uocant.* Porrò *fœlicem terram occupant, magnas & multas arbores habentem, è quibus maximæ uno tantum ex ligno mensæ conficiuntur. & quidem* Nomadum *more degentes* Mauritani, *exornari feruntur comæ inuolutione, auri gestatione, purgatione dentium, & præcisione unguium. Iuxta* Mauritanos *(inquit)* Nomadum *adiacēt plurimæ gētes.* Eos, *scribit* Herodotus, Soli *&* Lunæ *præ reliquis dijs sacra facere. Cæterùm scias, illic etiam* Nomadicas *gētes esse australes, ueluti sunt* Boreales *in* Scythia, *quos propter uictū agrestem, ait autor noster, pasci cum liberis per terram & syluas, oberrantes, prædam alimēti quæritantes duram. non enim didicerunt terræ sulcationem aratri, neq; boum ab ipsis auditur ad stabula uenientium mugitus, neq; iucunda rotatio plaustri: sed more ferarum, in syluis stabulantur, inscij spicarum, & ignari meßis.* Nomades *autem dicuntur,* παρὰ τὸ νέμεσθαι, *quod stabulari, uel potius depasci est.* Masylenses *uerò* Polybius Masulenses *uocat.*

Τοῖς δ' ἔπι, καρχηδὼν πολυήρατον ἀμπέχει ὅρμον,
καρχηδὼν, λιβύων μὲν, ἀτὰρ πρότερον φοινίκων,

καρχηδὼν, ἣν μῦθος ὑπαὶ βοῒ μετρηθῆναι.
ἑξείης δ' ἐπὶ σύρτις ἀγάῤῥοον ὁλκὸν ἑλίσσει
βαιοτέρη· μετὰ τὴν δὲ πρὸς αὐγὰς ἔρχεται ἄλλη
ἄσπετος, εὐρυτέρῃσι βαρυνομένη προχοῇσιν·
ἔνθα κορυσσομένης τυρσηνίδος ἀμφιτρίτης,
ἄλλοτε μὲν πλημμυρὶς ἐγείρεται, ἄλλοτε δ' αὖτε
ἄμπωτις, ξηρῇσιν ἐπιτροχάει ψαμάθοισι.

Hos itẽ iuxta Carthago exoptatũ includit portũ,
Carthago, Aphrorũ qdẽ, prius uerò Phœnicũ: (tatã,
Carthago, quã fama est sub tergore bouino fuisse me
Deinceps aũt nõ lõgè Syrtis citifluũ uorticẽ circum-
Minor. post hanc ad orientem se offert alia (uoluit
Maior, amplioribus prægnans profluuijs:
Vbi intumescentis Tusci maris, (rursus
Interdum quidẽ inundatio attollitur, interdũ uerò
Reciprocatio quædam siccas currit super arenas.

Carthago metropolis est Libyæ, quæ aliquando Phœnicum fuit colonia, iuxta Nomadas sita. hanc uocat εὔορμον, *bonum portum habentem: portum enim habet commodum, quippe in continente sita. Ingens uerò ea fuit (secundũ historicos) ciuitas, opulentaq́;, ac præpotens. Ideo Dionysius sæpe eius nomen repetit, inquiens: Carthago Aphrorum, prius uerò Phœnicum: Carthago, quam fama est sub tergore bouino fuisse metatam. Cæterum aiunt, desertam olim Carthaginem, eodem tempore, quo & Corinthum, à Cæsare qui Diuus est cognominatus, (cuius filius Augustus fuit) mißis eò Romanorum colonijs, fuisse restauratam. Aiunt præterea quidam, sacrã scripturam Tarsenses, non Tarsum, secundum quosdam, sed Carthaginem, quæ Aphricæ præsidet, uocare. De tergore autem*

 bouis,

bouis, historia sic habet. Dido, Pygmalionis soror, Agenoris uel Beli Tyriorum regis filia, alio nomine Elissa, uel Ana dicta, quum Sychaeo Phoenici nupsisset, Tyrum inhabitauit: quem quidem uirum, Pygmalion secum rus profectum clàm dolo interfecit, idq; amore pecuniae. Ille uerò in somnis uxori apparens, suamq; illi cladem significans, fugere iubet: se enim Pygmalioni non fidere. Haec itaq; secum assumptis & Tyrijs aliquot, & pecunijs, in Lybiam nauigauit. Vnde quum rex Nomadum & Mazicorum Iarbas eam eiecisset, rogauit mulier, ut sibi tantum regionis precio daret, quantum bouis tergum occupare posset. quam petitionē quum obtinuisset, eo quòd parum quid petere uisa fuisset, accepit tergum bouis, eoq; in minutas partes dissecto, loraq; extendens, totam regionem occupauit, quam pelle in longitudinem & latitudinē cinxerat. Sicq; Carthago, quae ab origine Phoenicū fuit (nam qui cum Didone uenerant, Phoenices erant) nunc Aphrorum est. Porrò mulierem illam Didonem uocauerunt ij qui decepti fuerāt, patria lingua, ac si aliquis diceret homicidam: tanquam caedis à fratre suo commissae, autorem criminantes. Ciuitatis uerò arx, propter praedictā de pelle bouis historiam, Byrsa olim uocabatur. Tradunt etiā, Iarbam ciuitatem post aedificationem purgantem, Libyca lingua Nouam ciuitatem uocasse: postea uerò Carthaginem nominatam esse. Alij uerò sic tradunt: Carthago ciuitas (quae καρχηδὼν Graecis) à Carchedone quodā uiro Phoenice nomen accepit: uocabatur autem & Noua ciuitas, & Cadmea, & Caccabe, quod quidem patria illorum lingua caput equi significat. Ex ea aiunt Academicum philosophum quendam, Clitomachum nomine, oriundum esse, alio

alio nomine Asdrubalē uocatum, qui discipulus Carneadis philosophi per 28 annos fuit. Is cum, licet imperitus (ut aiunt) primorum elementorum, Athenas peruenisset, tamen magno animi uigore, summaq; diligentia in excellentissimum philosophum euasit. Nonnulli & hæc de Carthagine tradunt, quòd ij qui cum Elissa, id est cum Didone erant, fundamenta iacientes ad ciuitatis ædificationem, quum caput bouis inuenissent, destiterunt: omen ueriti, ne labores fortè ac seruitutem perpetuā essent toleraturi, ueluti boues. quum autem terram circa palmam quandam plantatam effoderent, caput equi inuenerūt: quo sibi & ocium, & cibos ab alijs exhibēdos ueluti equis significari, coniectantes, eo in loco Carthaginem condiderūt: quamuis aquam salubrem ad bibendum non haberent. ideoq; & Caccabe uocata est, ut superius est dictum. Post Carthaginem quoq; est Syrtis minor, alio nomine Lotophagitis: post quā ad Orientem alia sese offert maior, amplioribus prægnans profluuijs. Porrò magnum est in Syrtibus periculum (ut ueteres aiunt) propter lutulentum fundum, & eo quòd in reciprocationes & exundationes, quæ ibi fiunt (autore Geographo) nautæ frequenter incidant, ac rarò seruētur naues. Quod etiam Dionysius innuens, ait: Vbi interdum intumescēte Tusco mari inundatio attollitur, interdū uerò reciprocatio siccas currit super arenas: tranquillo nimirum Ponto, & non intumescente undis. superius etiam dixit de minore Syrti, quòd eminus uenientem suscipiat inundationem Ponti. Cæterùm lutosus is est locus (ut dictum est) neq; semper profundum mare, sed temporibus certis multum aquæ attrahit. Ideoq; Syrtis, ἀπὸ τοῦ σύρω dicitur. Porrò minor Syrtis in ambitu

bitu patet ad 1600 stadia, ut ueteres uolunt. Maioris uerò ambitus est 5000 stadiorum. mare autem quod ante illus est, Libycum uocatur, & finitur in Aegypto.

Τάων δ' ἀμφοτέρων μεσάτη πόλις ἐστήρικται,
ἣν ῥά τε κικλήσκουσι νέην πόλιν· ἧς ὑπὲρ αἶαν
λωτοφάγοι ναίουσι, φιλόξεινοι γεγαῶτες.
ἔνθά ποτ' αἰολόμητις ἀλώμενος ἤλυθεν Ὀδυσσεύς.
κεῖνον δ' αὖ περὶ χῶρον ἐρημωθέντα μέλαθρα
ἀνδρῶν ἀθρήσειας ἀπαφθιμένων νασαμώνων,
οὓς Διὸς οὐκ ἀλέγοντας ἀπώλεσεν αὐσονὶς αἰχμή.

Harũ autem ambarũ in medio ciuitas fundata est,
Quam quidẽ appellant Nouã ciuitatẽ: cuius in terra
Lotophagi habitant, hospitales existentes:
Quò olim uersutus errans uenit Vlysses.
Illa autem in regione deserta tuguria
Hominum uideres, abolitorum Nasamonum,
Quos Iouem non curantes deleuit Ausonia uirtus.

In medio Syrtium est Noua ciuitas, alio nomine Micra Leptis: cuius in terra Lotophagi habitant, hospitales existentes: de quibus plura in Odyssea. Quò olim (inquit) Vlysses uenit errans. Est præterea in Campania Noua ciuitas celebris, ut paulo pòst dicetur. Nasamones, Libyca gens, à quodam rege nomen sortita est, qui Nasamon dicebatur: quos (ait) Iouis nullam curam habentes, deleuit Ausonia uirtus, iniustis manibus prouocantes. Dolo enim ducem quendam Romanorũ interfecerant, cum illuc peruenisset: ideò in seruitutẽ redacti sunt à Romanis. Alij uolunt, illos bello deuictos esse, quo tempore Ciuile bellũ exortum est, cum Catone aduersus Cæsarem pugnantes. Nasamonem porrò, à quo gens nomẽ accepit, genus habuisse

aiunt

aiunt à Garamãte quodã, alio nomine Amphithemide nominato, à quo & Garamãtes Libyca gens nomen accepit. Cæterùm Nasamones quando rus proficiscuntur, alas super capita erectas gestare solent, ut Dion refert. Alij uerò eos multas mulieres habere tradunt, & mulieres inter illos esse communes. Vaticinantur autem ex somnijs quæ uident, accedentes maiorum monumenta. Eos præterea honorant, qui iustißimi apud illos fuerunt: perq́; eosdem mortuos iurant, sepulchra tangentes. Sedentes etiam mortuos sepeliunt: & palmarum fructibus uescuntur, in sole exsiccatis.

Ἀσβύσται δ' ἐπὶ τοῖσι μεσήπειροι τελέθουσι,
καὶ τέμενος λιβυκοῖο θεοῦ, ψαμάθῳ ὑπὸ πολλῇ
κυρηνή τ' εὔιππος, ἀμυκλαίων γένος ἀνδρῶν.

Asbystæ autem iuxta hos mediterranei sunt:
Atq; delubrum Libyci dei, arena sub multa:
Cyreneq́; equifera, Amyclæorum genus hominum.

Mediterranei in Libya sunt Asbystæ, sic dicta gens: ubi celebre est Ammonis Libyci dei delubrum, arena sub multa: cuius loci incolæ Ammonij uocantur. apud quos dicitur esse Solis fons, cuius aqua (autore Herodoto) in die sæpe mutatur. certo enim tempore tepescit, uel frigescit. qui etiam refert, responsa ab Ammone per signa quædam dari. Id autem, Arena sub multa, etymologia est Ammonis. ἄμμος enim, arenam significat: cuius Auster illuc magnam copiam pellit. Alij tradunt, Iouem qui in illis locis est, Ammonem esse uocatum, à quodam eiusdem nominis pastore, qui templi constructionem incœperat. Plura autem de Ammone in Pindari commentarijs reperies. Herodotus uerò idem existimans esse Ammonem & Iouem, ibi fuisse

fuisse scribit simulachrum Iouis arietina facie, à quo & Ammonij gens ea dicitur: Ammonem enim Aegyptij Iouem uocant. Quidam uerò ex praeclaris philosophis, Ammonem & patrem idem esse testatur. Caeterùm oraculi locum Thebanam quandam mulierem constituisse aiunt, sacrificulam uidelicet Thebani Iouis. Tradũt praeterea, Alexandrum, cum audiuisset Perseum & Herculem in Ammonis ascendisse templum, gloriae cupiditate impulsum ascendere etiam ausum esse: idq; effecisse, coruis illum in itinere fœliciter praeeuntibus: alioqui enim arenae multitudo uiarum uestigia delet. Tunc (aiunt) Ammonis sacerdos, pro παιδίον, παιδίος barbara lingua Alexandrum appellãs, uisus est ueluti ex oraculo, ὦ παῖ Διὸς, id est, ô fili Iouis, eum uocasse: ita nimirum perniciosis quoq; adulatoribus ista uocis barbarie ipsi postea illudentibus. Porrò Cyrenẽ uocat equiferam, siue σύπυργον, ut alij scribũt, id est bene turritam: & Amyclaeorum genus hominum, id est Laconum. pars enim est Laconum, Amyclae. Estq; Cyrene insularium Thebanorum colonia, qui ex Lacedaemonia olim colonias duxerant. Theras enim, qui eos in illã coloniam miserat, Lacon erat, ut Pindarus refert: qui etiam equiferam esse Cyrenem testatur, eamq; multis in locis praedicat. Vocabatur autem etiam Pentapolis Cyrene, ex qua oriundus erat rhetor ille Synesius. Tradunt quoq; eam, sublato Persarum regno, ab Alexandro esse restauratam. Caeterùm uocata Cyrene est, uel à Cyrena Hypsei filia, secundum Pindarum: uel à Cyrene, fonte patrio. Cyrenaei porrò in arte medica olim excelluisse, etiam Herodoto teste, dicuntur: qui adeò quoq; esse fertilem Cyrenem ait, ut per octo menses fructuum collectio Cyrenaeos occupet.

Est

Est præterea ibi fons quidam, Apollinis dictus: iuxtaq; locus ita felix, ut cœlum ibi perforatum esse, fabulati sint.

Ἄγχι δὲ, μαρμαρίδαι προσνεύοντες αἰγύπτοιο,
γαίτουλοί τ' ἐφύπερθε τε, καὶ ἀγχίγυοι νίγρητες.
ἑξείης δ' ἐπὶ τοῖς φαυρούσιοι, ὧν ὑπὲρ αἶαν
ναίουσιν γαράμαντες ἀπείριτοι. ἐν δὲ μυχοῖσι
βόσκοντ' ἠπείροιο πανύστατοι αἰθιοπῆες,
αὐτῷ ἐπ' ὠκεανῷ, πυμάτης παρὰ τέμπεα κέρνης.

Iuxtà autem, Marmaridæ nutantes ad Aegyptum:
Getuli item desuper, & uicini Nigretes.
Pòst uerò, iuxta hos Phaurusij: quorũ super terram
Degunt Garamantes innumeri. at in secessibus
Viuunt terræ omnium extremi Aethiopes,
Ipsum ad Oceanum, ultimæ prope nemora Cernæ.

Marmaridæ nutant ad Aegyptum, id est uersus Aegyptum protenduntur. Sic autem uocantur, à Marmarida quodam Arabis filio: & regio Marmarica. Garamantes uerò nomen sortiti sunt, ut prædictum est, à Garamãte quodam. Hi omnium hominum commercium fugere dicuntur: neq; bellica arma habere, neq; se defendere nouisse. Regionem etiam feris refertam inhabitare eos aiunt, post Nasamones, uersus australem uentum. Getuli uerò maxima gens est Libyca, quos Athenodorus Getulios uocat: & maximos apud illos nasci asparagos ait. In secessibus porrò Lybicæ terræ, ad austrum, omnium ultimi degunt Aethiopes, ipsum ad Oceanum, ubi nemora sunt ultimæ Cernæ. Cernam uerò sunt qui insulã esse Oceani tradant: quibus tamen alij non subscribunt. Quidam enim Orientalem esse affirmant, ut Lycophron: nonnulli occidentalem; Dionysius uerò & alij, australem. At Geographus,

phus, mendacij eos arguens, qui Cernam esse seruatã tradunt, sic inquit: Cernam Eratosthenes *nominat, & alios locos incognitos.* Lycophron *uerò,* Occidentalẽ *quandam Cernã recenset, supra Tyrrhenicam, ubi Cerneatem quoq; tradit esse insulam, quam à Cerna nomẽ esse sortitam existimat.* Porrò Aethiopum *maximos & pulcherrimos esse* Macrobios, *affirmat* Herodotus: *uesciq; carnibus coctis, & lacte, & uiuere per annos 120. Alij uerò illam eos ætatem etiam excedere affirmant. Rarißimum autem & preciosißimum apud illos æris esse usum: tantam uerò auri copiam, ut & captiui apud eos aureis compedibus uinciantur. Fert quoque ipsis regio elephantes ingentes, & ebenum. Sunt præterea, secundum eundem, alij Aethiopes non in extremitatibus terræ, sed iuxta* Aegyptũ, *quos* Cambyses *deuicit: à quibus &* Aegyptus *olim* Aethiopia *uocabatur, ut paulo pòst dicemus.*

Τῶν πάρος αἰθαλέων βλεμύων ἀνέχουσι κολῶναι,
ἔνθεν ποιοτάτοιο κατέρχεται ὕδατα νείλου,
ὅς δή τοι λιβύηθεν ἐπ' ἀντολίην πολὺς ἕρπων,
σίρις ὑπ' αἰθιόπων κικλήσκεται. οἱ δὲ συήνης
ἐνναέται στρεφθέντι μετ' οὔνομα νεῖλον ἔθεντο.
κεῖθεν δ' ἐς βορέην τετανυσμένος ἄλλυδις ἄλλος
ἑπτὰ διὰ στομάτων εἰλιγμένος εἰς ἅλα πίπτει,
ὕδασι πιαίνων λιπαρὸν πέδον αἰγύπτοιο.
οὐ γάρ τις ποταμῶν ἐναλίγκιος ἔπλετο νείλῳ,
οὔτ' ἰλὺν βαλέειν, οὔτε χθονὸς ὄλβον ἀέξειν,
ὅς ῥά τε καὶ λιβύην ἀποτέμνεται ἀσίδος αἴης,
ἐς λίβα μὲν λιβύην, ἐς δ' αὐγὰς ἀσίδα γαῖαν.

Quam ante, perustorum Blemyorũ surgũt colles,
Vnde fœcundißimi descendunt aquæ Nili,

Qui

Qui quidem è Libya ad orientem immensus serpēs,
Siris ab Aethiopibus nuncupatur. at Syenes
Indigenæ uersum mutarunt nomine Nilum.
Hinc uerò in Boream extentus aliàs aliorsum,
Septem per fauces distractus in æquora rumpit,
Aquis fœcundans pingue solum Aegypti.
Non etenim quisquam fluuiorum par fuit Nilo,
Vel limū proijciēdo, uel soli ubertatē augmentādo.
Qui certè & Libyam dirimit Asiatica ab ora, (ram.
In Libem quidē Libyam, in ortū uerò Asiaticam ter-

Blemyorum colles uocat abrupta quædam loca, per quæ fœcundißimi descendunt (ait) aquæ Nili: *hoc est, terram illam fœcundantis. Cæterùm* Aethiopibus *subiecti sunt* Blemmyes, *sic dicti à* Blemmyo *quodam, qui cum dux belli esset, cum rege* Deriade *aduersus* Dionysium *pugnauit. Sunt præterea* Blemmyes Aethiopiæ *populi, unde etiam perustos* Dionysius *illos uocat. Porrò inquit prope* Cernam *eos habitare, de qua paulo antè dictum est.* Nilus *ex* Libya *ad ortum ingens serpit, usq; ad ciuitatem nominatam* Syenen, *quæ* Siris *ab* Aethiopibus *uocatur, à quibus fluere incipit. Incolæ uerò* Syenes, *ad* Boreales *partes declinantes,* Nilo *nomen imposuerunt. Cæterùm in historijs frequens fit mentio* Syenes, *à* Syeno *quodam illud nomen sortitæ: in qua aiunt puteum esse, qui illam inhabitantibus solstitium æstiuale indicat. quo tempore, hora meridiana etiam styli horologiorū umbra carent: subiacent enim illa loca* Tropico cancri. *Porrò nomen hoc* Siris, *quidam barbarum esse aiunt, nempe* Aethiopicum, *iuxta* Dionysium: *ideoq; non esse inquirendam eius etymologiam* Græcam, *ueluti nec etiam* Italicæ Siridis, *quæ ciuitas est. Nonnulli conantur à* Sirio *astro desumere ety-*

mologiã illius nominis. Sub canicula enim (cuius pars Sirion astrum est) exundat Nilus, in eius ortu ascendens: quo tempore apud nos communi lingua, Caniculæ uocati æstus fiunt. Alij ἀπὸ τοῦ ἄρω, quod est adapto, Siris etymologiam desumunt: nam ordine quodã fertur, nec exundat ante tempus: propterea aiunt, incolas exundatione eius emetiri cursum anni. Nilus enim, si uis literarũ consideretur, 365 numerum complet: quot etiam sunt dies in anno. Quanquam & aliam præterea etymologiam habere potest Nilus, παρὰ τὸ νέαν, ἤτοι ἐνιαυσίαν, ἄγειν ἰλύν, quòd annuum limum proijciat, quasi νέϊλυς quidam existens. Ideo poeta noster, nullum ait fluuium Nilo, neque limum proijciendo, neq; soli ubertatem augmentando, esse similem. Inde officiosum etiam fluuium, illum uocat Herodotus. Quòd uerò Nilus multum limi proijciat, sermo etiam ille innuit, quo facticiam esse Aegyptum fertur, & donum fluuij, propter alluuiem uidelicet ex limo. tota quippe (ut aiunt) Aegyptus olim palus erat. Alij Nilum, à Nilo quodam Atlantis filio nomen accepisse uolunt, qui in locis illis regnauit. Nonnulli etiam affirmant, Melam prius uocatum fuisse: postea uerò à quodam Nilo regis filio, qui in eum sese proiecerit, Nilum esse appellatum. Quosdam autem, à Nilasio quodam uocatum esse affirmantes, reprehendit Arrianus. Porrò septem per fauces uolutus Nilus, in mare erumpit, aqua fœcundans pingue solum Aegypti: ideoq; fœcundißimum etiam uocauit. Geographus autem, præter septem fauces, alias etiam esse minus celebres affirmat. Herodotus uerò quinque tantum ostia habere Nilum testatur, natiua scilicet, & non effossa, inquiens: Nilus à Catadupis

inci-

incipiens, mediamq; interfluens Aegyptum, irrumpit mari, idq; tripartito alueo: quorum unus ad Auroram tendit, quod Pelusium ostium uocatur: alter ad uesperam, quod Canobicum: medium uerò Sbenniticum, à quo inde diuiduntur Saiticum & Mendesium. atq; ita quinq; tantum natiua ostia colligit. reliqua uerò duo, Bolbitinum et Bucolicum, non sunt natiua ostia, sed effossa. Et hæc quidem ita habent. Adeò uerò aquis exundat Aegyptus, ut & ποταμία νῆσος, id est fluuialis insula ab aliquibus appelletur. Sciendum porrò, quod Herodotus tradit, incognitos esse Nili fontes. nam & ipse ignorauit fontes eius: & nullum etiam Græcorum eos nosse opinor, inquit. Sunt uerò qui à Lunæ montibus Nilum fluere asserant, & à cinnamomum ferente terra, ex finibus rectà Aethiopicis per totam Aegyptum profluere, à paruo tamen cataracte quodam supra Syenam & Elephantinam ciuitatem deflectere nonnihil: inq; ipsum ab oriente duos procurrere fluuios, maximam & percelebrem insulam Meroem cingentes, quorum unus Astaboras, alter Astapus uocatur. Verùm Herodotus, naturà magnum, & sibijpsi sufficientem Nilum ait esse, nullum neque fontem, neq; fluuium in illum excurrere affirmans. Dictus uerò paruus ille cataractes, siue abruptus ubi flexuram auspicatur locus, collis est, inquit, petrosus, latus, & campestris. Recipit autem fluuium, in præcipitio quodam desinentem, à quo aqua discinditur. Cæterùm aiunt Nilum æstiuis imbribus impleri, perq; dies quadraginta, quibus excreuit, rursum etiam decrescere. Inundare uerò Aegyptum in ascensu suo, ita ut ædificia, quæ super colles siue aggeres sunt, insulæ quædam à longè in-

tuentibus esse uideantur. Fertur *præterea,* Nilum *à solstitio æstiuali inchoantem, crescere per dies* 100 *: postea intra alueum reuersum, per totam hyemem paruum esse: lapidemq; in* Nilo *nasci fabæ similem, quem ubi uiderint canes, non latrare. Alendi quoq; ui maxima præditam esse* Nili *aquam, idq; propter solis mediocrem decoctionem: & fœtificam atq; prolificam esse, idem asserit.* Ideoq; *mulieres, quatuor infantes, aut (ut* Aristoteles *prodidit) septem etiam interdum simul edere.* Porrò *Nilum, ait autor, multum limi proijcere, soliq; ubertatem augmētare: quin & ab Asia* Libyam *dirimere, ita ut* Libem *uersus* Libyam, *ad ortum autem Asiam relinquat.*

Τῷ πάρα ναιετάουσιν ἀριπρεπέων γένος ἀνδρῶν,
οἳ πρῶτοι βιότοιο συνεστήσαντο κελεύθους,
πρῶτοι δ' ἱμερόεντος ἐπειρήσαντο ἀρότρου,
καὶ σπόρον ἰθυτάτης ὑπὲρ αὔλακος ἁπλώσαντο.
πρῶτοι δὲ γραμμῇσι πόλον διεμετρήσαντο,
θυμῷ φρασσάμενοι λοξὸν δρόμον ἠελίοιο.
τῶν δέ κεν αὐδήσαιμι καὶ αὐτῆς πείρατα γαίης,
καὶ μορφήν. οὐ μὲν γὰρ ὀλίζονος ἔμμορε τιμῆς.
οὐδὲ μὲν οὐδ' ὀλίγη μέγεθος πέλει· ἀλλά τις ἄλλων
εὔβοτος, εὐλείμων τε, καὶ ἀγλαὰ πάντα φέρουσα.

Hunc accolunt præclarorum genus hominum,
Qui primi uitæ disposuerunt uias:
Primi item desiderati periculum fecerunt aratri,
Atq; semen rectissimum super sulcum sparserunt:
Primi inquam lineis cœlum dimensi sunt,
Animo contemplati obliquum cursum Solis.
Hos itaq; canere lubet, & ipsius oras terræ,
Et formam: siquidē non minimū sortita est honorē.

Neq;

Neq; etiã uel modica magnitudine eſt: uerũ præ alijs
Fertilis, pulchra prata hñs, et pulchra queq; ꝑducẽs.

Aegyptios laudans, genus præclarorum uocat hominum, qui primi (inquit) uitæ uias, id eſt artes, adinuenientes: diſpoſuerunt, id eſt diuiſerunt, in agriculturam nempe, in bellicam artem, in ſacerdotalem, & reliquas. Primi item, *deſiderati periculum fecerunt aratri, inquit: & ſemen rectißimum ſuper ſulcum ſparſerũt.* Primi inquam *lineis cœlum dimenſi ſunt, ſolis ſcilicet adinuenientes ſolſtitia. idq; animo: hoc eſt, ſuapte induſtria, non edocti, obſeruato ſolis obliquo curſu, ut reuera ſolertes.* Hoc itaque *modo* Dionyſius *illos laudat.* Præterea Herodotus *ſcribit, primos mortalium Aegyptios inueniſſe annum: & Aegyptiorum ſolertißimos eſſe* Heliopolitanos. *Alia præterea hiſtoria, illos in omnibus rebus uerſatos eſſe indicat: ut* Theocritus *innuit. unde etiã* αἰγυπτιάζειν, *hoc eſt Aegyptium agere dicitur: pro eo quod eſt, occulta præſtare. Hinc prouerbium manauit, Præſtantes in contexendis machinis Aegyptij.* Feruntur *tamen à* Perſis *etiam in ſeruitutem eſſe redacti.* Cæterùm *Aegyptus nomen accepit ab* Aegypto Beli *filio*, Danai *fratre.* Dicuntur porrò *Aegyptij tondere capita, & in ſole ſpiſſare cranium: ideóq; paucißimos aiunt eſſe in Aegypto caluos.* Atq; *hæc Aegypti encomia, inquit autor, non minimum nacta ſunt honorem: neq; modicæ magnitudinis eſt, præq; alijs eſt fertilis, pulchra prata habet, & pulchra quæq; producit.* Alij *etiam natura munitam eſſe referentes, terram aiunt difficilem eſſe acceſſu, mari uerò portu carere: atq; hinc,* Longamq; *uiam & difficilem, ab* Homero, *propter inhoſpitalitatem, & quod portu careat, dictam eſſe.* Olim *uerò hæc*

regio, secundum Hiſtoricos, *etiam* Aeria *atq;* Potamia *eſt appellata: & Aethiopia, propter habitantes illic Aethiopes, de quibus multi ex uetuſtioribus ſcribunt. quin et Aetia, ab Indo quodam Aeto nomine: item Ogygia, & Melambolos, & Hephæſtia.*

Σχῆμα μὲν οὖν τρισσῇσιν ἐπὶ πλευρῇσι βέβηκεν,
εὐρὺ μὲν ἀμφ' ἀκτὰς βορεήτιδας, ὀξὺ δ' ἐπ' ἠῶ,
ἑλκόμενον καὶ μέχρι βαθυκρήμνοιο συήνης,
οὔρεσιν ἀμφοτέροισι περισκεπέεσσιν ὀρυμνόν,
τῶν μέσα καλλιρρόοιο κατέρχεται ὕδατα νείλου.

Forma itaq; tria ad latera tendit,
Lata quidē circa oras ſeptentrionales, arcta uerò ad auroram,
Tracta etiā uſq; ad montoſam Syenem,
Montibus duobus circundantibus ſepta:
Quos inter pulchriflui deſcendunt flumina Nili.

Totius Aegypti forma, tria ad latera tendit. Triangularis enim eſt, ac literæ △ delta ſimilis: unde & pars illius Delta *uocatur. Aiūt enim, in auſtrali Aegypti parte duos eſſe montes, in quorum dextro ſita eſt orientalis prædicta* Syene. *Tam propè autem eſſe mōtes inter ſe, ut uix 7 ſtadijs ab inuicem diſtent. Atq; ab illis anguſtijs incipere terram dilatari uerſus* Boreales *partes, quæ ſunt circa mare, ueluti delta, id eſt forma triangulari. Eſt uerò dicta acutior pars,* Delta, *quæ ad 7 ſtadia patet, ex qua* Nilus *fluit, ut ſcribit* Herodotus. *Aiunt præterea, in medio Aegypti aliam triangularem formam ex ipſo* Nilo *confici, etiam* Delta *uocatam: cuius baſis eſt inter* Peluſium, & Herculeum *Nili oſtium: latera uerò, dextrum quidem circa* Peluſium, *ſiniſtrum uerò circa* Canobicum & Herculeum. *Vocari autem ferunt* Delta *etiam locum quendam, &*

oppi-

& oppidum, in eius uertice situm. Xenophon uerò, etiam tractum quendam Thraciæ Delta uocari, memoriæ prodidit. Porrò triangularis formæ Aegypti latior pars, basis ad oras iacet septentrionales, ut superius est relatum: arctior uerò, ad auroram trahitur, usq; ad montosam Syenem, montibus duobus septa, qui Cataractæ uocantur: Inter quos (ut prius dictum est) pulchriflui descendunt flumina Nili. *Illud uerò, Ad auroram, ueteres aiunt hic non significare ortũ, pulchrè dicentes: Australe enim omnino, & meridionale, non orientale est,* Deltæ *acumen. Ideo Auroram magis corporaliter Memnonis matrem intelligunt,* Diem *uidelicet deam apud Aethiopes, uersus quos acumen* Deltæ *respicit. cuius* Diei *in Austrinis* Thebis *erecta est statua, ut dicetur.*

Καὶ τὴν μὲν πολλοί τε καὶ ὄλβιοι ἄνδρες ἔχουσιν,
ἢ μὲν ὅσοι θήβην ἐρικυδέα ναιετάουσι,
θήβην ὠγυγίην ἑκατόμπυλον, ἔνθα γεγωνὼς
μέμνων ἀντέλλουσαν ἑὴν ἀσπάζεται ἠῶ.
ὅσσοι δ᾽ ἑπτάπολιν μεσάτην ἤπειρον ἔχουσιν,
ἠδ᾽ ὅσσοι νοτίῃσιν ἐπ᾽ ἠιόνεσσι θαλάσσης
παρραλίην ναίουσιν ἔσω σερβωνίδος ἅλμης.

Et hanc quidem multi ac opulenti homines tenẽt,
Tum qui Theben percelebrem inhabitant, (rus
Theben Ogygiã, centum portas habentẽ: ubi crepe
Memnon exorientem suam salutat auroram:
Quiq; Heptapolim internam continentem occupãt,
Atq; qui Austrina ad littora maris
Maritimam colunt, usq; ad Serbonium lacum.

Aegyptias Thebas in singulari numero effert, & percelebrem uocat urbem, Theben illam, & Ogygiã, & cen-

tum portas habentē, ubi creperus (inquit) Memnon exorientem suam Auroram, id est matrem Diem, salutat: statua quidem existens, quæ per machinam quandam, quamprimū dies lucet, loquitur, quasi salutās Diem. cuius Diei dicebatur filius esse, eo quòd inter Aethiopas & formosissimus, & solus colore albus esset: patre natus Tithono, qui frater erat Laomedontis, quem iuxta Cernam collocauit Lycophron, de qua superius est scriptum. Porrò aiunt Thebas olim Iouis ciuitatem fuisse uocatas: quarum etiam Poeta in Iliade meminit. Cæterùm nouem feruntur esse Thebæ: quarum etiam una est Aegyptia, quæ olim omnium maxima fuit, ita ut centum portas haberet, & ad 420 stadia protenderetur. nunc uerò nomen solū habet: nam funditùs euersa atq; diruta est. Aiunt enim, Cambysem Persarum regem, illam euertisse. Quod uerò in illis locis non pluat, indicat is, qui admiratur, quòd sub Psammenito Amasis filio gauisæ sunt Thebæ guttis. Multi uerò & opulenti homines Aegypti terrā tenent, nempe Thebani, Alexandrini, internam continentem occupantes Heptapolitani, & qui maritimam colūt uersus Serbonidem, quæ palus est & regio, in qua Typhonem aiunt occultatum esse: prope Casium montem uidelicet, qui ad Pelusium est. Pelusiani porrò sunt extra Aegyptum. Pelusium enim est in Asia. Heptapolis, quæ est in Aegypto, Arcadia quoq;, à rege Arcadio postea est dicta. Antea uerò Heptanomos, seu Heptanomia uocabatur: eo nomine dicta, quòd septē haberet præfecturas, cuiusmodi Libycæ dici solebāt. Heptapolis uerò dicebatur, à ciuitatibus Nilo adiacentibus, sex uidelicet in sinistra parte, Memphi nimirum, Diospoli siue Iouis ciuitate, Memnonia, minori Catarracto,

tarracto,& maiori,& Syena: unaq; in dextra, Babylone. Quidam alio modo enumerant septẽ illas ciuitates: quatuor nempe Thebaidis, quæ sunt, Panis urbs, Antinoi, Lycorum, & Mercurij: tres uerò Arcadiæ, Herculis, Oxyrychum, & Memphim.

Τῆς πρὸς μὲν ζεφύροιο, μακηδόνιον πτολίεθρον,
ἔνθα σινωπῖται Διὸς μεγάλοιο μέλαθρον
χρυσῷ τιμήεντι κεκασμένον· οὐκ ἂν ἐκείνου
νηὸν ἐν ἀνθρώποισι θεώτερον ἄλλον ἴδοιο,
οὐδὲ μὲν ἀφνειὴν ἑτέρην πόλιν· ἧχί περ ἄκραι
φαίνονται σκοπιαὶ παλληνίδος εἰδοθεείης.

Porrò huius ad Zephyrũ, Macedoniũ oppidũ est,
Vbi Sinopitæ Iouis magni templum
Auro precioso ornatum: haud facile illo
Templum inter hoĩes diuinius aliud cernere queas,
Neq; sanè æquè opulentã aliam urbem: ubi summæ
Apparent speculæ Pallenidis Idotheiæ.

Aegypti ad Zephyrum, non procul à Canobico ostio Nili, Macedonium est oppidum: id est, ciuitas Alexandri Macedonis nomen retinens, in qua sepultus is est, à Ptolemæo illuc delatus, positusq; in urna aurea. quã cum paulo pòst Cocces cognomento Parisactus Ptolemæus deprædatus esset, in uitrea urna cadauer reposuit. Enumerantur uerò in historijs plus quàm X VIII Alexãdriæ: quarum una est ciuitas Libyca, id est Aegyptia, quã alijs quoque diuersis nominibus olim esse uocatam tradunt. Præterea Lentopolim uocatã esse, propter Olympiadis filium Alexandrum, cuius uenter obsignatus fuisse leonis imagine dicitur. Fertur etiam, quando primùm ciuitas ut ædificaretur instituta, ac delineanda iam esset, cretam siue al-

bam terram,qua in describenda ea ex more uterētur, defuisse. itaq; farina ad hoc esse usos, eamq; aduolantes illico aues surripuisse. id omen faustum Alexandro ac suis uisum est, quòd scilicet urbs illa multorū alumna esset futura. Quin & πόλις siue urbs dicta eadem est, propter excellentiam: ut nūc κωνσταντίνου πόλις, & Athenæ quondam ἄστυ. Fuit præterea Macedon eius regionis, quæ ab eo dicta est, dux: quæ & Emathia prius uocabatur. Cæterùm Alexandriam non uero illius nomine, sed periphrasi Macedonicum appellans oppidum, exprimit, quo uidelicet historiæ memoriam lectori excitet. sic etiā Pelusium paulo pòst, Pelei nomen ferentem urbem uocabit: id quod alium etiam tropum poeticum continet, etymologiā nempe, Dionysio quoq; ueluti poetæ familiarem. Ad hæc, Alexandri ait Sinopitæ Iouis templum esse, auro precioso ornatum. Quod uerbis extollens, Haud facilè (inquit) illo templum inter homines aliud diuinius cernere queas, neq; æquè opulentam urbem aliam. Verè enim ditißima ciuitas traditur esse Alexandria, de qua & hæc scribuntur: Alexandri ciuitas populosa, cuius portus nauibus inaccessus, angustus enim ad illum est aditus: & saxis sub mari latentibus rectus interrūpitur cursus. sinistrum uerò eiusdem latus manu fabricatis ueluti tibijs obstructum est. dextro autem Pharus insula est opposita, nauigantibus propter nauigandi difficultatem prælucens. Deinde circum insulam, magni extructi sunt muri, in quos irrumpentes undæ, asperam reddunt uiam, & periculosum per angustias transitum. Portus quidem in interiori parte securus est, & intus ad stadia 30 in magnitudinē patet. Cæterùm Geographus de Pharo in hæc uerba scribit: Pharus insula est

oblonga,

oblonga, in finibus continentis. A' *Canobico uerò eò usq;, sunt 150 stadia. Sinopites autẽ Iupiter, idem qui et Memphites. Sinopium enim Memphidis mons est. Vel à Pontica Sinope nomen habet. Fertur enim talis historia. Regi Alexandriæ Ptolemæo, Lagi filio, dæmon quidam apparens, iusserat, ut missa naue se ad ipsum adduci curaret: non indicato tamen, unde adducendus esset, loco. Ille uerò nauem misit, ut casu ferretur. Quæ cum Phocidi applicuisset, nautæ accepto oraculo, ut Sinopem discederent, & quod illis mandatum erat, ferrent: Sarapidis Iouis statuam inde abstulerunt. unde Sinopites Iupiter, idem qui & Sarapis. cuius statuam aiunt uidẽtibus ignotam esse, qualis sit naturæ. Alij à Sinope fluuio, Sinopitæ Iouis denominationem deducunt. Porrò Idotheiæ speculam uocat Pharum, quæ circa Alexandriam est, de qua iam est dictum. Vel Antipharũ, quæ & ipsa excelsissima est, quamq; Osiridis & Idotheæ Protei filiæ tumulũ uocant: qui Proteus, liberis hospites necantibus in Thraciâ Pellene relictis, (ut ait Lycophron,) in Pharum cum filia Idotheia migrauit, & pro dæmone marino habitus est: de quo in Commentarijs ad Odysseam plura.*

Τὴν δὲ μετ' αὐτολίην παρὰ κασιῶτιδα πέτρην
πηλοῦσος πτολίεθρον ἐπώνυμον ἄνδρες ἔχουσι
ἔξοχα ναυτιλίης δεδαημένοι· οὐ μὲν ἐκεῖνοι
ἀνέρες ἐν λιβύεσσιν ἀρίθμιοι. ἦ γὰρ ἐς αὐγὰς
ἑπ]απόρου νείλοιο κενασμένον ἔλλαχον ἄστυ.

Hãc uerò post, orientẽ uersus, ad Casioticã rupem,
Pelei oppidum cognomine homines tenent,
Egregiè nauigationis periti: nec sanè illi
Homines inter Aphros censendi, siquidẽ ad orientẽ

Septem-

Septemuadi Nili sitam sortiti sunt urbem.

Versus orientem Aegypti, ad Casioticam rupem, id est ad Casium montem, ciuitas nomine Pelusium sita est, iuxta orientale Pelusiacum ostium Nili, quod à monte nomen accepit. Autor, Pelusium oppidum cognomine Pelei uocat, quasi militibus ex Phthia sub Peleo ordinatis, ibiq; habitantibus. alij uerò ἀπὸ τοῦ πηλοῦ, id est à luto, & nemoribus, affirmant nomen accepisse. Porrò nauigandi arte pollere Pelusianos testatur, cum illos egregiè nauigationis esse peritos ait. Tales etiã Homerus affirmat esse Phoenices. Cæterùm Casius mons, autore Herodoto, Aegyptũ à Syria disterminat. Quòd autem nunc uulgò dictæ Casianæ texturæ, ab incolis dicti montis Casij nomẽ acceperint, subinnuit is qui Ethnica conscripsit, ubi Casiotica uestimenta recenset. Pelusiani autem non sunt inter Aphros censendi, inquit, nempe urbem ad orientem Nili sitam sortiti. Sarbonis igitur palus hac ratione separata est à Libya, ueluti orientalior Pelusiaco ostio, quod (ut ex iam dictis patet) Asiæ est. Operæprecium autem est hoc loco inquirere, si Canobicum ostium Nili terminus est Libyæ, ut dictum: à Pelusio autem cognominatum Pelusiacum ostium Eoæ est, & non Libycum: utri Aegyptia terra, quæ in medio illorum duorum promontoriorum est sita, Libyæ'ne an Asiæ attribuenda sit? Ad hanc quæstionem respondendum est, quòd ueluti medilimitium, neutra sit illarum duarum continentium, uel per mediũ terra diuisa. Herodotus uerò apertè Aphros ab Aegyptijs discernit, multis in locis, & præsertim ubi scribit, Aegyptios omnium hominum post Aphros maximè salubri esse corpore: idq; aeris, qui nunquam immutatur, beneficio. Historia certè,

qua

qua Ibes in Pelusio non nasci, sed in reliqua tamen Aegypto esse traditur, Pelusium Aegyptiam esse ciuitatem abundè declarat.

Ἄλλοι δὲ πλεῖστοι τήνδε χθόνα ναιετάουσιν.
οἱ μὲν ἐπ' ὠκεανῷ, οἱ δ' ἠπείρους ἀνὰ μέσσας.
οἱ δ' ἀμφ' εὐρείης τριτωνίδος ὕδατα λίμνης,
ἥτε μέσην λιβύης ἀμφέλκεται εὐρέα πόντον.
τοίη μὲν λιβύης μορφὴ καὶ σχῆμα τέτυκται.
εἰ δὲ καὶ εὐρώπης ἐθέλεις τύπον, ὅτι σε κεύσω.

Alij item plurimi hanc terram incolunt,
Hi quidẽ ad Oceanũ, illi uerò continẽtes per medias:
At alij circum latæ Tritonidis aquas paludis,
Quæ quidem media Libyę circumuoluit latũ sinum.
Talis certè Libyæ forma & figura est.
Porrò si etiã Europæ desideres formã, nil te celabo.

Indistinctè Dionysius *se describere fatetur, cum de* Libya *ait: Alij uerò plurimi hanc terram incolunt:* Hi quidem ad *Oceanum, illi uerò continentes per medias: quod in sequentibus etiam sæpe faciet.* Tales *uerò sentẽtiæ perspicuitatem pariunt, propter mentis explicationem.* Dictum *enim iam ab initio est, perspicuitatis causa* Dionysium *multis explicationibus uti, & alijs, quibus aperta fit oratio.* Tritonis *autem lata palus, media per* Libyã *extenditur. iuxta quam, paruam esse insulã scribunt, à qua fabularum scriptores uolunt* Mineruam Tritogeniam *esse uocatam: id est, in illa genitam.* Ideo *qui* Tritonidẽ *paludem accolunt; Mineruæ potißimum sacra faciunt, ut ait* Herodotus.: *qui amnem etiam ingentem, Tritonem nomine, in grandem illam paludem influere affirmat.* Scribit *præterea, incolas affirmare,* Mineruam *Tritonidis illius paludis & Ne-*

& Neptuni fuisse filiam: eamq; nescio quid à patre reprehensam, seipsam Ioui donasse, et Iouē sibi illam in filiā asciuisse. Europa regio, ab Europa nympha nomen accepit, ut etiam Lycophron tradit: ex qua Sarpedon genitus est, teste Euripide in Rheso. Hæc Agenoris fuit filia, quā Cretæ rex Taurus ex præda comparauerat, cum nauali prælio Tyrum expugnasset. Notandum uerò est, alium quoq; fuisse Sarpedonem, præter illum Lycium. Sarpedon enim ex Europa genitus, frater erat Minois et Acaci, secundum Arrianum. Lycius uerò Sarpedon ille Homericus, illi contemporaneus non fuit. Hippias porrò ab Asia & Europa Oceani filiabus, continētes quoq; nomina habere ait. Nōnullis tamē sententia illa nō placet, quòd à mulieribus continentes nomina sortitæ sint. Herodotus uerò, tres terræ partes à mulieribus esse appellatas testatur: nempe Libyam, à Libya muliere quadam indigena: Asiam, à Promethei matre: (à quo tamen dissentit Lycophron, qui ab Asio Cotyis filio, qui Manei filius erat, uocatam esse ait: à quo, quædam etiam familia Sardibus Asias dicta est) Europā uerò à Syria Europa nomen accepisse uideri. Quòd uerò quidam ab Europo quodam potius nominatam fuisse Europam contendant, iam antea diximus. Sciendum porrò est, ueteres discernere Europam ab Asia, non solum hominum uirtute, diuitijs, ubertate frugum, sed etiam raritate ferarum. Maximè præterea omnium continentū multiformis est Europa, simplicißima uerò econtrà Libya: Asia uerò media est inter utranq;. Præterea sciendum, Europam omnes continere partes occidentales, initio sumpto ab Hellesponto. Veteres tamen, Vespasianum Thraciam ab Europa disiunxisse tradidere.

Οὗτος μὲν λιβύης ῥυσμὸς πέλει, ἀλλὰ μετ' ἄρκτους
ἐστράπται, καὶ τοῖος ἐπ' ἀντολίην πάλιν ἕρπει,
οἷος καὶ νοτίης λιβύης ἐπὶ τέρμα βέβηκεν.
ἄμφω δ' ἶσον ἔχουσιν ἐπ' ἀσίδα νείατον ἴχνος.
ἡ μὲν πρὸς βορέην, ἡ δ' ἐς νότον· εἰ δέ κε θείης
ταύτας ἀμφοτέρας γαῖαν μίαν, ἤ κεν ἐπιπρό
σχῆμα πέλοι κώνου πλευρῆς ἶσον ἀμφοτέρῃσιν.
ὀξὺ μὲν ἑσπέριον, πλατὺ δ' ἀντολίην ὑπὸ μέσσην.
τοὔνεκά μοι τοιοῦτον ἰδὼν πόρον ἀμφοτεράων
ἠπείρων, ῥέα τέρμα κιχήσεαι εὐρωπείης.

Eadem ſanè quæ Libyę figura eſt. uerùm ad arctos
Verſa eſt: & talis ad orientem rurſus ſerpit,
Qualis etiam Auſtrinæ Libyæ ad finem tendit.
Ambæ aũt æquale habent ad Aſiam ultimũ ueſtigiũ:
Hæc quidẽ ad Boreã, illa uerò ad Auſtrũ. quod ſi fe-
Ex his ambabus terrã unam, certè ad totum (ceris
Figura eſſet coni, lateribus æqualis ambobus:
Acuta quidẽ ſub occidentẽ, lata uerò orientẽ ſub me
Idcirco mihi talẽ cõſpicatus meatũ ambarũ (dium.
Continentum, facilè finem uenabere Europæ.

Europa & Libya ultimum ueſtigium, id eſt baſim, & orientalem latum terminum ſuum, æqualiter ad Aſiam habent. illis enim ſubiacet Aſia, ueluti baſis. Quod ſi feceris (inquit) ex his ambabus terram unam, non ſeptam Heſperio mari, coni erit figura, lateribus æqualis ambobus: cuius acutum Occidentale erit, latum uerò Orientale, quod eſt iuxta Aſiam. Porrò ſcias, ueluti Libya & Europa ſimul coniunctæ, cono Geometrico comparantur, ſic etiam reliquas partes terræ Geometricis figuris apud Dionyſium comparari: ueluti Libyam trapezio, trigono Ae-

gyptum

gyptum & Siciliam, rhombo autem partem quandam Asiæ, ut paulo pòst dicemus.

Τῆς ἤτοι πυμάτην μὲν ὑπὸ γλωχῖνα νέμονται
ἀγχοῦ στηλάων, μεγαθύμων ἔθνος ἰβήρων,
μῆκος ἐπ' ἠπείροιο τετραμμένον, ἧχι βορείου
ὠκεανοῦ κέχυται ψυχρὸς ῥόος· ἔνθα βρεταννοὶ,
λευκά τε φῦλα νέμονται ἀρειμανέων γερμανῶν
ἑρκυνίου δρυμοῖο παραθρώσκοντες ὀρόγκους.
ἤπειρον κείνην ἰκέλην ἐνέπουσι βοείῃ.

Cuius uidelicet extremũ quidẽ ſub angulũ incolũt
Prope columnas, magnanimorum gens Iberorum,
Iuxta longitudinẽ ad continentẽ uerſa, ubi ſeptẽtrio(nalis
Oceani fuſus eſt frigidus fluxus: ubi Britani,
Albæq́ gentes habitant martiorum Germanorum,
Hercyniæ ſyluæ frequentantes ſaltus.
Continentem hanc ſimilem eſſe ferũt corio bubulo.

Sub extremum angulum Europæ, prope columnas quæ in Gadibus ſunt, Iberi protenduntur, uſq; ad ſeptentrionalem frigidum Oceanum. Quos magnanimos uocat, propter fortitudinem. Horum coloni ſunt Orientales Iberi: ueluti & Europæorum Gallorum Aſiani, circa Ancyrã habitantes. Porrò uocantur Iberi, ab Ibero amne: cuius proprium dicitur eſſe, exundare etiam ſine niuibus, quando ſeptentrionales uenti exuberant. Cuius accidentis cauſam eſſe aiunt, paludem, per quam amnis ille fluit. Venti enim eijciunt paludis aquam, ſicq́; efficiunt ut aquæ exuberent. Secundum quoſdam uerò, à quodam rege eiuſdem nominis, Iberi nomen illud ſortiti ſunt. Celtus enim, & Iber, filij fuerunt Herculis, ex muliere barbara progeniti: à quibus Celtæ & Iberi nomina acceperunt. Verum ſcias, Iberiam quidem

quidem non totam, ſed eam tantum quæ intra Iberum amnem eſt, alio nomine Hiſpaniam uocari. Romani uerò totam deinde ſic uocauerunt, ut duo nomina haberet, Hiſpania & Iberia. Ferunt autem, plures quàm mille ciuitates Iberorum eſſe. Sed qui id affirmant, magnos uicos etiã ciuitates uocant. Aiunt præterea, in Iberia ciuitatem eſſe Vlyßiam, multaq́; alia diuagationis Vlyßis ueſtigia cõſpici. Iberi aquam bibere dicũtur, ſemelq́; tantum in die edere, ac precioſo ueſtitu uti. Britannorum autem nomen ferentes ſunt e regionè Britannicæ inſulæ, de quibus paulo pòſt dicetur. Germanos (quibus Alemani ſunt finitimi) albas uocat gentes. tales enim ſunt colore: è contrario maximè Auſtralium Aethiopum, qui ſunt nigerrimi. hos itaq; uocat Martios. ait præterea illos frequentare Hercyniæ ſyluæ ſaltus, iuxta Oceanum Cronium: illamq́; Ibericam continentem ſimilem eſſe corio bubulo, nõ quidem colore, aut planicie, ſed forma. corio enim bubulo extenſo ſimilis eſt Iberia: cuius, ut aiunt, partes ceruicales in Celticam, uerſus Orientem cadunt. Cæterùm fratres Romanorum lingua Germani uocãtur, quaſi fratres Gallorum: quibus etiam ſimiles ſunt forma, uictus ratione, & moribus. ſed ſolum excedunt ferocitate, magnitudine, & flauo colore, trans Rhenum ſiti, uerſus Ortum, poſt Celtas. Quidã hoc nomen Germani, pro fratribus uſurpant. Plutarchus autem ſcribit, Germanos corpore eſſe permagnos, & flauos facie. Dicta uerò Hercynia ſylua, permagna eſt, & arboribus plena.

Τοῖς δ' ἔπι, πυρρηναῖον ὄρος, καὶ δώματα κελτῶν,
ἀγχόθι πηγάων καλλιρρόου ἠριδανοῖο.
οὗ ποτ' ἐπὶ προχοῇσιν ὀρφναίην ἀνὰ νύκτα

ἠλίαδες κώκυσαν, ὀδυρόμεναι φαέθοντα.
κεῖθι δὲ κελτῶν παῖδες ὑφήμενοι αἰγείροισι
δάκρυ ἀμέργονται χρυσαυγέος ἠλέκτροιο.

Hos autē iuxta, Pyrenęus mons, & domicilia Celtarum,
Prope fontes pulchriflui Eridani:
Cuius olim iuxta fluenta tacitam per noctem
Heliades fleuerunt, lugentes Phaetontem:
Illic item Celtarum filij succubantes populis,
Lachrymam mulgent auricoloris electri.

Iuxta Pyrenæum montem Celtæ inhabitant, prope fontem pulchriflui Eridani, *qui secundum quosdam nunc* Padus *dicitur. De quo Geographus sic scribit:* Eridanū, *qui nusquam est terræ, Padum uerò dictum. Quem Padum etiam maximum esse affirmat* Europæorum *amnium, post Istrum, illumq́; in Adriaticum mare ait influere. ac trans* Padum *ait* Mediolanum *esse situm, ciuitatem celebrem, alpes pertingentem. Porrò scias, Aratum, cum uocat* Eridani *reliquias, illius sideris esse intelligi, quod in cœlo uisitur: cuius reliquiæ sunt in his inferioribus, amnis* Eridanus. *Dionysius autem, quasi adhuc* Eridanus *esset, illa exponit quæ de* Eridano *fabularum scriptores finxerunt, atq; de* Phaetonte*: quem, cum à paterno solari curru excidisset, & in* Eridanum *decidisset, sorores* Heliades *noctu deflebant, è quarum oculis lachrymæ electri destillarunt. Postea uerò in populos transformatæ, adhuc fundūt electri lachrymas. unde inquit: Celtarum uerò filij succubantes populis, mulgent lachrymas auricoloris electri. Cæterùm hic non uocat electrum auri & argenti mixturam, sed lapidem quendā auricolorem, ex quo manubria ensium conficiuntur: qui lapis paleas attrahit, ueluti magens*

gnes ferrum. Quod uerò electrum non sit omnino lapis, sed arboris lachryma, concreta in corpus lapideum, nonnulli ex ueteribus affirmant. Præterea apertum est, χρυσαυγὲς, hoc est, auri colorem habens electrum illud dici, & esse lachrymam Heliadum. Metallum enim auri, soli accumbit. Porrò notandū est, Dionysium paulo pòst scribere, Electrum esse lapidem fluuialem. Pyrenæus autem mons est maximus, disterminans Iberiam à Celtica. Celtæ uerò usq; ad Rhenum dicuntur pertingere: à quibus omnes reliqui Europæi Galli, Celtæ à Græcis uocati fuerunt.

Τόνδε μέθ' ἑξείης, τυρσηνίδος ἤθεα γαίης.
τῆς δὲ πρὸς ἀντολίην ἀναφαίνεται ἄλπιος ἀρχή,
τῆς διὰ μεσσατίης κατασύρεται ὕδατα ῥήνου,
ὑστάτιον ποτὶ χεῦμα βορειάδος ἀμφιτρίτης·
ῥήνῳ δ' ἑξείης ἐπιτέλλεται ἴδρις ἴστρος,
ἴστρος ἐς ἀντολίην τετραμμένος ἄγχι θαλάσσης
εὐξείνου, τόθι πᾶσαν ἐρεύγεται ὕδατος ἄχνην,
πενταπόροις προχοῇσιν ἑλισσόμενος περὶ πεύκην.

At sequenter post hunc, Hetruscæ sedes terræ.
Atq; huius ad orientē conspicitur Alpis principium,
Cuius per medium descendunt flumina Rheni,
Extremum ad profluuium Borealis Amphitrites.
Rheno autem deinceps cooritur immensus Ister,
Ister in orientem conuersus, usq; ad mare
Euxinum: ubi omnem euomit undæ spumam,
Quinqueuijs profluuijs distractus circum Peucam.

Post Eridanum sunt Hetrusci, (de quibus paulo pòst dicetur) quorum ad orientem est Alpis principium, cuius per medium descendit Celticus Rhenus, duobus ostijs influens in Borealem Oceanum, acutus, & qui difficilè po-

test ponte sterni, & obliquus. Is est, qui dicitur fœtus spurios à legitimis discernere. nam legitimos sustinet, spurios uerò in aquæ fundum submergit. Alpis *autem, maximus est mons: ideoq; in plurali usurpamus. Porrò tam altum esse aiunt, ut neq; quinto die poßit aliquis ad summitatem peruenire. Incipiunt autem ab ijsdem locis* Alpes, *à quibus &* Apennini *montes, (de quibus postea) qui sunt circa* Genuam, *quæ* Ligurum *est emporium.* Rheno *deinceps* Ister *oritur: quem sacrum uocat, & ornat consueta repetitione, inquiens: in* Euxinum *omnem euomere undæ spumam, quinqueuijs profluuijs circa* Peucam *distractũ.* Peuca *autem insula est triangularis, sita inter* Istri *ostia.* Ptolemæus *uerò* Istrum *ait septem ostia habere, ueluti &* Nilum: Geographus *item, qui maximũ esse* Europæ *amnium ait, distareq; ab* Adriatico *recessu* 1000 *stadijs: et incipientem à* Germanis, *ad* Austrum *fluere, postea rursus ad ortum conuerti usq; in* Pontũ. *Habere præterea maximum ostium* Sacrum *dictum, quod olim* Darius *ponte strauit, ueluti* Xerxes *angustias* Hellespõti. *Cingit præterea* Ister *& alias insulas ostijs suis, præter* Peucam. Herodotus *uerò,* Celticũ *inquit nomen esse* Istrum, *ubi ait, illum à multis amnibus augeri: incipere uerò à* Celtis, *& per totam* Europam *fluere. quẽ etiam* 7 *ostia habere ait, & semper sibi parem fluere, adiuncta sententia sua.* Geographus *uerò alium quoq;* Istrum *ex illo ortum habentem, in* Adriaticum *sinum influere testatur, per quem nõ pauci* Argo *nauem ex* Euxino *ponto in* Adriaticum *mare decidisse existimant, quando aureum uellus* Argonautæ *furati, ex* Colchide *fugerant. idem etiam* Aristoteles *sentit, ubi scribit,* Sardas *solum ex* Ponto *in* Istrũ *natare.* Postea *uerò ubi*

diui-

diuiditur, in Adriaticum descendere. Autor uerò & ipse in his alium esse Istrum innuit, idq; Geographi sententia. Ait præterea idem Geographus, Istrum olim Matoam dictum fuisse, quod secundum Græcos Asium significat: ac sæpe transeuntes hūc Scythas, nil fuisse passos. Sed cum semel in calamitatem incidissent, nominatum fuisse Danusium, uel Danubium: illo nomine accusatum ab illis, lingua illorum, ueluti autorem calamitatis. Scribit præterea Istro mutuos siue inter sese oppositos esse mōtes, ab Adrio usq; ad Euxinum pontum, primùm Illyricos, deinde Pæonios, ultimò Thracios: inter quos & Aemus est, iuxta Pontum nimirum Euxinum situs. Media itaque inter illos est Pœonia, omnis alta: cuius uersus partem Thraciæ, Rhodope sita est, ubi nunc est uocata Clocotinitza. Cæterùm ita breuiter de Istro quidam scribunt: Ister Pæones præteriens, ex Hercynijs mōtibus nauigabilis ex fonte oritur, qui diuisus partim in Pontum, partimq; in Adriam fluit.

Τοῦ μὲν πρὸς βορέην τετανυσμένα φῦλα νέμονται,
πολλὰ μάλ' ἑξείης μαιώτιδος ἐς στόμα λίμνης,
γερμανοὶ, σαρμάται τε, γέται θ' ἅμα, βαστάρναι τε,
δακῶν τ' ἄσπετος αἶα, καὶ ἀλκήεντες ἀλανοὶ,
ταῦροί θ' οἳ ναίουσιν ἀχιλλῆος δρόμον αἰπὺν
στεινὸν ὁμοῦ, δολιχόν τε, καὶ αὐτῆς ἐς στόμα λίμνης.

Cuius quidem in Boream extentæ gentes habitāt,
Permultæ ex ordine, Mæotidis in ostium paludis:
Germani, Sarmatæq;, Getæq; simul, Bastarnæq;,
Et Dacorum ingens tellus, & fortes Alani,
Tauriq;, qui colūt Achillis cursum immensum, (dis:
Angustūq; simul, longumq;, atq; ipsius in ostiū palu-

Versus Boreā Istro adiacent hæ gentes: Germani, Sar-

 matæ,

matæ, Getæ, Bastarnæ, Dacorum ingens tellus, Alani, Tauri, qui colunt Achillis cursum, Melanchlæni, Equimulgi, de quibus in commentarijs in Iliadem plura: Neuri, Hippopodes, secundum quosdã Zagari, Geloni, & Agathyrsi: & hi sunt Boreales. Ad Austrum uero Istro adiacent Gerrhæ, & Noricæ ciuitates munitæ, Pannonij, secundum quosdã Bugari, Mysiq́; septentrionaliores Thracibus, ipsiq́; Thraces immensam terram occupantes. De Germanis quidem satis dictum est. De sequentibus uerò dicetur, si quid sermone sit dignum. Getas Dionysius ad Borealem partem Istri esse ait, ut paulo antè diximus: ueluti & Sarmatas, qui populi sunt Scythiæ. Herodotus uerò, Getas partem esse Thracum existimat. Geographus autem, illos ait in utraq; parte fluuij habitare, ueluti Mysos & Thraces. Sunt præterea amantes mulierum, inquit, & diuinorum studiosi: apud quos erat Zamolxis Pythagoræ discipulus, qui Aegyptijs multa prædixerat, & ab ipsis in numerum deorum relatus, & ideo sic uocatus fuerat: qui etiam regijs negotijs communicabat. Ac fuerunt olim Getæ Romanis terrori, inquit: & prætereuntes Istrũ, deuastauerant Illyriam, Thraciam, & Macedoniam. Lex uerò Getica est, iugulare uxorem supra maritum mortuum: & cithara ludere, quando præconia nunciant. Herodotus uerò scribit, illos sagittas excutere aduersus tonitrua & fulgura, minitantes Deo. Scribit præterea Geographus, olim quidem Alexandrum penetraſse ad Getas, qui trans Istrum sunt: statimq; fuisse reuersum acceptis muneribus. Aiunt præterea, illos & Dacos olim in tantũ auctos fuisse, ut 200000 militum in exercitu haberent. Postea uerò depressos, eo ferè peruenisse, ut Romanis obedirent. Atqui

qui Iulianus in quodam libro suo, Getarum gentem olim bellicosissimam fuisse testatur, propter robur, & propter Zamolxim quem honorabāt. non enim mori, sed migrare se tantum existimantes, lubentius moriuntur, quàm transmigrationes sustineant. Hos etiam Herodotus immortales agentes uocat, propter præstigiatorē dictum Zamolxim, quem ipse Pythagoræ inseruisse ait. Scribit præterea, fortissimos Thracum & iustissimos esse Getas: aitq; Darium illos subegisse, quum rate ex Asia penetrās, per Thraciam iter faceret. Dacos porrò, Daos quidam uocauerunt: id quod & Geographus affirmat. Herodotus uerò Nomadicum ac Persicum genus ait esse Daos, ueluti sunt Mardi, & reliqui. Is uerò qui Ethnica conscripsit, Daciam ait ferè usq; ad Borysthenem fluuium peruenire: de quo Borysthene paulo pòst dicetur. Ait præterea, apud Atticos utplurimum esse Atticorum seruorum nomina, Dai & Getæ. Fertur etiam historia, Dacos Istro Australiores esse. Aiunt enim, quòd Aurelianus Romanos qui in Daciam colonias duxerant, illinc ducens propter pericula, quæ erant in ulteriore ripa Istri, in media Mysia locauit, regionem Daciam nominans. Porrò Alanus mons est Sarmatiæ, à quo populi Alani nomen acceperunt, quos fortes Dionysius, & equis abundantes uocat. Achillis autem cursus, quem Tauri populi colunt, tractus est quidam angustus et longus, & secundum Geographum peninsula maritima, ueluti quædam fascia, in longitudinem ad 1000 stadia patens. illum cursum Græcus Achilles perlustrauit, cum Iphigeniam Agamemnonis filiam ex Aulide raptā in Scythiam insequeretur: cum Diana ceruum in sacrificium dedisset. Vbi cum diu Achilles commoratus fuisset, (ut Lycophron

tradit) à se nomen loco imposuit. Quod uerò prius Iphigenia Achilli in uxorem tradita fuerit, magna disputatio est. Quidam uerò alium fuisse Achillem aiunt, illum nempe apud Scythas regem, qui amore Iphigeniæ illuc missæ captus fuerat, ibiq; habitauerat, à quo locus Achillium uocatus est. Qui uerò id tradũt, Alcæum in testem adducũt, inquientem: Achilles, qui Scythiæ imperas. Cæterùm ab Achille, & Alba siue Leuce insula, de qua deinde dicetur, Achillia uocata est, in Euxino, quò Scythæ aiunt Achillis animam uenientem ludere. Tauri uerò populi à tauro animali uocantur, eo quòd Osiris ibi iuncto boue, terram arauerit. Apud quos insula est Taurica, uel Mæotica, magna & celebris, cui & Phanagoria adiacet, & Hermanassa, ut in sequentibus dicetur. Diana porrò Taurorum præses, ab illis Tauris uidetur dici, quibus gauisa est, quòd propter illam hospites mactarent. Norici autem Taurisci apud Geographum, alij sunt quàm Tauri isti.

τῶν δ' ὕπερ ἐκτέταται πολυΐππων φῦλον ἀλανῶν.
ἔνθα μελάγχλαινοί τε, καὶ ἀνέρες ἱππημολγοί,
νευροίθ', ἱππόποδές τε, γέλωνοί τ', ἠδ' ἀγάθυρσοι,
ἧχι βορυσθένεος ποταμοῦ τετανυσμένον ὕδωρ
μίσγεται εὐξείνῳ, κριοῦ προπάροιθε μετώπου,
ὀρθὸν ἐπὶ γραμμῇ, κατεναντία κυανεάων.
κεῖθι καὶ ἀλδήσκοιο καὶ ὕδατα παντικάπαο
ῥιπαίοις ἐν ὄρεσι, διάνδιχα μορμύρουσι.
τῶν δὲ παρὰ προχοῇσι, πεπηγότος ἐγγύθι πόντου,
ἠλυφανὴς ἤλεκτρος ἀέξεται, οἷά τις αὐγὴ,
μήνης ἀρχομένης· ἀδάμαντά τε παμφανόωντα
ἐγγύθεν ἀθρήσειας ὑπὸ ψυχροῖς ἀγαθύρσοις.
ἴστρου μὲν τόσσοιδε βορειότεροι γεγάασι.

Supra

Supra quos etiã extenta eſt equis diuitũ gens Ala-
Vbi Melanchlæniq́;, & uiri equimulgi, (norum:
Neuriq́;,Hippopodesq́;, Geloniq́;, atq; Agathyrſi:
Vbi Boryſthenis fluuij extenta aqua
Miſcetur Euxino, Arietis ante frontem,
Directè per lineas, ex oppoſito Cyanearum.
Illic quoq; Aldeſci, & aquæ Panticapæ,
Riphæis in montibus diuiſim murmurant.
Horũ item iuxta profluuia, congelatũ prope mare,
Splendidum ſuccinũ naſcitur, uelut quidã ſplendor
Lunæ recentis: adamantemq́; pellucidum (ſis.
Nõ lõgè inde cernere poteris, ſub frigidis Agathyr-
Iſtro ſanè tot ſeptentrionaliores ſunt.

Melanchlæni dicuntur, propter nigra indumenta geſtandi conſuetudinem, ut Herodoto *uidetur: qui illos carne humana ueſci ait, & ſupra* Melanchlænos *eſſe paludes, terramq́; deſertam.* Neuri *autem, dicuntur olim regionem ſuam propter ſerpentes deſeruiſſe: & præſtigiatores dicebantur eſſe. Anno itaq; unoquoq; (inquit) ſemel unuſquiſq;* Neurorum *in lupum transformabatur per aliquot dies, & rurſus in hominem tranſibat.* Herculis *autem filij fuere* Gelonus *&* Agathyrſus*: à quibus gentes* Iſtro *Borealiores,* Geloni *et* Agathyrſi *dicti fuere. Sub frigidis itaque* Agathyrſis *(ut ait* Dionyſius*) adamas eſt pellucidus.* Geloni *uerò (ut alijs placet) terram colunt, & frumento paſcuntur, hortosq́; habent. Is uerò qui* Ethnica *edidit, in hæc uerba ſcribit:* Geloni *ciuitas* Sarmatiæ, *à* Gelono, *qui* Agathyrſi *frater,* Herculis *uerò filius erat. Eſt præterea in illa, ciuitas lignea magna, (ſecundum* Herodotum*) in* Budinis *gente numeroſa ſita: apud quos mirabile animal naſci ferunt, magnitudine quidem bouis, faciei uerò forma*

ceruo simile: Tarandum uocant, difficile uenatu, propter mutationem: mutat enim colorem pilorum, in quocunq; loco fuerit, ueluti chamæleon, & polypus. De Agathyrsis *uerò idem ait, quòd uel ab* Agathyrso Herculis *filio dicantur, uel à coronis* Dionysij: *rami uerò sunt θύρσοι, quos in* Dionysij *sacris gestabant.* At Herodotus *non solum* Gelonum & Agathyrsum Herculis *filios fuisse dicit, sed & Scytham omnium iuniorem, & generosißimum, quos* Hercules *genuit, in Scythiam ueniens, quum* Geryonis *boues pelleret, remq; (ut ait) habuisset cum uipera semiuirgine, muliere quidem supernè femorum tenus, inferius autem serpente. Scribit præterea idem, Agathyrsos omnium hominum excultißimos esse, & aurum plerunq; gestantes, & in commune cum mulieribus coire: & Gelonos Græcos olim fuisse agricolas.* Porrò Borysthenes *inter amnes celebris,* Euxino *aquã miscet, circa* Frontem *arietis, (de quo loco iam dictum est) directè per lineas ex opposito Cyanearum. Illic quoq; in* Riphæis *montibus Scythicis (inquit)* Aldescus & Panticapes *amnes murmurãt, quorum iuxta profluuia splendidum succinũ luna recente nascitur, uelut splendor quidam. Electrum hic scias esse lapidem quendam, & non populorum lachrymam, ut superius diximus. Quod uerò in* Riphæis *montibus nunquam liquefiat nix, iam antè diximus. Supra illos uerò montes,* Hyperborei *usq; ad illud mare pertingere dicuntur.* À Panticape *fluuio ciuitas quoq; ibi* Panticapæum *uocatur, magna quidem illa, à filio* Aeetæ *condita: collis etiam circumquaque habitatus, patens ad stadia 20, metropolis* Bosphoranorum. Herodotus *uerò de his omnibus scribit,* Borysthenem *maximum & uberrimum esse Scythicorum*

amnium

amnium, & ad potandum suauißimum, limpidumq́; inter turbidos fluere: in cuius ostio ingens etiam uis salis ultro concrescat, præbeatq́; ingentes cetos ad salsurã, spinis carentes, quos Antacæos appellãt. Panticapes uerò ab Aqui*lone fluens*, Boryſtheni *immiſcetur: inter quos duos amnes incolunt Scythæ agricolæ.* Decem *uerò dierum aiunt eſſe iter ab Iſtro ad* Boryſthenem, *totidemq́; à* Boryſthene *ad* Mæotim.

Πρὸς δὲ νότον γέῤῥαι, καὶ νωρικοὶ ἄστε' ὄρυμνά.
παννόνιοι, μυσοί τε βορειότεροι θρηίκων,
αὐτοί τε θρήϊκες ἀπείρονα γαῖαν ἔχοντες.
οἱ μὲν ἐπὶ πλευρῇσι προποντίδος ἀμφιτρίτης,
οἱ δ' ὑπὲρ ἑλλήσποντον ἀγάῤῥοον, οἱ δ' ὑπὲρ αὐτῆς
αἰγαίης βαθὺ κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης.

Ad Auſtrũ aũt, Gerrhæq́ꝫ, & Noricæ urbes munitę:
Pannonij, Myſiq́ꝫ, Septentrionaliores Thracibus:
Ipſiq́ꝫ Thraces immenſam terram occupantes,
Hi quidem ad latera Propontidis maris, (per ipſius
Illi uerò ſuper Helleſpontũ citifluum, reliqui autẽ ſu
Aegæi profundam undam multiſoni maris.

Superius dictas Noricas *urbes munitas, nonnulli ſine* N *in principio ſcribunt, à quibus &* Oricus *portus. Inquit igitur* Hecatæus: *Poſtea uerò Buthrotus ciuitas, poſt quã* Oricus *portus.* Item Apollonius: Ad Oricum *peruenire. &* Polybius 7 *libro: Oricum uerò inhabitantes ait, qui primi ſiti ſunt in ingreſſu* Adrij, *à dextra ingredienti. Quidã uerò* Noricas *cum* N *ſcribunt. Sed hæc de* Oricijs *urbibus dicta ſint.* Geographus *uerò gentem quandam coniungens locis illis qui ſunt iuxta* Aquileiã, Noricos *per n effert, inter alia ſcribens, prope* Adriaticum *ſinum, &*

loca

loca quæ sunt circa Aquileiam, habitare Noricorum aliquos: & circa Aquileiā in Tauriscis Noricijs aurum esse copiose succrescens, ita ut si quis ad duorum pedum profunditatem effodiat terram, statim fossile inueniat aurum. Habes itaq; breuiter differentiam inter Noricos, & Oricos: quod scilicet Orici sint (secundum Polybium) siti in principio Adrij, ubi etiam est Oricus portus, & Buthrotus. Norici uerò sint iuxta recessum eiusdem sinus, secundum Geographum ac Dionysium nostrum. Dionysius etiam Oricos sciuit, quos & Polybius. Ideo scribet paulo pòst: In Oricia terra esse Græciæ initium, cincta Siculo & Aegæo maribus. Quidam tradunt, Phryges sua lingua utrem Noricum uocare: & quòd, cum Marsyas ille musicus ab Apolline excoriatus fuisset, uter exustus & delatus ceciderit in Midæ fontem, unde fons Marsyas uocatus est. Vter uerò delatus à fluuio, ad piscatorem peruenit. Præterea Pisistratus Lacedæmonius cum oraculi monitu ciuitatem condidisset, Noricum uocauit, ac si quis diceret utrem: quamuis Phrygiæ existens Pisistrati ciuitas, nihil commune haberet cum Noricis. Cæterùm non solum Europæi sunt Mysi, sed etiam Asiani. Arrianus uerò, Europæorum Mysorum colonos esse ait Olympienos in Asia Mysos, qui Mysi à Myso Iouis filio uocantur: uel à Myso, filio Arganthonæ, generosæ Oresibij filiæ: uel à planta Mysa, uel Myso (utrunq; enim dicitur) quod quidem acumen lingua Lydica significat, ut Geographus ait. Herodotus uerò, Mysos esse ait Lydorum colonos, Olympienos uocatos, àb Olympo monte Asiæ. Thraces autem non solum Europæi sunt, sed etiam Asiani: secundum Arriani historiam, qui scribit, ueluti Phryges & Mysos, sic & Thraces

ces

ces ex Europa penetrasse in Asiam, cum Pataro quodam duce, quum Cimmerij Asiam excurrerent, quos Thraces cum ex Bithynia eiecissent, ipsi incoluerunt. & statim ab illis Thracibus sparsis, Thracesium sortitum est nomen. Idem uerò Arrianus, etiam Thraciam quandam fuisse scribit nympham, peritam incantationũ, quæ pharmacis poterat affectus hominum mouere. Qualem & Medeam ferunt fuisse, & Agamedam, & celebrẽ Circen: à qua Thracia uidetur regio nomen accepisse, Perca prius uocata. Idẽ scribit moris fuisse apud Thraces, multas habere uxores, ut ex illis multos susciperent liberos: quam consuetudinem ait institutã fuisse à rege illorum Dolongo, cui multi filij ex multis uxoribus nati erant. Herodotus quoq; à Crœso ait fuisse Thraces quosdam subactos, cum inquit: Crœsum in suam potestatem redegisse Chalybes, Paphlagones, Thraces, Oethynos, Bithynos, & reliquos. Quin et Xenophon, quandam ait Thraciam Asianam esse, incipientem ab ostio Ponti, usq; ad Heracliam, ad dextram ingredienti. Historia etiam quædã sacra, in Australibus partibus Libyæ, supra Alexandriam, montanã esse Thraciam affirmat, in qua ait fuisse excellentißimum meditatorem rerum diuinarum. Fertur præterea, Europæos Thraces notis pungi, nobilitatis argumentum existimantes, notis esse punctos: non autem punctos esse, ignobile. Ociosum esse, pro honestißimo haberi: agricolam uerò agere, pro contemptißimo. Pulcherrimum uerò, ex raptu & bello uiuere. Thraces porrò immensam terram occupare scribens, explicat apertè, quomodo immensam: & ait, Hi quidem ad latera Propontidis sunt maris, illi uerò super Hellespontũ citifluum, alij uerò circa profundam undam Ae-

gæi

gæi maris. Ideo *scribit* Herodotus, Thraces *gentē esse maximam post Indos: essetq́; (inquit) inexpugnabilis, & ualidißima, si unius imperio regeretur, aut idem sentiret: quam propter excellentiam regionis* Vespasianus *sibi propriam fecit, ut prædictum est. Vocati uerò olim* Briges, *cum in* Asiam *transiuissent, nomen* Phrygum *sortiti sunt.* Citifluum *autem* Hellespontum *uocat, eo quòd citißimè fluat: proinde* Xerxes *illum iniuria afficiens, falsum uocauit amnem.*

Ενθα μελισσοβότοιο κατὰ σκοπιὰς παλλήνης
φύεται ἀστέριος καλὸς λίθος, οἷά τις ἀστὴρ
μαρμαίρων, λυχνίς τε πυρὸς φλογὶ πάμπαν ὁμοίη.
ἴστρον μὲν ποταμὸν τόσσοι περιναιετάουσι.

Vbi apiferæ per rupes Pallenæ
Nascitur Asterius pulcher lapis, instar stellæ
Splendens, & lychnis flammæ simulimus ignis.
Istrum quidem fluuium tot circumfrequentant.

Pallena *mons est, & ciuitas* Thraciæ: *quam apiferā uocat* Dionysius. *quia circa eam (inquit) nascitur* Asterius *pulcher lapis, splendens instar stellæ, & lychnis flammæ simillimus ignis: ideoq́;* Lychnites *lapis ille uocatur. alij* Selenitem *uocant lapidem illum: nam est quodammodo lunæ coniunctus naturà. ueluti & succinum, quod cū* Borysthene, *(ueluti antea diximus) diminuitur & augetur. Alij uerò de* Pallena *sic scribunt:* Pallena *ciuitas* Thraciæ, *à* Pallena *filia* Tithonis *dicta est. Est præterea* Pallena *peninsula triāgularis, habitata olim à* Gigantibus: *quos* Hercules *cum reperisset odio homines prosequi, bello deuicit: ubi & tonitrua & fulmina simul deciderunt. Ideo dij quoq; uisi sunt in ea pugna* Herculi *tulisse suppetias,*

malosq́;

malosq; exußiſſe. Atq; hinc & regio Phlegra uocata eſt. Ab illis locis Dionyſius Protei filiam Pallenidem uocauit, ubi de Alexandria ſcripſit. Quidam uerò exiſtimant Pallenam dictam fuiſſe Caſſandriæ peninſulam, etiam Aegæo adiacentem. unde & locus quidam Torona dictus, nomen à Torona Protei filia, ſecundũ Lycophronẽ, ſortitus eſt.

φράζεο δ᾽ εὐρώπης λοιπὸν πόρον, ὅστ᾽ ἐπὶ τρισσὴν
ἐκτέταται κρηπῖδα πρὸς ἠῶ. τὴν μὲν ἰβήρων,
τὴν δὲ πανελλήνων, τὴν δ᾽ ἐσθλῶν αὐσονιήων.
ἀλλ᾽ ἤτοι πυμάτη μὲν ἀγαυῶν ἐστιν ἰβήρων,
γείτων ὠκεανοῖο πρὸς ἑσπέρου· ἐν δέ οἱ ἄκρη
στηλάων ἀλύβη κεῖται μία. τῆς δ᾽ ὑπένερθε
ταρτησσὸς χαρίεσσα, ῥυηφενέων πέδον ἀνδρῶν,
κεμψοί θ᾽ οἱ ναίουσιν ὑπαὶ πόδα πυῤῥηναῖον.

Cõſidera uerò Europę reliquũ meatũ, quiq; ad tri- (plicem
Extentus eſt ſoleã ad orientẽ: hanc quidem Iberorũ,
Illam uerò omniũ Grǽcorũ, reliquã aũt fortiũ Auſo- (niorum.
Atq; ultima quidẽ illuſtriũ eſt Iberorum,
Vicina Oceanũ ad ueſperum. in ipſa autem extrema
Columnarum Alyba ſtat una: hancq; ſubter
Tarteſus amœna, diuitijs affluentiũ ſolum hominũ:
Cempſiq;, qui degunt ſub pede Pyrenæo.

Cum deſcripſit obliquiores partes Europæ, populos ſcilicet, qui uſq; ad ſeptentrionalẽ Oceanum perueniũt, nẽpe Iberos, Pyrenæos, Britãnos, Germanos utrãq; ripam Iſtri colentes, ipſosq; Thraces: reliquã Europam triangulo deſcriptã conſiderandã nobis relinquit, idq; tribus lateribus: uno quidẽ occidentali Iberorũ, alio uerò e regionè Græcorum, ac tertio Auſonũ, à tribus præſtãtioribus gẽtibus nomina illis lateribus imponẽs. Heſperia (inquit) ſolea terræ Iberorum, uicina eſt Oceano, ubi una ſtat ex Herculeis co-

lumnis Alybe: ut & alibi dictum est. De Iberis uerò, quæcunq; oportuit, paulo antè scripsimus. Subter Alybē, ciuitas est opulenta Iberica, Tartesus: quam amœnā uocat, & diuitijs affluentium solum hominum. Porrò aiunt Bætim esse fluuium Iberiæ, duas fauces habentem, quarum media est sita ueluti in insula, nempe Tartesus uocata: nam & Bætis Tartesus à ueteribus uocabatur. cuius meminit etiā Aristophanes in Ranis, quum Tartesiam murænam uocat: irridens & exterrēs auditorem. Tartesus uerò fluuius incolis stannum adferre dicitur. Pyrenæus autem maximus est mons, cuius sub pede Cempsi degunt populi. Incipit autem Pyrenæus mons à septentrionali Oceano, & pertingit usq; ad Hesperiū mare, et disterminat Celtas ab Iberis.

Μέσση δ' ἀμφοτέρων παραπέπταται αὐσονὶς αἶα,
πουλυτενής, τὴν μέν τε μέσην ὄρος ἄνδιχα τέμνει
ὀρθὸν, ἅτ' ἐκ στάθμης ἰθυνόμενον· οὐκ ἂν ἐκεῖνο
ἴδρις μωμήσαιτο σοφῆς ὑποεργὸς ἀθήνης.
ὅ ῥά τε κικλήσκουσιν ἀπέννιον. ἐκ δὲ βορείης
ἄλπιος ἀρχόμενος σικελὴν ἐπὶ πορθμίδα λήγει.
πολλὰ δέ οἱ φῦλ' ἀμφὶ, τά τοι ῥέα πάντ' ἀγορεύσω,
ἀρξάμενος πλευρῆς ζεφυρηΐτιδος ἐκ βορέαο.

Sed media ambarum aduolat Ausonia tellus,
Opulenta: quam quidem mediam mōs in duo secat
Directus, uelut ex amussi æquatus: nec illum
Solers reprehenderit sapientis minister Palladis:
Quem utiq; Apenninum uocāt. è septētrionali uerò
Alpi incipiens, Siculo in angusto traiectu finit.
Multę aūt illi gētes circū sunt, quas tibi facilè omnes
Orsus à latere Occidentali è Borea. (recensebo,

Ausoniam opulentam terram, mediam secat Apenninus mons, ex Alpibus ueniens: in Siculo autem traiectu, circa

Leuco-

Leucopetram (quæ iuxta Rhegium eſt) terminans. Directus autem eſt (inquit) mons ille, ueluti ex amußi æquatus: idq; adeò ſolerter, ut neq; ab artifice quamlibet perito Palladis miniſtro, reprehendi poßit. Cæterùm à ciuitate Rhegio, ibi ſita, fertur et regio ipſa nomẽ accepiſſe, quæ Rhegina dicitur, quam condiderũt Chalcidenſes. Rhegium autem dicitur, uel παρὰ τὴν ῥῆξιν, quaſi fracta Sicilia à continente illa terræ hiatu, ut in ſequentibus dicetur: quemadmodum & Prochyte inſula, & Pethicuſæ, tresq; Sirenes appellatæ inſulæ, auulſæ continentũ partes dicuntur. uel Rhegium dicitur, quaſi regia: ſic eam appellantibus Saunitis, propter ciuitatis excellentiam. cuius orientem uerſus eſt collis quidam Leucopetra (ut dictum eſt) nominatus à colore, qui ad 50 ſtadia patet, ubi finit Apenninus mons, ut diximus.

Τυῤῥηνοὶ μὲν πρῶτ', ἐπὶ δέ σφισι φῦλα πελασγῶν,
οἵ ποτε κυλλήνηθεν ἐφ' ἑσπερίην ἅλα βάντες,
αὐτόθι νηήσαντο σὺν ἀνδράσι τυῤῥηνοῖσι.

Thuſci quidẽ primùm, iuxta hos autẽ gentes Pelaſgũm,
Qui quondã è Cyllena ad ueſperum mare profecti,
Illic conſederunt cum uiris Hetruſcis.

Tyrrheni alio nomine Hetruſci dicti, & Tuſci, à Romanis, gens eſt prædatrix, crudelis, & inhumana: Borealis quidem ex latere Apennini montis, Zephyrum ſpectante. Vocantur uerò Tyrrheni, à Tyrrheno Lydo, filio Atys, cui ingentem multitudinem pater tradens, tempore famis illum emiſit: à quo regio Tyrrhenia nomen accepit, 12 ciuitates extruente: in quibus conſtituit deductorem coloniarum Tarconem, cuius etiam Lycophrõ meminit, quem propter prudentiam à pueris fuiſſe canum aiunt. ab hoc ci

uitas etiam Tarconia dicta. Troianum etiam Cygnum, propter huiusmodi causam quandā à pueritia ueteres aiūt canum fuisse, neq; solum propter albedinem carnium & pilorum ita dictum. Iuxta Thuscos sunt Pelasgi, qui propter paupertatem palantes, coloniasq; traducentes, illuc olim uenerunt, longè à Cyllena quæ in Arcadia est, ibiq; sedes locarunt, Euandro quodam illis duce coloniarū existente: qui imperante in Arcadia Agamede Stymphali filio, numine afflatæ matri (ut ferunt) obtemperans, multitudine collecta, eò profectus, substitit, templo Pani extructo: colliq; nomen Pallantio, à Pallātis filio imposuit, qui mortuum ipsum in uertice collis sepeliuerat, et Herculem hospitio receperat, à Geryonis bobus redeuntē. Vnde Romani regia etiamnum loca palatia uocant, mutabilium literarum l & n sublatione. Quod uerò (ut dictum est) Pallantes fuerint Pelasgi, uulgatum est. nam & Cilices, qui in Troade sunt (secundū poetam) finitimos habent Pelasgos. Quin & Lesbus olim Pelasgia uocata est. Dodonæi præterea Iouis Pelasgici apud Poetam fit mentio. Pelasgi etiam fuere Cretensium coloni, ut ex uerbis Vlyssis ad Penelopem intelligi facile potest; item Lemnus olim à Pelasgis habitata fuit: unde in prouerbium abierunt Lemnica mala, propter cædes, quas patrabant, uxores iniustè captiuas interficientes, unà cum quos ex illis susceperāt liberis. Sed & in Achaia quæ Peloponnesi est, Pelasgi quoq; erāt: & Aeoles in Asia, ut scribit Herodotus. Euripides uerò etiam Argiuos dictos fuisse Pelasgos innuit: Olim Pelasgi (inquiēs) Danaidæ secundo. Herodotus uerò, Pelasgos nō solum Lemnum, sed etiam Imbrū occupasse ait. Est præterea & Athenis murus Pelasgicus, id est Pelargicus, ut

Aristo-

Aristophanes in Ranis indicat. nam Pelasgi (inquit) uocabantur apud Atticos Pelargi, propter diuagationes. Vagabundi enim erant, propter paupertatem, & instar auium, quò fortuna ferebat, proficiscebantur. Item Thessalia circa Peneum & Thermopylas, Pelasgicum Argos ab illis dicebatur: etenim ibi imperauerant. Aiunt uerò ab origine Arcades fuisse Pelasgos (ut superius diximus) militarem exercentes uitã, hincq; celebres esse factos: Item, quosdã ex Pelasgis generose mari imperasse, spacio annorum 85.

Τοῖς δ' ἔπι, μέρμερον ἔθνος ἀγαυῶν ἐστι λατίνων,
γαῖαν ναιετάοντες ἐπήρατον, ἧς διὰ μέσσης
θύμβρις ἑλισσόμενος καθαρὸν ῥόον εἰς ἅλα βάλλει,
θύμβρις ἐϋρρείτης ποταμῶν βασιλεύτατος ἄλλων,
θύμβρις ὃς ἱμερτὴν ἀποτέμνεται ἄνδιχα ῥώμην,
ῥώμην τιμήεσσαν, ἐμῶν μέγαν οἶκον ἀνάκτων,
μητέρα πασάων πολίων, ἀφνειὸν ἔδεθλον.

Hos item iuxta, grauis gens illustriũ est Latinorũ:
Terram colentes exoptatam: quam per mediam
Thybris tractus, limpidũ fluentum in mare mittit:
Thybris pulchrifluus, fluuiorũ prçstãtissimus aliorũ.
Thybris, q desiderabilẽ secat duas in partes Romã,
Romã gloriosam, meorum magnã domum regum,
Matrem omnium urbium, opulentam sedem.

Post Thuscos & Pelasgos est illustrium Latinorũ gens grauis. Latinorum uerò gentẽ per periphrasim uocat Latinos, ideo & sequentia in plurali numero effert: terrã colentes exoptatam, per quam Thybris fluuius (alio nomine Tiberis) tractus limpidum fluentum in mare mittit. deinde suo more repetit, inquiens, Thybris fluuiorum præstantissimus aliorum, quippe per regiam fluens Romã: Thy-

bris,qui desiderabilem secat in duas partes Romam,(per mediam enim Romam fluit Thybris, ueluti Cydnus per Tarsum,& per Babylonē Euphrates.) deinde addit aliam repetitionem Romæ,illustrans propter Romanos,repetitionis schemate. Quod uerò Meorum regum inquit,manifestè ostendit, se non tempore Consulum,sed sub Imperatoribus floruisse,Nerone uidelicet,aut etiam Augusto, secundum quosdam: cuius mentionem facere uidetur, cum ait, Ausonij regis misit sub iuga mucro. Consules enim nō uocabātur reges. Porrò notandum,Latinos iuxta Dionysium propriè dictos esse illos, qui sunt post Tyrrhenos & Pelasgos,inter quos & Romani cēsentur. Quod uerò Roma Latio sit annumeranda,& à Latino Latini nomen acceperint,qui Vlyßis & Circes filius fuisse dicitur: tū quòd Tiberis, Albulus olim dictus,à Tiberio rege, qui in illo est mortuus, nomen habuerit, omnes historici affirmant, interq́; hos præcipuè Dion: ubi Tiberium ait (non illum qui post Augustum imperauit, sed alium uetustiorem, quem aiunt in pugna cecidisse) à fluctibus delatum,nomen amni imposuisse. Videtur etiam apud Theocritum, in obscuro carmine,Siculi cuiusdam Thybris fluuij mentio fieri.

Τὴν δ' ἔπι, καμπανῶν λιπαρὸν πέδον, ἧχι μέλαθρον
ἁγνῆς παρθενόπης, σαχύων βεβριθὸς ἀμάλλαις,
παρθενόπης, ἣν πόντος ἑοῖς ὑπεδέξατο κόλποις.
πρὸς δὲ νότον, μάλα πολλὸν ὑπὲρ σειρηνίδα πέτρην,
φαίνονται προχοαὶ πανυπερτάτου σιλαροῖο.

Hanc aūt iuxta,Campanorū pingue solū: ubi ædes
Castæ Parthenopes,spicarum referta manipulis:
Parthenopes,quam pontus suis suscepit finibus.
Cæterùm ad Austrum,longè super Sirenium saxum,

Appa-

Apparent profluuia Peucentini Silari.

Campani, quorum ſolum propter fertilitatem pingue uocat, uel à ſubiectis ibi campis dicti ſunt (campeſtrem enim regionem tenent) uel à Campo ciuitate. Fœlix porrò eſt illa tellus propter uirtutem, ideoq; etiam bellis obnoxia: quoniam Phlegræum campum ibi eſſe aiũt, ueluti & in Thracia; tum etiam, quia eadem ferunt ibi geſta fuiſſe, quæ in Thracia in Gigantum pugna contigerant. Fertur præterea, Phlegræã quoq; Siculam eſſe, non propter eandem cauſam, ſed eo quòd partes illæ ſint plenæ igne, & calidis aquis. Cæterùm cum duodecim ſint Campanorum ciuitates, in medio eſt Capua, caput reuera, (ut Geographus ait) ex nominis ueritate, lingua Latina appellata. Etſi quidã à Capuo Trois filio malint eam eſſe uocatam. Campanos porrò ualde delicijs eſſe deditos aiunt. Porrò iuxta Homerum duæ ſunt Sirenes, & nomine carẽtes: alijs uerò poetis tres numerantur, quarũ nomina hæc ſunt, Parthenope, Ligia, & Leucoſia: quæ præternauigante eas Vlyſſe, cum illarum cantu non demulceretur, ſuperatæ, præ triſticia ſeipſas in mare præcipitaſſe dicuntur: & ſuffocatæ, alia alibi in littus proiectæ ſunt. ex quibus, Parthenope iuxta Neapolim, locupletem Campanorum ciuitatem, ſepulta eſt, cultumq; & honorem ſortita. unde & Sirenium ſaxum, & caſtæ Parthenopes ædem, ſpicarum refertã manipulis, eam appellat. ac repetens, ait: Parthenopes, quam Pontus ſuis ſuſcepit ſinibus, ſuffocatam nimirum. Subdit præterea, quòd ibi uerſus ortum Silarus fluat amnis. Hunc Geographus Silarim uocans, id proprium eius eſſe ait, ut cum aquam habeat ad potandum bonam, iniecta in eam planta in lapidem mutetur, formamq; ſeruet. Poſt huius

fluuij ostium (ut Geographus tradit) ad 50 stadia, Neptunius collis est, unde progresso insula occurrit Leucosia, continentis nempe diuulsio, nomen unius ex Sirenibus retinens. Alij de Parthenope sic scribunt: Cum ei complures insidiarentur, & uirginitatem custodire uellet, à Metiocho tandem Phryge adamata, comas abscidit, deformẽ seipsam reddens, & ad Cãpanos ueniens, ibi habitauit. Propter tantam itaq; temperantiam, castam Dionysius Parthenopem uocat. Videtur præterea poeta minus perfectè Neapolim uocare Parthenopes ædem: eodem modo, quo & Cyprus Veneris urbs dicta est. Silarim porrò Dionysius Peucentinum fluuium uocat, pro eo quòd Peucentium dicere debebat, n litera propter carmen inserta: hoc est, circa Peucentinos fluentem.

Ἀγχι δὲ λευκανοὶ καὶ βρέντιοι ἄνδρες ἔασι,
τοσσάτιον ναίοντες, ὅσον λευκὴν ἐπὶ πέτρην.
κεῖθεν δ' ἐς βορέην ζεφύρου παραφαίνεται ἄκρη.
τῆς δ' ὑπὸ λοκροὶ ἔασιν, ὅσοι προτέροις ἐτέεσιν
ἦλθον ἐπ' αὐσονίην, σφετέρης μιχθέντες ἀνάσσαις,
τῶν καὶ νῦν γένος ἐστὶν ἐπὶ προχοῇσιν ἄληκος.

Prope uerò Lucani, & Brentij uiri sunt,
Tantum occupantes, quantum Albam ad petram.
Illinc uerò ad Boreã Zephyri apparet promontoriũ:
Sub hoc uerò Locri sunt, qui prioribus annis
Veneruntin Ausoniam, suis mixti dominabus,
Quorum etiam hodie genus est ad fluenta Alecis.

Lucani & Brentij, uel Brettij, usq; ad Albam petram pertingunt, de qua iam scriptum est. Aiunt uerò regionem quæ circa Lucanos illos est, & Siciliam, magnã olim Græciam esse uocatam, propter frequentes ibi Græcorum colonias.

lonias. Lucanorum uerò ciuitas Lucana dicebatur, à Lucio quodam. Brettij autem uocantur, à Bretto Herculis filio. Geographus porrò, Lucanos ait Brettios fugitiuos uocare. Quales (inquit) & illi, qui primò pascentes, postea intermißione liberati abstinuerūt. Mons autem Zephyrī pars quædam est Borealis Leucopetræ, orientē Apennini spectans. Illum Zephyri promontorium per periphrasim uocat Dionysius, cum idem mons etiam Zephyrus appelletur, à quo Epizephyrij Locri nomē accepisse uidentur, circa eundem uidelicet habitantes. Alij uolunt sic illos esse uocatos, ad reliquorum Locrorū distinctionem: eo quòd hi quidem alibi, illi uerò uersus Zephyrum uentum (ut antea relatum est) siti sint. Geographus autem sic scribit: Promontorium Locridis est Zephyrium, Hesperijs uentis expositum habens portum, à quo & nomen ei impositum est. Primi uerò illi scriptis legibus usi esse, longoq; tempore ijsdem bene uixisse traduntur. Sciendum præterea, totum Locrorum genus uelut infame habitum, eo quòd à seruis originem deduxerunt. Cum enim serui essent (inquit) prioribus annis, apud Ozolas scilicet Locros, qui erant iuxta Crissæum sinū in Euboia, postea dominis in bellum abeuntibus, cum dominabus suis rem habuerunt. Redeuntes autem dominos timentes, ne ab ipsis punirentur, cum matronis fugerūt, Hetruriamq; inhabitarunt: ex quorum genere sunt Epizephyrij Locri, qui ab origine serui erāt. Alij scribunt, reginam Romam intelligi, cui erant subditi Locri illi: apud quos (inquit) fluuius Halex fluit, disterminans Rheginam à Locride. Proprium porrò illius loci est, ut cicadæ quæ sunt in ulteriore ripa Locrorū illorum canant, aliæ uerò mutæ sint. cuius rei causa hæc redditur,

quòd in alia parte umbrosus (ut aiūt) sit locus, ita ut cum frigidæ & roscidæ sint cicadæ, non poßint disponere pelliculas, & sonum edere. Aliæ uerò in altera parte cicadæ, eo quòd à sole percellantur, sint siccæ: quasiq; corneas habeant pelliculas, atq; ita facilè uocem emittant. Apud eosdem statua etiam olim erecta est celebris cuiusdam citharœdi, Eunomi dicti, cicadam citharæ insidentem habens. Fertur enim, quòd certante in Pythijs Eunomo, unaq; ex fidibus fracta, aßistens ei cicada, ac uoce sua fidiculæ correspondens, cantū adimplerit, sicq; Eunomo ad uictoriam obtinendam auxilio fuerit. Obseruandum item, non istos tantū seruos negotia heris præbuisse: sed & Scythas olim, ut Herodotus tradit, à seruis malis esse uexatos, quos armis non obtemperantes, flagellis subegerunt. Argos præterea ita uiris desolatum quondam fuisse, ut serui domino rum res susciperent, uixq; cæsorum filij ad puberem possent peruenire ætatem.

Τοὺς δὲ μεθ' ἐξείης μεταπόντιοι. ἐγγύθι δέ σφων
ἱμερτὸν πτολίεθρον ἐϋστεφάνοιο κρότωνος,
ναιόμενον χαρίεντος ἐπ' αἰσάρου προχοῇσιν,
ἔνθα κεν αἰπεινὸν ἴδοιο λακινιάδος δόμον ἥρης.

At sequenter post hos Metapontij: prope aūt ipsos
Desideratum oppidum bene coronatæ Crotonis,
Frequentatum amœni apud Aesari profluuia, (nis.
Vbi quidē excelsam cernere potes Laciniæ ędē Iuno-

Post Locros populi sunt Metapontij, quorum ciuitas est Metapontium, olim Siris dicta: quæ sic nominata esse fertur, à Metaponto Sisyphi filio, quem barbari Metampum uocabant. Metapontium uerò Pylij condiderūt. Porrò dicūtur ualde fortunati fuisse olim in agricultura, ideoq;

in Del-

in Delphis *ab illis oblatam fuisse auream messem.* Post Metapontios Crotoniatæ, *&* *circa ciuitatem Crotonam fluuius Aesarus,quem amœnum uocat: ipsam uerò Croto nam,desideratum oppidum: quin etiam bene coronatam, eo quòd multi Crotoniatæ in sacris certaminibus per Græciam celebrari solitis uictores, coronati fuerint, sicq; patriam decorarint,ac bene coronatam reddiderint.* Fertur *itaq;, quòd in* Olympiade *quadam, reliquis præcellentes in stadio septem* Crotoniatæ *fuerint.* Vnde *meritò, infimus* Crotoniatum, *supremus reliquorum* Græcorum *dictus est, robore uidelicet.* Hinc *&* Milo *excellentißimus ac robustißimus athleta oriundus erat, qui cum olim bouem in theatro sustulisset, eundem deinde in conuiuio comedit: cuius* Milonis *ut uita quidem illustris,ita mors miserrima fuit.* Iniectis *enim arbori manibus,cũ robur suum experiri uellet,adstrictus uita excesit.* Ferunt *autem,*Myscellum *quendam coloniarum in* Crotonam *deductorem fuisse: qui* Delphis *cum* Archia *oraculum petens,interrogatus utrum mallet diuitias, an sanitatem? sanitatem elegit: cum* Archias *diuitias maluisset.* Vnde *prouerbium uulgò iactari cœptum:* Crotoniatæ *maximè sani,* Syracusani *uerò opulentißimi.* A' *quibus &* Syracusanorum *decima, in prouerbium abijt,eo quòd multo superet ciuitatis ærarium.* Porrò *fluuius* Crotonam *præterfluens* Aesarus, *à uenatore* Aesaro *dicitur,qui ibi ceruum persequẽs,fluuio illud nomen imposuit.* Ferũt *præterea,*Crotoniatas *in* Persico *bello* Græciæ *periclitanti auxilium tulisse,missa naue, cuius dux erat,qui ter in* Pythijs *uicerat,*Phaulus *nomine.* Quin *etiã eos ab origine esse* Achiuos,*& aliquãdo in arte medica excelluisse, propter* Democidem *quendam medi-*

cum, memoriæ proditum est. Lacinium porrò Iunonis quondam delubrum fuit opulentum: itemq́; mons etiã Crotonis eodem nomine, à quo & templum Lacinium, & Iuno Lacinia.

Ἐςι δέ τοι κἀκεῖθι διὸς μέγα χωσαμένοιο
δειλαίη σύβαρις ναέτας ςονάχουσα πεσόντας,
μηναμένους ὑπὲρ αἶσαν ἐπ' ἀλφειοῦ γεράεσσι.

Est præterea illic Iouis ualde irati
Infœlix Sybaris, ciues ingemiscens lapsos,
Dementatos supra modum sub Alphei honoribus.

Sybaris uetusta structura, inter duos fluuios sita, Crathidem scilicet & Sybaridem: quæ secundũ Geographum olim 25 ciuitates habuit subditas, & 300000 militum aduersus Crotoniatas duxit. Exuta uerò fuit (ut aiunt) diuitijs propter delicias, intra dies 80. Sublata enim ciuitate, Crotoniatæ fluuium deduxerunt, illamq́; undis obruerunt. Postea uerò urbe rursum ab Atheniensibus, & reliquis Græcis inhabitata, Thurij à fonte quodam fuerũt nominati. Aiunt præterea, inter fluuios quorum mentionem feci, Sybarim equos ex ipso bibentes, sternutantes reddere: Crathin uerò, aqua sua ablutis flauas & albas facere comas, id quod & de Homerico Xantho Aristoteles prodidit. Sybaritæ porrò Alphei donaria deprædati, ac turpiter ijs abusi, Dei iram in seipsos concitarunt. Nam ad extremas delicias adducti, etiam equos ad numeros exercebant, & sonis musicis delectatos saltare, seq́; erigere docebant: quæ res illorum exitij causa fuit. non enim oportebat hoc modo agere Sybaritas, sed in bellicis rebus equos exercere: uelut & Persarum dux Artibius, equum rectà aduersus armatum insurgere, ut Herodotus scriptum

reli-

reliquit, cumq; aduersus quem agitur, pedibus calcantem, oreq; mordentem interficere docuerat. Illi uerò equos ad ludos tantum exercentes, perierunt. Bello enim illis atque Crotoniatis denunciato, arma deijciebant, tympanis uerò cymbalisq; & tubis in manus arreptis, inanem strepitum, qui concitare ad saltandum posset, edebant. Equi uerò audito sonitu, ad saltationem exciti, suiq; ipsorum impotētes facti, sessores & deijciebant, & ad mortem promptos hostibus exponebant. Sicq; desolata fuit Sybaris, propter sacrilegij (ut aiunt) in Alphei fluuij ara (quæ in Peloponneso erat) patrati pœnam. Vnde Dionysius, ueluti misertus illius, inquit: Infœlix Sybaris, ciues ingemiscens lapsos, quoniam non ut decebat sub Alphei donis dementati fuerunt: dementiam uocans, pecuniæ amorem. Quæ quidem insania de quacunq; re alia etiam nimis abundante dici potest. Alij scribunt, Sybaritas perijsse secundum oraculum antiquum, quoniam præ Deo honorabant hominem: quandoquidem Sybarita quidam seruum flagris cædens, confugientem etiam in dei templum, non cessauit cædere: in monumentum uerò paternum confugientem, reueritus est. Tunc recessisse aiūt statuam Iunonis, molestè ferentem id factum. Ideo etiam deleta est urbs, ex oraculo, ut aiūt, atque euersa. Erat autem oraculum, Sybaritas tum perituros, quum hominem præ Deo colerent. Sequenti uerò tempore, Athenienses & Lacedæmonij colonias mittentes, ciuitatem incoluerunt, & Thurium (ut diximus) nominarunt: de quibus colonijs in Thurium mißis, multa scribūt historici. Vnde Aristophanes, quosdam Thurios uates uocat. Ferunt etiam quædam de ualde delicioso uiro Smindyride Sybaritano.

Σαυνῖται δ' ἐπὶ τοῖσι μέσην χθόνα ναιετάουσι,
καὶ μαρσῶν θοὰ φῦλα. τάρας δ' ἁλὸς ἐγγύθι κεῖται,
ὅν ποτ' ἀμυκλαίων ἐπολίσσατο καρτερὸς ἄρης.

Saunitæ uerò post hos mediam terram occupant,
Et Marsorū ueloces gētes. Tarentū uerò prope mare
Quā olim Amyclæorū condidit fortis Mars. (iacet,

Post Sybaritas mediam terram occupant Saunitæ, quos Samnites Romāni *uocant, ut scribit* Diodorus. *Marsorū ueloces gentes.*) Hic *innuit, Marsos esse ueloces pedibus, à quibus celebre illud Marsicum* Romanū *dicitur bellum, propter illorum defectionē gestum.* Ex *his* Romani *quosdam constituunt, ut uiperas colligant, ad theriacæ confectionem: ut indicat is qui ait, quosdā* Romæ *uiperas uenari, quos Marsos uocāt. Tarentum uerò prope mare iacet, unde oriundus erat* Iccus *medicus: propter cuius uilem uiuendi rationem, abijt in prouerbium,* Icci *cœna, de parcè cœnantibus. Illinc etiam oriundus erat* Rhinthon, *cognomine Phlyax. Porrò Tarenti olim frequens fuit armata equorum agitatio: unde & ταραντινίζειν dicebatur, pro eo quod est, equitatū armatum & ad pugnas necessarium adornare. Cæterùm ciuitas ab heroe Tarente nomen accepit.* Lacedæmonij *etiam illuc colonias miserunt. Ideo ait autor, quam* Amyclæorum *condidit fortis* Mars, *id est* Lacedæmoniorum. *pars enim* Laconicæ *sunt* Amyclæ. Lacedæmonij *enim continuè, deficientibus subditis suis, aduersus* Messenios *copias ducentes, iureiurando affirmarunt, se non reuersuros, priusquam illos ui in seruitutem redegissent. Tunc ij qui ei se expeditioni non adiunxissent, serui iudicati sunt, & uocati* Helotes. *Multo autem tempore in bello elapso, miserunt anus, quæ steriles esse mulieres osten*
derent:

derent: timendūq;, ne uiris priuaretur patria, nisi de partu mulierum prouiderent. Itaq; illi collectis 50. robustis iuuenibus, & qui ad generandū potentes essent, quotquot cum perfectis uiris egreßi, non fuerant sacramenti participes, mandarunt, ut omnes cum omnibus uirginibus congrederentur, quo multos liberos susciperent. à quibus illæ grauidæ effectæ, pepererunt. Geniti autem, non bene secundū Lycurgi leges educati, aliter quàm oportebat rempublicam gubernabant: donec post nouemdecim annos Messena oppugnata, reuersi ij qui in bello fuerāt, cum reperissent malè institutam politiam, illos expulerūt. Quos Philanthus quidam uir incola assumens, in colonias etiam profectus, Tarentum inhabitauit. Vocabantur autē Partheniæ, ex uirginibus illis progeniti. Alij aiunt, pueros illos à Lacedæmonijs spurios uocatos, uoluisse in illos insurgere, iniuriam non ferentes: ideoq; in colonias missos esse. Nonnulli affirmant, infames iudicatos fuisse Partheniás, quippe ex scortatione progenitos: quam infamiam ægrè ferentes, uno omnes animo, ut fratres, consilium inierunt. Deinde persuasi, in colonias migrarunt. Cæterùm olim ualde potentes fuere Tarentini, sed deliciæ eos perdiderunt: quia plures apud illos fasti dies per annū, quàm alij, celebrabātur, institutis propter ocium ac delicias continuis ferijs: unde & uulgari prouerbio fertur, Pigris semper esse festum. Mox etiam tenue uestimentum muliebre Tarantinidium, apud illos ob molliciem primùm est inuentum. Situm uerò est Tarentum (ut aiunt) in continente, ita ut naues facilè poßint utrinq; transferri. nam angustum est continentis ostium.

Ἐξείης ἐπὶ τοῖσι, κακλαβρίδος ἤθεα γαίης,

φῦλά τ'

φῦλά τ' ἰηπύγων τετανυσμένα μέσφ' ὑρίοις
παῤῥαλίας, ὑρίου, τόθι σύρεται ἀδριὰς ἅλμη
πόντον ἐς ἀγχίπορον ἀκυλήϊον· ἔνθα νεάσται
ἄστυ τεγεστραίων, μυχάτοις ἐπὶ πείρασι πόντου.
τόσα μὲν αὐσονίην περιβόσκεται ἔθνεα γαῖαν.

At deinceps prope hos, Calabriæ mores terræ,
Gentesq; Iapygum extentæ usq; ad Hyrium
Maritimam: Hyrium, ubi trahitur Adrium salum
Pontum in propinquū Aquileium: ubi frequētatur
Vrbs Tegestræorum, intimos ad fines ponti.
Tot quidem Ausoniam circumhabitāt gentes terrā.

Calabri & Iapyges incipiunt à Tarēto, & Marsorum gente: & protenduntur usq; ad maritimam Hyrium, ubi trahitur (inquit) Adrium salum in Aquileium sinum, id est recessum Adriatici, qui est iuxta Venetias, qui uocatur Aquileēsis ab Italis, ab Aquileia. Porrò Aquileia ciuitas est maxima, dicta etiam Aquilia, ab aquila, uicina quidem interiori recessui Adrij sinus, sed excedens Venetorū fines. Hæc quidem (ut aiunt) à mari distat 150 miliaribus Italicis, & à Romanis extructa fuit. Cretenses autem Hyrium condiderunt, secundum Herodotum, qui in hæc uerba scribit: Dum circa Iapygiam cursum tenerent, nec Siciliā expugnare potuissent, ingenti tempestate oborta, in terram eiecti fuere: laceratisq; nauibus, cum nullus in Cretam receptus ostenderetur, illic subsidentes, urbem Hyrium condiderunt. Porrò sciendum, iuxta Geographum, Iapyges etiam Mesapyges uocari: & à quodam Iapyge uocato sic dici, qui Dædalo ex Cretensi quadam muliere progenitus fuerat. Enetiam porrò, nunc Venetiam uocant, ut scribit Arrianus, inquiens: Enetos in pugna aduersus Aßyrios labo-

laborantes,& transeuntes in Europam,iuxta Padum amnem habitasse, & patria lingua Venetos adhuc pro Enetis uocari, terramq; quam incolunt Venetiam. Veteres uerò aiunt, illos ex Enetis quibusdam, Asianis hominibus,genus deducere, qui laborantes (ut dictum est) in quodam bello, in Europam profugerant. Alij uerò ex Enetis, Paphlagoniæ quondam incolis, genus deducere eos tradunt, gente quadam egregia, post Ilij expugnationem oberrante: qui duce Pylæmene deiecto in Thraciam profecti,oberrando etiam Venetias prouenerant, iuxta Adrij recessum. Horum Paphlagonici generis Venetorũ meminit etiã poeta,inquiens: Ex Enetis,unde mulorũ genus agrestiũ. Multi uerò Venetos,qui prope Aquileiã sunt, colonos esse aiũt cognominum, iuxtaq; Oceanum habitantium, non solum Enetorum uocatorum, sed etiam Belgarum. Gens uerò Celtica sunt Belgæ. Scribit etiam Geographus, Venetos, uidelicet iuxta Oceanum habitantes, ciuitatis Venetorum conditores esse, iuxta Adrium habitantium: illosq; nauali prælio cum Cæsare certasse, cum eum à traiectu in Britanniam prohiberent. Nec desunt,qui Venetos illos Paphlagonios ex bello Troiano incolumes illuc peruenisse, cum Antenore Troiano, aiunt: eiusq; rei testimonio esse, studium in alendis equis, quo excellebant Paphlagonici Veneti,secundum Homerum. nomen enim inter Græcos habebat Venetica equorũ institutio. Ab illis etiam Diomedi immolabatur albus equus.Aiunt porrò,mare illorũ simile esse Oceano,reciprocationibus et inũdationibus: à quibus lacus repleti (ut ueteres historici produnt) per canales,ueluti lacus Aegypti, deriuantur. Illud præterea sciendum, quosdam totam post Calabros regionem Apuliã uocasse,

& po-

& populos Apulos. Ad hæc notabis, quòd ueluti Thracius dicitur uentus, qui per Thraciam spirat: & Locrus, qui per Locridem: sic eum etiam qui Iapygiam perflat, Iapygem uocari. Tegestræorum autem Illyrica ciuitas, in intimis finibus Adriatici maris est sita: alio nomine etiam Tergestum dicta, à Tergesto quodam, ut in libello de Ethnicis extat.

κεῖθεν δ' εἰς αὐγὰς στρεπτὴ παραπορεύεται ἅλμη,
θῖνας ὑποξύουσα λιβυρνίδας, ἀμφί τ' ὀχυρωμένην
ὑλλείων χθόνα πᾶσαν ὅση παρανέκλιται ἰσθμῷ,
βυλιμέων τ' ἀκταῖς. —

Inde autẽ ad auroram flexũ circumuoluitur salũ,
Littora subradens Liburnica, circumq́ꝫ munitam
Hylleorum terram omnem, quæcunqꝫ acclinata est
Bulimeorumq́ꝫ littoribus. — (Isthmo,

In Orientalibus Adrij partibus insulæ sunt Liburnicæ, quæ quidem (ut paulo pòst dicet) post Absyrti insulas firmatæ sunt, ubi ad auroram flexum circumuoluitur salum: quod etiam innuit, cum ait, Adrium in Eurum uentum dirigere tractum. Ibi præterea Hylleorum est, inquit, munita terra, quæcunqꝫ Isthmo adiacet. Peninsulam enim aiũt incolere Hylleos, de quibus hæc traduntur. Hyllei gens Illyrica, ab Hyllo Herculis filio dicta, ut Apollonius scribit. Est & ciuitas Hylla. Apollodorus uerò Hyllos eos uocat, inquiens: Post Hyllos Liburni, & quidam Istri dicti Thraces. His porrò opposita est peninsula Hyllis, Peloponneso maximè similis, quindecim habitatas urbes habẽs maximas. Et de his satis. Ibi uerò, inquit, sunt & Bulimei, qui uocantur etiam Bulinenses, & Bulini. Ferunt porrò Liburnicas insulas, numero esse 40, à Liburnis dictas. Liburni

uerò

uerò populi sunt in interioribus Adrij partibus, à Liburno quodã dicti, qui Liburnicas scaphas inuenerat. Sciendum uerò, quòd in Latino Lexico Liburnicæ naues dicuntur longæ.

—ἐπὶ δ' ἄσπετον ὁλκὸν ἄγουσα
ἰλλυρικὴν περὶ χέρσον ἑλίσσεται, ἄχρι κολώνης,
οὐρέων τ' ἠλιβάτων, τὰ κεραύνια κικλήσκουσι.
κεῖνον δ' αὖ περὶ κόλπον ἴδοις ὀρικυδέα τύμβον,
τύμβον ὃν ἁρμονίης κάδμοιό τε φῆμις ἐνίσπει.
κεῖθι γὰρ εἰς ὀφίων σκολιὸν γένος ἠλλάξαντο,
ὁππότ' ἀπ' ἰσμηνοῦ λιπαρὸν μετὰ γῆρας ἵκοντο,
ἔνθα σφιν τέρας ἄλλο θεοὶ θέσαν· ἀμφὶ γὰρ αἶαν
κείνην ἀμφοτέρωθεν ἐρηρέδαται δύο πέτραι,
αἵτ' ἄμφω συνίασι δονεύμεναι, εὖτέ τις ἀρχὴ
γίγνεται ἐνναέτῃσι κυλινδομένοιο κακοῖο.

—Post uerò immensum tractum ductans
Illyricam circum terram uolutatur, usq; ad iugum,
Montesq; excelsos, quos Ceraunios uocant.
Illum aũt circa sinũ cernere poteris insignẽ tumulũ,
Tumulum, quẽ Harmoniæ Cadmiq; fama celebrat:
Illic enim in serpentũ tortuosum genus mutati sunt,
Quando ab Ismeno maturã post senectã migrarũt,
Ibi sanè prodigium aliud dij fecerũt: circa nãq; terrã
Illam utrinq; fulta sunt duo saxa,
Quæ ambo concurrunt crepitãtia, cũ aliquod princi(pium
Accidit incolis uersatilis mali.

Illyricæ terræ fines sunt excelsa iuga, Ceraunij montes: sic dicti, quod frequentia ibi decidant fulmina. Iuxta quos *sita est nouæ* Epiri *metropolis, olim* Epidamnos *uocata,* Dyrrhachium *nempe, cuius nomen loci asperitatem denotat.* Porrò *Ceraunij montes initium sunt Adrij et* Ionij *ma-*

rium: quorum etsi idem sit ostium, tamen positione differunt. Ionius *enim sinus, qui statim post ostium est, à præfecto illius regionis nomen habet, uel ab* Io. Adrius *uerò, qui usq; ad recessum penetrat, ab* Adria *(ut antea dictum est) ciuitate excellenti, uel à cognomine fluuio. Ibi uerò quasi tertia pars est* Aquileius *sinus, ut superius dixit* Dionysius. *Sunt etiam ad Arctum* Borealis *Caucasi, Ceraunij montes. Porrò Illyrios populos nomen accepisse aiunt ab Illyrio, Cadmi &* Harmoniæ *filio. Circa sinum qui est in Ceraunijs montibus, cernere poteris Cadmi & uxoris illius* Harmoniæ *tumulum, quem repetit, et insignem uocat. de quibus fabulantur, eos post maturam senectam ex* Thebis *illuc peruenientes, in serpentum tortuosum genus esse mutatos: quoniam uidelicet Cadmus aliquando* Thebis *draconem sustulerat,* Dircæ *custodem. Inde subdit, illos ex Græcia uenientes, ibi deposuisse* Græcos *mores, & quasi serpentinos ac barbaros imbuisse. Quod autem dicit illos in serpentes esse mutatos, significat, in feras transformatos fuisse. Fabularum autem scriptores econtrà, Cecropem ex fera in hominem transformatum fuisse aiunt. in Græciam enim ueniens, exutis* Aegyptijs *moribus, optimos & ciuiles mores imbuerat. Ait præterea* Dionysius, *circa terram illam duo saxa opposita, utrinq; fulta esse. illaq; crepitanter concurrere, cum aliquod principium accidit uersatilis mali, perinde atq; de* Planctis *fabulantur: quod incolis est signum futuri belli. Cæterùm aiunt fabularum scriptores,* Harmoniam *Cadmi uxorē, à* Marte *&* Venere *originem duxisse.* Arrianus *uerò* Asianam, *&* Dardani *sororē fuisse ait. Cadmum enim à patre missum, ut sororem* Europam *quæreret, oberrantem incidisse in* Harmoniam, Dardani

soro-

sororem: qua rapta, & nauibus imposita, applicuit Bœotorum terræ: ubi Thebanorum facilè postea potētißimus, diuitijsq; & reliquis bonis probatus euasit.

Ἐς δὲ νότον μάλα πολλὸν ὑπὲρ θρήκην ἐρίβωλον,
ὠρικίην θ' ὑπὲρ αἶαν, ὀρείδεται ἑλλάδος ἀρχή,
πολλὸν ἀνερχομένη, διοσσῇ ζωσθεῖσα θαλάσσῃ,
αἰγαίῃ, σικελῇ τε. ἄνεμον δέ τοι ἔλλαχ' ἑκάστῃ,
ἑσπέριον σικελῇ, τόν τε ζέφυρον καλέουσιν,
αἰγαίῃ δ' εὖρον. πέλοπος δ' ἐπὶ νῆσος ὀπηδεῖ,
εἰδομένη πλατάνοιο μυουρίζοντι πετήλῳ.
ἄκρῳ μὲν γὰρ ἔοικεν ἐεργόμενος στενὸς ἰσθμὸς
πρὸς βορέην, ἀκὶ κοινὸν ἐφ' ἑλλάδος ἴχνος ὀρείδων.
φύλλῳ δ' ἤπειρος περιδινήτῳ περίμετρος,
κόλποις εἰναλίοις ἐστεμμένη ἔνθα καὶ ἔνθα.

Cæterùm ad Austrū nō parū super Thraciā feracē,
Oriciamq; super terram, instat Græciæ initium,
Multum ascendens, duplici cinctum mari,
Aegæo, Siculoq;. uentus autem contigit utriq;
Vesper Siculo, quem Zephyrum appellant:
Aegeo uerò Eurus. Pelopis autē insula consequitur,
Similis platani muris caudam imitanti folio.
Caudici enim similis est occlusus angustus Isthmus,
Ad Boream, atq; cōmune ad Græciā uestigiū firmās:
Folio uerò continens anguloso immensa,
Sinibus marinis circundata hinc inde.

Ad Austrum non parum super Thraciam, Oriciamq;, instat Græciæ initium. Oriciam hic uocat, continentē circa Molottos & Thesprotas, in qua est ciuitas Oricus, ut antea diximus: & portus Oricus, autore Herodoto, Thesproticus uel Epiroticus. Porrò terminos Græciæ accipit,

Thraciam & Oriciam: orientalem quidem, Thraciam: occiduum uerò, Oriciam. Græcia uerò duplici cincta est mari, Aegæo scilicet, & Siculo. quorum utrunq;, proprium uentum est sortitum, quem respicit: Vesperum quidem, Siculum: Aegeum uerò, Eurum. Vesperum autem uentum etiam Zephyrum uocari ait, nos ad inquisitionem etymologiæ huius uerbi incitans. Zephyrus enim quodammodo idem est, quod uesperus uentus: quasi ζόφος, id est uesperæ, φέρος, uentus. Pelopis autem insula propriè peninsula est: tamen insula dicitur, eo quòd parum absit quin insula sit, & marinis (secundum Dionysium nostrum) finibus hinc inde coronata, id est, cincta. Porrò Pelopis dicitur, quia Phryx seu Lydus Pelops, qui Oenomai gener erat, olim ibi regnauerit. Scribitur autem non solum Peloponnesus, duplici n (ut etiam ἑκατόννησοι, ab Hecatô, id est Apolline dictæ insulæ) sed & simplici n: quemadmodũ & simpliciter eadem & νῆσος interdum, & Pelopia terra dicitur: ueluti & Thermopylas, quãdoq; simpliciter πύλας appellatas reperimus. Coniuncta autem est Græciæ, folio platani similis, instar caudæ muris occluso: & Isthmus quidem (inquit) Peloponnesi ad 40 stadia patens, qua parte coarctatur, similis est caudici, Borealis quidem, & commune ad Græciam uestigium firmans. nam Græcia statim (ut diximus) post Isthmum sita est. Ambitus uerò extra continentem, circumacto & rotundo folio est similis: multas enim curuaturas habet, ad similitudinem folij platani. Ideo Pindarus multiflexum recessum uocat Peloponnesum. Veteres autem Græciæ arcem uocant Peloponnesum. Aiunt uerò patêre in longitudinem & latitudinem circiter ad 1300 stadia. & eius ambitum quidem,

non

non deflectendo stadijs constare 4000, uel paulo etiam pluribus: deflectendo autem, plusquam 5600.

Τῆς πρὸς μὲν ζεφύροιο Τριφυλλίδος ἤθεα γαίης,
ἔνθ' ἐρατεινότατος ποταμῶν ἀλφειὸς ὁδεύει,
σχιζόμενος προχοῇσι μεσσηνίου εὐρώταο.
οἵτ' ἄμφω ἀσέηθεν ἀναβλύζουσι ῥέεθρα,
καὶ ὁ μὲν ἠλείων, ὁ δ' ἀμυκλαίων χθόνα τέμνει.

Cuius qdē ad Zephyrū Triphyllidis mãsiones ter-
Vbi amabilissimus fluuiorū Alpheus uiã secat, (ræ,
Diuisus profluuijs à Mesenio Eurota:
Qui ambo ab Asea profundunt fluenta, (cat.
Atq; hic quidē Eliorū, ille uerò Amyclæorū terrã se-

Ad Zephyrum Peloponnesi, sita est Triphyllis terra, pars Elidis, ubi amabilissimus fluuiorū Alpheus uiam secat, diuisus à Messenio Eurota, qui ambo ab uno fonte Asea nomine profundunt fluenta. Sed hic quidem Eliorum, Alpheus scilicet: ille uerò Amyclæorum terram secat, Eurotas. Geographus autem Aseam magnæ ciuitatis uicum esse ait, in quo duo sint fontes, ex quibus profluant Eurotas & Alpheus: qui ingreßi terrã, post multa stadia oriuntur, ac fluenta ostendentes, hic quidem fit Laconicus, ille uerò in Pisatam defluit terram, id est celebrem Pisam, quæ quidem à fonte Pisa nomen habet. Porrò Pisa hæc, inter Ossam & Olympum, Peloponnesi montes, Macedonicis siue Thessalicis cognomines (quorum & Homerus meminit) sita est. Aiunt Alphei aquam etiam curare uitiliginem: unde etiam nomen accepit. ἄλφος enim Græcis uitiligo dicitur. Salubris est præterea aqua illa contra albam uitiliginem, & impetiginem: qua & Melampus (ut aiũt) ad purgationem filiarum Prœti, quum mēte essent captæ,

usus est. Cæterùm amabilem Alpheum uocat Dionysius, propter fabulosum Siculæ Arethusæ amorem: cuius (ut aiunt) amore captus, ad illam usq; ex Pelopõneso dulcem, nec commixtam mari, emittit aquam. Geographus porrò Plutonem aliquando ibi honoratũ fuisse ait. ad hæc, æmulatione etiam quadam apud Nicaenses fluuium quendam eodem nomine Alpheum fuisse uocatum: ueluti & montes quosdam Olympios, certamenq; Olympicum esse institutum, ad illorum quæ in Elide sunt imitationem. Deniq; obseruandum, quòd & Triphylis, & Triphylia dicitur terra, in Elide: eo quòd à tribus culta fuit gentibus, inter quas & Pylij erant indigenæ, & aduenæ Minyi: uel à Triphylo potius, uiro quodam. Messena autem Laconicæ regio est, cuius colonia erat Sicula Messena, olim quidẽ Zancle dicebatur: sed nomen in Messenam commutauit, ut scribit Herodotus. à qua etiam Messenius Eurotas uocatur. Aiunt prætereà, in illa Elide mulos non nasci: idq; nullam ob causam manifestam, sed propter execrationẽ quandam, Herodoto teste.

Καὶ δὲ μέσην νῆσον, κοίλην χθόνα ναιετάουσιν
ἀρκάδες ἀπιδανῆες ὑπὸ σκοπιὴν ἐρυμάνθου,
ἔνθα μέλας, ὅθι κρᾶθις, ἵνα ῥέει ὑγρὸς ἰάων,
ἧχι καὶ ὠγύγιος μηκύνεται ὕδασι λάδων.

In media autẽ insula, conuallem regionẽ inhabitãt
Arcades Apidanei, sub speculam Erymanthi:
Vbi Melas, ubi Crathis, ubi fluit liquidus Iaon:
Vbi etiam Ogygius elongatur aquis Ladon.

Arcades in medio Peloponnesi conuallem regionem inhabitant, sub montẽ Erymanthum, in quo sunt multi apri. unde & Erymanthius aper, quem Hercules interfecit. Ibi

Melas

Melas quoq; & Crathis, ac Ladon fluunt. Est etiam Siciliæ fluuius Crathis, & apud Sybarim, (ut dictum est) siue circa Thurium, qui eo se abluentes flauos reddit. Melas autem non is tantum est, sed alius etiam Thracius: à quo Melas nominatur sinus, is qui est circa Aenum. Est præterea Melas fluuius in Asia, & in Thrachine etiam, ut scribit Herodotus. Arcades porrò Apidaneos appellat autor, quos iam Apidaneos uocant, (secundum Geographum) ab Apide. Nonnulli aiunt, Apin Phoronei filium ex Epiro profectum, eo quòd serpentes Peloponnesum deuastarēt, in Arcadiam se contulisse: quò tota Peloponnesus olim Apia uocata est. Quin & ab eodem Apidanei quoq; dicti sunt Arcades, apud quos uidelicet Apis habitauit. cuius & Aeschylus meminit, inquiens; Apis enim ueniens ex Naupactia. Item Arrianus:

— Inclytus Apis,

Qui sanè Apiam nominauit, & uiros Apidaneos.

Alij uerò, Apiam & Apidaneos ab egestate potus & fontium uocatos esse aiunt. à principio enim regio non habebat fontes, sed aliquando (ut scribit Callimachus) debebat εὐΰδρος *uocari: ut propterea illam possent etiam* πολυδίψιον *appellare. Vnde Azenis quoq; uocabatur,* διὰ τὴν ἄζην, *propter siccitatem: & gens ea Azanes, ad hodiernum usq; diem appellantur. Sciendum porrò, Arcadiam ab Arcade Iouis & Themisthus filio dictam esse: quæ olim etiam Pelasgia, Parrhasia, Lycaonia, Gigantis, & Azania uocabatur. Arcades uerò etiam* προσέληνοι *dicti sunt, propter antiquitatem gentis, autore Lycophrone. Cæterùm Dionysius in duobus uersibus uenustè quatuor nomina fluuiorum comprehendit, inquiens:*

Vbi Melas, ubi Crathis, ubi fluit liquidus Iaon,
Vbi etiam Ogygius elongatur aquis Ladon.

Ladonem autem Ogygium uocat, propter antiquitatem. Volunt enim fabularum scriptores, primam mulierem nomine Daphnen, ex ipso & Tellure progenitā fuisse. Ogygius autem antiquus dicitur, qui primam generauit mulierem.

Αγχοῦ δ' ἀργείων ἄρουρα, καὶ γαῖα λακώνων,
ἡ μὲν ἐς ἀντολίην, ἡ δ' ἐς νότον εἰσορόωσα.
δοιαὶ δ' ἴσθμια νῶτα περιβρομέουσι θάλασσαι,
ἥ τ' ἐφύρης ἀντικρὺ ποτὶ ζόφον, ἥ τε πρὸς αὐγὰς
ἑλκομένη, τὴν μέν τι σαρωνίδα κικλήσκουσι.

Prope uerò Argiuorum cultura, & terra Laconum:
Hæc quidem in orientē, illa uerò in Austrū spectans.
Duo prǽterea Isthmium dorsum circumsonāt maria,
Quodq́ Ephyrē uersus ad occasum, quodq́ ad ortū
Voluitur, quod quidem & Saronium uocant.

Argos quidem ortum Peloponnesi respicit, occasum uerò Lacedæmon. olim autem Laconica, ueluti & Creta, Hecatompolis dicebatur: unde & Hecatombæa ibi sacra fiebant, pro salute uidelicet totidem ciuitatum. Porrò ex centum illis Amyclæ una est, ab Amycla Lacedæmonis filio condita. Argos uerò illud olim omnes Græciæ ciuitates excellebat, idq́; præcipuè propter incolarū robur. Quanquam si Herodoto credimus, omnes etiam reliquos Græcos excellere dicebantur in musica. Sciendum præterea, non unum tantum Argos esse, sed uaria: nempe id quod est in Peloponneso, quod quidem Sophocles Argos Doricum uocat, & Apiam terram. idem uerò olim & Phoronica urbs dicebatur, à Phoroneo: & Aegialia, ab Aegialio quodam: & Hip-

& Hippobotum: & Iasum, ab Iaso quodam: & Dipsium, eo quòd non multum aquæ haberet. Erat uerò etiam aliud Argos Thessalicum, nunc Larissa dicta: & aliud Amphilochicum. Vtq; paucis agamus, ueteres circiter undecim urbes hoc nomine appellarunt, uidelicet omnia ferè loca maritima Argos esse uocata asserentes. Geographus autem, recẽtiores præcipueq; Macedonas & Thessalos, campum ait Argos uocare. Tota quoq; Peloponnesus Argos olim est dicta, ab Argo quodam multioculo. Idem uerò de illo in hæc uerba scribit: Achaicum Argos tota uocabatur Peloponnesus, ac præcipuè Laconica. Quod itaq; à Poeta de Menelao dicitur, Non erat in Argo Achaico: idem est, ac si dixisset, non erat in Laconica. Hinc etiam Helena Argiua dicitur. Cæterùm paulo pòst dicit, Peloponnesum olim uocatam fuisse Argos Iasium, Achaicum, Hippium, & Hippobotum. Latera porrò dicti Isthmi Peloponnesiaci circumsonant (inquit) ad occasum quidem, Ephyræ mare, id est Corinthiacus sinus: ad ortum uerò, Saronium mare. Quòd autem Ephyra Corinthus dicatur, quodq; plures etiam aliæ ciuitates eidem sint cognomines, in commentarijs ad Odysseam scripsimus. Saronius uerò sinus, uel à Sarone Trœzenis fluuio in illum profluẽte, nomẽ habet: uel quòd Saron quidam uenator, dum aprum insequitur, lõgius euectus, in eodem submersus fuerit. Sic etiam Icarus, in Icario exspirans, mari indidit nomen: & Aesarus, ut antè diximus, ceruum insequens, cum eodẽ delapsus in fluuiũ circa Crotonem, ac suffocatus, fluuio Aesaro ab ipso appellato nomen indidit. Cæterùm aliã quoque Saronij dicti maris rationẽ reddentes, Minoem aiunt occupatis Megaris, idq; Scyllæ Nisi filiæ amore ipsius ca-

ptæ opera, quæ patri caput amputauerat: cum eã quæ patrem prodidisset, nulli facilè parsuram cogitaret, eam tanquam parricidã gubernaculo nauis alligatã, ita per mare trahi uoluit: quæ quidē in auem transformata est, ut Parthenius scribit, qui Metamorphoses conscripsisse dicitur. Atq; ita sinus iste, de quo iam antea diximus, ἀπὸ τοῦ σύρεσθαι, *hoc est à trahendo dictus est. À Scylla autem ista, Scyllæum adhuc etiamnum uocatur in Hermione (quæ est in Peloponneso) locus: quò mulier, postquam mari demersa perijsset, fluctibus appulsa est.*

Νέρθε γε μὴν ἰσθμοῖο πρὸς αὐγὰς ἀντολικὸν οὖδας,
τοῦ διὰ θεσπεσίου φέρεται ῥόος ἰλισσοῖο,
ἔνθεν καὶ βορέης ποτ' ἀνήρπασεν ὠρείθυιαν.

Porrò subter Isthmum ad orientē, Attica tellus est,
Quam per diuini fertur fluxus Ilisi:
Vnde etiam Boreas quondam rapuit Orithyiam.

Ad Orientem Peloponnesiaci Isthmi Attica tellus est, per quam fluuius fertur Ilissus, nō admodum celebris, nisi quòd propter inclytas Athenas et nominis alicuius est, & diuinus hoc loco uocatur: unde (inquit) rapuit quondam Boreas Orithyiam, Erechthei filiam. Boreas uerò ille rex erat Thraciæ, regiæ illius Atticæ mulieris raptor. Quamuis fabularum scriptores, propter similitudinem nominis, eundem hunc affirment etiam uentum fuisse: quemadmodum & Aidoneus (ut probati autores scribūt) Epiri, eius quæ in Molossis est, rex fuit: ad quem & Pirithum cum Theseo, Proserpinæ gratia, & Herculem propter Cerberum magni precij canem, uenisse traditur: tamen pro eodem Aidoneo, propter nominis similitudinem pleriq; Plutonem, hoc est ᾅδην intelligunt, subterraneum illum siue infer-

infernalem, poetarum fabulis celebratum regem. Hermias autem Platonicus putat, Orithyiam regiam puellam, à Borea uento per præcipitium depulsam: indeq; rumorē promulgatum, à Borea eam fuisse raptam. Porrò Attica, Atthis etiā regio dicitur, quæ circa Athenas est: hæc quidem ab Atthide Cranai filia, à qua & Cranaa dicitur: illa uerò ab Actæone, uel ab Actæo incola, à quo apud Lycophronem Attici etiam Actæi dicuntur. Vel παρὰ τὴν ἀκτήν, *id est à littore, dictā esse Atticam, uideri queat. cum enim sit triangularis, ut aiunt, magna illius pars ad mare uergit. Ideo una quatuor tribuum sub Cecrope, Paralia etiam dicta fuit, alia uerò Actæa. Olim uerò etiam Acte, & Actica: quin & Posidonia, & Athena, ab eiusdem nominis hominibus appellata est: quemadmodum & Ionia, ab Ione Xuthi filio: & Mopsopia, à Mopso quodam, alio quàm uate Tiresiæ filio. Cranae autem dicitur Attica, non solum à Cranao (ut dictū est) sed quia aspera est, & maior illius pars subiacet montibus. Porrò Atthidem, (cuius paulo antè mentionem fecimus,) Cranai filiam fuisse aiunt: quam, cum uirgo esset, & matura ad nuptias, mortuā sepeliens cum summo apparatu parens, ab illa regioni nomen indidit. Atheniensium autem arcem, olim Cecropiam aiūt uocatam fuisse: quæ ciuitas erat una ex illis, quæ à Cecrope extructæ fuerant. Cæterùm quòd olim Attici Iones nominati fuerint, Geographus indicat, cum ait, poetam loco illo (Bœoti & Iones) Athenienses uocasse Iones: quodq; Iones qui sunt in Asia, horum sint coloni, illorumq; nomen seruent: & quòd Ionica dialectus eadem sit, quæ antiqua Attica. Quòd autē Iones qui sunt in Asia, coloni sint Atheniensium, Themistocles etiā innuit, qui apud Herodotum*

Athe-

Athenienſes uocat Ionum patres. Scribit etiam ille idem, Athenienſes Cranaos uocatos: à Pelaſgis tamen, qui Græciam occupabant, Pelaſgos fuiſſe dictos, & à Cecrope, Cecropidas: ab Erechtheo deinde, qui imperium ſuſceperat, Athenienſes: tandem etiam ab Ione exercitus duce, Iones.

Τῷ δ᾽ ἔπι, βοιωτῶν τε πέδον, καὶ λοκρὶς ἄρουρα.
θεσσαλίη δ᾽ ἐπὶ τοῖσι, μακηδονίης τε πόληες.
ταῖς δ᾽ ἐπιφαίνονται κορυφαὶ χιονώδεος αἵμου
θρηϊκίου· τοῦ δ᾽ αὖτε ποτὶ ῥιπὴν ζεφύροιο
δωδώνης ἤπειρος ἀπείριτος ἐκτετάνυσται.

Hunc aũt iuxta Bœotorũq; ſolum, & Locris ager.
Theſſalia uerò ſub hos, Macedoniæq; urbes.
Has item iuxta apparent uertices niuoſi Aemi,
Thracij. huius autem eregionè ad plagam Zephyri,
Dodonæ Epirus immenſa extenta eſt.

Hic ualde breuis eſt autor. quatuor enim magnarũ gentium mentionem faciens, Bœotorum uidelicet, Locrorum, Theſſalorum, & Macedonum, eas uel nominare ſolũ contentus fuit, nihil de illis amplius addens: cum inquit, Bœotorum ſolum, Locrorũ aruum, Theſſaliaq;, Macedoniæq; urbes. Porrò Bœoti nomen acceperunt à quodam Bœoto appellato, quem mater Arna cum occultè genuiſſet, circa boum expoſuit fimum: à quo nomen accepit, quaſi circa boues proiectus. Vel à uacca appellata Bœotia, quæ Cadmo illuc dux fuiſſe traditur. Quidam etiam à boue dicũt nomen accepiſſe Bœotos, quòd non eſſent mente admodũ agiles: id quod communi etiam prouerbio conuenit, quo dicitur Bœotica ſus, quo quidem Bœotos notabant, ut ſcribit Pindarus. Athletæ uerò habiti ſunt Bœoti. Ideoq; fertur, Athenienſes in nauali arte exercitatos eſſe, Theſſalos

equi-

equitandi peritia, Bœotos in palæstra, Cyrenæos in currus agendi scientia. Cæterùm prope Bœotos sunt Epicnemidij Locri, à Cnemide monte nomen sortiti: ueluti & à monte Zephyrio, alij Locri Zephyrij dicuntur. Scribit enim Geographus in hæc uerba: Parnasus occasum uersus distermin at Locros Hesperios, (alio nomine Ozolas, qui sigillis insculpunt Vespertinum sidus) & Epicnemidios, sic dictos à monte Cnemide, iuxta montē Oetam sito. Scribit præterea, Opuntios Epicnemidiorum partem esse, à ciuitate Opunte sic dictos, Patrocli patria, cuius honestam mentionem fecit Pindarus. Ex quibus colligere licet, quatuor esse Locrorum genera: tria quidem, Opuntios, Epicnemidios, & Ozolas: quartum uerò Italicos, Epizephyrios scilicet. Ozolæ uerò, ut aiunt, à putredine ibi interfectorum centaurorum dicti fuerunt. apud illos enim inuentum fuit Nesi monumentum, & reliquorum centaurorū. A' quodam uerò Thessalo nomine, prius uocata Pelasgia, Thessalia dicta est. In illa, ut fertur, non licebat ciconias interficere, eo quòd regionem serpentibus purgassent. Ab ea aūt genus etiam quoddam calceorum uocabatur Thessalis: & ab eadem in prouerbiū etiam abijt, saltus Thessalus. Porrò Thessaliæ reges uocabantur Aleuadæ, apud quos etiam nobilißimum fuit genus Scopadarum, qui à uiris antiquißimis originem ducebant: quorum hic quidem Aleuas, ille uerò Scopas uocabatur. Macedones autem dicuntur, à Macedone filio Iouis. Alij tradunt, decem fuisse Aeoli filios, ex quibus unus fuerit Macedo, à quo Macedonia nomen habet. Erat uerò pars quædā Macedoniæ, quæ Maceta uocabatur, à qua tota Macedonia nomen accepit. Aemus uerò, ab Aemo rege quodam Scytharum dicitur:

qui

qui quidem Thraciæ mõs eſt. ait enim, uertices niuoſi Aemi Thracij. cuius eregionè ad Zephyrum, extenta eſt Dodonæ epirus immenſa. Sciendum quoq;, Dodonã non ſolum regionem, ſed etiam ciuitatem eſſe, à Dodona Iouis & Europæ filia, uel à fluuio Dodone nominatã. Vnde in prouerbium abijt, Dodonæa fabri officina: de garrulis. Porrò olim Dodona fuit ſubdita Theſprotis: in qua erat locus uaticinãdi Dodonæi Iouis, p̃ quercũ, ut in Odyſſea diximus.

Τῆς δ' ὕπερ, ἐς νότον εἶσιν ὑπὸ σκοπιὴν ἀρακύνθου,
ἀνδρῶν αἰτωλῶν πεδίον μέγα, τοῦ διὰ μέσσου
σύρεται ὁλκὸν ἄγων ἀχελώϊος ἀργυροδίνης,
τρινακίης ἐπὶ πόντον ἑλισσόμενος, διὰ μέσσων
νήσων, ἃς καλέουσιν ἐχινάδας· ᾗσιν ὁμούρων
ἕσπεται ἄλλυδις ἄλλα κεφαλλήνων πτολίεθρα.

Verùm hãc ſuper, in Auſtrũ uergit ſub ſpeculã Aracynthi,
Hominum Aetolorũ regio magna: quã per mediam
Labitur tractũ ductans Achelous argẽteos uortices habens,
Trinaciæ in pontum uolutus, per medias
Inſulas, quas uocant Echinadas: quas uicinorum
Sequuntur alibi alia Cephalenorum oppida.

Verſus Auſtrum Dodonæ, ſub ſpeculã Aracynthi, (qui mons eſt Aetoliæ) Aetolorum eſt magna regio, per quam mediam, tractum ductans Achelous argenteos habens uertices labitur, in Trinaciæ pontũ, uolutus per medias Echinadas: quarum una uocatur Homericus tumulus. Verùm aiunt illas iam non inueniri: Achelous enim multũ limum eructans, illas aggeſſit. Herodotus uerò non omnes obſcuratos eſſe ait, ſed aliquas tantum. ait enim: Achelous per Acarnaniam fluens in Echinadum inſularum mare, iam eas media ex parte fecit continentem. Illis porrò finitimæ ſunt

ſunt Cephalenorum urbes. Sciendum autem, Aetolos populos ab Aetolo Endymionis filio dici. Inſulas uerò Echinades, uel ab Echione quodam, uel eo quòd ibi ſint multi echini. At quales ſint echini, alibi quære: ſiue terrenos, ſiue marinos intelligas. Vel Echinades propter aſperitatem loci dicuntur, quòd ſpinoſus ſit inſtar echini. Cephalenos uerò, à Cephalo quodam: (ut in Commentarijs ad Odyſſeam tradidimus.) At Trinaciæ pontum, Siculum uocat. Quare autem Sicilia Trinacia uocetur, in ſequẽtibus dicemus. Notandum eſt præterea, Geographum ſcribere, Acheloum non in Siculum ſinum, ſed Corinthium potius influere, ita ut ſinus ille ſit Corinthius, ſecundum Geographum: Siculus uerò, ſecundũ Dionyſium. Achelous autem is eſt, qui, cum Hercules ſiniſtrum ei cornu fregiſſet, Amalthea cornu reſtituit, quo bona omnia uolenti ſuppeditabat. Quod tamen fabularum explicatores ueritati accommodare uolentes, tale aliquid innuere aiunt. Hercules cupiens omnibus gratificari, cum intellexiſſet fluuium illum exundare, & flexuris magnam partẽ Aetoliæ diſcindere, damnoſumq; eſſe, foſsis quibuſdam illum cohibuit: quem cum auertiſſet, & ſuo more fluere feciſſet, refocillauit terram, & frugiferam reddidit, ſiniſtrumq; cornu fluuij, inordinatam ſcilicet curuaturam, ad priorem reduxit fluxum. Et hæc quidem ſunt Acheloi cornua, quibus Hercules ſe benefactorẽ in populum declarauit. amnium enim curuaturas, cornua uocabant ueteres: ideoq; fluuios tauri capita habentes, uel cornutos depingebant. Atq; ſic tradunt quidam de Acheloo. Alij uerò fabulam iſtam explicantes, Amaltheam anum fuiſſe prædiuitem aiunt, & negociatricem, quæ maximam lucri partem ex mercaturis perce-

percepti, imponebat cornui: quod propterea Amaltheæ cornu uocabatur, id est diuitẽ reddens, & utile. quod postquam Hercules lucro plenum sustulisset, eoq; utẽs uiueret in delicijs, iactatum est uulgò, Amaltheæ cornu (nõ Amaltheæ quidem capræ, quæ Aegiochum Iouem educauit, sed prædictæ anus) Herculi omnia bona suppeditare. Sunt uerò etiam, qui Amaltheæ cornu, quod Herculi omnia bona præbebat, innuere aiunt duram & gloriosam uitam: quandoquidem seminudus circumiens, orbisq; sordes repurgans, non eneruatus est, sed summo cum labore uitam egit. idq; erat Amaltheæ cornu. At nonnulli Libycam quandam regionem, omni fructuum genere fertilißimam, forma bouis cornui similẽ aiunt esse: eamq; ab Amalthea fuisse occupatam. quam quidem regionem, eo quòd multa fructuum genera produceret, fabularum scriptores cornu bouis esse dixerũt. Et hæc de ijs satis. Porrò sciendum, quòd ueluti sunt multi Asopi, & Cephisij, sic etiam multos esse Achelcos, quorum unus etiam est in Peloponneso, circa Achaicam Cumam.

Τῷ δ᾽ ἔπι φωκὶς ἄρουρα πρὸς ἀντολίην τε καὶ ἠῶ,
ἑλκομένη βορέηνδε, κατὰ στόμα θερμοπυλάων,
παρνησοῦ νιφόεντος ὑπὸ πτυχὶ, τῆς διὰ μέσσης
κηφισοῦ μέγα χεῦμα κατερχόμενον κελαρύζει.

Hunc autem iuxta Phocis tellus ad ortũ & aurorã,
Tracta Boream uersus, per ostiũ Thermopylarum,
Parnasi niuosi sub iugo: quam per mediam
Cephisi uastum fluentum descendens murmurat.

Orientaliter Acheloo est, à Phoco dicta regio Phocis, tracta uersus Boream, per ostium Thermopylarum, Parnasi niuosi sub iugo: id est, subiacens Parnaso, cuius incolæ Pho-

Phocenses dicuntur. Prope has Thermopylas oritur Sperchius fluuius. Dionysius uerò ait, per mediam Phocidem Cephisi uastum fluentum descendens murmurare. Porrò Geographus septē enumerat Cephisos. Thermopylæ uerò dicuntur à calidis aquis illinc scaturientibus: & eo quòd locus ille sit conclusus instar portæ. ueluti & de Caspijs portis dicitur, quas claues Asiaticæ terræ uocat Dionysius. Scribit autē Herodotus in hæc uerba: In ingressu Thermopylarum, sunt θερμὰ λουτρὰ, id est, calida lauacra, quæ χύτρας, id est, ollas indigenæ uocant. Ad horum autem ingressum murus est ædificatus, super quem olim πύλαι, id est, portæ erant. Eum uerò extruxerūt Phocenses, Thessalorum metu. Ait præterea plerosq; ex Græcis locum illum Thermopylas uocare: indigenas uerò πύλας, id est portas.

Τῷ πάρα, πυθῶνος θυόεν πέδον, ἧχι δράκοντος
δελφύνης τριπόδεσσι θεοῦ παρακέκλιται ὁλκός,
ὁλκὸς ἀπειρεσίῃσιν ἐπιφρίσσων φολίδεσσι,
νηῷ ἐν ἱμερτῷ, ὅθι πολλάκις αὐτὸς ἀπόλλων
ἢ ἀπὸ μιλήτου, ἢ ἐκ κλάρου ἄρτι βεβηκὼς,
ἱστάμενος χρυσέης ἀναλύεται ἅμμα φαρέτρης.
ἀλλ' ὁ μὲν ἱλήκοι· σὺ δέ μοι διὸς ἔννεπε μοῦσα,
νήσων πασάων ἱερὸν πόρον, αἵ τ' ἐνὶ πόντῳ
ἀνδράσι ναίονται τετραμμέναι ἄλλυδις ἄλλαι.

Quē prope, Pythonis nidorosum solū: ubi draco-
Delphinæ tripodibus dei acclinata est spira, (nis
Spira numerosis inhorrens squamis,
Aede in desiderabili; ubi sæpe ipse Apollo
Aut à Mileto, aut è Claro pridem profectus,
Stans aureæ exuitur balteo pharetræ. (ser Musa,
At hic quidem propitius esto, tu autē mihi Iouis re-

k Insu-

Insularum omnium sacrum meatum,quæ in ponto
Ab hominibus habitantur, uersæ aliorsum aliæ.

Draconem,quem Apollo sustulit in Pythone,quæ iuxta Parnasum est,Delphinam uocat Dionysius: cuius spiram replicat, inquiens, ubi draconis Delphinæ Pythio tripodi acclinata est spira, spira numerosis inhorrẽs squamis: unde & Python nomen accepisse uidetur,ut paulo pòst dicemus Spiram hic uocat draconis pellem, pro parte totum sumens. Nidorosum autem Pythonis solũ uocat, propter sacrificia. Præterea desiderabile & magnum uocat templũ Apollinis,ubi ait Phœbum à Mileto uel Claro uenientem, aureæ balteum pharetræ dissoluere, & quiescere. Sacra autem erat Apollini Miletus,item Clarus,ueluti Delus & Python: secundum Homerum etiam Cilla,Crysia, Tenedus,& Ismarus. Miletus ciuitas est Aeoliæ, de qua paulo pòst plura. Clarus autem dicitur esse locus Colophonis,in quo naues fabricantur: sicq; dictus fuisse ἀπὸ τοῦ κλήρου, *id est à sorte. Cum enim dij sortirentur, quis eum locum occupaturus esset, sors Apollini obtigit. Aiunt etiam ibi esse locum uaticinãdi, Clarij Iouis. Vnde apud Lycophronem Cassandra, uates dicitur Claria.*

Ἤτοι μὲν κατὰ μέσσον ὑφεσπερίων στηλάων,
ἐσχατόωντα γάδειρα φαείνεται ἀνθρώποισι
νήσου ἐπ' ἀμφιρύτης, ἐπὶ τέρμασιν ὠκεανοῖο,
ἐνθάδε φοινίκων ἀνδρῶν γένος ἐνναίουσιν,
ἁζόμενοι μεγάλοιο διὸς γόνον ἡρακλῆα.
καὶ τὴν μὲν ναετῆρες ἐπὶ προτέρων ἀνθρώπων
κληζομένην κοτινοῦσαν ἐφημίξαντο γάδειρα.

Porrò in medio sub uespertinis columnis,
Extremæ Gades apparent hominibus,

Insula

Insula è circumflua, in finibus Oceani,
Ibi Phœnicum hominum genus inhabitant,
Venerantes magni Iouis filium Herculem:
Atq; hanc quidem incolæ, à prioribus hominibus
Dictam Cotinusam, uocarunt Gades.

Insulam maximè occiduam esse extremas Gades, inquit, in medio portarum quæ iuxta Iberiam sunt: unde etiam Ibericæ uocantur, teste Arriano. Est autem insula illa (ut scribit Geographus) non multo maior centum stadijs in longitudinem, in latitudinem uerò alicubi ad stadij unius spacium patet. Gades uerò in finibus Oceani sitæ sunt, nempe iuxta occiduum mare, Cotinusa prius ab hominibus uocata, quasi κοτινόεσσα, *id est multis* κοτίνοις, *hoc est oleastris referta. postea uerò Gades ab incolis dicta, ubi Iouis filium Herculem coli ait: qui uel Thebanus erat Hercules, uel iuxta quosdam Phœnix, id est Tyrius. nam & Phœnices olim in insulam illam colonias traduxerunt. Cum enim negotiatores essent Phœnices, et in omnes regiones nauigarēt, ibi etiam habitarunt, Gadesq; propter loci angustiam, quasi terræ ceruicem, ut paulo antea est dictum, uocarunt. Quòd autem Phœnices eò colonias traduxerint, Geographus indicat: Phœnices usq; in Iberiam (inquiens) & Allam, & extra Columnas, colonias duxerunt. Arrianus etiam Tartesum ait à Phœnicibus esse conditam. Aelianus præterea in libello de Prouidētia: In Gadibus, inquit, ara Anno erecta est, aliaq; Mensi, in honorē tēporis breuioris & longioris. Est præterea apud eosdem (inquit) templum Senectuti extructum, quod ætati multa edoctæ hunc deberi honorem existiment. Aliud uerò Morti, in communis quietis honorem, quòd hic sit ultimus om-*

 nium

nium terminus. Ad hæc, ara apud eosdem posita & paupertati, & arti. illi quidem, placandæ eius gratia: huic uerò, tanquam parato contra illam remedio futuro. Cæterùm nauigandi quoq; peritia excellunt Gadium incolæ: unde, licet in extremis sita insula, celeberrimum tamen est nomen sortita. Quòd uerò multæ regiones à plantis nomina acceperint, ueluti dicta iā Cotinusa, apertum est. Sic enim & Ericusa ab ericis, & Miletus Pityusa διὰ τὰς πίτυς, à pinubus appellata est. Quin etiā Athenis loci aliquot hinc dicti fuere, ueluti Rhamnus à rhamnis uirgulto, quod spinam albam uocant: & Pontica Cerasus, à cerasis: & à myrrhis, Myrrhinusij.

Νῆσοι δ' ἑξείης γυμνήσιαι. ἄγχι δὲ βῦσος,
σαρδώ τ' εὐρυτάτη, καὶ ἀπείριτος εἰν ἁλὶ κύρνος,
ἣν ῥά τε κορσίδα φῶτες ἐπιχθόνιοι καλέουσιν.
ὕλῃ ἀμφιλαφὴς ὅτις τόσον, ὅσσον ἐκείνῃ.

Insulæ aūt deinceps Gymnesię: propè uerò Busus,
Sardiniaq; latissima: & immensa in mari Cyrnus,
Quam quidem Corsicam uiri terrestres appellant:
Nemoribus autem cincta nulla adeò, ut illa.

Post Gades, sunt Gymnesiæ insulæ, sic dictæ, uel quòd nudi (secundum Lycophronem) illuc naufragio facto appulerint quidam ex Bœotis, uel quòd nudi incedant incolæ. Olim etiam Baleares uocabantur. illarum autem incolæ optimè fundis iaculantur, eodē autore: tresq; fundas olim gestabant, unde & Baleares dicti, id est funditores patria lingua. Porrò, licet quidam septem esse Gymnesias insulas tradant, Geographus tamen duas tantum esse ait: quarum una (inquit) maior est, altera minor: ambæ fertiles, & bonos portus habentes: petrosæ uerò circa ostia portuum.

tuum. homines autem in illis habitantes, primi tunicarum, (quas πλατυσήμους Græci, latum clauum Latini uocant) usum inuenerunt. Aiunt præterea, duos leporum catulos in eas ex ulteriori ripa portatos, masculum nempe & fœminam, ita prole auctos fuisse, ut domos cuniculis faciendis subuerterent, & arbores. qua de causa coacti fuerunt legatos mittere ad Romanos, qui regionem ab eis peterēt, qua sedes mutare possent. Iuxta Gymnesias insulas est Busus, cuius ambitus patet ad 400 stadia, ut scribit Geographus. Insularum porrò, quæ sunt in Ligustico mari, maximæ post Siciliam habentur Sardinia & Corsica: ideóq; & Dionysius latißimam uocat Sardiniam. Cæterùm longæui dicuntur esse Cyrnij. Cyrnum uerò Corsicam uocāt: &, ut quidam uolunt, Corsica dicta est, à Corsa muliere. aiunt enim insulam esse in Tyrrheno mari Corsicam nomine, à Corsa bubulci ancilla dictā. Vt uerò Dionysius uult, Corsica dicitur διὰ τὰς ἐν αὐτῇ κόρσας, id est à uerticibus montium. nulla enim nemoribus undiq; cincta est tantum, quantū illa, ut inquit autor. Cæterùm sic scribit Geographus: Cyrnus, quæ à Romanis Corsica uocatur, distat à Sardinia 60 stadijs. Aspera uerò est, ac malè habitatur: quíq; eam occupant, brutis sunt ferociores, tamq; agrestes, ut in seruitutem redacti, uel uiuere nolint, uel inobedientia ac immanitate dominos affligant: adeò ut qui eos quālibet leui etiam precio imposito adepti sunt, eorum postea etiamsi illos supplicijs afficiant, tamen ipsos pœniteat. Cæterùm Sardo, à Sardone Herculis filio dicta est: quæ olim etiā Ichnusa uocabatur. similis est enim hominis uestigio. Ea quondam ab Iberis etiam inhabitata est: deinde autem ab Heraclidis, cum Hercules illuc in coloniā misisset The

ſtiadas, & ex Cadmijs & Locris quoſdā. Poſtremò etiam Carthaginenſes incoluerunt. Ab eadem celebratur etiam prouerbium, Sardonius riſus: de quo in Commentarijs ad Odyſſeam plura.

Τὴν δὲ μετ', αἰόλου εἰσὶ περίδρομοι εἰν ἁλὶ νῆσοι,
αἰόλȣ ἱπποτάδαο φιλοξείνȣ βασιλῆος,
αἰόλȣ, ὃς θνητὰ μετ' ἀνδράσιν ἔλλαχε δῶρα,
κοιρανίην ἀνέμων κλονεόντων θ' ἱσαμενώντε.
ἑπ]ὰ δέ οἱ ταί γ' εἰσὶν ἐπώνυμοι ἀνδράσι πλωταὶ,
οὕνεκα μέσσον ἔχȣσι περίπλοον ἀμφιέλικτον.

Hãc item poſt, Aeoli ſunt circũfluæ in mari inſulæ,
Aeoli Hippotadæ hoſpitalis regis,
Aeoli, q̃ mirãda inter homines ſortitus eſt munera,
Imperium uentorum furientiumq; ſtantiumq;.
Septem autẽ ei illæ ſunt cognomines hoĩbus Plotæ,
Eo quòd mediam habent circumnauigationem undiq; remigabilem.

Aeolum (de quo plura in Commentarijs ad Odyſſeam) hoſpitalem regem uocat, Hippotæ nepotem, ſequutus Homerum: & uſus repetitione, propter famã illius. Ait præterea miranda illum munera ſortitum eſſe, nempe imperium uentorum tam furientiũ quàm quietorum. Ad hæc, ſeptem Aeoli ait eſſe circumfluas in mari inſulas, dictas ab hominibus Plotas: hoc eſt, à cõgrua ſimilitudine rectè ita appellatas, non quòd moueantur loco, quemadmodum de Delo fingunt, ſed quia undiq; circuiri nauigando poſſunt, neq; propter difficultatẽ ſint inacceſſæ: quæ præcipua inſularum uirtus habetur. Cur uerò Homerus Aeoli inſulam uocarit Plot, apud eundem quære. Cæterùm inſulæ Aeoli, etiam Liparæorum inſulæ uocantur, quæ diſtant à freto

Siculo stadijs 200, sitæ in conspectu è Sicilia & Epiro nauigantium: in quarum una Strongyla nomine, Aeolum habitasse dicunt, quæ quidem flammæ ui reliquis sex insulis inferior est, lumine uerò abundat. Illarum maxima est Lipara, à Liparo quodam Ausonis filio dicta, Cnidiorum colonia: à qua tanquam præcipua reliquæ Lipareorum dicuntur insulæ. Eadem olim etiam Meligunis uocabatur, prope quam & Sicilia est. Notandum porrò est, Aeoli insulas Aeolias, non Aeolidas uocari (Aeolorum enim insulæ, Aeolides dicũtur) illasq; sitas esse in Tyrrhenico mari: unde notandũ, Siciliam etiã Tyrrhenico mari adiacere.

Τρινακίη δ' ἐπὶ τῇσιν, ὑπὲρ πέδον αὐσονιήων
ἐκτέταται, πλευρῇσιν ἐπὶ τρισὶν ἑστηκυῖα·
ἄκρα δέ οἱ, πάχυνός τε, πελωρίς τε, λιλύβη τε.
ἀλλ' ἤτοι λιλύβη μὲν ἐπὶ ῥιπὴν ζεφύροιο
εἰσανέχει, πάχυνος δὲ πρὸς αὐγάς, αὐτὰρ ἐπ' ἄρκτους
ἠνεμόεσσα πελωρὶς, ἐς αὐσονίην ὁρόωσα.

Trinacia autem iuxta has super solũ Ausoniorum
Extenta est, latera super tria fulta:
Promõtoria uerò ei, Pachynusq;, Pelorisq;, Lilybeq;.
Sedenim Lilybe quidem ad plagam Zephyri (ctos
Insurgit, Pachynus uerò ad orientẽ, cæterùm ad Ar-
Ventosa Peloris, in Ausoniam spectans.

Quam Homerus Thrinaciam, hic Trinaciam uocat, id est Siciliam, quæ quidem extenta est, inquit, tria super latera fulta, trigona scilicet existens. & est etymologia Trinaciæ, quasi τριακρίας*, id est tria promontoria habẽtis. Ideo Lycophron insulam illam tricerurcem uocat, Pindarus uerò tricuspidem. Promontoria, inquit, id est anguli triangularis illius insulæ, sunt, Pachynus, Peloris, & Li-*

lybe: ex quibus Lilybe ad Zephyrum insurgit, Pachynus ad Orientem, ad Arctos uerò in Ausoniam spectat Peloris, cuius in sinu est Messena. Porrò Geographus ait Thrinaciam dictam fuisse, propter meliorem sonum. spacium præterea à Pachyno orientali promõtorio, usq; ad ostium Alphei, qui est in Peloponneso, esse 4 stadia: à Lilybeo uerò usq; in Libyam & Carthaginem, ad minimum mille quingenta: ita ut quidam acuto uisu præditus (lynceũ uocant,) à specula, illis qui in Lilybæo erant, numerum nauium Carthagine soluentium nunciare potuerint. Sciendum quoq; est, Diodorum dicere, Lilybæum non solum Siciliæ promontorium, uerumetiam puteum ibi esse quendam, sic uocatum, & ciuitatem eiusdẽ putei cognominem. Alij uolunt Thrinaciam dici, eo quòd θρίδακι similis sit, hoc est, lactucæ: quod quidem contrarium est ueterum opinioni. non enim uidetur illius formæ esse Sicilia. Sibylla uerò ait, à Trinaco bubulco dictam fuisse, inquiens:

— Quam extruxit Trinacus heros,
Filius in ponto imperantis Neptuni.

Τῆς μὲν πρὸς βορέην ὀλοὴ ναύτῃσι κέλευθος,
στεινή τε, σκολιή τε καὶ ἄσχετος· ἧχι θάλασσα
στρωμένη, μακρῇσι περιβρέμεται σπιλάδεσσιν,
Ἀονίῳ τμηθεῖσα πολυγλώχινι σιδήρῳ.

Huius quidem ad Boream periculosa nautis uia,
Angustaq́; difficilisq́; & inimica: ubi mare
Tractum, longis circumsonat scopulis,
Aonio scissum multos cuspides habente ferro.

Ad Boream Siciliæ periculosa nautis uia, angustaq́; & difficilis, atq; inimica: ubi mare (inquit) tractum, longis circumsonat scopulis. His uerbis intelligit Siculũ fretum,

in quo

in quo Charybdim & Scyllam esse aiũt. Est præterea fluidum illud fretũ, & bis singulis diebus mutatur, septies uerò noctu & interdiu euripus in Euboia, apud quem aiunt & Aristotelem degentem perijsse. Vbi est Euboica Arethusa: præterea Chalcis, à qua Euboicus euripus Chalcidicus dictus est. Illius porrò incolas bellicosos esse aiunt, de quibus tale oraculum fuit editum:

Equum Thessalum, Lacedæmoniamq; mulierem,
Virosq; qui bibunt aquam sacræ Arethusæ.

Vbi Chalcidenses uocat Arethusios, secundum expositionem ueterum. ibi enim est Arethusa, cuius in oraculo fit mentio. Sciendum autem, non unam solum, (illam uidelicet quæ in Sicilia est) sed multas esse Arethusas, ueluti & Chalcides, & Euboias: quin & fluida freta, ueluti Siculum. inter quæ tamen freta, Byzantium effluxum tantum, non etiam reflexum habet. Hipparchus uerò, illud aliquando etiam stare inquit. Illud etiam sciendum, quòd duorum fretorum Siciliæ, hoc quidem iuxta Italiã est Boreale, (de quo iam diximus) quod ad septẽ stadia patêre dicitur: tantum enim à terra distant angustiæ summæ, ueluti & pars quædam Hellespõti, ut antè diximus: alterum uerò iuxta Carthaginem est australe, quod à Lilybeo uersus Libyam, ad stadia 1500 patet, quod quidem Libycam uiam uocat Dionysius. Sicilia porrò peninsula olim erat, contigua circa Isthmum Ausonum terræ. Magno uerò terræ hiatu facto, Isthmo discisso, incidisse mare aiunt, quod erat iuxta Isthmum, cingensq; insulam effecisse Siciliam, non longè distantem à terra. Vnde fabulati sunt, Neptunum, qui terræ hiatibus præest, abscidisse Isthmum Aonio multos cuspides habente ferro, & induxisse mare, quod

Isthmum undiq; cingebat: sicq; ex peninsula fecisse insulam, ut gratificaretur Iocasto Aeoli filio, ut posset illam secure inhabitare. Porrò à dicta τῆς ῥήξεως, id est ruptione, Rhegium quoq; (quod ibi est) nomen accepisse aiunt: ueluti apud nos Thraciū, quod etiam ἀπὸ τῆς ῥήξεως, quidam esse dictum putant, qua ruptione palus uicino mari se coniunxit. tale etiam quid passum esse Hellespontū, quidā affirmant, ut paulo pòst dicetur. Geographus uerò scribit, pro certo haberi, Lesbū ab Ida abruptā, ueluti Siciliā à Rhegina, & Ossam à Macedonico Olympo, quorum in medio tum Peneus fluebat. Euboicam etiam terram tenuis Euripi unda à Bœotiæ littore separauit, ut scribit poeta quidam. Porrò multos cuspides habens ferrū, Neptuni uocat tridentem, secundum ueteres: pro eo quod est tricuspidem, unde etiam tridēs dicitur. quemadmodū mox inquit, in Asia multum esse Oceanum: quod quidem ipsemet explicans, ait, Tres enim sinus eructat intro. ac si diceret, ingens Oceanus, & tres ex Oceano sinus. Neptuni porrò tridentem aiunt tres qualitates aquæ innuere: salsam scilicet, maris: dulcem, fluuiorum: & mediam, paludium. Aonium uerò ferrum uocat, id est Bœotium. Aones enim gens est barbara, quæ olim in Bœotia habitauit, apud quos Neptunus colebatur, & ubi pulcherrimum erat ferrum Aonium. Tale enim maximè Chalybicum dicitur esse, ut in sequentibus dicetur.

Πρὸς δὲ νότου λιβυκός τε πόρος, καὶ σύρτιδος ἀρχὴ
τῆς ἑτέρης· ἑτέρην δ' αὖ ἴδοις προτέρωσε πορήσας,
ἑσπερίην, τῆς πρόσθε δύω νησῖδες ἔασι,
μήνιγξ καὶ κέρκιννα λιβυστικὸν ὅρμον ἔχουσαι. (est

Sed ad Austrū Libycusq; meatus, & Syrtidis initiū

Alte-

Alterius: alteram uerò uideas porrò prætermensus,
Occidentalem: quam ante duæ insulæ sunt,
Meninx, & Cercinna, Libysticum portum habentes.

Circa occidentalem Syrtim, maiorem scilicet, duæ sunt insulæ, Meninx & Cercinna. Lotophagorum uerò terra dicitur, & maximè Meninx, in qua est & Vlyßis ara, & magna Loti copia, de qua Geographus ait. Arbor est Lotus nomine, habens dulcißimum fructum. de quo multa Athenæus, & nos plura in Commentarijs ad Odysseam.

ἀλλ᾽ ὁπότ᾽ ἀδριάδος σκαιὸν πόρον ἀμφιτρίτης
εἰσελάσειας ἐπὶ νηὸς ἰηπυγίην ἐπὶ γαῖαν,
δήεις ἰφθίμου διομήδεος αὐτίκα νῆσον,
ἔνθ᾽ ἥρως ἀφίκανε, χαλεψαμένης ἀφροδίτης,
ὁππότε τειλλίστων μετεκίαθεν ἔθνες ἰβήρων,
ἧς ἀλόχου βουλῇσι κακόφρονος αἰγιαλείης.

Verùm quum Adriatici sinistrum uadum maris
Intraueris cum naui, Iapygiam ad terram,
Inuenies fortis Diomedis confestim insulam:
Quò heros discesit, infensa Venere,
Quādo famosissimorum peragrauit gentē Iberum,
Suæ uxoris technis maleuolæ Aegialeæ.

Diomedea insula (quam autor fortis Diomedis insulam uocat) in Adriatico mari est sita, sinistra in parte Iapygiam terram ingredienti. In illa habitauit Diomedes, patria expulsus: idq; Veneris ira, eo quòd ab ipso in bello Troiano sauciata fuisset, ut scribit Homerus. Notandum autem, quòd poeta inquit, Diomedis uxorem Aegialam fuisse castam, neq; expulisse Diomedem. Alij uerò scribūt, Venerem Troiani belli tēpore persuasisse Aegialiæ (quā maleuolam autor noster uocat) ut cum Sthenelo Cometæ

filio

filio rem haberet: à quibus expulsus post reditum Diomedes, ad famosissimos Iberos in insulam illam oberrans, peruenit. Alij duas esse Diomedicas insulas aiunt, easq; testimonio esse, Diomedem in illis locis regnasse: quemadmodum & equum album, qui à Venetis Diomedi immolabatur, ut antea dixi. Atq; harum una quidem habitatur, cuius Dionysius uidetur hic mentionem facere: alia uerò deserta est, in qua Diomedem perijsse aiunt, & socios illius in aues fuisse transformatos, ut Lycophron tradit. •

Ἑξείης δὲ πόρροιο πρὸς αὐγὰς ἠελίοιο,
Ἀψύρτου νήσων ἀναφαίνεται ἄσπετος ὁλκὸς,
τάς ποτε Κόλχων υἷες ἐπέδραμον, εὖτ᾽ ἐμόγησαν
ἴχνια μαστεύοντες ἀλήμονος Αἰητίνης.
ἑξείης δ᾽ ἐπὶ τῇσι Λιβυρνίδες ἐρρίζωνται.

Sequenti item tractu ad ortum solis,
Absyrti insularum relucet immensus ductus:
Quas olim Colchorū filij inuaserunt, quādo defessi
Vestigia indagantes uagabundæ Aeetinæ. (fuerunt
Deinceps autem iuxta has Liburnicæ sitæ sunt.

Ad ortum Adriatici maris Absyrti insularum relucet immensus ductus, id est, Absyrtides insulæ, quas Colchi inuaserunt, Medeæ uestigia indagantes, quum Iasonis amore capta cum Argonautis discessisset: quam quum non potuissent comprehendere, & in uanum laborassent, ibi habitarunt. non enim licebat in Colchidem reuerti, nisi Medeam reducerēt. nam ita Aeetes rex interminatus fuerat. Absyrtides autem insulæ, ab Absyrto Medeæ fratre dictæ sunt. quem insequentem Medea comprehendens, interfecit, membratimq; dissectum in mare proiecit.

Πρὸς δὲ νότον μετὰ Δρυμὰ Κεραύνια καὶ θιύσῃ

νῆσοι

νῆσοί κεν φαίνοιντο προσαιθεν ἀμβρακιήων,
καὶ λιπαρὴ κέρκυρα, φίλον πέδον ἀλκινόοιο.
τῇδ' ἔπι, νηρικίης ἰθάκης ἕδος ἐστήρικται,
νήσων τ' ἀλλάων, ὅσας τ' ἀπὸ χαλκίδος ἕρπων
δίνῃς ἀργυρέῃς ἀχελώϊος ἀμφιελίσσει.

Verùm ad Austrũ post syluas Ceraunias naui cur- (renti
Insulæ apparebunt à longè Ambraciensium:
Atq; pinguis Cercyra, gratum solum Alcinoi.
Hanc autem iuxta, Nericiæ Ithacæ sedes fulta est,
Insularumq; aliarum, quotquot è Chalcide serpens
Vorticibus argenteis Achelous circumalluit.

Post Ceraunias syluas, ad Austrum, Ambraciensium apparent insulæ, & pinguis Cercyra, gratum solum Alcinoi, qui ibi (ut scribunt historici) regnauit. Post quam Cercyram, Ithacæ sedes fulta est, quam Nericiam uocat: non quòd Nericum montem habeat, secundum quosdam (illum enim poeta Neritum uocat) sed quòd Epirotica sit. Epiri enim ciuitas est Nericum, alio nomine Leucas, ut in Commentarijs ultimæ Odysseæ dictum est. Quamuis Lupercus quidam antiquus autor, illam quoq; ciuitatem Neritum uocet, Ithacensi monti cognominem. Ambracienses uerò, Epiri gens est, uel ab Ambracia Augeæ filia, uel ab Ambrace filio Thesproti, à quo sinus Ambracius, & urbs Ambracia, ueluti à Thesproto Thesprotia regio. Pinguẽ uerò uocat Cercyram, propter fructuum copiam: id quod Homerus etiã in Odyssea innuit. Cæterùm Cercyra à Corinthijs extructa dicitur: quæ olim aucta, multas & urbes et insulas habuit, magnamq; copiam nauium, ita ut in Persico bello Cercyræi naues 60 impleuerint, quum ancipitem belli fortunam uitantes, neq; Xerxi, neq; Græcis auxiliarentur,

liarentur, sed suppetias differrent. Rursus uerò ita deserta fuit, ut in prouerbiũ abierit: Cercyra est libera, caca ubi uolueris. Duæ porrò Cercyræ traduntur: altera quidem Phæacis, iuxta Ionium sinum, de qua Dionysius nunc loquitur, alijs nominibus dicta Phæacia, Scheria, Drepanũ, & Argos: altera uerò intra Ionium sinum fuit, à Corcyra dicta, alio nomine Melæna. Cæterùm duos portus habebat Phæacis, quorum alter Alcinoi dicebatur. Chalcis uerò mons est Aetoliæ, ex quo Achelous serpit argenteis uorticibus. Sunt tamen & aliæ Chalcides, tam montes quàm urbes: ueluti illa quæ est in Euboia, ut paulo antè diximus: & in Thracia, quæ usq; ad nostra tempora antiquum illud nomen seruat.

Πολλαὶ δ' ἀμνισοῖο βορειότεραι ὁρόωνται,
αἰγυλά τ' ἠδὲ κύθηρα, καλαύρειά τε τρηχεῖα,
κάρπαθος αὖθ' ἑτέρωθι, ποτὶ ζόφον. ἐγγύθι δ' αὐτῆς
κρήτη τιμήεσσα, διὸς μεγάλοιο τιθήνη,
πολλή καὶ λιπαρή τε καὶ εὔβοτος, ἧς ὕπερ ἴδη,
ἴδη καλλικόμοισιν ὑπὸ δρυσὶ τηλεθόωσα,
καὶ τῆς τοι μέγεθος περιώσιον. —

Multæ uerò Amniso septẽtrionaliores cõspiciunt,
Aegilaq́; atq; Cythera, Calauriaq́; aspera,
Carpathusq́; item alibi, ad ortum: prope autẽ ipsam
Creta ueneranda, Iouis magni nutrix,
Magna, pinguisq́;, & compascua: quam super Ida,
Ida pulchricomas ob quercus eminus uirescens,
Atq; huius quidem magnitudo exuperans.

Septentrionaliores insulæ Amniso sunt, Aegyla, Cythera, Calauriaq́; aspera cultu: Carpathus item alibi, ad ortum scilicet. prope autem ipsam Creta: quam laudans, ait,

Creta

Creta ueneranda, Iouis magni nutrix, magnaq́; pinguisq́; & pascua: quam super Ida mons, à quo Troiana Ida nomen accepit, ut Geographo uidetur. quam repetens Dionysius propter dignitatem, inquit: Ida pulchricomas propter quercus eminus uirescens. Creta autem (ut ueteres aiunt) à Curetis dicta est, siue Salijs, qui in illa habitarũt: quasi Cureta, & per syncopen Creta. Nonnulli tamen à à Crete quodam, Iouis filio, aiunt Cretam uocari. Arrianus autem sic: Cres, à quo Creta nomen habet, is fuit, qui Iouem occultauerat in Dictæo monte, quum illum quæreret Saturnus, ut extingueret. Porrò inter quatuor has insulas, quas cum Creta recensuit, Aegylæ à ueteribus plurima fit mentio. Cythera autem, insula est iuxta Cretam, quæ in hodiernum usq; diem antiquum nomen seruat. Vnde & Venerem existimo Cythereiam uocari, iuxta Hesiodum, qui ait, Cythereiam uocari Venerem, quia appropinquauit Cytheris. Dicebatur uerò eadem quoq; Porphyrusa olim, eo quòd pulcherrimas haberet purpuras. Quin potius, aiunt quidam, à Cythero Phœnice nomen accepit. Cæterùm aiunt Calauriæ insulæ ambitum ad 30 stadia patêre, freto quatuor stadiorum distantem ab Epiro. Post quam, aiunt esse Saronium sinum, cuius paulo antè mentionem fecimus: quem præcedit Aegina, quæ in Myrtoo mari est, ut & Cythera, & Calauria, & Salamina. Aiunt præterea in Calauria insula templũ esse Neptuni asylum: ideoq́; Demostheni quoq; illuc cõfugienti, Archiã ab Antipatro missum pepercisse, neq; uim intulisse, sed ut ultro discederet suasisse. à quo tamen ille haud persuasus, sibi ipse manus inferre maluit. Porrò Neptunus (ut aiunt) Calauriam illã cum Latona permutauerat, accepta Delo: ueluti

luti & pro Pythone, Tænarum acceperat. Vnde prouerbium emanauit, de permutantibus æqualia: Idem tibi est Delumq; Calauriamq; pascere: Pythoq; perdiuinam, ac Tenarum uentosam. *Carpathum uerò olim aiunt ab erinacijs deuastatam esse: unde in prouerbium abijt, Carpathius erinacium. Cretæ præterea maximæ ciuitates (ut antea diximus) sunt, Gortyna, Cydonia, & Cnossus Minois regia, quæ alio nomine Cerasus uocabatur, nomen præterfluentis cuiusdam fluuij retinens. Minos uerò primus insulam institutis legibus & politijs mansuetiorem reddidit, ciuitatum domicilijs extructis. Huius etiam meminit Homerus in Odyssea, ubi & nos de singulis plura. Notandũ porrò, quòd Cretæ loco dixit Amnisum, pro toto uidelicet partem. Amnisus enim pars est Cretæ, ubi & spelunca erat Lucinæ, ut in Odyssea testatur poeta.*

— ἄντα δὲ πέζης
αἰγυπτίης ῥόδος ἐστὶν, ἰηλυσίων πέδον ἀνδρῶν,
τὴν δὲ μετ' ἀντολίην δὲ χελιδονίαι γεγάασι
τρεῖς νῆσοι, μεγάλης παταρηΐδος ἔνδοθεν ἄκρης.

— E' regione uerò oræ
Aegyptiæ Rhodus est, Ialysiorum sedes hominum.
Hanc autem post Orientem uersus Chelidoniæ sunt
Tres insulæ, magnum Pataricũ intra promontoriũ.

Eregionè Aegyptiæ oræ, quæ basis est borealis Delta, Rhodus est, cuius circulus patet ad stadia 920. in qua ciuitas est Lindus, quæ usq; ad nostra tempora celebratur, à qua Lindicæ naues dictæ sunt. Præterea Ialyssus, & Camirus. Post hanc ad ortum, in initio maritimæ Pamphyliorum, intra magnum Pataricum promontorium, Chelidoniæ tres insulæ sunt, pares magnitudine, distantes ab inuicem

uicem circiter 5 stadijs, à terra uerò sex. A' quibus existimant quidam incipere celebrem montem Taurum, qui uerè incipit in ulteriore Rhodiorum ripa. Patara uerò, à Pataro condita est, ciuitas magna, de qua paulo antè plura. Rhodus porrò inter alia miracula & Solis statuā habuit, (Charetis opus, uiri Lindij) cubitorum octuaginta: quæ statua una erat ex septem miraculis. hæc terræ cōcußione à genubus fracta, decidit. Multas præterea alias statuas habuit Rhodus, quæ etiam animatæ esse uidebantur: has compedibus artifices ligauerant, ne motæ, aliò transportarentur. Verùm si quis insulam illam non solū magna illa statua celebrandam putet, sed minimo etiā extollere donario uelit, pulchra ibi perdix erat, Protogenis celebre opus. At propter magnam illam statuam, cuius iam facta est mentio, Colossaenses etiam (quasi ab insigni quodam) uocati sunt Rhodij. Aiunt præterea, Rhodū habere nauium stationes multis occultas: illasq́; inspicienti, mortem esse pœnam. Dicebatur autem olim (ut ferunt) Ophiusa. Deinde Telchinis, propter Telchinas, qui illuc ex Creta migrauerant, præstigiatores, & incantatores. Nonnulli aiūt frustra illos malè audiuisse. nam ab eiusdem potius artificij æmulis calumniam illam incurrisse, cum optimi essent æris ac ferri fabricandi artifices, ut qui & Saturno falcem fuerāt fabricati. Geographus uerò scribit, Rhodios in Iberiam nauigantes, ibi Rhodum ciuitatem extruxisse.

Κύπρος δ᾽ εἰς αὐγὰς παμφυλίου ἔνδοθι κόλπου
κλύζετ᾽, ἐπήρατον ἄστυ διωναίης ἀφροδίτης.
ἄγχι δὲ φοινίκης ἄραδος, μεγάλῳ ἐνὶ πόντῳ.
πρόσθε δὲ συνιάδος κορυφῆς, ἐφύπερθεν ἀβαίτων,
φαίνονται σαλαμίς τε, καὶ αἰγίνης πτολίεθρον.

Cyprus item ad Orientē, Pamphylicū intra sinum
Alluitur, chara domus Dionææ Veneris.
Iuxta uerò Phœnicem Aradus, uasto in Ponto.
Cæterùm ante Suniū promontoriū, supra Abantas,
Apparent Salamisq́, & Æginæ oppidulum.

Cyprus uirtute nulli insulæ cedens, Pamphylio & Issico alluitur sinubus, qua nulla orientalior est insula. Eam autem Veneris urbem appellat charam: ueluti Samothraciam, Corybanticā urbem, abiectè quidem (non enim magnum est, insulam illam uocare ciuitatem) at sequutus fabulam, propter Veneris habitationem. insula enim illa in delicijs erat deæ, à qua Cypris dicta est: idq́; propter impudicitiam, & rem Veneream. Quidam aiunt insulam Cyprum uocatam esse, à Cypro filio Cinyri: uel à flore, qui ibi maximè crescit, Cypro appellato. Nonnulli aiunt illam olim Cyprum dictam fuisse, eo quòd à mari occultata fuisset: quod etiam de Delo ferunt, & Rhodo, secundum Pindarum. Quod autem olim Sphecia, & Cerastia dicta fuerit, indicat Lycophron. Ditißimi porrò sunt inter insulanos Cyprij. dicuntur uerò etiam mari aliquando imperasse. Huius insulæ ambitus patet ad 6420 stadia, circumeuntibus. Iuxta Phœnicem insula est Aradus. dicuntur autem olim excellentes fuisse Aradij, quo tempore contendentibus fratribus, Seleuco, Callinico, & Antiocho, Hieraci filijs, illi Callinico coniuncti, potestatem arripuerāt, recipiendi confugientes à rege ad illos, & nō tradendi inuitos, utq́; nauigio ab illis non discederent fugitiui, sine regis consensu. Est etiam alia insula Aradus nomine, ut paulo pòst dicemus. Ante Sunium promontorium, supra Abantas, apparent Salamisq́; & Aegina.) Sunium promontorium

montorium est celebre, Atticæ & Euboiæ: in qua Euboia sunt Abantes, de quibus paulo pòst. Salamis uerò prima est in Saronio mari, uersus ortum Corinthi: post quam Aegina est, quam Pindarus decantat, de qua hæc traduntur. Insula est ante Epidauriū Aegina, inclyta, cuius ambitus patet ad 180 stadia, alluiturq; Cretico mari, et Myrtoo, quod iacet inter Cretam, Argiam, & Atticam: in fundo quidem lutosa, in supremitate uerò petrosa: ideoq; alta, hordei satis ferax, Oenone olim uocata: ex qua oriundus erat Aeacus. Porrò primi illius incolæ Myrmidones uocati fuerūt, non quòd (ut in fabulis traditur) cū pestis in insula grassaretur, & incolæ periissent, formicæ Aeaci precibus in homines transformatæ fuerint: sed quòd instar formicarum bonam terram, quæ inferius erat, effodientes, super saxa ferrent, ut hanc quidē possent colere, & in fossis habitare, nolentes lateres conficere, ut terram haberent. Dores autem fuerunt ab origine Aeginetæ, ex Epidauro, secundum Herodotum. Ex illa porrò insula oriundus fuit Crius, uir generosus, athleta. à quo ex insula pulsus Laconum rex Cleomenes, uolēns illum exterrere, festiuè illud ei uulgò iactatum obiecit: Iam nunc oppone ferro (ô Crie) cornua. Fertur etiam quidam Sostratus mercator Aegineta, multum ex oneribus lucri fecisse. & hæc quidem de Aegina. Salamis uerò patet in ambitu ad 70 uel 80 stadia. ea uerò olim uocabatur Cychria, à quodam Cychreo, cuius Lycophron & Arrianus mentionem faciunt: qui Ophis quidem est cognominatus, propter loci asperitatem: ex insula uerò ab Eurylocho pulsus est. Cæterùm insula ea Sciras etiam dicta fuit, à quodam heroe: à quo & Sciras Minerua, apud Athenienses: & mensis apud Græcos σκι-

ροφοριών, id est Maius: item Scira locus quidam in Attica. Habuit præterea fluuium Bocarum dictum, (ut scribit Lycophron) ac si quis diceret Bucephalum: ueluti & fons quidam apud Theocritum, Burina Italicè dictus, à bouis naribus cognomen habet. Quòd uerò in Salamina nauali prælio superatus fuerit Xerxes, quodq; classem egregiam habuerit olim insula, nemo ignorat. Deniq; fretum iuxta Salaminā aiunt ad duo stadia patêre: quod tentauerat quidem Xerxes aggere cōplere, (contrarium quid facturus, ijs quæ prius in Atho monte preclarè gesserat, cuius uerticè effossum mari cōiunxerat:) sed prohibitus est, fugiēs.

Θυητὸς δέ τις ἐςὶ βαθὺς πόρος αἰγαίοιο
ἐντὸς ἔχων ἑκάτερθεν ἀπειρεσίων στίχα νήσων,
ὅσσον ἐπὶ στεινωπὸν ὕδωρ ἀθαμαντίδος ἕλλης,
σηστὸς ὅπη καὶ ἄβυδος ἐναντίον ὅρμον ἔθεντο.

Admirandus aūt quidā est immēsus meatus Aegei,
Intus continēs utrinq; innumerabiliū seriē insularū:
Quantum ad strictam undam Athamātidis Helles,
Sestus ubi, & Abydus, contrarium portum efficiunt.

Aegæum mare innumeras ait insulas habere, & admirandum immensum Aegæi meatū appellat. Hellespontum uerò etiam per periphrasim, strictam undam Athamantidis Helles uocat: in illum enim Helle Athamantis filia cecidisse fertur, locoq; nomen imposuisse: cuius sepulchrum Herodotus ait in Thracica esse Chersoneso. Dionysius uerò, Sestum & Abydum ait contrarium ibi portum efficere. Sestus quidem, Lesbiorum colonia est: quemadmodum et Madytus, ut ait Geographus, Chersonesi ciuitas, Abydo distans 30 stadijs à portu ad portū. quo loco etiā est dicta Apobathra, ubi Xerxis nauis dicitur esse cōgelata. Porrò in Eu-

in Europa est ciuitas nomine Sestus, autore Ephoro. Hæc olim murum fortẽ habuit, ut Herodotus tradit. Abydus uerò ad ortum opposita Sesto, à Milesijs condita fuit, æquali spacio à Lãpsaco & Ilio distans, ut Geographus testatur: ubi fretum quoq; est, ad 7 stadia patens, quod quidẽ Xerxes ponte strauit. Cæterùm incensa fuit Abydus illa à Dario Xerxis patre. Aiunt uerò olim Libycam Abydum Aegyptiam fuisse, quæ habuit Memnonium regem: secundum locum obtinens, post centum portas habentes Thebas. Sed & Italica quoq; traditur esse Abydus. Quod autem ueteres de Hellesponto dubitarũt, & inter alia unde oriretur, iam diximus. Aiunt præterea Istrum quendam scribere, quatuor fieri magnas exundationes, à quarũ una fractum Hellespontum disterminare Europam ab Asia. Sciendum præterea, sententia illius qui Ethnica conscripsit, Italicam quandã ciuitatem Abydũ uocari, in neutro genere: istosq; Milesios Abydenos male audiuisse propter calumniãdi studium, & mollitiem. Vnde in prouerbiũ quoq; abijt, Neq; temerè Abydũ calcare, siue, non audacter Abydũ conscendere: atq; inde etiam aliud prouerbiũ, Abydena irruptio.

Εὐρώπης δ' αἱ μὲν λαιῆς ὑπὸ νεύματι χειρὸς,
ὁρμῶνθ' ἑξείης· ἀσίης δ' ἐπὶ δεξιὰ κεῖνται
μῆκος ἐπ' ἀρκτῴοιο τιταινόμεναι βορέαο.
Εὐρώπης δ' ἤτοι μὲν ἀβαντιὰς ἔπλετο μάκρις,
στεῖνός τ' ἠνεμόεσσα, καὶ αἰπεινὴ πεπάρηθος.
ἔνθεν καὶ λῆμνος, κραναὸν πέδον ἡφαίστοιο,
πέπταται, ὠγυγίη τε θάσος, δημήτερος ἀκτή.
ἴμβρος, θρηϊκίη τε σάμος, κορυβάντιον ἄστυ.

Europæ autem illæ quidem leuæ sub flexu manus
Fluitant ex ordine. Asiæ uerò ad dexteras iacent,

Secundum longitudinẽ ad Arctoũ protentæ Boreã.
Porrò Europæ quidem Abantias est Macris,
Scyrusq́ uentosa, & excelsa Peparethus:
Vnde & Lemnus, asperum solum Vulcani,
Volitat: Ogygiaq́ Thasus, Cereris granarium:
Imbrus, Thraciaq́ Samus, Corybantica ciuitas.

Insularum quæ sunt in Aegæo mari, quotquot sub flexibus leuæ manus sunt sitæ, ingredientibus Hellespontum, Europæ sunt: ueluti Macris, Scyrus, Peparethus: & Lemnus, in qua Vulcanus colebatur: & Imbrus, & Samus Thracia, quæ Cabirorum sacra habebat, qui & Corybantes dicebantur: & Thasus, quæ aurifodinis quondam etiam fuit celebrata, eademq́; Datum coloniã duxit, urbem celebrem ad Strymonis ripã: unde etiam prouerbiũ iactatur, Datus bonorum: ueluti & hoc, ἀγαθῶν ἀγαθίδες. Cæterum Thasus illa à Parijs fuit condita. Parium uerò, urbs est in Propontide. Arrianus autem aliter: Parius (inquit) filius Iasionis: cuius Parium, quod est in Hellesponto, nomen retinet, ut conditoris. Sic itaq; Parij Thasum condidisse feruntur. Nonnulli è contrario aiunt, ex Thaso colonias fuisse in Pariũ missas. Arrianus uerò, Thasum à Thaso filio Neptuni uocatum tradit: olimq́; Chrysam insulam esse appellatam, propter aurifodinas, quarum & Herodotus meminit, inquiens: Thasij magnos prouentus habuerunt, & aurifodinas. illas autem inuenerunt Phœnices, qui insulam unà condiderant cum Thaso Phœnice, à quo habet nomen. Habuit præterea Thasus Herculis templum, à Phœnicibus item conditum, qui ad inuestigandum Europam nauigãtes, Thasum condiderunt. Et hæc de Thaso. Dionysius porrò Scyrum uentosam uocat, Peparethum

thum excelsam: Lemnum autem, asperum Vulcani solum, Homerum uidelicet secutus, propter ignis crateres, qui ibi olim erant. Vnde & ciuitatum quæ in ea erãt, una Hephæstia uocata est. Ferunt præterea olim Pelasgos illam inhabitasse, qui ex Attica ab Atheniensibus ut iniusti, improbi & raptores pulsi fuerant. Thasum uerò Ogygiam uocat, & Cereris granarium, propter fertilitatem insulæ. unde in prouerbium abijt, Thasus bonorum: perinde ac si quis diceret, Δάσος, id est multitudo, siue densitas bonorũ. pro quo tamen alij prouerbium ita potius efferunt, Datus bonorum: de quo paulo antea dictum est. Macris porrò insula Euboia propter longitudinẽ dicta est. Eodemq; nomine celebratur una ex Cycladibus, quæ & Icarus aliàs, à qua uolunt nonnulli Icarium quoq; mare nomẽ accepisse. Scyrus uerò dicta est ab insulæ asperitate ac duritie. Prætẽditur autem terræ Magnetum populorũ Scyrus, quemadmodum & Peparethus. Porrò miræ sunt capræ Scyriæ: & uarij lapidis fodinæ, Scyrij quoq; nomine. Imbrus autem Thracia est insula, sacra Corybantibus. Corybantes uerò sunt dæmones. Colebatur autem ibi etiam Mercurius, quem Imbramum Cares uocabant, ut in Ethnicis scribitur. unde & Imbrus insula nomẽ accepit. Thracia uerò Samus, Samothracia coniunctè dicitur: sic appellata, ad differentiam Sami Ionicæ: cuius & Homerus meminit. Ea olim Dardania quoq; uocabatur, à Dardano, qui in diluuio illinc Troiam profectus est. De hac Samo, in sequentibus plura dicemus. Et hæc sunt insularum epitheta. Cæterùm Samum Thraciam Corybanticam uocat ciuitatem, propter mysteria Corybantum, qui illic erant, quorum Lycophron meminit. Hæc breuiter de insulis Aegæi

maris, ad sinistram sitis, Hellespontum ingredientibus, dicta sint, ijs nempe quæ Europæ annumerantur: inter quas etiam una est iuxta Atticam, Helena dicta, eo quòd in hāc se Helena recepit post Ilij expugnationem, uel etiam antea quàm raperetur.

Αἳ δ' ἀσίης πρώτην αἶσαν λάχον ἀμφὶς ἰοῦσαι,
Δῆλον ἐκυκλώσαντο, καὶ οὔνομα κυκλάδες εἰσί.
ῥύσια δ' ἀπόλλωνι χορὺς ἀνάγουσιν ἅπασαι,
ἀρχομένου γλυκεροῦ νέον εἴαρος, εὖτ' ἐν ὄρεσιν
ἀνθρώπων ἀπάνευθε κύει λιγύφθογγος ἀηδών. (stentes,

Quæ uerò Asiæ primum locū sortitæ sunt circū exi
Delū coronarūt, & nomine Cyclades sunt. (uersæ,
Gratulatoria uerò sacra Apollini choros celebrāt uni
Incipiente dulci primùm uere, quando in montibus
Ab hominibus procul fœtificat dulcisona luscinia.

In Aegæo mari dextræ insulæ Hellespontum ingredientibus, Asiæ tribuuntur: inter quas primum occupant locum, ex Europa in Asiam migranti, insulæ, quæ Delum coronarunt, ideoq; Cyclades uocantur. Delus ualde ab historicis celebratur, quia Apollini sacra erat, cuius locus uaticinandi ibidem habebatur excellens. Olim etiam uocabatur Ortygia, teste Geographo: cuius fabulosa ratio à Lycophrone redditur. Porrò non licebat (ut aiūt) mortuum ibi sepelire, neq; canem nutrire. Arrianus uerò de illa sic scribit: Delus cum olim mari tecta esset, insula facta est, quo tempore Latona illā ingressa est, geminos in utero gestans. Alij etiā cum illo admirati, Delum aiunt nomē inde accepisse, quod repētè in mari apparuerit, (ut et aliæ quædam) exq; obscura basi firmata fuerit: quæ quidem omnia ficta sunt ideo, quòd ex quorundam sententia, frequenter

ter

ter illa insula terræmotu concuti soleret. ideoq; & locus quidam erat in Delo, Tremon *nomine.* Vulgare *tamen oraculum illis est contrarium, inquiens,* Mouebo Delum *immotam. Aiunt enim, quo tempore Darij dux* Dates 300 *libanoti siue thuris talenta incēderat in* Delij Apollinis *ara, indeq; recesserat,* Delum *fuisse motam primò & ultimò, cum prius immota esset. Scribunt præterea ueteres, plures esse* Cyclades, *quam* 12, *quæ his nominibus commemorantur:* Cythnus, *unde* Cythnius *dicitur caseus, ex qua etiam pictor quidam* Cydias *nomine oriundus celebratur:* Parus, *cuius incolæ olim non seruato pacis, quod cum* Miltiade *pepigerant, fœdere, prouerbio apud* Græcos *locum fecerunt, quo in fœdifragos utuntur,* ἀνεπαρίχσι *dicētes, pro eo quod est* μετεμελήθησε, *facti pœnituit:* Amorgus, *ex qua oriundus erat* Simonides *iambicus,* Amorginus *ex eo dictus.* Delus, *uel ex uulgari illa fabulosa causa, quam prius attulimus, nomen sortita: uel propter uaticinia, quibus indicabantur abscondita* Tenus, *à quodam* Teno *dicta, cuius incolæ frequenter allijs uescebantur (ut* Comœdia *indicat,* Teniorum *mentionem faciēns alliorum) aquis irrigua (unde &* ὑδροῦσσα *eadem appellata est) fontemq; habet, cuius aqua non miscetur uino: in hac insula ferunt olim dicatam fuisse paruam pateram, seu phialam, commixtionem habentem, qua facillimè ignis accendebatur. Præterea* Ius, *quæ, secundum oraculum, patria fuit matris* Homeri. *Item* Seriphus, *quæ tam aspera atq; petrosa est, ut à* Gorgone *eam hoc fuisse passam,* Comici *asserant:* Perseum *nempe ibidem educatum, eò portasse caput* Gorgonis, *quo illius incolas in lapides transformauit.* Cæterùm Iones *ab* Athenis Scriphij *dicuntur, ueluti &* Siphnij, *teste*

Herodoto. Mycon us, in qua sepultos esse aiunt Gigantum excellentißimos, ab Hercule *interfectos: unde dicitur, de ijs qui una sententia condemnantur,* παύθ' ὑπὸ μίαν μύκονον, *pro eo quod est, omnia sub unam noxam, aut condemnationem. Frequens porrò est Myconijs caluicies: unde & Phalacri dicuntur. Nisyrus, cuius &* Homerus *meminit, dicta* ἀπὸ τοῦ νέω, *quod est nato, &* σύρω, *trabo. abscissa enim ab insula Coo, Neptuni tridente, à Gigante Polybote natando attracta est. Eadem uerò cum una sit ex Sporadibus insulis (secundum quosdam) tota constat lapidibus molaribus. Est & præstantißimum in ea uinũ Nisyrium. Item Syrus, quã* Homerus *in Odyssea Syriam uocat. Siphnus, in Cretico mari: unde Siphnius talus, propter uilitatem. Aiunt uerò Siphniorum res olim floruisse, & ualde diuites fuisse. nam in insula sunt auri & argenti fodinæ. Ad hæc, Andrus quoq; Cyclas est, ab Andro quodam sic dicta. Quin & Naxus, à Naxo Carum duce, nomen sortita: uel* παρὰ τὸ νάξαι, *id est à sacrificando, propter selecta quædam sacra ibi celebrari solita. Herodotus porrò lib. 5. Naxios quosdam in Sicilia esse refert, inquiẽs: Naxus una ex Cycladibus, spaciosa quidem non est, sed pulchra alioqui, & bona, Ioniæ uicina, multis præterea pecunijs abundans. quibus aliquando fuerunt 8000 scutatorũ, & multæ longæ naues. Postremò Cyclades, instante primum dulci uere, quando in montibus procul ab hominibus fœtificat dulcisona luscinia, choros celebrant* Apollini, *quæ* ῥύσια, *quasi* ῥύσεως χάριν, *liberationis gratia, gratitudinis ergò* Apollini *exhibita, uocat* Dionysius: *alio nomine* σῶτρα *potius, ac* λύτρα, *tanquam pro captiuis data redemptionis precia, appellata.*

Νῆσοι δ' ἑξείης σποράδες περιπαμφανόωσιν,
οἷον ὅτ' αἰνεφέλοιο δι' ἠέρος εἴδεται ἄστρα,
ὑγρὰ νέφη κραιπνοῖο βιησαμένου βορέαο.

Insulę aūt deinceps Sporades circū pasſim relucēt:
Ceu quando innubem per aerem cernuntur ſidera,
Humidas nubes acuto diſpellente Borea.

Quemadmodum Cyclades, ſic & Sporades in Aegæo ſunt mari, quas deſcriptionis terræ Mappa non continet. Cæterùm Nicaſia una ex Sporadibus eſt, prope Naxum. Item Thera, unde colonia Lacedæmoniorum in Cyren en miſſa fertur, ut ait Pindarus: in illa autem neq; ætatis 50 anno morientes lugebant, neq; ſeptimo. item Melus, in Cretico mari, à Melo quodam uiro dicta, Arriano teſte. in hanc olim Athenienſes miſſo Hebedo, incolas iugularunt. Alij uerò aiunt Melum Cycladem eſſe, eiuſdem nominis habentem ciuitatem: ex qua oriūdus erat Diagoras Melius, propter impietatem notatus. Inter Sporades eſt & Patmus, in Icario mari, itemq; Cario: & Aſtypalæa, in mari Carpathio: Quin & Cimolus iuxta Cretam, unde Cimolia terra, ad nitri confectionem apta, ut ſcribit Comicus. Quin & Lerus etiam una eſt ex Sporadibus, cuius coloni peßimi, ut Phocylides teſtatur, inquiens: Lerij mali, non hic quidem, ille uerò non: ſed omnes, præter Procleum, tametſi & Procleus Lerius eſt. Ad hæc Nuſia, prope Rhodum, Sporas etiam eſt, quæ quidem corruptionē (ut aiunt) paſſa eſt. nam ueluti Dionyſia quædam eſt. Dionyſius enim Ariadnam ex Naxo illuc deduxerat, cum pater Minos illam inſequeretur. Sunt & aliæ Sporades, quas (ut diximus) orbis mappa non continet: inter quas aiunt quidam Tenum annumerari, quam prius inter Cyclades recenſuimus.

mus. Porrò Sporades ſunt argilloſæ. Hinc Dionyſius ait, illas circùm paßim relucere, ceu quando innubem per aerem ſidera apparēt, humidas nubes diſpellente Arctoo Borea. id autem maximè dixit, propter argilloſam & albam terram. Sporades etiam dicuntur, propter alias cauſas, maximeq́; ad diſtinctionem Cycladum. Non enim definitum habent locum, ſed diſperſæ ſunt in multis locis: unde quidam & Præconneſum, quæ intra Helleſpontū eſt, Sporadem eſſe dixerunt. Nonnulli aiunt, propter multitudinem Sporades inſulas uocari. Sunt etiam ex Sporadibus Calydnæ, quarum Lycophron meminit: harum tamen una propriè Calidna uocatur, à qua reliquæ uicinæ idem nomen acceperunt. Porrò illa habet mel Calydnium, Attico conferendum. Aiunt uerò & in Arabia ſinum eſſe, in quo ſint inſulæ Sporades.

Ταῖς δ' ἔπι, νῆσοι ἔασιν ἰωνίδες. ἔνθα δὲ καῦνος,
καὶ σάμος ἱμερόεσσα, πελασγίδος ἕδρανον ἥρης,
καὶ χίος ἠλιβάτου πελληναίου ὑπὸ πέζαν.

Has item iuxta, inſulæ ſunt Ionides: ubi Caunus,
Et Samus iucunda, Pelaſgidis ſedes Iunonis:
Et Chios excelſi Pellenæi ſub pede.

Poſt Sporades inſulas, ſunt Ionides: hoc eſt, quibus Iones dominantur: nempe Caunus, & Samus: quàm iucundā uocat Dionyſius, & Pelaſgidem, à Pelaſgis quibuſdam, quibus Iuno quoq; Pelaſgia colebatur. Sciendum autem, Caunum urbem etiam eſſe Cariæ, à quodam Cauno ſic dictam, cuius amore capta Byblis ſoror, mortem ſibi liquore conſciuit. Vnde in prouerbium abijt, Caunius amor: de iniuſtè amātibus: uel de l eſis, ab ijs quorū iniuſto amore eſſent capti. Cæterùm inſalubris ea inſula fertur eſſe, propter

aerem,

aerem, præcipuè per æstatē & autumnū, propter æstum et fructuum abundantiā. Vbi cum Stratonicus celebris citharœdus uidisset incolas pallidos esse, inquit: Qualis foliorum natura, talis & hominum. Interrogatus uerò, cur ciuitatē propter morbos irrideret? Quomodo, inquit, insalubrem ego locum uocarem, in quo mortui circumambulant? Samus uerò illa Ionica ualde olim fortunata fuit: unde in prouerbium abijt, Lac auium ferre illam. In ea uerò cum tyrannis exerceretur, infortunatissima fuit, uiris destituta à Sylosonte tyranno, qui duriter imperabat: unde & prouerbium est natum, Sylosontis causa locus patens. Eius tamen frater Polycrates nō ita malè imperauit: qui, cum fortunatissimus fuisset, paulo pòst à Persis suspensus est. Is uerò est, qui proiectum in mare annulum, rursus per piscem recuperauit, qui illum deuorauerat. Cæterùm Samus hæc olim uocata etiam est Melamphyllus, & Anthemis, & Parthenia, à fluuio Parthenio. In ea uerò aiunt montem esse, 150 passuum altitudine: in cuius imo fossa erat (autore Herodoto) uiginti cubitorum, per quam deriuata aqua à magno fonte, fistulis in urbem deducebatur. Huius fossæ architectus extitit Eupalinus Megarēsis, Naustrophi filius. Erat præterea ibi templum amplissimum, cuius primus architectus fuit Rhœcus, Philei filius, eiusdem indigena. Huius ciuis dicitur Samius: alterius uerò Sami, quæ in Cephalenia est, ciuis appellatur Samæus: unde eadem etiam Sama uocatur, ut apud Homerū reperies. Sciendum porrò, Ionicam nos uocare Samum, ad distinctionem Homericæ Cephalenicæ Sami, & prædictæ Thraciæ Sami, quæ sic propter altitudinem uocatur. σάμοι enim uocant alta. altam uerò esse hinc apparet, quòd poeta ait,

ait, ex illa & Idam conspici totam, & Troiæ partes. Alij. Samum aiunt uocari Thraciam, quasi Saum, & pleonasmo literæ m Samum, à Saijs gente antiqua, quæ illam inhabitauit, cuius meminit Archilochus: qui se impollutum clypeum suum in belli fuga apud illos deiecisse fatetur. Cæterùm & Chius etiam una est ex Ionicis insulis, ciuitatem habens bono portu insignem, ut Geographus inquit: & stationem, nauium 80 capacem: ad hæc, Phœnicum nemus, quibus circumnauigatio est 900 stadiorum. Cuius incolæ sunt Pelasgi, apud quos est mons Pellenæus. Ferunt autem in Chio primùm creuisse nigrum uinum, & primos illius incolas seruis usos esse: quemadmodum Lacedæmonij olim Helotibus sunt usi, Macedones Penestis, Argiui Gymnesijs, Sicyonij Corynophoris, Cretenses Dmoitis, Itali Pelasgis. Hæc enim omnia, nomina seruorum sunt.

Κεῖθεν δ' αἰολίδων ἀναφαίνεται ὄρεα νήσων,
λέσβου τ' εὐρυχόροιο, καὶ ἱμερτῆς τενέδοιο.

Inde Aeolidarum apparent montes insularum: Lesbiq; spaciosæ, & amœnæ Tenedi.

Inde, id est post Ionicas insulas, apparent Aeolides insulæ, Lesbusq; spaciosa, & Tenedus amœna. Metropolis uerò Aeolicarum ciuitatum est Lesbus, in ambitu patens ad mille stadia: quæ acquisiuit caput Orphei. illuc enim aiunt etiam post obitum loquens caput allatum esse. Hoc uerò ideo fabulati sunt, quòd ibi post Orpheum fuerint optimi quidam uiri, & eloquentes, inter quos & Arion Methymnæus, Pittacus, Alcæus poeta, & Sappho, mirando (ut aiunt) ingenio mulier, cui nulla alia conferri in poesi poterat. Lesbus porrò fuit Pentapolis, quinq; urbibus

urbibus habitata, quarum una Lesbus etiam uocata, à qua tanq̃ parte, tota insula sortita est nomen: ueluti & Mitylena nũc à cognomine ciuitate, una ex illis quinq; dicitur. Eadem etiam ratione Lycophron Issam uocauit: nam & Issa, una ex quinque illis est. Tenedus porrò in ambitu patet ad stadia 80, à continente uerò non pluribus distat quàm 40. Habuit autem ciuitatem Aeolida, & portus duos, & Sminthij templum Apollinis. Illi uerò adiacent supradictæ duæ Calydnæ insulæ. Vocabatur etiam olim (ut aiunt) Calydna, & Leucophrys. At à Teno, cuius fuit sedes, (nam in illa regnauerat,) Tenedus uocata est: qui quidem Tenus propter calumniam nouercæ Phylonomæ, uel Polybœæ, à patre Cygno cum sorore Leucothea capsæ inclusus, & in mare proiectus est. Inde autem seruatus, rex insulæ creatus est. Porrò accusatio nouercæ apud Cygnum erat amatoria, quòd scilicet Tenus illi uim intulisset. Vnde prouerbium manauit, de austerè iudicantibus, Tenedius uir. Fertur enim, olim fuisse illis morem hunc, ut cum quis de magno aliquo flagitio accusabatur, securim gestans uir eidem aßisteret, quem oportebat obiecti criminis conuicto statim plagam infligere lethalem.

Κεῖθι μέλος καὶ κόλπος ἐφ' ἑλλήσποντον ἵκησιν,
ἀφρὸν ὀρυγόμενος· βορέην δ' ἐπὶ πολλὸν ἰόντι
πέπταται ἔνθα καὶ ἔνθα προποντίδος οἶδμα θαλάσσης.

Illic Melasq́ sinus ad Hellespontum cedit,
Spumam uomens. at in Boream longius tendenti
Volitat hinc & inde Propontidis unda maris.

Illic iuxta Tenedum Melas sinus ad Hellespontum cedit, spumam uomens: nomen uerò habens à fluuio Melane, suprà dicto, in illum influente, uel etiam ob profunditatem: attingit

attingit enim Aegæum, quem profundum meatum uocauit Dionyſius. Sinus autem Melas eſt (ut probati autores ſcribunt, quos uidetur Dionyſius ſequi) in quo Aenus ciuitas Aeolica eſt ſita. Dicunt enim, Aenum eſſe in Melane ſinu, ad oſtium Euri. Qui uerò Melanem ſinũ iuxta Cyzicum & Prœconneſum locant, nullo teſtimonio niti uidentur, niſi quodam Oppiani loco in Halieuticis ſe tueantur, ubi de piſcatione pelamydorum loquitur. Herodotus tamen etiam ſic ſcribit: Melas fluuius, à quo ſinus cognominatur, is qui eſt iuxta Aenon. aiunt illum non ſuffeciſſe exercitui Perſico, quo tempore Xerxes in Europam penetrabat, ſed alueum ſuum deſeruiſſe. Sic etiam Scamãder, aqua exhauſtus eſt. Item Liſſus Thraciæ fluuius nõ ſuffecit, ſed defecit, ut idem Herodotus tradit. lib. 7.

Ἐστὶ δέ τις καὶ σκαιὸν ὑπὲρ πόρον εὐξείνοιο
αὔτα βορυσθένεος πολυώνυμος εἰν ἁλὶ νῆσος
ἡρώων, λευκὴν μιν ἐπωνυμίην καλέουσιν,
οὕνεκά οἱ τὰ πάρεστι κινώπετα, λευκὰ τέτυκται.
κεῖθι δ' ἀχιλλῆός τε καὶ ἡρώων φάτις ἄλλων
ψυχὰς εἱλίσσεσθαι ὀρημαίας ἀνὰ βήσσας.
τοῦτο δ' ἀριστήεσσι διὸς παρὰ δῶρον ὀπηδεῖ,
ἀντ' ἀρετῆς· ἀρετὴ γὰρ ἀκήρατον ἔλλαχε τιμήν.

Eſt uerò quædam ſiniſtrum ſuper meatum Euxini,
Eregionè Boryſthenis notiſsima in mari inſula
Heroum: Leucen ipſam cognomine dicunt,
Quoniam ei quidem quæ adſunt reptilia, alba ſunt.
Illic item Achillis & Heroum fabula eſt, aliorum
Animas obuerſari deſertas per montiũ cõcauitates:
Hoc uerò optimates à Ioue donum ſequitur,
Pro uirtute: uirtus enim exoptandũ meruit honorẽ.

Eregionè

E'regione Borealis amnis Boryſthenis, qui ad ſiniſtram partem Ponti Euxini influit, Pelagia eſt inſula Heroũ notiſsima, Achilli ſacra, ubi in ulteriori ripa eſt prædictus illius cognominis Achilleus curſus. Aiunt autem inſulam illam λευκήν, *id eſt Albam cognomine dici: nam & aues, & animalia, quæ in illa ſunt, quæ* κινώπετα *uocat, alba ſunt: ueluti lari, & ſecundum quoſdã ciconiæ. Illic etiam (inquit) fama eſt, Achillis & Heroum animas obuerſari, deſertas per montium concauitates: ita ut illa inſula, Heroum inſula dicatur: quemadmodum Beatorum inſulæ, eæ quæ ſunt in ueſpero Oceano. Hoc uerò (ait) optimates donum acceperunt pro uirtute. Virtus enim exoptandũ meruit honorem: hoc eſt, immortalis eſt honor uirtutis, nec ſimul perit cum corpore.*

Κιμμέριον δ' ἄρα τοι διὰ βόσπορον εὐθὺς ἰόντι
ἄλλη ἀπειρεσίη νῆσος πέλει, ἥ ῥά τε λίμνης
ἔνδοθι δεξιτερῇ μαιώτιδος ἐστήρικται·
ἧς ἔπι φαναγόρη τε, καὶ ἔντιτος ἑρμώνασσα,
ἔνθα τε ναιετάουσιν ἰωνίδος ἔκγονοι αἴης.

Cimmerium uerò per Boſphorum rectà eunti,
Alia immenſa inſula obuiat, quæ quidem paludem
Intra, ad dextram, Mœotidem fulta eſt: (naſſa:
Quam ſuper Phænagoraq́ꝫ, & bene ſtructa Hermo-
Vbi quoqꝫ habitant Ioniæ filij terræ.

Intra Mæotidem inſula immenſa fulta eſt, quam uocant Tauricam, in qua ſunt Phænagora & Hermonaſſa urbes, Pæonum coloniæ: quarum duces fuere Phænagoras quidam, & Hermon, à quibus ciuitates dicuntur. Arrianus uerò ſic ſcribit: Phlænagoria, quam condidit Phænagoras Tius, fugiens Perſarum calumnias. Porrò Her-

monássa uxor fuit Semādri Mitylenæi cuiusdam, qui cum quosdam Aeoles in colonias traduceret, & in ciuitatis habitandæ institutione uita excesßisset, uxor eius urbe occupata, suum ei nomen imposuit. Cæterùm Mæotidis ostium Cimmerius dicitur Bosphorus (de quo paulo antè plura) ubi maximæ angustiæ freti ad 20 stadia patent. Bellicosi autem sunt Mæotidis accolæ, item agricolæ, postq; Scytharum gentem omnium potentisßimi: à quibus Mæotis nomen accepit, ut quidam uolunt. Aiunt præterea, Scythas omnes, qui post illos habitant, olim agricolas & aratores fuisse: migrantes uerò, factos fuisse agrestes, immanes, & extorres, propter causam quam paulo pòst referemus.

Αἵδε μὲν ἀνθρώποισιν ἀγακλέες εἰν ἁλὶ νῆσοι.
ἄλλαι δ' ὠκεανοῖο παρὰ ῥόον ἐστεφανώνται.
τάων δ' αὖ περίσημον ἐγὼ θέσιν ἐξενέποιμι,
ὁπποτέρου τ' ἀνέμοιο παρὰ σφυρόν ἐστιν ἑκάστη.

Hæ quidem hominibus insigniores in mari insulę.
Ast aliæ Oceani per fluxum circumfluæ sunt:
Harum autem manifestum ego situm exponam,
Cuius nam item uenti ad plantam sit quælibet.

Dionysius, cum ait, Hæ quidem hominibus insigniores in mari insulæ, crassam rursus descriptionem fatetur, nihilq; noui se afferre: ubi Geographus multa se uolentem prætermisisse diceret. omnia enim subtiliter explicare, Chorographiæ est proprium. Dicit præterea se insularum, quæ Oceano cinguntur, manifestiores descripturum: Incipiet autem à Libycis, illinc in gentis suæ honorem & gratiam sumpto initio.

Ἤτοι μὲν νάσοισι βοοτρόφον ἀμφ' ἐρύθειαν,
ἄτλαντος περὶ χεῦμα θεουδέες αἰθιοπῆες,

μακρο-

μακροβίων υἷες ἀμύμονες, οἵ ποθ' ἵκοντο
γηρυόνου μετὰ πότμον ἀγήνορος. —

Quippe habitāt boues nutrientem per Erythiam
Atlantis circa undam diuini Aethiopes,
Macrobiorum filij innocui, qui olim aduenerunt
Geryonis post mortem strenui. —

Erythia Gerionis insula, in Atlantico est mari, quam boues nutrientem uocat, propter copiam boum Geryonis. in hac Aethiopes Macrobiorum filij (de quibus iam diximus) post Geryonis mortem habitarunt. Illo enim uiuo, ab alijs non habitabatur, idq; propter illius inhospitalitatem. Ferunt autem Herculem in illam nauigasse ferreo lebete, quū Geryonis boues pelleret: Ferrea naui bobus abundante ex Erythia, ut scribit Euphorion. item Alexander Ephesius, inquiens: Ferreo uerò lebete magnū transnatauit pontum. At ille lebes ferreus nauis erat genus, quo nomine etiam piratica scapha uocatur. Sciendum etiam, Arrianum, existimantem Tyrium Herculem loca circa Gades penetrasse, scribere, Geryonem (autore Hecatæo fabularum scriptore) ad quē Argiuus Hercules profectus fuerat, nō ex Iberia, sed Epiri (quæ est circa Ambraciam) regem fuisse, & Herculem ex Epiro illa egisse boues. Scio uerò (inquit) ego, usq; ad hec tempus Epirum illam fertilem esse, & pulcherrimos alere boues. At de his satis. Cæterùm Aethiopes, qui in Erythia sunt, Dionysius Macrobios uocat, ad distinctionem locustas comedentium Aethiopum: qui breuis sunt uitæ, raroq; excedunt annū 40, teste Geographo. Diuinos uerò etiam uocat, & innocuos, propter iusticiā. nam alij occidentales, sunt iniusti. Quidam tamen aliquos etiam ex Hyperboreis Macrobios esse

aiunt. Alij uerò, insulam Erythiam uocabant ipsas Gades, cum Dionysio non consentientes. Nonnulli Erythiam esse aiunt insulam uicinam Gadibus, freto ad stadium patente constrictam: quod quidem iccirco existimabant, quòd uiderent insulã illam adeò bonis pascuis præditã, ut ouium lac sero careat: & caseum conficientes, multum aquæ admisceant, propter lactis pinguedinem. Ibi uerò (ut aiunt) spacio 30 dierum suffocatur animal, nisi quis aliquid sanguinis ex illo emittat. Cæterùm Geryon bobus abũdabat.

— αὐτὰρ ὑπ᾽ ἄκρην
ἱερὴν, ἣν ἐνέπουσι κάρην ἔμμεν εὐρωπείης,
νήσους θ᾽ ἑσπερίδας, τόθι κασσιτέροιο γενέθλη,
ἀφνειοὶ ναίουσιν ἀγαυῶν παῖδες ἰβήρων.

— Verum sub promontorio
Sacro, quod perhibent caput esse Europæ,
Insulasque Hesperidas, ubi stanni genitura,
Diuites tenent illustrium filij Iberorum.

Ad sacrum promontorium, quod est apud diuites Iberos, quod caput Europæ nonnulli uocant, Caßiterides, id est, stãnariæ sunt decem insulæ, propè inuicem ad Arctum iacentes: quas Dionysius Hesperidas uocat, propter positum uidelicet: occiduæ enim sunt. unde (ait) stanni genitura: ideo Caßiterides dicuntur. At aiunt ibi stannum non esse in superficie, sed effossum inueniri. Illarum decem insularum una deserta est: alias Melanchlæni inhabitant, homines induti uestibus usque ad pedes pendentibus, cincti i pectore, cum uirgis ambulantes, similes tragicis pœnis, ut aiunt ueteres. Herodotus uerò sic ait: Ne Caßiterides quidem noui insulas, id est stannarias, unde ad nos uenit stannum.

Ἄλλαι δ' ὠκεανοῖο παρὰ βορεώτιδας ἀκτὰς,
δισσαὶ νῆσοι ἔασι βρετανίδες, ἀντία ῥήνου.
κεῖθι γὰρ ὑστατίην ἀποσμύγεται εἰς ἅλα δίνην.
τάων τοι μέγεθος περιώσιον. οὐδέ τις ἄλλη
νήσοις ἐν πάσῃσι βρετανίσιν ἰσοφαρίζει.
ἄγχι δὲ, νησιάδων ἕτερος πόρος, ἔνθα γυναῖκες
ἀνδρῶν ἀντιπέρηθεν ἀγαυῶν ἀμνιτάων
ὀρνύμεναι τελέουσι κατὰ νόμον ἱερὰ βάκχῳ,
στεψάμεναι κισσοῖο μελαμφύλλοιο κορύμβοις,
ἐννύχιαι. παταγῆς δὲ λιγύθροος ὄρνυται ἠχή.
οὐχ οὕτω θρήϊκος ἐπ' ἠιόσιν ἀψύνθοιο,
βιστονίδες καλέουσιν ἐρίβρομον εἰραφιώτην,
οὐδ' οὕτω σὺν παισὶ μελανδίνην ἀνὰ γάγγην
ἰνδοὶ κῶμον ἄγουσιν ἐριβρεμέτῃ διονύσῳ,
ὡς κεῖνον κατὰ χῶρον ἀνευάζουσι γυναῖκες.

Aliæ item Oceani ad Borealia littora,
Duæ inſulæ ſunt Bretanides, contra Rhenum,
Illic enim extremum euomit in mare gurgitem.
Harum ſanè magnitudo immenſa: neq; ulla alia
Inſulas inter omnes Bretanicis æquipollet.
Iuxta autem, inſulularũ alius tractus: ubi mulieres,
Hominum eregionè illuſtrium Amnitarum
Concitæ perſoluunt iuxta ritum ſacra Baccho,
Coronatæ hederæ nigrifoliæ baccis, (nitus.
Nocturnæ: ſaltationis aũt dulcicrepus excitatur ſo-
Non ſic Thracij iuxta ripas Abſynthi,
Biſtonides inclamant multifremum Iraphioten:
Neq; ſic cum liberis atriuorticem circa Gangem
Indi Bacchanalia peragunt ſtrepero Dionyſio,
Sicut illo in loco Euge congeminant mulieres.

Ad Borcam, ubi Rhenus extremũ in Oceanum euomit

uorticem, ſunt duæ Bretanicæ *inſulæ*, Vernia, *&* Albion: *quarum magnitudo eſt immenſa, quod etiam de* Creta *dixit: neq; ulla alia, inter omnes inſulas æquipollet* Bretanicis.*quibus comparans inſulas* Amnitarum,*inſululas uocat: ubi (inquit) mulieres illuſtrium* Amnitarum *ex ulteriori ripa uenientes, perſoluunt ſacra* Baccho *iuxta ritum, nocturnæ, coronatæ hederæ nigrifoliæ baccis: ſaltationis autem dulcicrepus excitatur ſonitus. Porrò aiunt inſulam, quam inhabitant mulieres* Amnitarum, *paruã eſſe: quam uir non conſcendit, ſed ipſæ nauigant ad uiros, deinde congreſſæ reuertuntur. Præterea* Rhetorico *more cõparans ſacra illa alijs,inquit: Nõ ſic* Abſynthij Thraces,*neq;* Indi *atriuorticem circa* Gangem, *bacchanalia peragunt ſtrepéro* Dionyſio: *ſicut illius inſulæ mulieres* Euge *congeminant, id eſt decantant* Euium Dionyſium, Eui Euan *clamantes: quæ quidem ſunt uoces* Dionyſium *inuocantium. Aiunt enim,* Amnitarum *mulieres per totam noctem choreas ducere, ita ut in hoc* Thraces *&* Indi *illis cedãt.* Geographus *uerò ait, templum eſſe* Amnitarum *mulieribus, quod ſingulis annis detegentes, eodem die rurſus ante* Solis *occaſum tegunt, unaquaq; onus portante: quod ſi deciderit, ueluti inſanæ, membratim eam quæ portauerat dilaniant. Cæterùm noctu ea faciebant ſacra* Dionyſio: *innuentes, oportere potos uinum celare, nec potos coram omnibus ineptire: uel propter ſtudium ſeruandi uini ad futurum, unde &* Oeconomus *uocatur* Dionyſius. *Verùm* Abſynthij *populi, ab* Abſyntho *fluuio nomen acceperunt. ait enim* Dionyſius: Thracij *iuxta ripas* Abſynthi. *Demũ* Dionyſius, Iraphiotes *dicitur, uel* παρὰ τὸ ἐῤῥάφθαι, *id eſt, quòd conſutus fuerit in femore* Iouis: *uel potius*

παρὰ

παρὰ τὸ ἔριν φαίνειν, id eſt, quòd contentionem aperiat. uinum enim plerunq; contentionis parens eſt. Streperus uerò idem ille dicitur, propter ebriorũ clamorem: inde enim & Bacchus, ἀπὸ τοῦ βάζειν, id eſt à uociferando dicitur. Maximam porrò inſulam eſſe Bretanicam, ueteres aiunt, formæ trigonæ, in quam nauigans diuus Cæſar noctu peruenit, ſequentiq; die hora quarta diſceſsit, 300 ſtadijs confectis. Bis uerò (aiunt) eò cum perueniſſet, ſtatim redijt, re infecta: cum etiam nõ multum in inſula perrexiſſet, ſed duobus uel tribus prælijs uincens, multis perditis nauibus, propter augmentum inundationum & reciprocationum in Oceano. Magnitudinem uerò Bretanicarum inſularum, non ſolum Dionyſius deſcripſit, ſed Ptolemæus etiam, in Geographia inquiens: Inter inſulas primum locum tenet Indica Taprobana, magnitudine & fama: poſt quam Bretanica, tertium aurea Cherſoneſus, quartum alia ex Bretanicis Hybernia, quintum Peloponneſus, ſextum Sicilia, ſeptimum Sardinia, octauum Corſica, Creta nonum, & poſt has Cyprus decimum. Sic Ptolemæus decem enumerat maximas inſulas, cum illis etiam numerans duas Cherſoneſos: ut (mea ſententia) denarium numerum compleret. Alij uerò ſeptẽ duntaxat enumerãt, quas ſic uerſibus recẽſent.

Ex ſeptem inſulis, quas oſtendit natura
Mortalibus maximas, Sicilia quidem, ut fertur,
Prima maxima: ſecunda, Sardinia: tertia,
Corſica: quarta, Iouis Creta nutrix:
Euboia, quinta, anguſta: ſexta Cyprus:
Leſbus uerò ultimum locum ſortita eſt.

Πολλὴν δὲ προτέρωσε ταμὼν ὁδὸν ὠκεανοῖο,
νῆσόν κεν θάλλω σὺ βρυγῆ ναὶ πόρῃσαι.

ἔνθα μὲν ἠελίοιο βεβηκότος ἐς πόλον ἄρκτων
ἤμαθ᾽ ὁμοῦ καὶ νύκτας ἀειφανὲς ἐκκέχυται πῦρ.
λοξοτέρῃ γὰρ τῆμος ἐπιστρέφεται στροφάλιγγι,
ἀκτίνων ἰθεῖαν ἐπὶ κλίσιν ἐρχομενάων,
μέσφ᾽ ἐπὶ κυανέους νοτίην ὁδὸν αὖτις ἐλάσσῃ.

Multam autem ulterius ſecando uiam Oceani,
Inſulã fortè Thulen fabefracta naue præterſulcabis:
Vbi quidem ſole progreſſo ad polũ urſarum, (men.
Per dies ſimul ac noctes cõtinuò apparẽs effundit lu
Obliquiore namq; tunc obuerſatur reuolutione,
Radijs directam ad declinationem uenientibus,
Donec ad Aethiopas auſtrinam uiã rurſus ſecuerit.

Post Bretanicas, uerſus Boreales partes, est Thule inſula, ubi (ait) per dies ſimul ac noctes ſemper apparens effunditur lumen, quando ſol progreſſus est ad polum urſarum, id est, cum est in Cancro. id autem excedit rationem, quod nonnulli affirmant, ſolem per totam æſtatem ibi eſſe ſuper terram, per hyemem uerò ſub terra: unde colligũt, annum in illo climate diuidi in unum diem, & unam noctem. quemadmodum Herodotus de Cimmerijs ſcribens, ſe non credere, inquit, homines eſſe, qui per ſex menſes noctem habeant. Alij Solem, aiunt, cum ad Arcturos uenit, protrahere diem in illo climate, uſq; ad 20 æſtiuas horas, & paulo plus, breuiſsimam uerò facere noctem: hyeme uerò è contrario. At Dionyſius, cauſam ſemper apparentis luminis reddens, inquit: obliquiore tunc ſolem obuerſari reuolutione, id eſt obliquius aſcendere ſolem, & ideo tardius incedere. Demũ hoc facit Sol, inquit, donec ad nigros Aethiopas, Auſtrinam uiam rurſus ſecuerit. Cæterùm nigros uocat Aethiopas illos, qui in Auſtrinis partibus habitant:

tant: ad quos, ut poeta fabulatur, olim Iupiter etiam Sol profectus est. Illud aũt, Ad polum urſarũ, pro eo q́, eſt, circa polum arcticũ, dicit, ubi maior & minor urſa uertitur.

ἀλλ' ὁπόταν σκυθικοῖο βαθὺν ῥόον ὠκεανοῖο
νηῒ τάμῃς, προτέρω δὲ πρὸς ἠώην ἅλα κάμψῃς,
χρυσείην τοι νῆσον ἄγει πόρος, ἔνθα καὶ αὐτοῦ
ἀντολίῃ καθαροῖο φαείνεται ἠελίοιο.

Verùm cum Scythici immenſum fluxum Oceani
Naui ſulcaueris, atq; ulterius ad mare Eoũ diuerteris,
Auream inſulã offert ambitus: ubi etiam ipſius
Ortus clari cernitur Solis.

Ad maris Eoas partes, eſt aurea inſula: ſic dicta, quòd aurum producat, ſecundum quoſdam: uel Dionyſij ſententia, quoniam ibi ortus clari apparent ſolis. ſicq; propter claritatem, aureus quodammodo uidetur eſſe ſol: non obſcurus, quemadmodum apud Scythas, propter Cronij maris uapores. ideo aurea dicitur inſula.

Κεῖθεν δὲ στρεφθεὶς νοτίους προπάροιθε κολώνης,
αἶψά κε κωλιάδος μεγάλην ἐπὶ νῆσον ἵκοιο
μητέρα ταπροβάνην ἀσιηγενέων ἐλεφάντων.
ἧς ὕπερ, οὐρανίῃσιν ἀειρόμενος στροφάδεσσι
δινεῖται κατὰ κύκλον ἐν αἰθέρι καρκῖνος αἴθων.
αὐτὴ δ' εὐρυτάτη μέγεθος πέλει, ἀμφὶ δὲ πάντῃ
κήτεα θῖνες ἔχουσιν, ἐρυθραίου βοτὰ πόντου,
οὔρεσιν ἠλιβάτοισιν ἐοικότα, τῶν δ' ὑπὲρ ἄκρων
τέτρηχεν νώτων περιμήκετος ὁλκὸς ἀκάνθης.
δυσμενέων τοι παῖδες ἑλισσόμενοι περὶ πόντον
κείνοις ἀντιάσειαν ἀλώμενοι· οὐ γὰρ ἀρωγὴ
λυγροῖς ἐν στομάτεσσιν, ἐπεὶ μέγα χάσμα τέτυκται.
πολλάκι δ' αὖ καὶ νῆα σὺν αὐτοῖς ἀνδράσι νηὸς

νῆνα καταβρώξειε τὰ δράατα. τοῖς γὰρ ἀλιτροῖς
εἰν ἁλὶ καὶ γαίῃ κακὰ θήκατο μύρια δαίμων.

Inde autē conuersus, Austrinū ante promontoriū,
Illico quidem Coliadis magnā ad insulā peruenies,
Matrem Taprobanā in Asia genitorū elephantum:
Quam super, cœlestibus sublimatus reuolutionibus
Versatur secundum orbem in ęthere Cancer ardens.
Hęc itē amplissima magnitudine est: circū aūt undiq;
Cetos littora habent, rubri nutritios ponti,
Mōtibus excelsis similes: harum uerò super summis
Riget dorsis prælongus ductus spinæ.
Immanium utiq; filij, agitati per pontum,
Illis obuianto deuij: non enim effugium
Duris in faucibus, siquidem ingens rictus existit.
Sæpenumero autē etiā nauē, cum ipsis hoībus nauis
Illa absorbuissent mōstra: etenim præuaricatoribus
In mari & terra mala plurima struxit Deus.

Taprobana, olim Salica nominata, insula est Pelagia, nō minor Bretanica, ut aiunt: quadrangularis, feris plena, abundans bene nasutis elephantibus, ut scribit Alexander Lychnus cognominatus. Illam insulam Dionysius uocat matrem in Asia genitorum elephantum: item Coliadis magnam insulam, id est Veneris. ueluti & Cyprum, eo quòd incolæ Taprobanæ muliebri ornatu uestiantur, aliasq; rei Venereæ sint deditι, implicatis deniq; comis incedant. Ait præterea, Cancrum æstiuum signum supra illam uolui insulam, cœlestibus sublimatum reuolutionibus. nam Clima illud est sub tropico Cancri. Ptolemæus uerò, Arietem supra eam uolui ait. Colias autem Venus dicitur, uel à loco Atticæ, in quo Persica contigerunt naufragia: de quibus & hoc oraculum fuit datū, Coliades uerò mulieres remis inhor-

inhorrescent. est autem locus ille Atticæ (ut fertur) hominis tibiæ similis, in mari situs, Veneris habens templũ, Coliadis à similitudine loci dictæ. Alij Coliadem uocari aiunt, à loco, in quem feræ armum, auis ex sacrificio raptum deposuerat. Nõnulli scribunt, Tyrrhenos olim Athenienses deuastasse, quum piraticam exercerent. Mulierem uerò Tyrrhenicam amore cuiusdã Attici captiui captam, à uinculis illũ liberasse: cumq; deinde fugientẽ, extruxisse Veneris Coliadis templũ, eo quòd propter illam membra fuissent soluta. Ardentem autem Cancrum uocat autor, propter calorem, quo homines uexantur, cum sol est in illo æstiuo signo. Taprobana porrò amplissima est magnitudine. unde ait Geographus: Taprobana Pelagia insula est magna, longè à continente distans. Habet autem (teste Dionysio) multos cetos, montibus excelsis similes: quorum etiam fauces duras uocat, & rictus tam magnos habere illos ait, ut sæpenumero nauem simul cum nauigantibus deuorent. Vt uerò magis etiam extollat, quasi abhorrens ac deuouens ait: Immanium utiq; filij illis obuianto. Qua quidem figura rursum utetur, quum de Massagetis inquiet: Absit ut uel ego ipse, uel alius quispiam illos accedat: ualde enim inhospitales sunt.

Ἔστι δέ τοι προτέρω, καρμανίδος ἔκτοθεν ἄκρης,
ὤγυρις, ἔνθα τε τύμβος ἐρυθραίου βασιλῆος.
ἐκ τῆς δ' αὖ περσαῖος ἐπὶ στόμα περσίδος ἅλμης,
ὁρμηθεὶς βορέηνδε, καὶ ἴκαρον εἰσαφίκοιο,
ἴκαρον εἰναλίην, ὅθι ταυροπόλοιο θεοῖο
βωμοὶ κνισήεντες ἀϊδνήεα καπνὸν ἔχουσι.

Est item ulterius, Carmanium ante promontoriũ, Ogyris: ibiq; sepulchrum Erythræi regis.

Ex

κῆνα καταβρώξειε τὸ πρᾶτα. τοῖς γὰρ ἀλιτροῖς
εἰν ἁλὶ καὶ γαίῃ κακὰ θήκατο μύρια δαίμων.

Inde autẽ conuersus, Austrinũ ante promontoriũ,
Illico quidem Coliadis magnã ad insulã peruenies,
Matrem Taprobanã in Asia genitorũ elephantum:
Quam super, cœlestibus sublimatus reuolutionibus
Versatur secundum orbem in ęthere Cancer ardens.
Hęc itẽ amplissima magnitudine est: circũ aũt undiq;
Cetos littora habent, rubri nutritios ponti,
Mõtibus excelsis similes: harum uerò super summis
Riget dorsis prælongus ductus spinæ.
Immanium utiq; filij, agitati per pontum,
Illis obuianto deuij: non enim effugium
Duris in faucibus, siquidem ingens rictus existit.
Sæpenumero autẽ etiã nauẽ, cum ipsis hoĩbus nauis
Illa absorbuissent mõstra: etenim præuaricatoribus
In mari & terra mala plurima struxit Deus.

Taprobana, olim Salica nominata, insula est Pelagia, nõ minor Bretanica, ut aiunt: quadrangularis, feris plena, abundans bene nasutis elephantibus, ut scribit Alexander Lychnus cognominatus. Illam insulam Dionysius uocat matrem in Asia genitorum elephantum: item Coliadis magnam insulam, id est Veneris. ueluti & Cyprum, eo quòd incolæ Taprobanæ muliebri ornatu uestiantur, aliasq; rei Venereæ sint dediti, implicatis deniq; comis incedant. Ait præterea, Cancrum æstiuum signum supra illam uolui insulam, cœlestibus sublimatum reuolutionibus. nam Clima illud est sub tropico Cancri. Ptolemæus uerò, Arietem supra eam uolui ait. Colias autem Venus dicitur, uel à loco Atticæ, in quo Persica contigerunt naufragia: de quibus & hoc oraculum fuit datũ, Coliades uerò mulieres remis inhor-

inhorrescent. est autem locus ille Atticæ (ut fertur) hominis tibiæ similis, in mari situs, Veneris habens templũ, Coliadis à similitudine loci dictæ. Alij Coliadem uocari aiunt, à loco, in quem feræ armum, auis ex sacrificio raptum deposuerat. Nõnulli scribunt, Tyrrhenos olim Athenienses deuastasse, quum piraticam exercerent. Mulierem uerò Tyrrhenicam amore cuiusdã Attici captiui captam, à uinculis illũ liberasse: cumq; deinde fugientẽ, extruxisse Veneris Coliadis templũ, eo quòd propter illam membra fuissent soluta. Ardentem autem Cancrum uocat autor, propter calorem, quo homines uexantur, cum sol est in illo æstiuo signo. Taprobana porrò amplißima est magnitudine. unde ait Geographus: Taprobana Pelagia insula est magna, longè à continente distans. Habet autem (teste Dionysio) multos cetos, montibus excelsis similes: quorum etiam fauces duras uocat, & rictus tam magnos habere illos ait, ut sæpenumero nauem simul cum nauigantibus deuorent. Vt uerò magis etiam extollat, quasi abhorrens ac deuouens ait: Immanium utiq; filij illis obuianto. Qua quidem figura rursum utetur, quum de Massagetis inquiet: Absit ut uel ego ipse, uel alius quispiam illos accedat: ualde enim inhospitales sunt.

Ἔστι δέ τοι προτέρω, καρμανίδος ἔκτοθεν ἄκρης,
ὤγυρις, ἔνθα τε τύμβος ἐρυθραίου βασιλῆος.
ἐκ τῆς δ᾽ αὖ προβάτειας ἐπὶ στόμα περσίδος ἅλμης,
ὁρμηθεὶς βορέηνδε, καὶ ἴκαρον εἰσαφίκοιο,
ἴκαρον εἰναλίην, ὅθι ταυροπόλοιο θεοῖο
βωμοὶ κνισήεντες ἀειδινέα καπνὸν ἔχουσι.

Est item ulterius, Carmanium ante promontoriũ, Ogyris: ibiq; sepulchrum Erythræi regis.

Ex hac autem solueris ad ostium Persici sali,
Remigando Boream uersus, atque Icarum appuleris,
Icarum marinam, ubi sub tauri specie cultæ deæ
Aræ nidorosæ acerbum fumum habent.

In Carmanio promontorio insula est Ogyris, *& in illa sepulchrum* Erythræi *regis, quem alij* Erythram *uocant, inquientes:*
Alta porro insula maris in fundo rubri,
Ogyris, *ubi & tumulus mari imperantis* Erythræ,
Iacet. — *à quo mare nomen accepisse uidetur, ut iam diximus.* Nonnulli *secundũ gentile epitheton,* Erythræum *regem* Deriadem *uocant, ibi mortuum, cuius etiam antea mentionem fecimus: qui* Erythræus *quidem erat genere, ad* Indos *uerò profectus egregio restitit* Iouis *filio* Dionysio, *aduersus* Indos *copias ducenti.* Carmanis *autem,* Persarum *est emporium. In* Persico *uerò mari insula est* Icarus, *eius quæ est in* Aegæo *cognominis, quam repetit honoris causa. in illa magno sumptu honoratur tauri faciẽ habens* Apollo, *uel* Diana. *Alij aiunt,* Persicum *sinum paulo minorem esse* Euxino, *in quo est* Icarus*: item* Tyrus, *&* Aradus, Phœniciarum *cognomines.* Geographus *uerò desertam ait esse insulam, ijsdemq; consuetudinibus uti, quibus utuntur* Samij.

Τόσσας μὲν νήσους ἐπέχει ῥόος ὠκεανοῖο
εὐρυτέρας. ἕτεραι δέ τ' ἀπειρέσιαι γεγάασιν.
αἱ μὲν ἐπὶ προχοῇσι λιβυστίδος ἀμφιτρίτης,
αἱ δ' ἀσίης· αἱ δ' αὖτε περὶ κλίσιν εὐρωπείης.
ἄλλαι δ' ἄλλοθι νῆσοι ἀπείριτοι, αἱ μὲν ὑπ' ἀνδρῶν
ναιόμεναι, καὶ νηυσὶν ἐπήρατον ὅρμον ἔχουσαι.
αἱ δὲ, βαθυκρήμνοι τε, καὶ οὐ ναύτῃσιν ἑτοῖμαι,

τῶν οὐ ῥηΐδιόν μοι ἐνισπεῖν οὔνομα πασέων.

Tot quidem inſulas continet fluxus Oceani,
Ampliores : aliæ tamen innumeræ exiſtunt.
Hæ quidem, in profluuijs Libyci maris:
Illæ uerò, Aſiæ: quædam item circa flexum Europæ:
Aliæ inquã inſulæ alibi infinitæ, hæ quidẽ ab hoĩbus
Frequentatę, atq; nauibus exoptatũ portũ habentes:
Illæ uerò præruptæq́;, & minimè nautis opportunæ:
Quarum non facilè mihi referre nomen omnium.

Inſulas etiam quæ ſunt in Oceano, quemadmodum & alias (ut prædiximus) indiſtinctè percurrit, præſtantiores ſolum nominans. Ait itaq;, tot quidem ampliores, aliæ uerò infinitæ, hæ quidem hic, illæ ibi, aliæ uerò alibi: hæ quidem ab hominibus frequentatæ, & bonum portum habentes : illæ uerò præruptæq́; , & minimè nautis opportunæ: quarum non facilè (inquit) mihi eſt referre nomẽ omniũ.

Σχῆμα δέ τοι ἀσίης, ῥυσμὸς πέλει ἀμφοτέρων
ἠπείρων, ἑτέρωθεν ἀλίγκιον εἴδεϊ κώνου,
ἑλκόμενον κατὰ βαιὸν ἐπ' αὐτολίης μυχὰ πάσης.
ἔνθα τε καὶ στῆλαι θηβαιγενέος διονύσου
ἐσχᾶσιν πύματον παρὰ ῥόον ὠκεανοῖο,
ἰνδῶν ὑστατίοισιν ἐν οὔρεσιν. ἔνθα τε γάγγης
λευκὸν ὕδωρ νυσαῖον ἐπὶ πλαταμῶνα κυλίνδει.
ἀλλ' οὐκ αὖ τόσον μέγεθος πέλοι ἀσίδος αἴης,
οὐδ' ἅπαν εἶδος ἔοικεν ἀλίγκιον. ἐν γὰρ ἐκείναις
ἠπείροις, εἷς πόντος ἀπείριτος ἡγεμονεύει.
ἐν δ' ἀσίῃ πολὺς ὠκεανός. τρεῖς οὖς γὰρ ἑλίσσων
κόλπους κυμαίνοντας ὀρσύγεται ἔνδοθι βάλλων,
πέρσικον, ὑρκανιόν τε, καὶ ἀῤῥάβιον βαθυδίνην.
τοὺς δύο μὲν νοτίους, τὸν δ' εἰς βορέην ὁρόωντα,

ἐς βο-

ἐς βορέην ὁρόωντα, καὶ ἐς λίβα γείτονα πόντου
εὐξείνου, τόθι φῶτες ἀπείριτοι ἀμφινέμονται.

Porrò figura Asiæ, forma est ambarum
Continentum, ab altera parte similis imagini coni,
Protracta permultum in Orientis recessum totius:
Vbi etiamnum columnæ Thebis geniti Dionysij
Stant, extremum iuxta fluxum Oceani,
Indorum ultimis in montibus: ubi & Ganges
Claram aquam Nyssæã ad planiciẽ maritimã uoluit.
Sed nec tanta magnitudo esse potest Asiæ terræ,
Neq; tota forma apparet similis: quippe in illis
Continentibus unicus põtus infinitus dominatur,
At in Asia multus Oceanus: tres siquidem uolutans
Sinus æstuantes effundit, intrò mittens,
Persicum, Hyrcanium, & Arabicum uorticosum:
Duos quidẽ austrinos, tertiũ uerò in Boreã spectan- (tem,
In Boreã spectantẽ, & in Libem, uicinũ ponti
Euxini, ubi uiri innumeri accolunt.

Asia regio nomen accepit ab Asio, Atyis filio, (ut diximus, quũ de Europa loqueremur:) uel ab Asia matre Promethei, autore Lycophrone: uel quòd multas paludes habeat, ideoq; lutosa sit. ἄσις enim idem est quod ἰλὺς, id est lutum, apud Homerum. Quidam uerò etiam Atticã aiunt olim Asida esse uocatam. Nonnulli uolunt, Asium philosophum dedisse Troi custodiendum Palladium, ex ligno fabrefactum. Troem uerò in honorem illius uiri, regionem prius à se Epirum dictam, Asiam uocasse: à qua reliqua inde regio, ut à præstantiori parte, idem nomen accepit. Scribunt autem historici, quòd quemadmodũ pars Libyæ, Libya dicitur: sic etiam partem quandam Asiæ, propriè Asiã uocari. Vocatur enim Asia pars illa, quæ intra Taurum

rum continet Lydos, Cares, Lycaones, Paphlagones, Iones, Aeoles, & reliquos. Alij esse Isthmum tradunt, qui est inter Amisum & Themiscyram: & regionem quæ intra lineam illam cōtinetur, propriè Asiam uocari. Quidā uerò aiunt, Asiam ciuitatem esse Lydiæ, iuxta Tmolū montem sitam, in qua trium fidium cithara inuenta est: à qua regio nomen accepit. uel ab Asio quodam Lydo, à quo Asiæ campus est dictus. Cæterùm Libyæ & Europæ forma conum conficiens, forma est coni Asiæ: cuius latior pars adhæret Europæ & Libyæ uestigio, ita ut basis illius & istius conorum sit communis: acutior uerò pars finiatur in ortus recessum totius, id est in Eoum Oceanum, & columnas Dionysij, quæ ibi sunt: quemadmodum etiam alterius coni acutiores partes finiuntur in Gadibus, quæ sunt uersus occasum, & Herculis columnas. Ideo à principio diximus, terram fundæ esse similem, cuius acutiores partes utrinque ad solis uias uergunt. Differentiam præterea inter hos duos conos addit: conus enim Asiæ multo maior est. nam unicus pontus infinitus dominatur in Europa & Libya: is scilicet, qui ex Oceano uespero exit. In Asia uerò (inquit) multus Oceanus, & non solum unicus pontus: Tres enim (inquit) sinus æstuantes effundit intrò mittēs: Persicum, Hyrcanium, & Arabicum uorticosum. Aliud etiam est commune illis duobus conis. Quemadmodum enim in Gadibus, occiduis uidelicet acutioribus coni partibus, Herculeæ sunt columnæ: sic etiam in India, extremi iuxta fluxum Oceani, Indorum ultimis in montibus, stant columnæ Thebani Dionysij, qui illuc usq; peruenit, quum regionem subegisset, ut in fine descriptionis dicet Dionysius. Græci porrò erant ij, qui usq; ad fines terræ processerunt.

cesserunt, Hercules scilicet & Dionysius. quæ quidem res non solum Græciam decorat, sed etiam Thebas maximè. Thebis enim oriundi erãt Hercules & Dionysius. Quamuis nonnulli affirment, quosdam alios illud fecisse, & non Græcos, Herculem & Dionysium. Nyssæam.) Nyssæ, ut aiunt, sunt plures: Aethiopica scilicet, Arabica, & Euboica. sunt & aliæ, ut affirmant, qui Ethnica conscripserunt. Aiunt prætereà, illos qui sunt in Indica Nyssæa, & in Nysæo monte habitantes, Anthropophagos esse. de qua Nyssa paulo pòst plura dicemus.

Μέσσον δ' ἀμφοτέρων χθονὸς ἄσπετος ἰσθμὸς ὀρίζει.
τῇ καὶ τῇ, μακρῇσι τιταινόμενος πεδίοισι.
μέσσα γε μὴν πάσης ἀσίης ὄρος ἀμφιβέβηκεν,
ἀρξάμενον γαίης παμφυλίδος, ἄχρι καὶ ἰνδῶν,
ἄλλοτε μὲν λοξόν τε καὶ ἀγκύλον, ἄλλοτε δ' αὖτε
ἴχνεσιν ὀρθότορον. ταῦρον δέ ἑ κικλήσκουσιν,
οὕνεκα ταυροφανές τε καὶ ὀξυκάρηνον ὁδεύει,
οὔρεσιν ἑπταδίοισι πολυσχιδὲς ἔνθα καὶ ἔνθα.
ἐκ τοῦ δ' ἀπειρέσιοι ποταμοὶ καναχηδὰ ῥέουσιν,
οἱ μὲν πρὸς βορέην, οἱ δ' ἐς νότον, οἱ δ' ἐπὶ ῥιπὴν
εὔρου καὶ ζεφύροιο. τίς ἂν πάντ' οὐνόματ' εἴπῃ;
οὐ μὲν ἐπωνυμίαν μίαν ἔλλαχεν, ἀλλ' ἐν ἑκάστῃ
οὔνομ' ἔχει στροφάλιγγι. τὰ δ' ἂν κείνοισι μέλοιτο
ἀνδράσιν, οἳ κατὰ χῶρον ὁμούριον οἶκον ἔθεντο.
νῦν γε μὲν ἔθνεα πάντα διίξομαι, ὅσσ' ἀρίδηλα
ἐνχέει. μοῦσαι δ' ἰθύντατον ἴχνος ἄγοιεν.

Medium uerò amborum terræ ingens Isthmus ter- (minat,
Hinc inde, longis productus campis.
Media certe totius Asiæ mons occupat,
Orsus à terra Pamphylia, etiam usque ad Indos:

Inter-

Interdũ q̃dẽ curuusq̃ & flexuosus, interdũ uerò rur
Vestigijs directior: Taurũ uerò ipsum nominãt, (sus
Eo quòd taurìq; instar, & elato capite incedit,
Montibus porrectis multifidus hinc inde.
Ex quo innumeri amnes cum murmure fluunt,
Hi quidẽ ad Boreã, illi uerò in Austrũ, quidã item ad
Euri & Zephyri: q̃s omnia nomina retulerit? (plagã
Nec certè cognomentũ unicũ adeptus est, uerũ in q̃.
Nomen habet anfractu: hæc aũt illis curæ sint (libet
Hominibus, q̃ secũdũ regionẽ uicinã domũ posuere.
Nũc igitur gẽtes oẽs perstringã, q̃tquot insigniores
Incolũt: Musę uerò rectissimã p̃ semitã dirigãt p̃cor.

Supradictum medium Euxini & Hyrcanij latissimum Isthmum, illum scilicet qui est in Iberia Eoa, ingentem uocat, & lõgis hinc inde productum campis. Taurus autem mõs à Pamphylia orsus, (ut autor noster existimat) usq; ad Indos penetrat, pertransiens Asiam: interdum quidem curuusq; & flexuosus, & (ut paulo pòst dicet) multos habens anfractus, interdum uerò directus uestigijs. Deinde reddens causam, quare mons ille sic uocetur, inquit: Taurum uerò ipsum nominãt, eo quòd taurìq; instar, & elato capite incedit, montibus porrectis multifidus hinc inde. Ait præterea, Taurum montem non solum unicum nomen adeptum esse, sed in quolibet nomen habere anfractu: hæc autẽ illis (inquit) curæ sint, qui regionẽ inhabitant. Quo quidem schemate etiam utitur Hesiodus, inquiẽs: Illi uerò singula sciunt, qui illic habitãt. Deinde cũ ex Tauro cum murmure fluentes amnes innumeros recensuit, addit: Quis omnia nomina retulerit? Ait postremò se uelle perstringere gentes, non omnes, sed insigniores: rogans Musas, ut per rectissimam semitam illum dirigant. Porrò Geographus

de Tauro hæc tradit: Taurus cingit mediam Asiam, ab occasu ad ortum conuersus, cuius ultimus finis attingit Indicum mare. Quod autem pars quædam Tauri Cragus uocetur, Dionysius ipse in sequentibus scribet: ubi etiam alias causas addet, cur mõs ille Taurus nominatus fuerit. Arrianus uerò de Tauro monte in hæc uerba scribit: Taurus mons diuidit Asiam, incipiens à Mycala monte, qui iacet eregione Sami insulæ: secans uerò Pamphyliorum & Cilicum terram, usq; ad Armenios peruenit: ab Armenijs, ad Medos. Cæterum recensens fluuios qui ex Tauro fluunt, breuibus complectitur quatuor angulos mundi, inquiens: Hi quidem in Austrum, illi uerò ad Boream, quidam ad plagam Euri & Zephyri.

Ἤτοι μὲν λίμνης μαιώτιδος ἄγχι νέμονται,
αὐτοὶ μαιῶταί τε καὶ ἔθνεα σαυρομάτων,
ἐσθλὸν ἐνυαλίου γένος ἄρεος· ἐκ γὰρ ἐκείνης
ἰφθίμης φιλότητος ἀμαζονίδων ἐγένοντο,
τὴν ποτε σαυρομάτῃσιν ἐπ' ἀνθρώποισι μίγησαν,
πλαγχθεῖσαι πάτρηθεν, ἀπόπροθι θερμώδοντος,
τοὔνεκα καὶ παῖδες μεγαλήτορες ἐξεγένοντο,
ὕλην ναιετάοντες ἀπείριτον. ἣν διὰ μέσσης
συρώμενος ταΰαϊς, μαιώτιδος ἐς μυχὰ πίπτει,
ὅς τε καὶ εὐρώπην ἀποτέμνεται ἀσίδος αἴης·
ἐς δύσιν, εὐρώπην· ἐς δ' αὐγὰς, ἀσίδα γαῖαν.

Scilicet paludi Mæotidi uicinè degunt
Ipsi Mæotæq;, & gentes Sauromatarum,
Strenuum ferocis genus Martis: nam ex illo
Virili concubitu Amazonidum geniti sunt,
Quem olim Sauromatas inter homines miscuerũt,
Vagatæ è patria, procul à Thermodonte:
Quare etiam filij magnanimi prognati sunt,

Syluam

Syluam habitantes immensam: quam per mediam
Volutus Tanais, Mæotidis in sinum labitur:
Qui etiamnum Europam secernit ab Asia terra:
In occasum, Europam: at in ortum, Asiam terram.

Iuxta prædictam Meotidem degunt ipsi Mæotæ, Meotidis scilicet nomen retinentes: uel fortasse, à quibus Meotis palus dicitur. Sauromatæ etiam prope illam habitant, syluam incolentes immensam, per quam mediam uolutus Tanais, Mæotidis in sinum labitur, qui Europam ab Asia secernit: in occasum, Europam: at in ortum, Asiam. de quibus paulo antè satis prolixè scripsimus. Sauromatas autem (qui sunt populi Scythiæ) ferocis Martis strenuum genus uocat, uel eo quòd bellicosi sunt, uel quòd ex Amazonibus sint prognati: Amazones enim Martis erãt proles. ait enim illos ex concubitu uirilium Amazonidum genitos fuisse, quem olim inter Sauromatas miscuerunt, uagatæ è patria, à Thermodonte in Scythiam. Oberrarunt uerò (ut fertur) Amazones, uel cum in Græciam copias ducerent, circumeuntes Boreales partes, & per Istrum penetrantes: à quibus, ut ex Marte originem ducentibus, Areus pagus Athenis nomen accepit, eo quòd illuc usq; uenissent. uel quo tempore Hercules illas ex Asia fugauerat, copias contra illas ducens, propter Hippolytæ cingulum. Herodotus uerò, de illis in hæc uerba scribit: Dum Græci Amazones ad Thermodontem uicissent, & quascunq; potuerant uiuas cæpissent, per Euxinum discesserunt. quibus illæ in pelago insidiatæ, uiros trucidauerunt. Sed cum naues haberent incognitas, nec gubernaculo, aut remis, aut uelis uti scirent, interfectis uiris, ferebãtur secundum tempestatem & uentũ: delatæq; sunt ad paludis Meotidis

prærupta. ibi egressæ è nauibus Amazones, è Scythis prædam agebant. Scythæ quid hoc rei esset, conijcere nequibant: cum neq; uocem, neq; uestem, neq; gentem agnoscerent: admirabundi uidelicet, unde uenirent, rati cunctos esse uiros. Sed cognitæ, & pacificè iunctæ indigenis iuuenibus, traiecerunt Tanaim: cumq; trium dierum iter fecissent uersus ortum solis, habitarunt in regione Sauromatarum. Cæterùm Paphlagonicum amnem Thermodontem, patriam Amazonum uocat: quoniam olim apud Paphlagones habitarunt, ut historici scribunt.

Τοῦ δ' ἤτοι πηγαὶ μὲν ἐν οὔρεσι καυκασίοισι
τηλόθι μορμύρουσιν· ὁ δὲ πλατὺς ἔνθα καὶ ἔνθα
ἐσσυμένος σκυθικοῖσιν ἐπιτροχάει πεδίοισι.
τοῦ δ' αὖ κυμαίνοντος ἀπείριτον ἐκ βορέαο
πηγετὸν ἀθρήσειας ἀπὸ κρυμοῖο παγέντα.
σχέτλιοι, οἳ περὶ κεῖνον ἐνοικία φῶτες ἔχουσιν,
αἰεί σφιν ψυχρή τε χιών, κρυμός τε δυσαής.
καὶ δέ κεν ἐξ ἀνέμων ὁπόταν πλεῖστον κρύος ἔλθῃ,
ἢ ἵππους θνήσκοντας ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἴδοιο,
ἠὲ καὶ ἡμιόνους, ἢ ἀγραύλων γένος οἰῶν.
οὐδέ μεν οὐδ' αὐτοί κεν ἀπήμαντοι τελέθοιεν
ἀνέρες, οἳ κείνῃσιν ὑπαὶ ῥιπῇσι μένοιεν·
ἀλλὰ γὰρ ἠλάσκουσιν, ὑποζεύξαντες ἀπήνας,
χώρην εἰς ἑτέρην, λείπουσι δὲ γαῖαν ἀήταις
χειμερίοις, οἵτε σφι κακῇ θύοντες ἀέλλῃ,
γαῖάν τε κλονέουσι, καὶ οὔρεα πευκήεντα.
τόσσοι μὲν ποταμὸν Τανάϊν περιναιετάουσι.

Huius item fontes quidem in montibus Caucasijs
Porrò murmurant: hic uerò uastus, hinc inde
Impulsus Scythicos illabitur campos.

Cuius

Cuius etiā uiolēto impetu ruētis immenſe è Borea,
Glaciem uideres ſub frigore conſtrictam.
Miſeri, qui circa illa domicilia locum inhabitant:
Perpetuò illis gelida nix, frigusq; peſtiferè flans.
Atq; item è uentis cum plurimum frigus uenerit,
Aut equos morientes ante oculos cernunt,
Aut etiam mulos, aut agriſtabularum genus ouium.
Neq; quidem uel ipſi illæſi eſſe poſſunt
Homines, qui illis ſub oris manerent.
Verùm enimuero aufugiunt, ſubornatis rhedis,
Regionem in alteram. linquūt autem terrā flatibus
Hybernis, qui etiamnum maligno furentes turbine,
Terramq; perſtrepunt, & montes piniferos.
Tot ſanè fluuium Tanaim accolunt.

Dicti Tanaidis fontes in Caucaſijs murmurant montibus: hic uerò uaſtus, hinc inde impulſus, Scythicos illabitur campos. Verùm ſciendum eſt, hic Caucaſum partē eſſe prædicti Tauri, maximè Borealem, ad Cronium pertingentem mare: cuius partes etiam ſunt Riphæi montes, quorum paulo antè meminimus. At Caucaſum illum, in quo fingitur Prometheus eſſe cruci affixus, ueteres aiunt non contineri in mappa mundi. Geographus uerò ait, illum peruenire uſq; ad Tibarenos. Porrò Dionyſius Tanaim ex Caucaſo fluere ait: Geographus uerò, fontes Tanaidis obſcuros eſſe tradit, ueluti & Nili, inquiens: Ciuitatem etiam adiacere cognominē amnis. Alij aiunt, ex palude quadam (ut ab initio dixi) in Mæotidem paludem per duo oſtia fluere. In locis porrò circa Tanaim habitatis, & circa Borealem Caucaſum, uideres (inquit) glaciem à frigore conſtrictam. Deinde miſertus illorū qui in illis locis habitant, Miſeri, inquit, homines: perpetuò enim illis gelida nix,

frigusq; pestiferè flans: atq; item è uentis cum plurimum frigus uenerit, aut equos morientes ante oculos uident, aut mulos, aut agristabularum genus ouium. nec quidem uel ipsi illæsi esse possunt homines, qui illis sub oris manent. Verumenimuero *subornatis rhedis in alteram regionem aufugiunt, linquunt autem terram flatibus hybernis. Vnde in prouerbiũ abijt, de deserta ciuitate,* Illam *ciuitatem uenti perspirant.* Quòd *uerò uagorum illorum* Nomadum *regio sit frigoribus exposita, apparet. nam neq; asinos nutrit, est enim animal frigoris impatiens: franguntur præterea (ut ferunt) æreæ ollæ hyberno tempore in illis locis.* Quidam *aiunt, æstate ibi esse maximos æstus: quibus* Dionysius *non adstipulatur, sed existimat illam regionem perpetuis rigoribus infestari. ait enim, continuò illis gelida nix, frigusq; pestiferè flans.* Herodotus *uerò Scythiam maximis frigoribus infestari tradens, ait:* Omnis *autem quam dixi regio, adeò infestatur hyberna sæuitia, ut 8 mensibus tolerari non poßit, tale illic gelu est. Sicubi aquã effundas, nõ facies ibi lutum: facies autem, si illic ignem accenderis.* Ibi *quoq; mare glaciatur, & omnis Cimmerius* Bosphorus: *super quam glaciem omnes qui intra fossam incolunt Scythæ, exercitus ducunt, & plaustra agũt trans mare usq; ad* Indos. Ita *uis hyberna octo mensibus perstat, quatuor tamen mensibus reliquis frigora illic sunt.* For*tasse itaq; interior* Scythia *ad* Boream *talis est, qualem describit* Herodotus: *reliqua uerò etiam æstus patitur.* Scytharum *uerò talis est regio, de quibus* Arrianus *in hæc uerba:* Cum *olim frumentum colligerent, & terram colerent, domos inhabitarent, & ciuitates occuparent, postquam à* Thracibus *plagam accepißent, mores mutauerũt: & iura-*

& iuramento affirmarunt, se nunquam domos ædificaturos, neq; terram aratro fissuros, neq; ciuitates condituros, neq; thesauros reconditurus: sed pro domibus habituros currus, pro cibis carnes ferinas, pro potu et alimẽto lac, solumq; possessuros armẽta. Porrò insignẽ uirum tulit Scythia, nomine Anacharsim, cuius meminit Herodotus, inquiẽs: Nullius nationis, eorũ quæ sunt intra Pontũ, aut aliquid ad sapientiam pertinens proferre possumus, aut aliquem pro erudito habitũ nouimus, præter Scythicam gentem, & Anacharsim. *Cæterùm feruntur* Nomades illi Scythæ usq; in Thraciã Chersonesum olim perueniſſe, cum Europam excurrerent, quo tẽpore Darius illuc deductis copijs illos irritauerat.

Σαυρομάτας δ' ἐπίχουσιν ἐπασσύτεροι γεγαῶτες
σινδοὶ, κιμμέριοί τε, καὶ οἱ πέλας εὐξείνοιο
κερκέτιοί τ', ὀρέταί τε, καὶ ἀλκήεντες ἀχαιοὶ,
τοὺς ποτ' ἀπὸ ξάνθοιο καὶ ἰδαίου σιμόεντος
πνοιαὶ νοσφίσαντο νότοιό τε καὶ βορέαο,
ἑσπομένους μετὰ δῆριν ἀρητιάδῃ βασιλῆϊ.

Sauromatas uerò attingunt populosiores exiſtẽtes
Sindi, Cimmerijq;, & qui prope Euxinum
Cercetijq;, Oretæq;, & robuſti Achæi,
Quos olim à Xantho & Idæo Simoente
Flabra deduxerunt Notiq;, & Boreæ,
Comitantes poſt bellum Aretiadem regem.

Sauromatas attingunt Sindi, alio nomine Zinchi, secundum quosdam. Post Sauromatas sunt etiam Cimmerij, de quibus plura in Odyssea: & Orcte, non Oreste. Orestæ enim gens est Europæ, Molossica, ab Oreste Agamemnonis filio dicta. Illic præterea (inquit) sunt Cercetij, quo-

rum regio Cercetus uocatur, adiacens Caucaſo. Vbi etiam robuſti Achæi, quos ex Troia (inquit) Noti & Boreæ flabra deduxerunt, comitantes Aretiadem regem, id eſt, ex Marte genus ducentem, propter Martis filiam Hippodamiam, quam Agamemnonis auus in uxorem duxerat, Pelops uidelicet. Alij uerò, Achæos aiunt comitatos fuiſſe Aretiadem regem, id eſt bellicoſum Achillem, piraticam ipſo duce exercentes: uel potius illos Ialmenum filiū Martis comitatos eſſe, Aſpledoniorum regem. erant autem ij, Orchomenij. Geographus uerò ſcribit, ab Iaſonis exercitu in Colchos deducto, Phthiotas Achæos Phthiam in Aſia incoluiſſe. Lacones autem, Heniochiam regionem, quibus imperabant Rhecas & Amphiſtratus, aurigæ Dioſcurorum: à quibus & gens Heniochi, & regio Heniochia uocatur. Nonnulli Pompeium Aretiadem regem interpretantur, qui cum ſocios haberet Scythas, cum quibus erant Achæi, bellum intulit Cæſari, tempore ciuilis belli.

Τοῖς δ' ἐπιναιετάουσιν ὁμούριον αἶαν ἔχοντες
ἡνίοχοι, ζυγιοί τε, πελασγίδος ἔκγονοι αἴης.
πὰρ δὲ μυχὸν πόντοιο, μετὰ χθόνα τυνδαριδάων,
κόλχοι ναιετάουσι, μετήλυδες αἰγύπτοιο,
καυκάσου ἐγγὺς ἐόντες, ὃς ὑρκανίον πέρι πόντον
οὔρεσιν ἠλιβάτοισιν ἀέξεται. ἔνθα τε φᾶσις
κιρκαίου κατὰ νῶτον ἑλισσόμενος πεδίοιο,
εὐξείνου ποτὶ χεῦμα θολὴν ἐπιβρύγεται ἄχνην.
ἀρξάμενος τὸ πρῶτον ἀπ' οὔρεος ἀρμενίοιο.

Hos item iuxta habitant, uicinam terram tenentes
Heniochi, Zygiíq́, Pelaſgidis coloni terræ.
Verùm ad ſinum Ponti, poſt terram Tyndaridarum,
Colchi degunt, aduenæ Aegypti,

Prope

Prope Caucaſum exiſtentes, q Hyrcaniũ circa pontũ
Montibus celſis excreſcit: ibiq; Phaſis
Circæi per planiciem prouolutus campi,
Euxini in fluxum rapidam euomit ſpumam,
Ortus primùm è monte Armenio.

Poſt Achæos ſunt Heniochi, & Zygij, gens ferociſſima (ut hiſtorici aiunt) Pelaſgorum coloni. Scribit uerò Charax, Argonautas non unica, ſed multis nauibus ingreſſos eſſe Euxinum: aliquosq; illorum oberraſſe, & una in naui fuiſſe Tyndaridarum ſeu Dioſcurorũ aurigas, à quibus Heniochi et Tyndaridæ populi dicũtur. Quin & Dioſcuris terra, ad Euxini ſinum, id eſt ultimum iuxta Colchicam Trapezuntem receſſum. Vnde prouerbiũ manauit: Ad phaſim, ubi nauibus ultimus curſus: id eſt, in ipſam Colchicam terram. Eſt autem longa nauigatio ex Phaſide uſq; ad ſinum Euxini, & Dioſcuridem: cui adhæret Trapezus, à Sinopibus condita, magnum emporium: iuxta quam eſt Trapezuſa regio. Tyndaridarum etiam regio ad ipſum Euxini receſſum eſt; de quibus, & unde Tyndaridæ dicantur, ſuperius diximus. Autor uerò noſter cum Herodoto ſentit, cum Colchos ait aduenas eſſe Aegypti: quod quidem & habitus indicat. alunt enim criſpam comam, ut Aegyptij, & nigri ſunt. Præterea & moribus imbuti Aegyptijs, circumciduntur, & ueſtibus ex lino ueſtiũtur. Victus præterea ratione, & lingua ſimili utuntur Colchi & Aegyptij. Geographus uerò ſic: Colchi ſunt, inquit, poſt Heniochos, ſub Caucaſijs & Moſchicis montibus. Porrò uocantur Colchi, à Colcho Phaſidis filio: ſupra quos inhabitare dicuntur Thoanes, uiri nõ meliores finitimis Phthirophagis, auro diteſcentes. aurum enim apud ipſos, tor-

rentes ferunt: quod incolæ pellibus lanatis excipiunt. à quibus, illud de aureo fabulati sunt uellere, propter quod Argonautæ nauigationem in Colchidem susceperint. Dionysius *uerò noster Colchorum regionem describens, illos ait habitare ad* Euxini *sinũ, pòst dictos* Tyndaridas, *prope Caucasum, qui circa* Hircanium *pontum mõtibus celsis excrescit: ubi (inquit) phasis Circæi per planiciem campi prouolutus,* Euxini *in fluxum rapidam euomit spumam.* Phasis *enim fluuius in* Euxinum *pontum fluit, sicq́; uocatur à Phaside, cuius filius fertur fuisse Colchus. fluit autem in Colchidem rapidißimè, traijciturq́; centum pontibus, propter obliquitatẽ, autore Geographo.* At *in illum sese exonerant Glaucus & Hippus amnes: cui etiam adiacet ciuitas cognominis. regio uerò quæ illi adiacet, Phasiana regio à* Diodoro *& reliquis nominatur.* Et *Phasiani quidem ab aue nomen accepisse uidentur: abundat enim regio auibus illis. Caucasus uerò, & Caspius ab indigenis uocatur, ut scribit Geographus: qui tradit, Ceraunios montes adiacentes nomen retinere Illyriorum: Caucasumq́; esse supra* Ponticum *& Caspium maria, cingentem muro* Isthmum, *& disterminantem ad Austrum Albanos &* Iberos, *ad septentrionẽ uerò Sarmatas.* Porrò *Circæus campus sic uocatur, propter Aeetæ Colchorum regis sororem Circem, quæ ibi flores colligebat.* De *illo campo scribit etiam Geographus, esse iuxta* Albanorum *terram templum Circes, in quo phiala quædam Vlyßis ostenditur, & Circæus mons multis plantis refertus, insulæ similis, propter mare & paludes.* At *iuxta* Lycophronem, *est etiam Circæus quidam mons alius inter* Romæ *montes.* Armenium *porrò montẽ, ex quo fluit Phasis, existimat is qui* Ethnica *con-*

conscripsit, in initio Armeniæ esse. Alij uerò Armenium aiunt Tauri esse partem, pertingentem in Armeniam usq;, sic dictam ab Armenio monte, uel à quodam Rhodio Armeno nomine. At secundum alios, Armenia regio dicitur ab Armeno heroe, ex Armenio ciuitate Thessalica oriundo, qui illuc cum Iasone copias duxerat. Quod autem Iason etiam in illa loca peruenerit, quum ad aureum nauigaret uellus, multa indicia sunt apud ueteres. Cæterùm scribit Herodotus, Armenios Phrygum esse colonos, inquiens, illos etiam ouibus abundare. Eudoxus uerò in terræ descriptione ait: Armenij ex Phrygia genus habent, ac plerunque lingua utuntur Phrygia. lapidem præterea exhibent polientem & perforantem sigilla. Sciendum autem & hoc, Iustinum regem Armeniam in quatuor partes diuisisse: primamq; constituisse, eam quæ præstantißima est, Heptapolim, quæ septem urbibus constat: quarum metropolis est Bazanis, prius Leontopolis dicta. in illa etiam est ciuitas Theodosij, item colonia Trapezus, & Cerasus ex Polemoniaco sinu. Secundam uerò Armeniam, quæ quinq; ciuitatibus constat, inter quas est Augusta. Tertiam constituit Hexapolim, sex urbes habentem, olim uocatam secundam Armeniam: cuius metropolis est Melitena. in hac Armenia est etiam Comana, alio nomine Chrysa dicta, & Cucusus. Quartam Armeniam ex Satrapis constituit, ex uarijs compositam, & Tzopharam dictam, & Balbitenam.

Τοῦ δὲ πρὸς ἀντολίην, βορέην τ' ἐπικέκλιται ἰσθμός,
ἰσθμὸς κασπίης τε καὶ εὐξείνοιο θαλάσσης.
τῷ δ' ἐπιναιετάουσιν ἑωθινὸν ἔθνος ἰβήρων,
οἵ ποτε πυῤῥήνηθεν ἐπ' ἀντολίην ἀφίκοντο,

ἀνδράσιν

ἀνδράσιν ὑρκανίοισιν ἀπεχθέα δῆριν ἔχοντες.

Huius aũt ad Orientẽ, Boreamq́ incũbit Isthmus,
Isthmus Caspijq́ & Euxini maris:
Hoc uerò super habitant Orientalis gens Iberorum,
Qui olim è Pyrene ad Orientem demigrarunt,
Hominibus Hyrcanijs hostilẽ pugnã committẽtes.

Ad Orientem & Boream Armenij montis Isthmus est, inter Caspium & Euxinum maria: iuxta quem sunt orientales Iberi, Hyrcanijs inimici, qui olim migrarũt è Pyrene, id est ex Iberis orientalibus. qui uerò sit Pyrenæus, paulo antè diximus. Isthmum uerò repetit illum propter dignitatem. is enim est, quem nonnulli existimãt esse terminum Asiæ & Europæ, ut prædiximus. Iberos uerò illos, ait Geographus, Armenico & Medico more indutos esse, aitq; montanos omnium esse bellicosissimos.

Καὶ καμαριτάων φῦλον μέγα, τοί ποτε βάκχον
ἰνδῶν ἐκ πολέμοιο δεδεγμένοι ἐξείνισσαν,
καὶ μετὰ λιναίων ἱερὸν χορὸν ἐστήσαντο,
ζώματα καὶ νεβρίδας ἐπὶ στήθεσι βαλόντες,
εὐοῖ βάκχε λέγοντες. ὁ δὲ φρεσὶ φίλατο δαίμων
κείνων ἀνθρώπων γενεὴν καὶ ἤθεα χώρης.

Etiã Camaritarũ natio magna, q quondã Bacchũ
Indorum è bello excipientes hospitati sunt,
Atq; cum Bacchidibus diuinum chorum duxerunt,
Cingula & hinnulorũ pelles pectoribus inijcientes,
Euoe Bacche clamantes: ipse uerò animo amplexus
Illorũ hoĩum indolẽ, & cõuersationes loci. (est deus

Dicto Isthmo adiacet magna Camaritarum natio, sic dictorum à nauibus piraticis rotundis, quibus utebantur, uocabanturq; Camaræ à Græcis. Erãt uerò nauiculæ tenues, angustæ & leues, uiros 25 recipientes, raro uerò 30. Ii Camaritæ

maritæ Bacchum è bello excipientes hospitio, cum Bacchidibus choros duxerunt, illarum onera, cingula scilicet & binnulorum pelles, pectoribus inijciētes, & Euoe Bacche clamātes. Porrò sciendum, Bacchides Dionysij ministras, uinum innuere. nutrices enim sunt ad uinum homines excipientis Dionysij. Dionysiacæ uerò binnulorum pelles uuarum significant uarios colores. uarij enim coloris sunt binnulorum pelles, & maculis distinctæ.

Τοῖς δ' ἐπὶ κασπίῃ κυμαίνεται ἀμφιτρίτη.
ῥεῖα δέ τοι καὶ τήνδε καταγράψαιμι θάλασσαν,
οὐ μὲν ἰδὼν ἀπάνευθε πόρους, οὐ νηὶ περήσας.
οὐ γάρ μοι βίος ἐστὶ μελαινάων ἐπὶ νηῶν,
οὐδέ μοι ἐμπορίη πατρώϊος, οὐδ' ἐπὶ γάγγην
ἔρχομαι, οἷά τε πολλοὶ ἐρυθραίου διὰ πόντου,
ψυχῆς οὐκ ἀλέγοντες, ἵν' ἄσπετον ὄλβον ἕλωνται.
οὐδὲ μὲν ὑρκανίοις ἐπιμίσγομαι, οὐδ' ὀρεινῶ
καυκασίας κνημῖδας ἐρυθραίων τ' ἀριηνῶν.
ἀλλά με μουσάων φορέει νόος, αἵτε δύνανται
νόσφιν ἀλημοσύνης πολλὴν ἅλα μετρήσασθαι,
οὔρεά τ' ἤπειρόν τε καὶ αἰθερίων ὁδὸν ἄστρων.

Hos uerò iuxta Caspia fluctuat Amphitrite.
Facilè autem & hoc depinxerim mare, (mensus
Nec quidem cōspicatus porrò meatus, nec naui per-
Non enim mihi uita est in picatis nauibus,
Neq; mihi mercatura patria: neq; ad Gangem
Venio, ut multi, Rubrum per pontum,
Animæ prodigi, quò immensas diuitias cumulent:
Neq; quidem Hyrcanijs congredior, neq; uestigo
Caucasios inuios saltus rubeorum Arianorum:
Verùm me Musarum agitat mēs, quæ quidē possunt
Citra errorem magnum mare metiri,

Mon-

Montesq;, terramq;, & ætherium curſum ſiderum.

Quemadmodum Heſiodus, De nauigatione (inquit) di cam, neq; nauigationis peritus, neq; nauium: non enim unquam naui ſum uectus. innuere uolens, ſe, ut Muſarum uatem, omnia ſcire. Sic etiam autor noſter ait: Facilè autem tibi hoc depinxerim mare, nec quidem conſpicatus, nec naui permenſus. Deinde mentem ſuam explicans, inquit: Nō enim mihi uita eſt picatis in nauibus, neq; mihi mercatura patria, neq; ad Gangem uenio, neq; hoc & illud facio, ut multi animam non curantes, quo diuitias cumulēt. Sed me (inquit) Muſarum agitat mens, id eſt diſciplinarū cognitiones, quæ quidem poſſunt citra oberrandi moleſtiā magnū mare metiri, mōtesq; ac terram, & ætherium curſum ſiderum. Obſeruandum autem, quod etiam rubeus eſt quidam Caucaſus, aut rubea potius Caucaſi gens quædam. unde Dionyſius, Caucaſios ſaltus rubeorū Arianorū, inqt.

Ἀλλ' ἤτοι σχῆμα περίδρομον ἀμφιέλικτον
πάσης κασπίης μεγάλης ἁλός. οὐκ ἂν ἐκείνην
νηῒ περήσειας τριτάτης ἐπὶ κύκλα σελήνης.
τόσσος γὰρ πόρος ἐστὶν ἀμείλιχος· ἂψ δὲ μετ' ἄρκτους
ἑλκομένη, προχοῇσιν ἐπιμίσγεται ὠκεανοῖο.
ἡ δὴ πολλὰ μὲν ἄλλα μετ' ἀνδράσι θαύματ' ἀέξει,
φύει δὲ κρύσταλλον, ἰδ' ἠερόεσσαν ἴασπιν
ἐχθρὴν ἐμπύσησι, καὶ ἄλλοις εἰδώλοισι.
πάντα δέ τοι ὀρέω, ὅσα μιν πέρι φῦλα νέμονται,
ἀρξάμενος πλευρῆς ζεφυρίτιδος ἐκ βορέαο.

At eſto ſanè forma circumuia undiq; remigabilis
Totius Caſpij ampli maris, uix quidem illud
Naui tranabis tertiæ ad orbes lunæ:
Tātus nāq; meatus eſt immanis. retro aūt ad Arctos

Protra-

Protractus, profluuijs commiſcetur Oceani. (cit:
Quod certè multa quidē uaria apud hoîes mira, pdu
Gignit ſanè Cryſtallum, atq; obſcuram Iaſpim,
Infeſtam Empuſis, & alijs ſpectris. (cumhabitant,
Omnes autem tibi refero, quotquot ipſum gētes cir
Orſus à latere occidentali è Borea.

Caſpij maris formam eſſe circumuiam, Dionyſius *ait: & Oceano commiſceri. inquit enim:* Retro autem ad Arctos protractus, profluuijs miſcetur Oceani*. Ita nimirum & oſtium eſſe tradit, per quod Oceanus in illud mare influit, ut ab initio libri ſcripſit.* Ptolemæus *uerò, neq; oſtiū illius tale eſſe ait, qui ſanè circumambulari illud poſſe à pe ditibus affirmat: neq; etiam rotundum eſſe, ſed fundæ ſimile, qualis formæ* Dionyſius *terram eſſe dixit.* Quomodo *itaq; ueterum diuerſæ illæ opiniones conueniant, à principio dictum eſt.* Caſpium *porrò mare* Dionyſius *uocat meatū immanem, amplumq; mare: nam uix illud naui tranabis, tertiæ ad orbes lunæ. aliàs enim impenetrabile eſt, in longitudinem quidem remigio utentibus patens ad 15 dierum iter, in latitudinem uerò 8 dierum: ubi etiam latiſſimum eſt, autore* Herodoto. *Vnde colligere licet, Caſpium mare non eſſe rotundum, ut autor noſter inquit: ſed alterius figuræ, ut* Ptolemæus *teſtatur. Caſpium porrò mare multa apud homines uaria ac mira producit. Gignit enim Cryſtallum, & Iaſpim obſcuram,* Empuſis *& reliquis ſpectris infeſtam. lapis enim ille mala propulſat, & auertit phantaſmata: quarum genus eſt* Empuſa*, dæmon quidam apud* Hecaten*, qui uno tantum pede incedere conſpicitur, unde & nomen habet:*

πρῶτοι μὲν σκύθαι εἰσὶν, ὅσοι προτίνης ἁλὸς ἄγχι

παῤῥα-

παρραλίην ναίουσιν ἀνὰ στόμα κασπίδος ἅλμης.
οὖννοι δ' ἑξείης, ἐπὶ δ' αὐτοῖς κάσπιοι ἄνδρες,
ἀλβανοί τ' ἐπὶ τοῖσιν ἀρήϊοι, οἵθ' ὑπὲρ αἶαν
τρηχεῖαν ναίουσι καδούσιοι. ἄγχι δὲ μάρδοι,
ὑρκάνιοι, τάπυροί τ'. ἐπὶ δέ σφισιν ὁλκὸν ἑλίσσει
μάρδος, δερκεβίων τε καὶ ἀφνειῶν πόμα βάκτρων,
ἀμφοτέρων γὰρ μέσσος ἐς ὑρκανίην ἅλα βάλλει.
ἀλλ' ἤτοι βάκτροι μὲν ἐπ' ἠπείροιο νέμονται
χώρην εὐρυτέρην, κνημοῖς ὑπὸ παρνησοῖο,
δερκέβιοι δ' ἑτέρωθεν ἐφ' ὕδασι κασπίοισι.

Primi quidē Scythæ ſunt, qui Croniū prope mare
Maritimam tenent circa oſtium Caſpij ſali.
Vnni item deinceps: prope ipſos autem Caſpij uiri,
Albaniq; ſub hos Martij, quiq; ſuper terram
Aſperam degunt Caduſij: prope item Mardi,
Hycanijq;, Tapyriq;: iuxta aūt ipſos ductū deuoluit
Mardus, Dercebiorumq; & diuitū potio Bactrorū,
Amborum namq; medius in Hyrcanium mare ruit.
At uerò Bactri quidem ſuper continente habitant
Regionem latiorem, ſub rupibus Parnaſi:
Dercebij autem contrà ad undas Caſpias.

Scythæ prope Cronium mare habitant, de quorum moribus etiam antea ſcripſimus. Scythæ autem dicuntur, uel παρὰ τὰ σκύτη, id eſt à pellibus, quibus induuntur: uel παρὰ τὸ σκύζεσθαι, id eſt ab iraſcēdo, iracundi enim ſunt. uel à Scytha Herculis filio, ut alibi ſcripſimus. Scythæ porrò Thraces olim fuerunt, qui alio nomine Nomæi uocabantur. Vnni autem, uel Thunni, per th, Caſpia gens eſt, Scythica. Quanquam ego illis potius adhærerem, qui Vnni ſcribunt, ſine th. Legitur itaq; in Simocati orbis hiſtoria, Vnnos, qui ſunt uerſus Boream ortus, quos Turcas Perſæ uocant.

uocant, olim tantam auri copiam habuisse, ut aureas etiam lecticas, mensas, sedes, tribunalia fabricarent: exigentes à Medis, *sub pacis prætextu, 400000 aureorum, à quibus aiunt* Babylonios *deinde tributa exegisse.* Non *solum autem* Simocatus, *sed & alij multi fide digni autores,* Vnnos *gentem esse* Scythicam *aiunt.* Post Vnnos *uerò, sunt* Caspij, *gens* Scythica, *à quibus mare* Caspium *nomen accepit: ut ab* Hyrcanijs, Hyrcanium*: apud quos, tradunt historiæ, ex folijs mel defluere. quin & ficus apud illos tantum fructus ferre aiunt, ut quædam sexaginta modios ficorum producant.* Ibi *porrò sunt etiam* Albani, *armentarij quidem, & satis bellicosi, habitantes inter* Iberos *&* Caspiam. Ii *Cyclopiam, hoc est fœlicem & quietam planè uitam degunt: quibus terra semel aliquando sata, bis deinde uel ter ultrò fructum producit. simplices autem esse feruntur, neq; leges nosse, nec scire numerare ultra 100.* Linguis *præterea (Geographo teste) 26 utuntur.* Ibi *etiam sunt* Cadusij, *autore* Dionysio*: quorum aspera terra, uiri per saxa incedere exercitati, iaculatores optimi, ut scribit* Geographus*: quiq; pedites possunt in asperis locis etiam equitibus resistere.* His *item uicini sunt* Mardi, *&* Hyrcani, *&* Apyri, *quos* Tapyros *uocat* Geographus*: qui cum ex uxore duos uel tres susceperunt liberos, alijs deinde uxores suas tradunt.* Mardus *autem fluuius,* Dercebiorumq; *& diuitum* Bactrorum *est potio, in* Hyrcanium *influens mare, mediusq; ambarum gentium illarum procedens.* Parnasi *porrò, montis cuiusdam* Bactrij, *hic meminit* Dionysius. *at quærendum fuerit, utrum ita sit scribendus, ut* Europæus Parnasus*: an potius* Parpamissus *nominandus.* Sic *enim multa exemplaria habent.* Quanquam Parpa-

missi montis paulo pòst mentionem faciet autor.

Τοὺς δὲ μέτ' ἀντολίηνδε, πέρην κελάδοντος Ἀράξεω
μασσαγέται ναίουσι, βοῶν ῥυτῆρες ὀϊστῶν,
ἀνέρες, οἷς μήτ' αὐτὸς ἐγὼ, μήθ' ὅς τις ἑταῖρος
ἐμπελάσοι· μάλα γάρ τε κακοξεινώτεροι ἄλλων.
οὐ γάρ σφιν σίτοιο μελίφρονός ἐστιν ἐδωδὴ,
οὐδὲ μὲν οὐδ' οἶνος μεταδήμιος, ἀλλὰ γὰρ ἵππων
αἵματι μίσγοντες λευκὸν γάλα, δαῖτα τίθενται.

Hos uerò post orientē uersus, trans stridulū Araxē
Massagetæ degunt, uelocium excussores telorum.
Viri, quib. neq; egomet, neq; q̃squis est sodalis, (lijs.
Incidisset: multo nãq; in aduenas crudeliores sunt a-
Nec enim ipsis frumẽti animum mitigãtis est cibus,
Neq; sanè uel uinum indigenum: cæterùm equorum
Sanguini miscentes candidũ lac, conuiuium parant.

Trans Araxem uersus Orientem degunt Massagetæ, iaculandi peritissimi, & maximè inhospitales: gens magna ac potens, apud quos Cyrus perijt, regnante Tomyride. quorum ferocitatem innuens, inquit: Nec enim ipsis frumenti animum mitigantis est cibus, neq; sanè uel uinum indigenum: sed equorum sanguini miscentes candidũ lac, uiuunt. ideo orat Dionysius (ut paulo antè apertius significauimus) ut neq; ipsemet, neq; quisquam sodalis in illos incidat: multo enim in aduenas crudeliores sunt alijs. Porrò aiunt apud Massagetas esse optimum genus mortis, quum senio confecti, discinduntur cum carnibus ouinis, & comeduntur. Induunt uerò Phocarum pelles, & Solem dominum uocant, equumq; illi immolant: ut uelocissimo, omnium (inquiunt) animalium uelocissimum. Abundant etiam auro & ære. Ferro uerò non utuntur, quia illo carent.

rent. Cæterùm Araxes uocatur, eo quòd secuerit cõtinuos montes, & per illos penetrauerit: quemadmodum nunc Calabrias dictus, Ossam ab Olympo disiunxit. Ideo (ut ait Geographus) Araxes olim Peneus uocatus est. At Massagetici. Araxis etiam meminit Aeschylus, aitq́; ἀπὸ τοῦ ἀράσσειν, id est à scindendo dictum esse. Herodotus uerò maiorem inquit esse Istro, fluentem ex Matianis; multasq́; magnas insulas habere; ac ostijs 40 fluere in paludes & lacus, uno autem in Caspium mare.

Τοῖς δ' ἔπι πρὸς βορέην Χωράσμιοι, οἷς ἐπὶ γαῖα
Σογδιὰς, ἧς διὰ μέσσον ἑλίσσεται ἱερὸς Ὦξος,
ὅς τε λιπὼν Ἠμωδὸν ὄρος, μετὰ Κασπίδα βάλλει.
τὸν μετ' ἐπὶ προχοῇσιν Ἰαξάρταο νέμονται
τόξα Σάκαι φορέοντες, ὧν μή τις ἄλλος ἐλέγχοι
τοξευτής. οὐ γάρ σφι θέμις ἀνεμώλια βάλλειν.

Hos autem iuxta ad Boreã Chorasmij, quos ꝑpe (terra Sugdiana, cuius per medium uoluitur sacer Oxus: Qui linquẽns Emodum montem, in Caspiũ labitur. Quem post, iuxta profluuia Iaxartæ degunt, (baret Arcus Sacæ gestantes, quos neq; alius quispiã impro Sagittator: non enim ipsis fas est aberrãter iaculari:

Oxus fluuius, quem sacrũ uocãt, ex Emodo monte per Sugdianam terram uolutus, in Caspium labitur. Emodus, mons est Indiæ, iuxta Dionysij columnas. Porrò in Sugdiana aiunt esse inexpugnabilem petram, quam Alexander cum summo labore Macedonum expugnauit: quos alatis militibus comparabant barbari, cum risu, quum primùm expugnationem aggreßi fuissent. At sciendum est, quum iuxta Oxum Alexãder copias duceret, (ut historici scribunt) non longè ab Alexandri tentorio inuentũ fuisse

fontem aquæ, & alium olei. Vatem uerò Ariſtandrum dixiſſe, fontem olei eſſe laborũ indicium, (defeſſi enim, oleo unguntur) & poſt labores uictoriam ſignificare. Poſt Oxum autem eſt Iaxartes fluuius, ubi habitant Saccæ arcus geſtantes, quos neq; alius quiſpiam improbaret ſagittator: non enim ipſis fas eſt aberranter iaculari. Saccas uerò aiunt nonnulli ſcutorũ fuiſſe inuentores. Hiſtorici quoque ſcribunt, Saccas olim potentiſſimos fuiſſe, & uſq; ad Euxinum optimam terram occupaſſe, & quandam regionem Armeniam ab illis Saccacnam nomẽ accepiſſe. at funditùs extinctos eſſe aiunt à Perſis, panegyrica ex ſpolijs celebrantes. Quidam ſcribunt, Saccas Cyro ſuperato, deinde in reditu ab eodem ſuperatos, propter ebrietatem perijſſe. Vnde uocata fuerunt panegyrica Perſica, ſacra Sacæa. Cyrus etiam diem, quo illos deuicerat, conſecrans patrio deo, Sacæam uocauit. Herodotus uerò, omnes Scythas à Perſis uocari Sacas tradit.

Καὶ τόχαροι, φρῦροί τε, καὶ ἔθνεα βάρβαρα σηρῶν,
οἵτε βόας μὲν ἀναίνονται, καὶ ἴφια μῆλα,
αἰόλα δὲ ξαίνοντες ὀρήμης ἄνθεα γαίης,
εἵματα τεύχουσι πολυδαίδαλα τιμήεντα,
εἰδόμενα χροιῇ λειμωνίδος ἄνθεσι ποίης,
κείνοις οὔτι κεν ἔργον ἀραχνάων ἐρίσειεν.

Et Tochari, Phruriq;, & gentes barbaræ Serum,
Quiq; boues quidem faſtidiunt, & citigradas oues:
Varios autem decerpentes incultæ flores terræ,
Veſtes concinnant artificioſas, precioſas,
Similes colore pratenſis floribus herbæ.
Illis nequicquam ſtructura aranearum cõcertauerit.

Phruri gens eſt Scythica, quos quidam Phrynos ab animali

mali uocant. Rubetæ enim (ut Philon scribit) Græcè φρῦνοι dicuntur. Tochari autem gens est Scythica. Seres item, barbara gens est Scythica, à quibus Serica uestimenta ducuntur: atq; ij boues quidem (inquit) fastidiunt, & citigradas oues: uarios præterea decerpētes incultæ flores terræ, uestimenta concinnunt artificiosa, preciosa, similia colore pratensis floribus herbæ: tam tenuia, ut nequicquam illis structura aranearum concertauerit. aiunt autem purpuram ex herba colligi. Quòd uerò Seres cum reliquis hominibus nullum commercium habeant, hinc apparet: quòd uenditorum precium saccis inscribentes, recedunt. deinde accedentes mercatores, deposito precio, reuertuntur. tunc ueniunt Seres, & si placeat, accipiunt preciū: sin minus, sua recipiunt. Aiunt præterea, longæuos esse Seres, ut qui 200 etiam annos attingant. Similes quoq; illis sunt quidam extra Herculeas colūnas. mercatores enim ex Carthagine illuc uenientes, exonerata naui (ut Herodotus ait) excitant fumum. & ipsi quidem ex littore discedunt: indigenæ uerò accedentes, uisis mercibus, auroq; deposito, reuertuntur. Carthaginēses uerò egressi nauibus, supputant ualorem, & permutant, nil loquentes: deinde mercibus eiusdem ualoris depositis, discedunt.

Ἄλλοι δὲ σκύθαι εἰσὶν ἐπήτριμοι, οἵ τε νέμονται
ἐσχατιὰς, περὶ δέ σφι δυσήνεμος ἐκτέταται χθὼν,
χειμερίοις ἀνέμοισι κεκλιμένη, ἠδὲ χαλάζαις,
τόσσοι μὲν φῶτες περὶ κάσπια κύματ' ἔασι.
φράζεο δ' ἐκ κόλχων, καὶ φάσιδος ἐς δύσιν ἥλιυ,
εὐξείνυ παρὰ χεῖλος, ἐπιλαδὸν ἔθνεα πόντυ,
ἄχρι θρηϊκίου στόματος, τόθι χαλκὶς ἄρουρα.
βύζηρές τοι πρῶτα, καὶ ἀγχόθι φῦλα βεχείρων,

μάκρωνες, φίλυρές τε, καὶ οἳ μόσσυνας ἔχουσι
δουρατέους. τῶν δ' ἄγχι πολύῤῥηνες τιβαρηνοί.
τοῖς δ' ἔπι καὶ χάλυβες στυφελὴν καὶ ἀπηνέα γαῖαν
ναίουσιν, μογεροῦ δεδαηκότες ἔργα σιδήρου,
οἳ ῥα βαρυγδούποισιν ἐπ' ἄκμοσιν ἑστηῶτες,
οὔποτε παύονται καμάτου, καὶ ὀϊζύος αἰνῆς.

Alij itē Scythę sunt continui, q occupāt (est tellus,
Extremitates : circū uerò ipsos uētis infestata distēta
Hybernis flabris exposita, atq; grandinibus:
Tot quidem gentes circum Caspias degunt undas.
Obserua aūt è Colchis & Phaside in Occidentē iam,
Euxini iuxta littus, constipatim gentes Ponti,
Vsq; in Thracium ostium, ubi Chalcis tellus.
Byzeres quidē primùm, ac uicinæ gētes Bechirorū,
Macrones, Philyresq́;, & qui turres tenent
Ligneas : hos uerò iuxta pecorosi Tibareni.
Quos prope Chalybes, duram & difficilem terram
Habitant, laboriosi periti fabricarum ferri:
Qui quidem grauisonas iuxta incudes assistentes,
Nunquam cessant à labore & ærumna dura.

Apud Scythas uentis infestata distenta est tellus, hybernis flabris exposita, atq; grandinibus: ut paulo antè diximus. Occidentaliores quidem Colchis & Phaside, Euxini iuxta littus, sunt Byzeres, à quibus portus Byzericus dicitur: & Bechiri, pontica & Scythica gens. Macrones præterea, & Mosynœci, Tibareni, & Chalybes, de quibus paulo pòst plura. Chalcis autē tellus iuxta Thracium ostium Ponti iacet, de cuius incolis paulo pòst ait: Chalcidenses quidē primum prope ostium ter ram tenent, Solum in transmarinum Byzantium spectantes.

Illos uerò cæcos uocauit Oraculum: quoniā Megarenses qui

qui Chalcidem condiderant, illuc primum nauigantes, desererunt Byzanticũ agrum. Item Megabyzus (autore Herodoto) cum Bysantij agens audiuisset, Chalcedonios decem & septem annis ante Byzantios urbem condidisse, inquit: Chalcedonios eo tempore cæcos fuisse. cum enim pulchrior adesset locus ad urbem condendam, nequaquã turpiorẽ elegissent, nisi cæci fuissent. Est præterea in Euboia, (ut paulo antè diximus) altera Chalcis, quæ Euboia olim uocabatur: unde Chalcidica pocula apud Aristophanem. Chalcidenses etiam, qui in Siculo pago habitant, Chalcidensium in Euboia habitantium coloni sunt. Aiunt porrò, in Euboica Chalcide fodinas esse ferri & æris, optimosq; fabros ferrarios: neq; solum ibi primum apparuisse fodinas æris, sed etiam primos Salios cum Ioue illic ærea arma induisse. Sũt & aliæ Chalcides, ex quibus una est Aetolica, ex qua ait Dionysius Acheloum fluere. Macrones gẽs est Pontica, Bechiris australior. eos nunc Sannos uocamus, magis propriè uerò Tzanos: quemadmodum Celsenam, Celzenam. Mosynœcos uerò Dionysius per periphrasim uocat, ligneas turres habitantes, qui ex ferinis carnibus & fructibus uictitant. Geographus autẽ ἀπὸ μοσυνῶν, id est à turribus illos nomen accepisse ait. Xenophon tamen lib. 5. ἀναβάσεως Cyri, Mosynœcos adipe delphinorũ uti solitos tradit, quemadmodum Græcos oleo: nucesq; multas habere, fissuris carentes: quibus coctis, pueros ali inquit: tenuesq; esse, & ualde albos: ac, quod maximũ est, omnes ferè lõgitudine & latitudine corporis esse æquales. Et uinum apud illos inueniri affirmat, merũ quidem, acutum uerò præ austeritate: temperatumq; aqua, bene odoratum esse, & suaue. Albi porrò sunt omnes (ut idẽ testatur eo-

dem loco) tam uiri quàm mulieres: maximè uerò barbari, eadem nẽpe in aperto patrãtes, quæ alij in deserto loco: & cum soli incedunt, eadẽ facientes quæ congregati. etenim (inquit) rident, inter se loquuntur, & saltant, quocunq; ue nerint. Tibareni autẽ, quos nos Tibranos uocamus, multas habent oues. Habitant uerò eodem modo quo Chaldæi, usque ad minorem Armeniam, autore Geographo. Post quos sunt Chalybes, duram et difficilẽ terram habitãtes, laboriosi, periti fabricarũ ferri, qui grauisonas (inquit) iuxta incudes aßistentes, nunquã cessant à labore. Illos Chalybes alij Chalbios uocauerũt, (gens aũt est Põtica, iuxta Thermodontẽ) à quibus ferrum, ut aiunt, educitur ad mucrones optimũ: unde Chalybica securis, apud Lycophronẽ, pro eo quòd est ex optimo ferro facta, dicitur. Arrianus uerò sic ait: Chalybes primi hominum artem ferrariam tractasse feruntur. Illud autem ferrum laudat etiam Aeschylus. Xenophon tamen paucos esse ait, & Mosynœcis subditos, plurimosq; ex illis sibi ex arte ferraria uitam comparare. Alij asserunt, illos esse, quos poeta uocat Halizonas, quibus Dius & Epistrophus imperarunt: quorum maritima etiã regio multas fodinas habet, ut Homerus affirmat, ubi eosdem esse Alybes innuit, inquiens:

Longè ex Alybis, unde argenti est generatio.

Chalybes uerò aiunt quidam corruptè Chaldæos esse uocatos: à quibus & regio Chaldia sit dicta. Cæterùm Armeniæ regio est Chaldia, ad quam usq; Ponticum regnum pertingit: cuius incolas Chaldos dici, omnes uolunt, non Chaldæos. Chaldæi enim sunt, qui olim Cephenes uocabantur: à Perseo uerò, deinde Persæ nominati. Chaldæi autem uocantur à Chaldæo quodam, quem aiunt decimumquartum

post

post Ninum fuisse regem, & Babylonem inhabitasse: collectosq; à se, Chaldæos uocasse. Nonnulli etiam Chalcidis incolas & Chaldos et Chaldæos uocãt, autore Dicæarcho.

Τοῖσδε μετ᾽, ἀσσυρίης πρόχυσις χθονὸς ἐκτετάνυσαι,
ἔνθ᾽ ἀμαζονίδεσσιν ἀπ᾽ οὔρεος ἀρμενίοιο
λευκὸν ὕδωρ προΐησιν ἐνυάλιος θερμώδων,
ὅς ποτ᾽ ἀλωομένην ἀσωπίδα δέκτο σινώπην,
καί μιν ἀνιχεμένην σφετέρῃ παρενάσσατο χώρῃ,
ζηνὸς ἐφημοσύνῃσιν· ὁ γὰρ φιλότητος ὀρανῆς
ἱχανόων, πάτρης ἀπενόσφισεν οὐκ ἐθέλουσαν.
ἐκ τῆς καὶ πτολίεθρον ἐπώνυμον ἄνδρες ἔχουσι.

Hos autẽ post, Asſyriæ procursus terræ extẽtus est:
Vbi Amazonidibus è monte Armenio
Claram aquam immittit Martius Thermodon:
Qui quondã errabundã Asopi filiã excepit Sinopen,
Atq; ipsam mœstam suæ allocauit regioni,
Iouis mandatis: hic enim concubitum amabilem
Affectans, patria abduxit inuitam:
A' qua etiam oppidulũ cognominatũ hoĩes habitãt.

Post Chalybes Aßyriæ terræ procursus extentus est, ubi Thermodon Scythicus (secundum quosdam) fluuius, ex Armenio fluens monte, Amazonibus clarã immittit aquã, à quibus Martius Thermodon dicitur: non quòd sit talis, sed quia bellicosæ sint Amazones, quæ ex illo bibunt: de quibus & iam dictum est, & paulo pòst plura dicentur. Ait uerò, Thermodontem Asopi filiam Sinopem errabundam excepisse, à Ioue adamatam. oberrans enim Iouis uoluntate, inuita illic habitauit. Vnde & ciuitas est illius cognominis Sinope, alio nomine Sinopica Chersonesus, condita (ut quidã uolunt) à Critio uiro Coo. cuius, Diodoro

teste, colonia est Trapezus, Græciæ ciuitas, iuxta Colchorum regionem sita. Idem uerò Diodorus, Sinopem Milesiorum esse coloniam dicit: maximamq; dignitatem habereáq; ea fuisse regiam Mithridatis, qui Romanis bellum intulit. Xenophon autem lib.6. ἀναβάσεως Cyri, dum Sinopenses refert habitare in Paphlagonia, Milesiorũq; colonos esse, ait: Coticritas, Cerasuntios & Trapezuntios uectigalia pendisse Sinopensibus: addens præterea, Cerasum Græciæ ciuitatem iuxta mare, Sinopensium esse coloniam in Colchide. Herodotus uerò sic: Constat Cimmerios in Asiam fugisse Scythas, & Chersonesum condidisse, ubi nunc Sinope Græca urbs sita est. Geographus autem, Sinopitam regionem ilices ac nuces producere ait, ex quibus mensæ secantur. Porrò de dicta Asopi filia tradunt, illam Iouem & Apollinem decepisse, mercedis pro coitu promissæ loco uirginitatem petentem: sicq; fefellisse amatores dexterrimè. polliciti enim illi uirginitatem adamatæ, omnino seipsos à coitu excluserunt. Dantes enim mercedem, non congredientur: congreßi uerò, fidem non seruabunt. uel alio modo, neq; illi permittentes uirginitatem, cum illa rem habebunt. quo enim pacto esset uirgo? Neq; uirginitate illam priuantes, cum illa rem habebunt, non enim dabunt mercedem. Porrò sciendũ, Syriam apud Dionysium dici, partes quæ sunt circa Libanum & Casium montes, & supra illos, usq; ad agrum Sinopensem: Aßyriam autẽ terram, circa Sinopem, ut in sequentibus dicetur. Herodotus uerò Syriam quoq; eandem existimauit esse, quam Dionysius, inquiẽs: Arabum partes maritimas Syris tributa pendere. Meminit præterea quorundam Palæstinorum Syrorum, & Syriæ Palæstinæ. Gentes item quasdam Euxino

adia-

adiacentes sic uocat, Syros esse illos, inquiens, qui adiacent Thermodonti fluuio, alio nomine Parthenio: & Macrones, illis finitimos. Geographus uerò Aßyrios uocat Babylonem habitantes: apud quos est Ninus ciuitas, & Nisibis. ubi etiam est uersus ortum Mesopotamiæ regio, Adiabena nomine: sic dicta ab aquis, quæ difficiles traiectu sunt. Syros uerò, habitãtes Ciliciam, Aegyptum, & Phœnicem, & circa Euxinum, inter quos annumerari existimo etiam Sinopenses. Protendebatur enim (inquit) Syria, à Babylone usq; ad Ißicum sinum, & illinc usq; ad Euxinũ. Cappadoces itaq; utriq; iuxta Taurum habitant, & qui iuxta pontum Leucosyri (inquit) dicuntur. sunt enim alij quoque, solis æstu exusti. Herodotus tamen est in eadem sententia, dum inquit: Syri à Persis Cappodoces nominantur, & è contrario Cappodoces Syri. Arrianus uerò, illos qui in Mesopotamia habitant, Aßyrios uocat, cum ait: Aßyrios iuxta fluuium Euphraten, Ninum & Babylonem discessisse, aduersus quos Amazones bellum gesserunt, Eurypyla duce. Idem sic ait, olim Cappadoces quoq; uocatos fuisse, ubi uocat Cappadocem Nini filium: sub quo Aßyrij mutato nomine, Cappadoces uocati sint. Oppianus uerò, iuxta Tigrim habitantes etiam Aßyrios uocat, quos multas uxores habere refert. Quod uerò alij etiam, præter Syros, Aßyrij dicãtur, Xenophon etiam indicat in ἑλληνικοῖς. Idem Herodotus affirmare uidetur, ubi ait: Aßyrios à Græcis Syros esse uocatos, à barbaris uerò Aßyrios: Quin & Plutarchus (ut Geographus) ubi res Mithridatis explicat, Sinopenses quoq; Syros uocari posse innuit. ait enim, Syrios Sinopẽ occupasse, à Syro filio Apollinis, (ut fertur) & Sinope Asopi filia dictos.

Κείνου δ' αὖ ποταμοῖο περὶ κρυμώδεας ὄχθας
τέμνοις κρυστάλλου καθαρὸν λίθον, οἷά τε πάχνην
χειμερίην, εὕροις δὲ καὶ ὑδατόεσσαν ἴασπιν.
Ἶρις δ' ἑξείης καθαρὸν ῥόον εἰς ἅλα βάλλει.
τῷ δ' ἐπιμορμύρουσι ῥοαὶ ἅλυος ποταμοῖο,
ἑλκόμεναι βορέηνδε, καραμβίδος ἐγγύθεν ἄκρης,
ἀρξάμεναι τὸ πρῶτον ἀπ' οὔρεος ἀρμενίοιο.

Illius autem fluuij in frigidis ripis
Secares Cryſtalli lucidum lapidem, ueluti glaciem
Hybernam: inuenias uerò & uiridem Iaſpim.
Iris autem deinceps purum fluentũ in mare mittit:
Quem prope murmurant undæ Halyis fluuij,
Tractę Boreã uerſus, Carambin ad promontorium,
Exortæ primum è monte Armenio.

In frigidis Thermodontis ripis, ſecare poſſis cryſtalli lucidum lapidem, ueluti glaciem hybernam. inuenias autem & cæruleam Iaſpim: quod genus fortaſſe differt ab Iaſpi, cuius prius meminit, quam obſcuram uocauit. Frigidas autem Thermodontis ripas uocat, quoniam (ſecundum ueteres) æſtate etiam eſt congelatus: ideoq; olim Thermodontem aiunt cryſtallum uocatũ fuiſſe. Poſt Thermodontem Iris fluuius purum fluentum in mare mittit, de quo Arrianus ſic ſcribit: Aemus rex fuit Scytharum, cuius filius Eridius, à quo ponticus fluuius Eridij quoq; nomen accepit, poſtea Iris cognominatus. Geographus tamen ſic: Thermodon à multis impletur fluuijs, cui ſimilis ex Phanaræa fluit Iris. Fluit autem (inquit) Iris per Amaſiam, aſſumens Scylacem, alioſq; fluuios, & ex Armenia fluentẽ Lycum. Prope Iridem murmurant undæ Halyis fluuij, tractæ Boream uerſus, Armenijs è montibus, Carambim ad promontorium

torium Paphlagoniæ: de quo alibi plura. Existimant uerò Halyn accepisse nomen à loco quodam iuxta Ximenam, in quo sal effoditur. Geographus tamen Halyn fluere ait inter Paphlagones, & Syros, id est Cappadocas. Herodotus uerò de illo in hæc uerba scribit: Siquidem imperium Medicum ac Lydum disterminat fluuius Halys, qui ex Armenio monte fluens, per terram Cilicum, & Matianos qui sunt ad dextram, & Phrygas qui sunt ad læuã, uersus Boream tendit, Cappadoces Syrios à dextra, Paphlagones à sinistra perstringens. ait præterea, Thalem Milesiũ copias Crœsi per Halym traduxisse, cum fecisset, ut fluuius qui ad leuam exercitus ibat, ad dexteram etiam flueret.

Παφλαγόνες δ' ἐπὶ τοῖσιν ἐπ' ἠιόνεσι νέμονται,
καὶ μαριανδυνῶν ἱερὸν πέδον, ἔνθ' ἐνέπουσιν
ἐλαύσ' κρονίδαο μέγαν κύνα χαλκεόφωνον
χερσὶν ἀνελκόμενον μεγαλόφρονος ἡρακλῆος,
δεινὸν ἀπὸ στομάτων βαλέειν σιαλώδεα χυλόν.
τὸν μὲν ἐδέξατο γαῖα, καὶ ἀνδράσι πῆμ' ἐφύτευσεν.

Paphlagones autem iuxta has ripas degunt,
Et Mariandynorum diuinum genus: ubi perhibent,
Terrestris Saturnidæ ingentẽ canem, æneã uocẽ habentem,
Manibus distractum animosi Herculis,
Grauiter è faucibus iecisse crassam spumam:
Quam quidẽ cõcepit terra, & hoĩbus pestẽ plãtauit.

Iuxta enumeratos fluuios, Paphlagones maritimi habitant, à Paphlagone Phinei filio sic nominati, & Mariandyni: apud quos Heraclia est in Ponto cognominis Herculis, à Milesijs extructa, Geographo teste. Xenophon tamen, Heracliam quæ est in Ponto, Megarensium esse coloniam inquit. Vbi per campũ fluit fluuius Lycus nomine, in la-

in latitudinem duorum iugerum. Mariandyni uerò, à quodam Aeole, Mariandyno nomine, dicti sunt. Porrò apud Mariandynos crescit planta lethalis, Aconitum nomine: de qua fabularum scriptores aiunt, Cerberum æneam uocem habentem, inferni canem, distractū ex inferno ab animoso Hercule, è faucibus iecisse crassam spumam: quam concepit terra, & hominibus pestem inde Aconitum plantauit. Diodorus uerò sic: Heraclea Megarensium est colonia, circa quam est Acherusia Chersonesus, ubi aiūt Herculem Cerberum ex inferis eduxisse. Arrianus autem sic de illis scribit: Vltra Sangarium sunt uicini Paphlagonibus Mariandyni, ubi ciuitas Heraclia extructa est. In qua Cimmerij plantam Aconitum comedentes, perierunt: erat enim illis patrium, herbas comedere. Porrò Mariandyni dicuntur, à Mari ādyno Tityi filio, qui Marsum Auletis patrem tubarum ludum docuerat: is in uenatione perijt.

Ἄγχι δὲ Βιθυνοὶ λιπαρὴν χθόνα ναιετάουσι,
ῥήβας ἔνθ' ἐρατεινὸν ἐπιπροΐησι ῥέεθρον,
ῥήβας, ὅς πόντοιο παρὰ στόμα τέλσιν ὁδεύει,
ῥήβας, οὗ κάλλιστον ἐπὶ χθονὶ σύρεται ὕδωρ.
τόσσοι μὲν πόντοιο περικτίται ἀνέρες εἰσί:
κεῖνα δέ τοι σκυθικῆς προλελεγμένα φῦλα πελέονται.
νῦν δ' αὖ παῤῥαλίης ἀσίης πόρον ἐξενέποιμι,
ὅς ῥά τε πρὸς νότον εἶσιν, ἐφ' ἑλλήσποντον ὁδεύων
καὶ ποτὶ μυνίστου νότιον ῥόον αἰγαίοιο,
μέσφ' αὐτῆς συρίης τε καὶ ἀῤῥαβίης ἐρατεινῆς.

Propè autem Bithynī pinguem terram colunt,
Rhebas ubi amœnum intromittit fluentum,
Rhebas, qui Ponti apud ostia uiam secat,
Rhebas, cuius pulcherrima sup terrā uoluitur ūnda.

Tot

Tot quidem ponti accolæ homines sunt.
Illæ autem Scythiæ enumeratæ gentes sunto.
Nunc autem maritimæ Asiæ meatum exponam:
Qui quidem in Austrũ cedit, ad Hellespontũ tendẽs,
Etiam ad productissimi austrinum fluxum Aegæi,
Vsq; ad ipsam Syriamq́, & Arabiam amabilem.

Post Mariandynos est Bithynorum pinguis terra, ubi Rhebas amœnum intromittit fluentum, uiam secans Ponti apud ostia, cuius pulcherrima super terram uoluitur unda. Ait uerò autor noster, Rheban ex Mysio Olympo fluere, ueluti & Sangarium: qui quidem Sangarius nauigabilis & maximus est fluuiorum Bithyniæ, in Euxinũ profluẽs, Bithynos autem olim naualibus rebus excelluisse ferunt, terramq́; illorum omnibus rebus abundare, ac fertilem esse, multisq; arboribus refertam: lapidicinas præterea habere, in quibus crystallus, multaq́; alia inueniuntur. Herodotus uerò ait, Thraces in Asiam profectos, Bithynos fuisse uocatos, & apud eosdem Martis esse oraculum. Aiunt præterea, Bithynos olim totam terram occupasse, quæ à Bosphoro ad Rhedam usq; est. Vlteriorem uerò uersus Pontum montanam Thyni occuparũt, usq; ad Caletem fluuiũ: ita ut sint finitimi Thyni & Bithyni, sic uocati à fratribus quibusdam præclaris Thyno & Bithyno, filijs Phinei, secundum poetas, & Arrianum, qui ait: Paphlagonẽ etiam fuisse legitimum Phinei filium, à quo regio Paphlagonia nomen accepit. Terram præterea Rhebantiam uocat, adiacentem Psillio amni: & artificis cuiusdam apud Bithynos meminit, Dædali nomine, cuius opus Nicomediæ fuisse ait, mirandam imaginem Stratij Iouis. Scribit præterea idem Arrianus, alios affirmare Thynum & Bithynum (à quibus

quibus regiones nomina acceperunt) Odrysi filios *fuisse.*

Χαλκιδέες μὲν πρῶτα παρὰ στόμα γαῖαν ἔχουσιν,
οὖδας ἐς ἀντιπέρην Βυζάντιον εἰσορόωντες.

Chalcidēses quidē primum prope ostiū terrā tenēt,
Solum in transmarinum Bysantium aspectantes.

Chalcidenses (qui Dores *dicūtur fuisse ab origine) prope ostium habitant,id est* Propontidē*.Arrianus uerò,Chalcidensium ciuitatem Chalcedonis Saturni filij nomen retinere affirmat, à quo primùm illic fluens amnis Chalcedon uocatus est : deinde uerò & ciuitas,cum* Dores *illuc colonias traduxissent.*Tradit *praeterea Arrianus,Chalcidonias cuiuscunque mensis nonas existimare fatales esse : id est,ut* Atticis *placet,primos uiginti dies cuiusq; mensis, eo quòd multas illis diebus calamitates pertulerint, inter quas haec una censetur : quòd Pharnabazus* Persa*, illorum filios castratos ad* Darium *misit.Caeterùm fertur* Mesembria *in sinistra parte ponti* Euxini *sita, à Chalcidensibus &* Byzantijs *fuisse condita,quum in praelio quodam superati, illuc confugissent.* Habitant *autem Chalcidenses (ut iam diximus) transmarinum solum,* Byzantium *aspectantes, sic uocatum à* Byzante *filio Ceroessae, quae quidem filia erat Ius. uel eo quòd* Byzas *praefectus erat classi Megarensiū, qui* Byzantium *condiderunt, hoc oraculo admoniti:*

Foelices qui hanc ciuitatem incolent uiri,
Ripae Thraciae humidum ad extremum ostium Ponti,
Vbi piscis ceruusq; eodem pabulo pascuntur.

Byzantem uerò,à quo Byzantium *ciuitas nomen accepit, iustißimum mortalium fuisse aiunt, & praefuisse uniuersae maritimae Thraciae,usq; ad Aemum montem. Sunt autem & Poeni* Byzantes*, & ciuitas* Byzantium*. quidam uerò*

uerò Gyzantes illos uocant. At in Thracio Byzãtio aiunt Athenienses olim depòsuisse thesauros, propter oppiduli munitionem: præterea aliquando Byzantium fuisse uocatum Antoniam, dum imperarent Seuerus, illiusq; filius Antoninus: à magno autem Constantino uocatam fuisse Anthusam. Sciendũ uerò, nonnullos scribere, Byzantios olim ualde potentes fuisse: Phœnices autem adnauigantes aufugisse. Fugientes deinde in Euxinum, cum Chalcedonijs incoluisse Mesembriam ciuitatem, ut paulo antè diximus.

Βέβρυκες δ' ἐπὶ τοῖσι, καὶ ὄρεα μυσίδος αἴης,
ἧχι πὸρ ἱμερόεντα κίος προΐησι ῥέεθρα,
τοῦ ποτ' ἐπὶ προχοῇσιν ὕλαν ἡρπάξατο νύμφη,
ὀτρηρὸν θεράποντα πελωρίου ἡρακλῆος.

Bebryces ad hos, & montes Mysiæ terræ,
Vbi quidem dulces Cius profundit liquores:
Cuius olim iuxta fluenta Hylam rapuit nympha,
Fidum comitem grandis Herculis.

Post Chalcedonios Chalcidenses, Bebryces ferũtur maiora habere corpora, quàm ferat ætas: apud quos fuit Bebryx ille Arantas, quem aiunt corporis proceritate fuisse 8 cubitorum, latitudine uerò quantum proceritati conueniebat: quem duello uicit iuuenis quidam annorum 17. Dictam uerò Bebryciam aiunt, uocatam esse à Bebryca Aegypti fratris filia. Sciendum quoq; (quod prisci historici scribunt) quinquaginta filijs Aegypti cum quinquaginta puellis consobrinis, filiabus Danai, congressis, Bebrycam & Hypermestram, solas maritis pepercisse, reliquas autem uiros suos trucidasse. Post Bebryces est Mysia, & montes Mysiæ terræ. ubi Mysius fluuius Cius, profundit dulces liquores: cui ciuitas adiacet item Cius dicta.

Iuxta Cium uerò raptus fuit Hylas, Herculis socius: cuius multi poetæ meminerunt, inter quos & Orpheus in Argonaut. & Theocritus: Nympha enim (inquit) aquatum profectum Hylam rapuit: quem uocans grandis Hercules nihil effecit, sed diu & frustra clamãs discessit. Vnde prouerbium manauit, de uocantibus non audientes, Hylam uocare. Tradunt præterea, Prusiadem prius Cium uocatam fuisse, quam deinde Demetrius euertit. Geographus uerò ait, supra Prusiadem esse ciuitatem Cium, quam condidit Cius Herculis sodalis, & Argonautæ ex Colchide reuersi: ubi aiunt illa, quæ de Hyla feruntur, contigisse. De Mysis autem iam dictum est, & paulo pòst plura dicemus.

Ενθεν ἐφ' ἑλλήσποντον ἐπιτρέχει ἄσπετος ἀγκὼν
βαιοτέρης φρυγίης· ἑτέρη δέ τοι ἔνδοθι κεῖται
εὐρυτέρη γεγαῦια παρ' ὕδασι σαγγαρίοιο.
ἀλλ' ἤτοι μεγάλη μὲν ἐπ' ἀντολίην τετάνυσται,
ἱππόβοτος, λιπαρή τε· πρὸς ἑσπερίην δ' ἂν ἴδοιο
τὴν ἑτέρην, ἣ κεῖται ὑπὸ ζαθέης πόδας ἴδης,
ἴλιον ἠνεμόεσσαν ὑπὸ πλευρῇσιν ἔχουσα,
ἴλιον, ἀγλαὸν ἄστυ παλαιγενέων ἡρώων,
ἴλιον, ἣν ἐπόλισσε ποσειδάων καὶ ἀπόλλων,
ἴλιον, ἣν ἀλάπαξαν ἀθηναίη τε καὶ ἥρη,
ξάνθῳ ἐπ' εὐρὺ ῥέοντι, καὶ ἰδαίῳ σιμόεντι.

Hinc in Hellespontum accurrit immensus angulus
Minoris Phrygiæ: altera uerò internè iacet,
Latior existens, iuxta fluenta Sangarij.
Verùm magna quidem in Orientem extenta est,
Equipastina, pinguisq́: ad uesperum autem cernes
Alteram, quæ sita est subter diuinæ radices Idæ,
Troiam excelsam sub lateribus continens,
Troiam, insignem urbem ueterum heroum,

Troiam,

Troiam, quam condiderunt Neptunus & Apollo,
Troiam, quam euerterunt Mineruaq́ & Iuno,
Xanthum iuxta laté fluentē, & Idæum Simoentem.

Post Asiam, Minoris Phrygiæ immensus est angulus in Hellespontum accurrens, uersus occasum, subter radices Idæ. Internè uerò ad orientem, maior Phrygia extēta est, in qua Midas regnauit, iuxta prædictum Sangarium amnem, cuius fontes aiunt esse in quodam uico Sangia nomine. Hanc maiorem Phrygiam equipastinam, & pinguem, uocat autor noster: ditißimos etiam Phryges esse scribit Arrianus, inquiens: Phryges dicuntur antiquißimi omnium mortalium esse, & insaniunt circa Rheam, & à Corybantibus occupantur. At quando numine afflati agitantur, clamantes & saltantes, prædicunt futura. Aiunt præterea nonnulli, esse locum quendam Europæ, Phrygiā nomine, iuxta Oetam Trachiniæ montem: sic dictū, eo quòd ibi exustus fuerit Hercules. Porrò Dionysius hic Asianorum Phrygum meminit. Nonnulli uerò aiunt, olim alios Europæos fuisse Phryges, qui penetrantes in Asiam, Asiani Phryges dicti fuerint: quemadmodum & Mysi non solum Europæi sunt, qui scilicet trans Istrum habitant: uerumetiam Asiani, quorum pars sunt Olympeni Mysi, sic uocati παρὰ τὸν μυσὸν, quod Lydica uel Mysica lingua ὀξύαν, id est acetosam significat: frequens enim ea planta in Mysia est. Aiunt præterea, tam difficile esse discernere Mysos à Lydis, propter promiscuas habitationes, ut uideatur illinc prouerbium manasse, Longè ab inuicem sunt Lydorum & Mysorum termini. Arrianus uerò scribit, Thynum & Mysum filios fuisse Arganthonæ, (quæ nympha fuit pulcherrima) ex quibus Thynus Thy-

niam inhabitans, à se nominauit: Mysi uerò à Myso uocati fuerunt. Herodotus autē, Phryges ait omnium hominum antiquißimos esse: quod etiam Aristophanes indicat, ubi antiquum Beccesclenum uocat, ab Arcadibus, quos fabulantur ante lunam fuisse: & à Becco. Beccus enim Phrygica lingua panem significat. Sub lateribus porrò minoris Phrygiæ est Troia, sita inter Idam & mare. quam repetit more poetico, non solum propter dignitatem urbis, sed eo quòd digna sit ut deploretur, propter ea quæ passa est. Sic etiam Libanius, Aegæi maris, & aliorum quorundam locorum nomine humilem mentionem faciens, solius Troiæ apertè meminit, Priami ciuitatem uocans, quasi eius misertus. Atqui sciendum, à ueteribus tres Phrygias commemorari. una enim est maior, cui Midas imperauit: in qua etiam est Pisidia, Ammorium, & Synada: cuius maioris Phrygiæ pars quoq; est Pareios Phrygia, in qua est Philomelium: & hæc quidem prima est Phrygia. Secunda & alia Phrygia est parua, quæ in Hellesponto est, & circa Olympum. Tertia, quæ Epictetus uocatur, in qua est Cattyeuium, & Doryllium, autore Geographo.

Τὴν δὲ μετ', αἰολίδος παραπέπταται ἤθεα γαίης,
αἰγιαλὸν παρὰ χεῖλος, ὑπὲρ μέγαν ἑλλήσποντον.
τῆς δ' ἐπιναιετάουσιν ἀγαυῶν παῖδες ἰώνων,
ἀγχίαλοι γεγαῶτες ἐπὶ χθονὸς, ἧς διὰ μέσσης
μαίανδρος λιπαρῇσι κατέρχεται εἰς ἅλα δίναις,
μιλήτου τε μεσηγὺ καὶ εὐρυχόροιο πριήνης.
τάων ἀμφοτέρων γε βορειοτέρην ἐσίδοιο
παράλίην ἔφεσον, μεγάλην πόλιν ἰοχεαίρης,
ἔνθα θεῇ ποτὲ νηὸν ἀμαζονίδες τετύκοντο,
πρέμνῳ ἔνι πτελέης, περιώσιον ἀνδράσι θαῦμα.

Hanc

Hanc autem post, Aeoliæ adiacent sedes terræ,
Aegæi iuxta littus, super magnũ Hellespontum.
Hanc item post habitant illustrium soboles Ionum
Maritima, degentes super terra, quam per mediam
Mæandrus, fœcundis descendit in mare uorticibus,
Miletumq́; inter & spaciosam Prienam:
Quibus ambabus septentrionaliorem aspicies
Maritimam Ephesum, præclaram urbem Dianæ:
Vbi deæ quondam ædem Amazonides struxerunt,
Fundamento in ulmi, magnũ hominibus miraculũ.

Post minorem Phrygiam & Troiam, Aeolia adiacet terra, Aegæi iuxta littus, super magnum Hellespontum. Post Aeoles, quorum est Smyrna, Ionum terra habitatur, quæ etiam maritima est: cuius initium (Geographo teste) Phocæa est, quæ est ultra Aeolidem. Porrò Aeoles olim uocabantur, (eodẽ autore) omnes qui intra Isthmum sunt, qui est Peloponnesi, præter Athenienses, Megarenses, & Dores, qui sunt circa Parnassum. Ideo Pindarus in multis locis, quamuis Doricè scribat, tamen Aeolica se lingua ait scribere. Aeoles uerò dicti fuerunt ab Aeoli filijs, quemadmodũ Dores à Doro, & Iones ab Ione Xuthi Attici filio, quem Euripides ait colonias traduxisse in Asiam. Aeoles uerò Asiani sic dicti fuere, non solum quòd Europæorum Aeolorum essent coloni, sed etiam quòd ex αἰολέων, id est uarijs & mixtis gentibus collecti fuerint. Per mediam autem Ionum terram Meander fœcundis uorticibus in mare descendit, inter Prienam & Miletum, ciuitatem Ionicam, coloniam Atheniensium, teste Herodoto, quarũ Priena quidem, Cadma olim uocata fuit, quam Aepytus Nelei filius condidit: ex qua oriundus erat Bias, unus ex septem prudentibus. Miletus uerò condita est à Neleo Pylio, qui

illuc traduxerat colonias. Iuxta Herodotum *uerò condita fuit à* Neleo, *Codri filio. ait enim: Sectatus* Neleum *Codri filium, in colonia* Mileti *locanda. Cæterùm regio illa optimas habere lanas dicitur: unde & in prouerbium abierunt* Milesia *stragula. Theocritus etiam tapetas molliores somno uocans, subdit:* φαίν αὖ ἡ μίλητο:, καὶ ὁ τὴν σαμίαν καταβόσκων. De *hac autem ciuitate talia traduntur:* Miletus *ciuitas est excellens, quæ olim* Lelegis *etiã uocata est, propter incolas* Lelegas: *item* Pityusa, *à pinis, & eo quòd primùm ibidem pinus creuit.* Ex *hac oriundus erat* Thales Milesius, *& rhetor* Aeschines, *quem libertas loquendi perdidit: item* Phocylides, *&* Timotheus *citharœdus, de quo hoc distichon conscriptum extat:*

Πάτρα μίλητος τίκτει τὸν μούσαισι πσθεινὸν
    τιμόθεον, κιθάρας δεξιὸν ἡνίοχον.

Fuit *præterea &* Cretica *olim insula* Miletus: *quin &* Calypsus *insulam* Miletum *quoq; uocatam esse, quidam asserunt. Ad hæc, maximum* Mileti *extructum fuisse templum fertur, quod cacumine carere decernetur, propter altitudinem. Illius porrò multæ fuisse coloniæ traduntur: ubi & in ostijs* Nili *murus erat Milesiorum uocatus, quẽ ipsi extruxerant, nauibus triginta profecti. Itẽ, ubi ultimus est* Ister, *iuxta* Euxinũ, *Istriani habitant,* Milesiorum *coloni, ut scribit* Herodotus. *Illis autem* Borealior *est* Ephesus, Trachia *olim uocata, item* Ortygia, *&* Ptelea, *ciuitas* Ionum: *aut potius* Lydiæ, *secundum* Herodotum: *quam maritimam uocat* Dionysius, *& præclaram* Dianæ *urbem, in qua templum etiam esse ait, quod* Amazones *condiderũt, in fundamento ulmi, magnum hominibus miraculum. intelligit autem illud fortasse, quod postea à quodam, qui immortale*

mortale sibi inde nomen captabat, exustum est. quamuis haud assequutus uideatur, quod uolebat. Prohibitũ enim fuit, ne quisquam nomen illius indicaret, sed supprimeretur, ne id quod uolebat conjequeretur. Tradunt porrò, Crœsum quidem obsedisse Ephesum: ciues autem defessos, Dianæ ciuitatẽ obtulisse, suspenso in muro funiculo. Quod autem Amazones olim in Asia multa loca occupauerint, indicant fontes quidam Amazonũ nomina retinentes: quin & ciuitates, ueluti Ephesus, Anæa, Myrrhina, Aeolica, & reliquæ. Est & locus quidam Elæa nomine (ut Arrianus tradit) ab Elæa Amazone dictus. Item alius iuxta Pontum, Thiba nomine, ab Amazone quadam ab Hercule interfecta dictus. inter quas præstantiores erant hæ, Tralla, Isocratia, Thiba, Talla, & Alla. Ac Smyrna quidem, Amazon etiam, Ephesum dicitur occupasse: à qua aiunt & locum Ephesi, ipsamq́; Ephesum olim Smyrnam esse uocatam. Aiunt præterea Ephesum ciuitatem ab initio cauo in loco fuisse conditam, tempestateq́; inundatam à Lysimacho restauratam esse, ubi & nunc est: & Arsinoem, ab Arsinoa illius filia, fuisse uocatam. Porrò fertur pulcherrimum epigramma Duridis in illam inundationem, in quo præstantißimam Ionicarum ciuitatum Ephesum uocat. Epigrammatis autem principium tale est,

Ἠέριαι νεφέλαι πόθεν ὕδατα πικρὰ πιοῦσαι,
Νυκτὶ σὺν ἀστεμφεῖ πάντα κατεκλύσατε. &c.

Ephesum porrò (mulier enim erat Ephesus, à qua ciuitas uocata est) Dianæ ministram fuisse aiunt, filiamq́; illius Amazonem, à qua Amazones dicuntur. Nonnulli uerò aiunt, Amazones ab Hercule insequutas (quum iussu Eurysthei, ad Hippolytæ cingulum quærendum profectus

fuißet) confugiſſe ad aram Dianæ, *illicq́; ueniam impetraſſe: indeq́; locum illum* Epheſum *uocaſſe, quaſi* ἄφεσιν. Cæterum Amazones *muliebris eſt gẽs, iuxta* Thermodontem: *unde à matribus genus deducebant,* Arriano *teſte. uocabantur etiam olim Sauromatides, eo quòd olim in Sauromatica Scythia habitaſſent, ut paulo antè diximus, cum de Sauromatis loqueremur. uel quaſi Sauropatides, eo quòd lacertis ueſcerentur: talibus enim ueſcebantur carnibus. unde & Amazones uocatæ fuerunt, ut quidam uolũt, non ſolum quòd unam tantum mammam haberent, (à iuuentute enim exurebant dextram mammam, ne impedimento eſſet in iaculando) ſed eo etiam quòd non mammis, ſed carnibus ferinis educarentur. Atq; de his ſatis. Aiunt prætereà, Mæandrum obliquè fluere: à quo, obliquitates omnes fluuiorum Mæandri uocantur. cæterùm, dictam etiã* Prienam, *ab initio iuxta mare ſitam, mediterraneam eſſe factam à Mæandro, ingenti aggeſtione terræ. Scribit enim* Geographus *in hæc uerba: Sic enim Mæandrus multum terræ aggerens, & quocunq; littori coniunctus, Prienam fecit mediterraneam, 40 ſtadiorum aggere, cum prius iuxta mare eſſet ſita.*

Μῃονίη δ' ἐπὶ τῇσιν ἐπ' ἀντολίην τετάνυσται,
τμώλῳ ὑπ' ἠνεμόεντι· τόθεν πακτωλὸς ὀλισθὼν,
χρυσὸν ὁμοῦ δίνῃσιν ἐφελκόμενος κελαρύζει.
τοῦ δ' ἂν ἐπὶ προχοῇσι καθήμενος εἴαρος ὥρῃ
κύκνων εἰσαΐοις λιγυρὴν ὄπα, τοί τε καθ' ὕδωρ
ἔνθα καὶ ἔνθα νέμονται ἀεξομένης ἐπὶ ποίης.
πολλοὶ γὰρ λειμῶνες ἐν ἀσίδι τηλεθόωσιν,
ἔξοχα δ' ἀμπεδίον μαιάνδριον, ἔνθα καΰστρου
ἤσυχα καχλάζοντος ἐπιῤῥέει ἀγλαὸν ὕδωρ.

Mæonia

Mæonia autem prope has ad orientem extenta est,
Tmolo sub excelso: unde Pactolus procedens
Aurũ unà cum uorticibus circumuoluẽs murmurat:
Huius item in marginibus confidens ueris tempore
Olorum exaudires canoram uocem, qui per ripas
Hinc inde pascuntur germinante in herba:
Multa namq; prata in Asia uirescunt,
Maximè uerò circa campum Mæandriũ:ubi Caystri
Tacitè strepentis alluit liquida unda.

Post Iones habitant Mæones, quorum Homerus meminit: id est, Lydi ad orientem, gens regionem bonam habitans, & argento abundantem, ut scribunt ueteres. ubi est excelsus mons Tmolus, unde Pactolus fluens aurum unà cum uorticibus circumuoluens murmurat. aiunt enim, Pactolum aurum secum trahere, uel scobem auri: uel potius, pinguefacere finitimam terram, sicq; incolas illius diuites reddere. Pactolum autem in Hermum fluere aiunt, ut Herodotus tradit, inquiens: Pactolus amnis per medium forum interfluens, æramenta auri ex Tmolo defert, deinde flumini Hermo immiscetur. Hermus uerò ex Sardinia defluens, in Phocææ mare influit. Porrò Indorum terrã admodum celebrat Dionysius, diuinum solum uocans: & inquiens, Olorum canoram uocem ueris tempore in Pactoli marginibus audiri, qui per nemora (ita enim etiã legitur καθ' ὕλην, ubi aliàs καθ' ὕδωρ est) hinc inde pascũtur germinante in herba: multaq; prata in Asia uirescere, maximè uerò circa Mæandrium campum. Post quam sunt populi quidem Mysi (Geographo teste) non Olympij. ait enim Geographus: Mysi post Lydos, & ciuitas Philadelphia. Ait præterea Dionysius, Caystrum tacitè strepentem

tem influere liquida unda in Meandrũ. Cayſtrus uerò nominatur, eo quòd adiacet exuſtæ regioni, ex qua (ſecundũ Geographum) uinum excellens deducitur, Catacecaumenites dictum. Regionem uerò illam hi quidem Myſiam uocant, propter prædictos Myſos, qui illic colunt: illi uerò Meoniam, propter Meonas: quæ quidem cinericia eſſe dicitur in ſuperficie, & arboribus carere, præterquam uitibus. à Cayſtro uerò Cayſtrium ſolũ uocatur, cui uicinum eſt Cilbanũ. Cæterùm Lydi uocantur & Meones, & Meones, ut indicat etiam Herodotus: Populum inquiens Lydium à Lydo Atyis filio dictum fuiſſe, primò Meonem uocatum: apud quos ſunt Sardes, Lydorum regia, quas aiunt Idam uocari apud poetam. Illas occupaſſe dicuntur Cimmerij, ſine arce, quum magnam Aſiæ partẽ excurrerunt.

Οὐ μὰν οὐδὲ γυναῖκας ὀνόσσεαι, αἳ περὶ κεῖνο
θεῖον ἕδος, χρυσοῖο κατ' ἰξύος ἅμμα βαλοῦσαι
ὀρχεῦνται, θυητὸν ἑλισσόμεναι περὶ κύκλον,
εὖτε Διωνύσοιο χοροστασίας τελέοιεν,
σὺν καὶ παρθενικαί, νεοθηλέες οἷά τε νεβροί,
σκαίρουσιν. τῇσιν δὲ περισμαραγεῦντες ἀῆται
ἱμερτοὺς δονέουσιν ἐπὶ στήθεσι χιτῶνας.
ἀλλὰ τὰ μὲν Λυδοῖσι μετ' ἀνθρώποισι μέλονται.

Nec ſanè uel mulieres faſtidias, quæ circa illum
Diuinum locum, auri per lumbum uinculo cinctæ,
Tripudiant, mirum rotatæ circum orbem,
Quando Baccho choreas ducunt.
Simul quoq; uirgines primi floris more hinnulorũ
Saliunt: quibus circumſtrepentes uenti,
Gratioſas diſturbant in pectoribus ueſtes.
Atq; hæc quidem Lydos apud homines curantur.

Laudibus

Laudibus efferens Lydorum terram Dionysius, eo quòd pulchras mulieres habeat, inquit: Nec sanè uel Lydas reprehendet aliquis mulieres, quæ aureo cingulo cinctæ, choreas ducunt Dionysio. Deinde poeta oratione mouens auditorem, addit: Simul quoq; uirgines primi floris, more hinnulorum saliunt: quibus circumstrepentes uenti, gratiosas disturbant in pectoribus uestes. Porrò quòd olim diuites fuerint Lydi, hinc apparet, quòd apud illos primùm numismata aurea & argentea sunt cusa: quodq; multis delicijs dediti, multorum etiam ludorum inuentores fuerint. Ferũt præterea, illos olim robustissimos ac potentissimos, bonosq; equitesq; fuisse. Vnde etiam, præter Lydium currum dicuntur currere, qui in aurigandi arte succumbunt. Propter malitiam tamẽ malè audiunt Lydi. unde & prouerbium manauit: Lydi mali, secundi Aegyptij, & tertij Cares. At Lydæ mulieres feruntur omnes scortari, pluraq; donare quàm accipere. Sic etiam apud Armenios aiũt uirgines quasdam excellentes, deæ cuidam Tanaitidi nomine consecratas, scortari: deinde uiris nuptui tradi, nemine illis cohabitare, tanquã indignis aut infamibus, detrectãte.

Πρὸς δ' ἅλα κεκλιμένην Λύκιοι χθόνα ναιετάουσι,
ξάνθου ἐπὶ προχοῇσιν ἐϋρρείτου ποταμοῖο.
ἔνθα βαθυκρήμνοιο φαείνεται οὔρεα ταύρου,
παμφύλων καὶ μέχρι, κράγον δέ ἑ φημίζουσι.
κεῖθι δ' αὖ ἀθρήσειας ὑπειράλιον πτολίεθρον
ἄσπινδον, ποταμοῖο παραὶ ῥόον εὐρυμέδοντος,
ἔνθα συνεκτονίησι διωναίην ἱλάονται.

Cæterùm mari acclinatam Lycij terram colunt,
Xanthi ad fluenta, pulchriflui amnis:
Illic altijugi cernuntur culmina Tauri,

Pam-

Pãphylios etiã usq; Cragũ uerò, illũ uulgò nũcupãt.
Illic etiam conspexeris super maritimum oppidum
Aspendum, fluminis iuxta cursum Eurymedontis:
Vbi porcorum mactationibus Dionæam placant.

Lycij populi, secundum quosdam, à Lyco Pandionis filio, qui in Asiam migrauerat, dicti sunt. habitant uerò (inquit) Lycij iuxta mare, ubi est Xãthus fluuius, alius quàm Troianus, qui alio nomine Scamander uocatur: & ciuitas cognominis. de quibus plura scripsimus, cum de Pataris loqueremur. In Lycia etiam cernuntur altijugi culmina Tauri, usq; ad Pamphylios: cuius Tauri partes, quæ sunt iuxta mare, tauri capiti similes sunt. unde Taurum etiam aiunt esse uocatum. nonnulli tamen propter magnitudinẽ aiunt illum Tauri nomen accepisse. ταῦροι enim apud ueteres, omnia magna atq; robusta uocabantur. Taurũ uerò montem, etiam Cragum uocari ait, à Crago quodam eximio uiro, qui ibi mortuus colitur. in illo Crago, aiunt ueteres, deorum agrestium antra esse. Geographus uerò de Crago hæc prodidit: Cragus mons est, habens uertices 8, & ciuitatem cognominem: ubi aiunt illa de Chimæra contigisse: e regionẽ cuius est Anticragus. Aiunt præterea montem esse in Lycia, ignem ultro generantem: id quod ad hæc usque tempora etiam apparet. In Aspendo, Pamphylica ciuitate, ubi fluuius Eurymedon fluit, porcorũ mactationibus placatur Venus. Cæterùm Argiui condiderunt Aspendum, quæ olim populosa erat, & oliuetum habebat. scribit enim Geographus, Aspendus oliuas producens, & Sida Pamphylica, ciuitates habentes pingue solum. Arrianus uerò tradit, Aspendos ab Alexandro malè fuisse tractatos, eo quòd polliciti se exercitui 50 talẽta pro mercede daturos, & 50

equos,

equos, quos regi alebant, non dedissent. quibus deinde infestus fuit rex, & 100 pro 50 accepit.

Ἀλλαι δ' ἑξείης παμφυλίδες ἐισὶ πόληες,
κώρυκος, πέργη τε, καὶ ἠνεμόεσσα φάσηλις.
τῶν δὲ πρὸς ἀντολίην μεσάτην χθόνα ναιετάουσιν
ἴδριες ἐν πολέμοισι λυκάονες ἀγκυλότοξοι.

Aliæ autem deinceps Pamphylicæ sunt urbes,
Corycus, Pergáq́ue, & uentis exposita Phaselis.
At post has ad Orientem internum solum habitant
Gnaui in bellis Lycaones, inflexis arcubus fisi.

Pamphylia regio, uel à Pamphyla muliere, uel à Pamphylo quodam, (cuius Lycophron meminit,) nomen accepit. Herodotus uerò, Pamphylios ex ijs esse ait, qui cum Amphilocho & Chalcante Troia discesserunt. Pamphylicæ porrò ciuitates sunt, Corycus, & Phaselis, olim Pharsalus: ex qua oriundus erat Theodectes, forma eximius, qui Rhetoricam conscripsit, & multos libros alios, præterea 50 tragœdias. De illis autem sic scriptum reliquit Geographus: Corycus & Phaselis Pamphyliorum sunt ciuitates. Alibi uerò inquit: Corycus littus est in Lycia, deinde Phaselis palus, & ciuitas tres egregios portus habens. Supra illam iacet Solyma, & Telmissus, ciuitas Pisidica, adiacens angustijs Phaselici maris: quas aperiens Alexander, traduxit exercitum. ubi & Climax (inquit) mons, adiacens Pamphylio mari, ubi tranquillum nudatur præternauigantibus littus. Mari uerò exundante, à fluctibus occultatur. At inter Phaselidem & Attaliam est Thebe ciuitas, & Lyrnessus, cognomines Troianarum. Porrò Attaliam Geographus ait conditoris nomen retinere, qui etiam Corycum oppidulum extruxit. Paulo pòst uerò ait

idem

idem Geographus: Corycus promontorium est Lyciæ, post Anemurium promontorium, supra quod est Corycium antrum, in quo crocus optimus nascitur. Sciendũ uerò, prouerbium hoc, Illud uerò Corycæus audiuerat: non ab hac Coryco manasse, sed ab insula quadam, & portu, qui est prope Teum insulam, & Erythras: ubi piraticam exercebant Corycij, speculantes mercatores. Vnde prouerbium manauit, de ijs qui secreta explorant. Lycios uerò inquit esse iuxta mare, ad distinctionem Lycaonum, quos Lycaones uocat, quasi continentem inhabitantes, mediam terram tenere: & inflexos arcus habentes, gnauos in bellis nominat. Apud Lycaones autem illos statua est imaginis Gorgonæ, nomen retinens, quam ibi aiunt Perseũ columnæ affixisse. Porrò Lycaones dicuntur à Lycaone quodã Arcade, qui ibi oraculo admonitus ciuitatem condiderat: ob indicatum lupum Acamantis, qui ferebat in maxillis manum hominis, quod quidem illi indicauerat Apollo. Sciendum etiam, duos esse populos Lycios, ut Homero uidetur: hos quidem Troicos, Geographo teste, alios uerò iuxta Cariam. Sed ignoratur, utri aliorum sint coloni. Sic etiam Geographus scribit de Cilicibus. de his uerò alibi idem Geographus: Cilices (ait) qui Troiæ erant, in Syriam migrantes, sustulisse à Syris Ciliciam eam quæ nunc est. Herodotus uerò, Lycios qui sunt iuxta Cariã, ex Creta esse, & Termilas uocatos. à Lyco uerò Pandionis Atheniensis filio, Lycios fuisse appellatos tradit. Habebant autem ij corneas sagittas, & tela ex calamis, plumis carentia, & caprarum pelles in humeris, & in capitibus pileos alis coronatos.

Τοῖς δ᾽ ἔπι, πισιδέων λιπαρὸν πέδον, ἧχι πόληες,

τέρμισσός.

τέρμισσός, λύρβη τε, καὶ ἣν ἐπολίσσατο λαὸς
πρίν ποτ' ἀμυκλαίων, μεγαλώνυμος ἐν χθονὶ σέλγη.
κεῖθεν δ' εἰς αὐγὰς σκολιὸν περιτέμνεται οἶμον
πολλὸν ἔσω βεβαῦια περίδρομος ἀμφιτρίτη,
γείτων εὐξείνοιο πολυκλύστοιο θαλάσσης.
κεῖνός τοι κιλίκων περιούρεται ἔθνεα κόλπος
μακρὸς ἐπ' ἀντολίην, ἀσίης δὲ γυῖα καλοῦσι.

Hos uerò iuxta, Pisidarum pingue solũ: ubi urbes,
Termessus, Lyrbaq́; & quam condidit populus
Antiquitus Amyclæorum, celebris in terra Selga.
Inde autem in Orientem obliquũ circũsecat tramitẽ,
Multum intro gressa circumflua Amphitrite,
Vicina Euxini multisoni maris:
Illic sanè Cilicum uoluitur circum gentes sinus,
Longus ad Orientem: Asiæ uerò angustias uocant.

Pisidarum solum, quos Solymos quidam appellant, pingue uocat: quorum ciuitas est Selga, quam (inquit) condidit populus Amyclæorum, & celebrem esse dicit. aiunt enim 20000 hominum in ciuitate habitasse. Ferũt autem à Pisido quodam Pisidas uocari. Selgã præterea à Calchante primum extructam fuisse, deinde à Lacedæmonijs cultam. Præstantißimi uerò Pisidarum sunt Selgenses, cùm propter munitionem loci, tum etiam quod nunquam fuerint alijs subditi Sed ad Alexandrum legatos miserunt, fœdera pacis petentes, seq́; mandata facturos polliciti. Tradunt præterea, ciuitatem illam optimis legibus olim instructam fuisse, cum Lacedæmonij (ut diximus) illuc colonias traduxissent. Ciuitas Pisidarum, & Lyrba & Termessus, sitæ sunt supra Cibyram, maximam diœcesim: ubi Geographus ait ferrum facilè tornari. Post Pisidarum autem

ciuitates, in orientem est Ißici, id est Pamphylij maris obliquus trames, (ut alibi dictum est,) & multum introgressus circumfluxus, uicinus Euxini multisoni maris: nō quia uicinus sit ei, sed quòd ad Euxinum uergat. qua quidem ratione, quemadmodum Hyrcanium mare, sic etiam Pamphylium dicitur Euxino uicinum, quamuis satis longè distet. Porrò sciendum, longum ad orientem Ißicum sinum, uolutum circum terram Cilicum, & uicinum habentē Taurum montem, perficere angustias Asiæ, ut Dionysius uocat: quas dicitur aperuisse Alexander, ut exercitum trãducere posset: pulchrius quid moliri uolens, quàm Xerxes in Atho monte fecerat. Arrianus uerò, Alexandrum tunc fortunatum fuisse ait. Cùm enim aliàs non esset uia ad Phaselicum mare, Boreales uenti spirantes (cum enim Notus flaret, impoßibile erat Alexandro mare traijcere) non sine numine facilem uiam præbuerant. Aiunt præterea, in Persia multas esse angustias, quas partim ui penetrauit Alexander Macedo, uolens gazophylacia occupare: partim diuturna mora occupauit. De Asiæ uerò angustijs quædam diximus, in iam enarratis de Phaselide.

Καὶ τῷ μὲν πλεόνων ποταμῶν ἐπιμίσγεται ὕδωρ
τηλόθεν ἀρχομένων, Πυράμοιό τε καὶ Πινάροιο,
κύδνυ τε σκολιοῖο, μέσην διὰ ταρσὸν ἰόντος,
ταρσὸν ἐϋκτιμένην, ὅθι δή ποτε πήγασος ἵππος
ταρσὸν ἀφεὶς, χώρῳ λίπεν οὔνομα, τῆμος ἀφ' ἵππου
ἐς διὸς ἱέμενος πέσεν ἥρως βελλεροφόντης.
κεῖθι δὲ καὶ πεδίον τὸ ἀλήϊον, οὗ κατὰ νῶτα
ἀνθρώπων ἀπάνευθεν ἀλώμενος ἐνδιάεσκε.

Atq; huic quidē multorū fluminū cōmiscetur unda,
E longinquo orientium, Pyramiq;, & Pinari,

Cydniq;

Cydniq; flexuosi, mediam per Tarsum euntis,
Tarsum bene structam, ubi quondã Pegasus equus
Vngula amissa,loco reliquit nomen,quãdo ex equo
In cœlum abeunte corruit heros Bellerophon.
Illic etiamnum campus Aleius, cuius per plana
Procul ab hominibus oberrans uersabatur.

Panphylius,alio nomine Ißicus sinus, terram Cilicum (ut dictum est) ambit,in quem Pyramus amnis influit, & Pinarus,& Cianus,qui ex Tauro monte supra Tarsum iacente fluit, & per mediam Tarsum transit, de quo paulo pòst plura. Frigida uerò est Cydni aqua, confertq; obstructione laborantibus.In illum se proiecit Alexander,ut scribit Arrianus,quum æstu & siti infestaretur, quumq; contractus etiam esset, nec dormire posset:Quo tempore Alexandrum purgauit Philippus Acarnan medicus, cum alij medici id non posse fieri putarent. Pyramus uerò,flexuosusq; fluit,ut diximus,& in profundã decidens speluncam, strepitum edit ueluti tonitru. Magnam propterea copiam limi (autore Geographo) in mare trahit,unde & oraculum tale datum est :

Videbunt posteri quod Pyramus uortiginosus,
Ripam effundens, sacram in Cyprum ueniet.

Tarsus uerò in campo quidem est sita, ab Argiuis condita,oberrantibus in regione illa, ut Io Inachi filiam quærerent. Aiunt etiam,ciuitatem illam eloquentibus uiris atque oratoribus abundasse,qui facilimè quodcunq; propositum , promptè explicare poterant : multisq; alijs bonis fuisse refertam. Dionysius uerò,propter excellentiam repetitione usus,addit etiam qua de causa Cilicum ciuitas sic uocetur : quòd uidelicet à Pegasi talo nomen sortita sit,

qui illic ex alto deciderat, cum insidentem ipsi Bellerophontem deiecisset, melancholicum quidem propter senectutem, autore Aristotele, & oberrantem in Aleio campo. Quum enim ad Iouem peruenisset Bellerophon, insidens alato Pegaso, tunc Pegasus ira Iouis in terram cum equite delatus est: unde, cum illic talum pedis impreßisset, (illic enim procubuit) nomen loco imposuit. Alij uero aiūt, nomen ciuitatis illius monumentum esse, Bellerophontem claudicasse: eo quòd post diluuium, primùm qui illic sunt Taurici montes, exsiccati fuerunt. Ideoq; & ciuitatem illam antiquitus Tersum aiunt uocatam fuisse, ἀπὸ τοῦ τέρσου, id est à sicco: deinde uerò Tarsum. Eratosthenes autem scribit, nomen ciuitati esse inditum à Ioue, qui Tersius ibi uocatur. Nonnulli Tersum aiunt uocatam fuisse, eo quòd primi illius incolæ colligentes fructus uirides, exsiccabant, & ad hyemem reseruabant. Porrò ibi aiunt esse Aleium campum, cuius Homerus etiā meminit: in quo post lapsum, ut diximus, errabat Bellerophon, cum ex Pegaso decidisset, & mente captus esset: qua de causa & solitariam delegerat uitam, seorsim ab hominibus in campo illo errans: qui quidem campus ἀπὸ τῆς ἄλης, id est ab oberratione, ut Homero uidetur, nomē accepit. uel à ciuitate quadam Ala nomine, ut alijs placet: uel, quòd priuatus fuerit segetibus. Est autem campus ille (ut aiunt) inter Cydnum fluuium, & Sinarum. Sinarum uerò, cuius mentionem fecimus, aiunt ex medio campo oriri, tamq; uiolenter iuxta fontem fluere, ut emittenti sagittā in terræ fundum, aqua resistat, uixq; emissa sagitta immergatur. Cæterùm Argiuorum colonia est Tarsus, quam Sardanapalus condidit, in qua illum inhumatum esse aiunt.

πολλαὶ

Πολλαὶ δ' ἑξείης κιλίκων γεγάασι πόληες,
λυρνησσὸς, μαλλός τε, καὶ ἀγχιάλεια, σόλοι τε.
αἱ μὲν ἐν ἠπείρῳ, αἱ δ' αὐτῆς ἄγχι θαλάσσης.
τῆς δ' ἔπι, κομμαγηνὸν ἕδος, συρίης τε πόληες
θινὸς ἐπὶ στρεπτῆς περιμήκεες. ἀμφὶ γὰρ ὁλκὸς
ἐς δύσιν ἐστράφθαι πολιῆς ἁλὸς, ἄχρι κολώνης
οὔρεος ἀγχιάλοιο βαθυκρήμνου κασίοιο.
ῥηϊδίως δ' αὖ τοι λοιπὸν πόρον αὐδήσαιμι
γαιάων ἀσίης· ὁ δέ τοι λόγος ἐν φρεσὶν ἔστω,
μηδ' ἀνέμοις φορέοιτο πονηθέντων χάρις ἔργων.
εἰ γάρ μοι σάφα τήνδε καταφράσσαιο κέλευθον,
ἦ τάχα κεν ἄλλοισιν ἐπισταμένως ἀγορεύοις
καὶ ποταμοὺς, πολίων τε θέσιν, καὶ γαῖαν ἑκάστην.

Multæ item deinceps Cilicum ſunt urbes,
Lyrneſſus, Mallusq́ꝫ, atqꝫ Anchialia, Soliq́ꝫ, (mare,
Hæ quidem ſuper continente, illæ uerò ipſum prope
Hoc uerò iuxta Commagenum ſolũ, Syriǽqꝫ oppida,
Littore in reflexo, longè protracta: circũ nãqꝫ ductus
In occaſum uerſus eſt cani maris, uſqꝫ ad promonto-
Montis maritimi, altiiugi Caſij. (rium
Facilè autem tibi reliquum tractum cecinerim
Terrarũ Aſiæ: hæc uerò tibi narratio in mẽte hęreat:
Neqꝫ uentis feratur elaboratorum fructus operum.
Etenim ſi euidenter hoc perceperis compendium,
Profectò mox alijs gnauiter referes
Et fluuios, urbiumq́ꝫ ſitum, & regionem quamlibet.

Cilices populi, ut Arrianus ſcribit, à Cilice Agenoris filio dicuntur, qui ex Phœnicia ad inueſtigandam Europam profectus, cum longè oberraſſet, nullumq́; ueſtigium puellæ attigiſſet, ac magnam partem Ciliců terræ occupaſſet, à ſe regionem nominauit. Herodotus uerò ſcribit, Achæos

prius Cilices fuisse uocatos. Piraticam autem exercebant olim Cilices, qui irruptione in Samothracum templum facta, plusquam 1000 talēta sustulerūt. Geographus autem sic: Cilicia quidem hæc aspera est, inquit, cuius maritimæ angustiæ usq; ad Isauriam & Pisidiam perdurant: illiusq; incolæ, Trachiotæ uocantur. alia uerò campestris est, à Solis & Tarsis, usq; ad Isum. Multæ autem sunt urbes Cilicum, hæ quidē in continente, illæ uerò maritimæ: quarum una est Anchialia, à Iapeti filia condita, ubi & fluuius Anchialeus. Illius Anchialiæ filius fuit Cydnus, à quo & Cydnus Tarsi fluuius nomen habet, cuius fontes post Anchialam ciuitatem sunt. Quidam aiunt, Sardanapalum Anchialam illam condidisse, ac simul etiam Tarsum, idq; una die. Dionysius uerò Anchialiā illam uocat, ueluti Geographus Thessalonicam Thessaloniciam. Præter hanc uerò est & alia Thracia Anchiala, autore Geographo. Cilicum porrò ciuitas est Lyrnesus, alia quàm Troica: alio nomine Homala, in alto quidem sita, eo autem nomine à Mallo quodam dicta, qui illam condidit: uel ἀπὸ μαλλῶν, id est à corōnis, quas coruus olim rapuerat, ibiq; deposuerat, dicta est: idq; ex oraculo, à Mopso & Amphilocho, celeberrimis uatibus, qui Mallum uocarunt. Sciendum uerò, Mallos Indicam esse bellicosissimam gentem, apud quos Alexander magnus in summo discrimine uitæ fuit. Vrbs etiam Ciliciæ est Soli, nūc Pompeij urbs dicta. Dicuntur autem Soli, secundū nonnullos, à Solone quodam. Alij ciuitatem illam aiunt à Rhodijs & Achiuis esse extructam: cuius incolæ non Soli, sed Solenses uocantur, à quibus aiunt etiam Solœcismum dici: nempe quòd Attici, cum apud eos habitarent, genuinam linguā Atticam corruperint. Sunt etiam

Soli in Cypro, quorum incolæ Solij uocantur. Post Ciliciam porrò, & Commagenam, Cappadocia est, quin & Syria, reflexo in littore, id est Phœnicia, usq; ad Casiũ montem pertingens, quem quidem montem autor maritimum & altijugum uocat. circum quem Ißici sinus ductus, in Occasum uersus, ex Borealibus scilicet partibus, ad illas uenientibus. Cæterùm obseruabis, in Commagena Cappadocia sitam esse Melitenam, & Amanum montem, qui etiam Tauri pars est. Notandum præterea, eximiam esse Commagenam regionem. quippe Syriam nonnulli in quinque partes diuidentes, hasce eas numerant: Commagenam, Seleucidem, cauam Syriam, maritimam Phœniciam, & in mediterraneo Iudæam.

Σχῆμα μὲν οὖν πισύρεσσιν ἐπὶ πλευρῇσι τετύχθω,
πεπταμένον δολιχοῖσιν ἐπ' ἀντολίην πεδίοισιν.
οἶδα γὰρ ἐν πρώτοισιν ἐμεῦ εἰπόντος ἀκούσας,
πᾶσαν ἕως Ἰνδῶν Ἀσίην ὄρος ἄνδιχα τέμνειν.
κεῖνό τοι ἐν πλευρῇσι βορειότερον τελέοιτο,
Νεῖλος δ' ἑσπέριον πλευρὸν πέλοι, αὐτὰρ ἑῷον
Ἰνδικὸς ὠκεανός. νότιον δ' ἁλὸς οἶδματ' ἐρυθρῆς.
φράζεο δ' ὡς ὑπὸ πέζαν ἐπ' αὐγὰς ἵξομαι ἤδη,
ἀρξάμενος Συρίηθεν, ὅθεν λίπον· οὐδ' ἂν ἔμοιγε
μῦθον ἄτε ψεῦδ' ἐόντος ἀνὴρ ἐπιμωμήσαιτο.

ἀλλ' ἤτοι Συρίη μὲν ὑπεὶρ ἁλὸς ἐγγύθεν ἕρπει
ἐς νότον, ἀντολίην τε, πολύπτολιν αἶαν ἔχουσα,
τὴν Κοίλην ἐνέπουσιν ἐπώνυμον, οὕνεκ' ἄρ' αὐτὴν
μέσσην καὶ χθαμαλὴν ὀρέων δύο πρῶνες ἔχουσιν,
ἑσπερίου Κασίοιο, καὶ ἠῴου Λιβανοῖο.
καὶ τὴν μὲν πολλοί τε καὶ ὄλβιοι ἄνδρες ἔχουσιν,
οὐχ ἅμα ναιετάοντες ὁμώνυμοι, ἀλλὰ διαμφίς.

οἱ μὲν ἐπ' ἠπείρῳ, τοὶ πρὶν σύριοι καλέονται.
οἱ δ' ἁλὸς ἐγγὺς ἐόντες, ἐπωνυμίην φοίνικες.
τῶν δ' ἀνδρῶν γενεῆς, οἱ ἐρυθραῖοι γεγάασιν,
οἳ πρῶτοι νήεσιν ἐπειρήσαντο θαλάσσης,
πρῶτοι δ' ἐμπορίης ἁλιδινέος ἐμνήσαντο,
καὶ βαθὺν οὐρανίων ἄστρων πόρον ἐφράσαντο.
οἵ τ' ἰόπην, καὶ γάζαν, ἐλαΐδα τ' ἐνναίουσι,
καὶ τύρον ὠγυγίην, βηρυτοῦ τ' αἶαν ἐραννήν,
βύβλον τ' ἀγχίαλον, καὶ σιδόνα ἀνθεμόεσσαν,
ναιομένην χαρίεντος ἐφ' ὕδασι βοστρηνοῖο,
καὶ τρίπολιν λιπαρήν, ὀρθωσίδα τε, μάραθόν τε,
λαοδίκην θ', ἣ κεῖται ἐπ' ἠιόνεσσι θαλάσσης,
καὶ ποσιδήϊα ἔργα, καὶ ἱρὰ τέμπεα δάφνης
ἧχι πὸρ ἀντιόχοιο ἐπώνυμος ἀντιόχεια.

Figura igitur quatuor ad latera disposita sit,
Vergens spaciosis ad Orientem campis.
Nosti quidem in primis, me narrantem audiens,
Totam usq; ad Indos Asiam montē in duas scindere:
Hic tibi inter latera septentrionalius conficiat.
Nilus item Occidentale latus est: at Orientale,
Indicus Oceanus: austrinum uerò, maris freta rubri.
Obserua aũt, quõ sub orã in orientẽ perueturus sim
Orsus à Syria, unde liqui. Neq; mihi quidem, (iam,
Narratione uelut mētita, quispiam notam inusserit.
At uerò Syria quidē super mari ꝑpe serpit (habẽs,
Ad Austrũ, Orientẽq;, multis urbibus insignẽ terram
Quã cauã phibent cognominẽ quandoquidẽ ipsam
Mediã ac depressam montiũ duo cacumina cõtinẽt,
Occidentalis Casij, & Orientalis Libani.
Ad hanc quidem multiq; & diuites homines tenent,
Non unà habitantes cognomines, sed diuisim:

Hi

Hi quidem ſuper interraneo, qui ſanè Syrij uocãtur,
Illi uerò mari uicinè exiſtẽtes cognomẽto Phœnices,
Eorum hominum originis, qui Erythræi nati ſunt,
Qui primi nauibus periculum fecerunt maris:
Primi item negotiationem mariuagam excogitarũt,
Atq; inſcrutabilem cœleſtiũ ſiderũ curſum deprehen
Qui Iopen, & Gazam, Elaidaq́; incolunt, (derunt,
Et Tyrum ueruſtam, Berytiq́; terram amœnam,
Byblumq́; maritimam, & Sidonem floridam,
Frequentatam grati ad fluenta Boſtreni,
Et Tripolim pinguem, Orthoſidaq́;, Marathumq́;,
Laodiceniq́;, quæ adiacet littoribus maris,
Et Neptunias ſtructuras, & diuinos lucos Daphnes,
Vbi quidem Antiochi cognominis Antiochia.

Iuxta Peluſiacum, Nili oſtium, regio quædam Daphne ab Herodoto uocatur. Is uerò qui Ethnica conſcripſit, præſtantiſsimum eſſe ſuburbium ait Eoæ Antiochiæ, nomine Daphnem: aliam uerò eſſe Daphnem Lyciæ regionem, & Daphnem portũ in oſtio Ponti, ad dextram aduerſo amne nauiganti: ſuburbium uerò etiam ibidem, ad ſiniſtram redeunti.

Αὐτὰρ ἐνὶ μέσσησιν, ἀπαμείης πτολίεθρον.
τῆς δὲ πρὸς ἀντολίην καταούρεται ὑγρὸς ὀρόντης
ἄσπετος, ἀντιόχοιο μέσην διὰ γαῖαν ὁρίζων.
πᾶσα δέ τοι λιπαρή τε καὶ εὔβοτος ἔπλετο χώρη,
μῆλά τε φορβέμεναι, καὶ δενδρεσι καρπὸν ἀέξειν.

Cæterùm in mediterraneis Apamiæ oppidum.
Ab hac autẽ ad Orientẽ delabitur liquidus Orõtes,
Vaſtus, Antiochi mediam regionem perſecans.
Porrò tota pinguisq́; & nutricia eſt regio,
Oues paſcendo, & arboribus fœtum augendo.

Inter mediterraneos urbes Phœniciæ, Apamia quoq;

oppidum est, olim Pharnassa uocatum: ex quo (quum antea uicus esset) ciuitas facta est, in mediterraneo sita, ad Austrum Antiochensibus: quæ quidem Chersonesus olim, propter ambitum aquarum, uocata est. Pella etiam uocata fuit à Macedonibus, qui illic erant: propter Pellam, quæ in Macedonia est, quæ Philippi quidem fuit patria: in illa Seleucus educauit 500 elephantes, & maiorē exercitus partem. Tradūt etiam nonnulli, apud Medos esse Laodiceam, Apamiam, & alias Macedonicas urbes. At ueluti Apamia, quam excellens Nicomedes condidit, nomen accepit à muliere quadam Apama: sic & hæc Apamia, cuius Dionysius meminit. Veteres enim ita tradunt: Antiochia, quæ est post Daphnen, & Apamia, quæ in Syria est ad Austrū, in mediterraneo Antiochiæ sita: præterea Laodicea & Seleucia, extructæ fuerunt à Seleuco Nicatore: quæ quidem olim sorores propter unionem uocabantur. Quarum maxima (inquit) à Seleuci patre Antiocho nomen acceperat: munitißima uerò, illius nomen retinuit. Et Apamia quidem uxoris nomen sortita est, Laodicea uerò matris. Verùm de Antiochia alij hæc tradunt, Antiocho Seleuci patri tres in somnis apparuerunt mulieres, quarum unaquæq; ciuitatem extruere uolebat. At cum intellexisset illas esse, uxorem, matrem, & sororem: condidit ipse à sorore Laodice, dictam Laodiceam: ab uxore autem Nyssa, Nyssam: & à matre Antiochide, Antiochiam. De Antiochia etiam hæc traduntur: Antiochia incœpit uocari Theopolis, à Iustiniano, consobrino Iustini Thracis. Ea uerò iuxta Siltium montem est sita: ubi etiam locus dictus Iupolis, ab Io ibi defuncta, quæ quidem deinde Isis uocata est: quemadmodum filius illius Epaphus, Apis. Aiunt præterea

rea

rea illam, cum & tetrapolis esset, & muro publico, priuatoq; cincta in quoq; ædificio, primum inhabitasse Seleucum Nicatorem, ad quem tunc Asiæ peruenit imperium. Secundò autem incolæ illam muris cinxerunt: tertiò uerò Seleucus Callinicus, quartò Antiochus cognomēto Epiphanes siue illustris. Sunt porrò Antiochiæ circiter quatuordecim, ut historici tradunt: inter quas & Antiochia est metropolis cauæ Syriæ, non multo minor uel imbecillior Seleucia quæ super Tigrim est, & Alexandria iuxta Aegyptum. Ad orientem Apamiæ delabitur liquidus Orontes, uastusq;, qui ex caua Syria orsus, subq; terram delatus, deinde rursus egressus, & per mediā Apamiensium terram delapsus ad Antiochiam, mediā persecat Antiochensium terram: non quòd per mediam fluat ciuitatem, quemadmodum Cydnus per Tarsum: sed quòd partes illas præterfluat. Geographus uerò sic scribit: Orontes in Syria delapsus in uoraginē quæ est inter Apamiam & Antiochiam, quam uoraginem Charybdim uocant, rursus oritur illinc ad 40 stadia, & in Seleucium delabitur mare: Typhon prius uocatus, propter fabulam de Typhone, ut in Iliade scripsimus. At deinde ab Oronte, qui illum pōte strauerat, Orontes uocatus est. Alij uolunt, Tiberium Cæsarem, Orontem illum uocasse draconis nomine, quod ortiuum latinè significat. Tota Antiochensis regio pinguis est, & nutricia, bonasq; oues pascendo, & arboribus fructum augendo. Erat præterea olim Antiochia Syriæ metropolis, in qua & regia fuit. Cæterùm scias, Seleuciam esse optimam Syriæ partem, propter quatuor in illa excellentes ciuitates uocatam Tetrapolim: quæ quidem hæ erant, Apamia, & Laodicea, de quibus superius diximus: Antiochia,

& Seleucia, quæ in Pierio monte est: cui adhæret Amanus mons, quam Seleuciam scribunt historici esse propugnaculum munitißimum.

Τῆς δ' αὖ ἴδοις προτέρω νοτιώτερον οἶμον ὁδεύων,
ἀρραβικοῦ κόλπου μύχατον πόρον, ὅς τε μεσηγὺ
εἰλεῖται συρίης τε καὶ ἀρραβίης ἐρατεινῆς,
τυτθὸν ἐπ' ἀντολίην τετραμμένος, ἄχρι σελανῶν.

Ab hac item cõspicatus fueris, ultra australiorẽ uiã
Arabici sinus extremũ meatum, qui inter (pergens,
Voluitur Syriamq́, & Arabiam amœnam,
Parum ad Orientem conuersus usq; ad Selanos.

Arabia Australior est Syria, per quas medias uoluitur sinus Arabicus, parum ad Orientem conuersus, usq; ad Selanos. Ait porrò Syriam ad Austrum serpere, qua de causa nonnulli Arabes Syros uocant, propter uicinitatem. Arabiæ enim Australis Syriæ terminus adhæret.

Κεῖθεν δ' ὀλβίστων ἀράβων παρακέκλιται αἶα,
πολλὸν ἀπερχομένη, διοσσῇ ζωσθεῖσα θαλάσσῃ,
περσίδι τ', ἀρραβίῃ τ'· ἄνεμον δέ τοι ἔλλαχ' ἑκάστη·
ἀρραβίη, ζέφυρον· περσὶς δ' εὔροιο κελεύθους.
πέζα δέ οἱ νοτίη τετραμμένη ἀντολίηνδε,
κλύζετ' ἐρυθραίοις ὑπὸ κύμασιν ὠκεανοῖο.
καὶ τῆς τοι θέσιας μυθήσομαι. ἔξοχα γάρ μιν
πασάων πολύολβα καὶ ἀγλαὰ φῦλα νέμονται.
ἄλλο δέ τοι καὶ θαῦμα μέγ' ἔξοχον ἔλλαχ' ἐκείνη,
αἰεὶ κηώεσσα θύοις ὑπὸ λαρὸν ὄδωδεν
ἢ θύου, ἢ σμύρνης, ἢ εὐόδμου καλάμοιο,
ἢ καὶ θεσπεσίοιο πεπαινομένου λιβάνοιο,
ἢ κασίης. ἐτεὸν γὰρ χυὰ χθόνα λύσατο κείνην
ζεὺς αὐτὴν διόνυσον ἐϋρράφιος παρὰ μηροῦ,

τῷ μὲ

τῷ καὶ γειναμένῳ κηώδεα φύετο πάντα.
μῆλα δὲ καὶ τῆμος λασίοις ἐβαρύνετο μαλλοῖς
ἐν νομῷ, αὐτομάτοις δὲ κατέρρεον ὕδασι λίμναι.
ὄρνιθες δ' ἑτέρωθεν ἀοικήτων ἀπὸ νήσων
ἦλθον, φύλλα φέροντες ἀκηρασίων κιναμώμων.
αὐτὰρ ὁ μὲν νεβρίδα κατωμαδίην ἐτάνυσε,
κισσῷ δ' ἱμερόεντι καλὰς ἔστεψεν ἐθείρας,
ἀγκοχάλιξ δ' οἴνῳ πλεκτοὺς ἀνεσείσατο θύρσους
μειδιόων, καὶ πολλὸν ἐπ' ἀνδράσιν ὄλβον ἔχευε,
τοὔνεκεν εἰσέτι νῦν λιβάνῳ κομέουσιν ἄρουραι.
οὔρεα δὲ χρυσῷ, ποταμοὶ δ' ἑτέρωθι θυηλαῖς.
αὐτοὶ δ' ἐναέται μάλα πίονα δῆμον ἔχουσι,
χρυσείοις πέπλοισιν ἀγαλλόμενοι μαλακοῖσι.

Inde uerò fœlicissimorũ Arabũ circumiacet terra,
Multum ascendens, duplici circundata mari,
Persicoq́; Arabicoq́; uentũ aũt sibi uẽdicauit utrũq;
Arabicum, Zephyrum: Persicum uerò, Euri uias.
Ora autem illi austrina conuersa ad Orientem
Alluitur rubris fluctibus Oceani.
Atq; huius tibi situs fabor: supra enim ipsam
Omnes ualde opulenti & clari populi colunt.
Quinetiã aliud mirũ ingẽs præ cęteris sortita est illa,
Semper odora thuriferis arboribus, suauiter subolet
Vel Thyo, uel myrrha, uel fragrante canna,
Vel etiam diuino nigricante thure,
Vel Casia: reuera enim in terra resoluit illa
Iupiter ipsum Dionysium bene suto à femore:
Cui & genito odora facta sunt omnia.
Quinetiam oues tũc densis onerabantur uelleribus
In pabulo: largis uerò effluebant liquoribus stagna:
Volucres item aliunde desertis ab insulis
Venerũt, folia ferẽtes immarcessibiliũ cinamomorũ.

Atq;

Atq; hic qdē hinnulorū pelles suphumerales expan•
Hedera uerò iucunda pulchras ornauit comas, (dit:
Calix autem uino tortos disquassauit ramos,
Blādē ridēs, & multā inter homines fœlicitatē fudit.
Quare ad hunc usq; diē thure referta sunt arua, (tis.
Mōtes uerò auro, flumina itē alibi sacris odoramen-
Ipsi autem incolæ ualde opulentum populū habent,
Aureis uestibus deliciantes mollibus.

In Arabia, quam amœnā uocat, sunt fœlicißimi Arabes: quæ quidem regio Arabia fœlix uocatur. Illorū autem terra duplici circundata est mari, Persico atq; Arabico: inter quæ duo, media est Arabia. Ventum autem uendicauit sibi utrumq; : Arabicum quidem, Zephyrum: Persicum uerò, Eurum. Porrò multis encomijs fœlicē celebrat Arabiam. nam in illa degebat: Arabesq; delicatos esse ait, ut paulo antè fœlicißimos; Arabiamq; maximam uocat, clarosq; & ualde opulentos populos illam colere ait. Quinetiam mirum (inquit) ingens sortita est: quale nam? Semper enim suauiter subolet, uel thyo, uel smyrna, uel bene odorata canna, uel etiam diuino nigricante thure, uel casia, uel alijs thuriferis arboribus. Libani porrò arboris fructus, thus seu libanotum uocatur à ueteribus: cuius tantam aiunt copiam in Arabia esse, ut Arabes ultro mille thuris talenta regi attulerint. Cæterùm Herodotus lib.3. in sola Arabia nasci ait libanotum, id est, thus, myrrham, casiam, cinnamomum, & ledanum, quod quidem Arabes Ladanum uocant. Ideoq; ueteres historici, Alexandrum tradunt, post reditum ex India, Arabiam regiam suam uoluisse constituere. Aiunt præterea, esse Scenetas Arabes, in ulteriori ripa Euphratis, usque ad cauam Syriam. Dionysius uerò

Arabiam

Arabiam laudans, ait: Reuera enim in terrá dissoluit illa Iupiter, ipsum Dionysium, bene suto à femore: unde (ut quidam uolunt) Iraphiotes uocatus est. Verùm Arrianus id iuxta Sangariū factum fuisse ait, inquiens: Dionysium, cum iam instaret tempus partus, in ripis Sangarij fregisse Iouis uincula. Dionysius uerò deinde addit, qualis fuerit status, cum generaretur, inquiens: Cui genito odora facta sunt omnia: quin etiam oues tunc densis onerabantur uellcribus in pabulo, larga uerò effluebant liquoribus stagna: uolucres itē aliunde desertis ab insulis, (fortasse quæ sunt in rubro mari) uenerunt, folia ferentes immarcesibilium cinnamomorum. At ille multā inter homines fœlicitatem fudit. Nam ad hunc usq; diē thure referta sunt arua, montes uerò auro, flumina item sacris odoramētis. Ipsi autem incolæ ualde opulentum populum habent, aureis uestibus deliciantes mollibus. Ait præterea, Dionysium hinnulorum pelles superhumerales expandisse, hederáq; iucunda pulchras ornasse comas, calicem præterea uino tortos disquassasse ramos blandè ridentem. Sciendum præterea, autorem nostrum, cum ait, desertis ab insulis uolucres ferre cinnamomum, innuere, terram quæ cinnamomū profert, esse incognitam: id quod etiam Herodotus tradit, qui de cinnamomi collectione sic scribit lib. 3. Arabes quomodo, aut qua in terra gignatur cinnamomum, nequeunt dicere: sed probabili ratione utuntur, quòd quidam uolunt illud gigni in his regionibus, ubi Dionysius educatus est: & ipsas cinnamomi festucas afferri à grandibus quibusdam auibus, ad nidos è luto constructos, in præruptis montium, & homini inaccesis. contra quas, Arabes tale quiddam excogitasse: boum asinorumq; mortuorum, & aliorum iumen-

torum

torum membra minutatim concisa, in ea loca portant: & ubi iuxta nidos posuêre, procul abscedunt. Ad hæc carniũ frusta delapsæ uolucres, ad nidos suos carnem comportãt: cui sustinendæ impares nidi, fractiq; in terram labuntur, tumq; Arabes, ad eos colligendos accedunt. Apud Aristotelem uerò existimo aues illas, cinamomi festucas ferẽtes, etiam cinamoma uocari, eodem cum festucis nomine, ex quibus nidos in locis inaccessis struunt: quos incolæ deijciunt, plumbum telis aptantes, & iaculantes, sicq; cinamomum colligentes. Porrò Dionysius, pelles hinnulorũ super humeros expandit, propter ebriorum uarios mores, ut diximus: cuius rei signa sunt maculæ, uel propter uarios colores uuarum, uel propter infirmitatem ex ebrietate. hinnulus enim infirmum est animal, & ad fugam paratissimum. Hederæ autem coronæ, uini cupiditatem innuunt. Rami uerò, ebriorum pugnandi desiderium. At uerò cinnamomi festucam (quam Phryganum Arabes uocant, ut Porphyrius scribit) similem esse aiunt uiti: quam odorans, præ suauitate flet. Illam uerò amant capræ. Vnde & prouerbium, de ijs qui aliquid nimis amant, Capra cinnamomum. Cæterum ab Arabum gente, quæ delectare solet musica, prouerbium quoq; manauit, Arabicus tubicen: nempe qui (ut fertur) pro drachma tubam pulsabat, & pro quatuor tacebat. Quod prouerbium etiam garrulis hominibus & loquacibus aptari potest, uel tuba etiam canendi imperitis.

Ἀλλ' ἤτοι πρῶτοι μὲν ὑπὲρ κλιτὺν λιβάνοιο
ἀφνειοὶ ναίουσιν ἐπωνυμίην ναβαταῖοι.
ἄγχι δὲ χαβλάσιοί τε καὶ ἀγρέες. οἷς ἔπι γαῖα
χατραμὶς εἰναίει, κατεναντία περσίδος αἴης.

αὐτὰρ ἐρυθραίης πλευρὸν ναίουσι θαλάσσης
μιναῖοί τε, σάβαι τε, καὶ ἀγχίγυοι κλεταβηνοί.
τόσα μὲν ἀῤῥαβίων περιώσια φῦλα νέμονται.
ἄλλα δέ τοι καὶ πλεῖστα· περιπρὸ γάρ ἐστι μεγίστη.
τῆς δὲ πρὸς ἀντιπεραίαν ὑπαὶ ῥιπὴν ζεφύροιο,
λυπρὸν ὀρεσκώων παραφαίνεται οὖδας ἐρεμβῶν,
οἳ βίον ἐν πέτρῃσι κατωρυχέεσσιν ἔθεντο
γυμνοί, καὶ κτεάνων ἐπιδευέες. ἀμφὶ δ᾽ ἄρα σφὶν
εἴδεϊ θαλπομένοισι μελαίνεται αὐαλέος χρώς.
αὔτως δ᾽ οἷά τε θῆρες ἀλώμενοι, ἄλγε᾽ ἔχουσιν.
οὐχ ὡς ἀβροβίων ἀράβων γένος. οὐ γὰρ ἐν ὄλβῳ
ἴσην μοῖραν ἅπασιν ἐπ᾽ ἀνδράσι θήκατο δαίμων.

At uerò primi quidem ſuper decliuitatem Libani,
Diuites habitant cognomento Nabatæi.
Prope itẽ Chablaſijq́;, & Agrenſes: quos iuxta tellus
Chatramitica incolitur, e regione Perſicæ terræ.
At rubri latus habitant maris,
Minnæiq́;, Sabæq́;, & uicini Cletabeni.
Tot quidẽ Arabiã præcipuæ gentes tenent, (xima.
Aliæ uerò inſuper & plurimę: circũquaq; enim eſt ma
Ab hac autẽ ad tranſmarinã terrã ſub plagã Zephyri,
Sterile monticularum cõparet ſolum Eremborum,
Qui uitam in ſaxis ſuffoſsis agunt
Nudi, & poſſeſsionibus carentes: quinetiam ipſis
Forma aduſtis, circumfuſcatur aridũ corpus: (bent.
Paſsim uerò more ferarũ oberrantes, afflictiones ha
Nõ ſicut delicatorũ Arabũ genus. nõ. n. in fœlicitate
Aequã ſortẽ uniuerſos per homines diſpoſuit Deus.

Primi Arabum ſuper decliuitatem Libani, id eſt ad Auſtrinas partes Libani, diuites habitant Nabatæi, à quodam Nabate dicti. Porrò Nabates (ut ferunt) Arabicè illum ſigni-

significat, qui ex adulterio est progenitus. Post Nabatæos sunt Chaulasij, & Agrenses, quos is qui Ethnica conscripsit, Agræos uocat. Post hos est Chatramica terra, secundum alios Chatramitica, e regione Persicæ terræ. At rubri maris latus habitant Sabæ, ubi etiam Minnæi sunt, gens maritima. Sabas uerò alij Sabæos uocant, Nabatæos & Sabæos Arabiam fœlicem colere tradentes: fœlicissimamq́; esse Sabæorum terram, gentis maximæ, apud quos gignitur myrrha, thus, & balsamum. Quatuor præterea maximarum gentium Arabiam inhabitantiū, præcipuam esse Minnæorum, iuxta rubrum mare, quorum ciuitas maxima est Carna: deinde Sabæorum. Cæterùm Nabatæam regionem populosam esse aiunt, & pabulis abundantem. Metropolis uerò Nabatæorum est Petra. Demum dicuntur Nabatæ esse temperantes, & acquirēdis bonis intenti: ita ut lex lata fuerit, eum qui bona sua diminueret publicè esse puniendum: qui uerò augeret, in honore habendum. Ethnicorum uerò conscriptor, gentem illam Dacharenos uocatam fuisse ait, id est masculinos. Ad transmarinam porrò plagam Arabiæ, sub plaga Zephyri, sterile solum est Erembōrum: id est, illorum quos initio libri Troglodytas uocauimus: qui non (inquit) ita uiuunt, ut e regione siti delicati Arabes: sed uitam in saxis suffossis agunt, nudi, possessionibus carentes, & arido corpore, fusci, eo quòd calore solis adurantur, more ferarum oberrantes, afflictionesq́; habentes. Deinde addit: Non enim in fœlicitate, æquam sortē uniuersos per homines disposuit Deus. quod idem est, ac si diceret, Non omnibus omnia dedit Deus.

Αὐτὰρ ὑπὲρ λιβάνοιο πρὸς αὐγὰς ἠελίοιο,
τῆς ἑτέρης ὄρεος δολιχὴ μηκύνεται αἶα,

ἐλπομένη

εἰλκομένη καὶ μέχρις ἀλιπλύστοιο σινώπης.
τῆς δ' ἤτοι μέσσης μὲν ἐπ' ἠπείροιο βαθείης
καππαδόκαι ναίουσι δαήμονες ἱπποσυνάων.
ἀσσύριοι δ' ἁλὸς ἄγχι, παρὰ στόμα θερμώδοντος.

At ſuper Libanum, ad Orientem ſolis,
Alterius Syriæ ingens elongatur terra,
Protracta etiam uſq; ad mariſonam Sinopem.
Atq; huius medię quidē ſuper cōtinente uaſta (rum:
Cappadoces habitāt, periti diſciplinæ alēdorū equo
Aſsyrij uerò mari uicinè, prope oſtiū Thermodōtis.

Ad Orientem Solis, ſuper Libanum, uerſus Meſopotamiam, alia Syria elongatur, protracta uſque ad Sinopem: quam Mariſonam uocat, eo quòd ſit Cherſoneſus. In qua quidem alia iſta Syria, Cappadoces continentem habitāt, qui (ut paulo antè diximus) Leucoſyri uocātur, ad diſtinctionem aliorum, uidelicet nigrorum Syrorum. Dionyſius uerò Cappadoces peritos diſciplinæ alendorum equorum uocat: qui & illos, qui ſunt prope mare Euxinū, non Syros, ſed Aſsyrios uocat, prope oſtium Thermodontis. Hinc optimè apparet, Dionyſium exiſtimare duas eſſe Syrias: iiſq; cognominem adhuc tertiam, etiam uocat Aſsyriam, quam (ut ex prædictis colligi poteſt) poſt Chalybes eſſe refert, eamq; circa mare Euxinum, prope oſtiū Thermodontis collocat. Nam caua (ipſius ſententia) una eſt Syria, excedens uerſus Auſtrum, uſq; in Arabiam, cuius pars eſt maritima Phœnicia: idq; ſententia Dionyſij noſtri, qui ait, Syrorum hos quidem in interraneo, illos uerò prope mare, cognomento Phœnices. Aliam uerò ſecundam Syriam, quæ eſt ſupra Libanum, uſq; ad Sinopem, in qua media eſt Cappadocia. Tertios uerò refert iuxta Eu-

xinum habitare Aßyrios. ait enim: Aßyrij uerò mari uicinè, prope ostium Thermodontis: nisi quis illos uelit Syros uocare, indifferenter sumens nomen Aßyriorum & Syrorum. Quod autem de Aßyrijs alij alia tradant, diximus. Quodq; a nonnullis Syria in multas partes diuisa fuerit, etiam diximus, cum de Commagena regione loqueremur. Alij uerò illam in tres partes diuiserunt: nempe in Cauos Syros, Syros, & Phœnices. Verum in Cappadocia illos aiunt solos esse, qui Pyræthi uocantur, eo quod ignem accendant, & ex illo futura prædicant. Quod autem à Cappadoce quodam illi Cappadoces uocentur, diximus. Geographus uerò, Persas Cappadociam in duas Satrapias diuisisse scribit: Macedones deinde in duo regna, quorũ alterum propriè Cappadociam uocauerũt, & magnam Cappadociam, & Cappadociam iuxta Taurum: alterum uerò, Cappadociam iuxta Pontum.

Τῆς δὲ πρὸς ἀντολίην ὀρέων ἀπὸ παιπαλοέντων
φαίνετ' ἀπειρεσίου ποταμοῦ ῥόος εὐφρήταο,
ὃς δή τοι πρῶτον μὲν ἀπ' οὔρεος ἀρμενίοιο
μακρὸς ἐπὶ νότον εἶσι, πάλιν δ' ἀγκῶνας ἑλίξας
ἀντολίην ἠελίοιο μέσην βαβυλῶνα περήσας,
περσίδος εἰς ἁλὸς οἶδμα βαθὺν ἀπερεύγεται ἄχνην,
ὕδατι ἧς προχοῇσι τερηδόνος ἐγγὺς ὁδεύων.
τὸν δὲ μετ' εἰς αὐγὰς ποταμῶν ὤκιστος ἁπάντων
τίγρις ἐϋρρείτης φέρεται, ῥόον ἶσον ἐλαύνων,
τόσσον ἀπόπροθεν ἰών, ὅσσον ἕβδομον ἦμαρ ὁδεύσας
ἴφθιμος καὶ κραιπνὸς ἀνὴρ ἀνύσειεν ὁδίτης.

Ab hac autem ad Orientem montibus ab excelsis,
Cernitur immensi fluuij decursus Euphratæ:
Qui sanè primùm quidem è monte Armenio

Longus

Lōgus ad Auſtrū cedit: mox uerò anfractus reflectēs
Contra ſolem, mediam Babylonem prӕterlapſus,
Perſici in maris fretum rapidam euomit ſpumam:
Extremis profluuijs Teredonis uicinè uadū ſecans,
Hūc itē poſt in Orientē fluuiorū uelociſsimus oīum
Tigris pulchrè decurrēs fertur, undā ӕqualē uectās,
Tantū diſtāter meās, quantū ad ſeptimū diē iter men
Fortis & celer aliquis abſoluere poteſt uiator. (ſus,

A' Cappadocia ad Orientem, Euphrates immenſus fluuius ab Armenio monte decurrit, longus ad Auſtrū: mox uerò anfractus reflectens ad Orientem, mediā Babylonem prӕterlapſus, in Perſicum fretū influit, prope Teredonē, Perſicam ciuitatem, fluens per magnam Armeniam, uſque in paruam. Poſt Euphratem uerò ad Orientem Tigris, undam ӕqualem uectans, ſecundum quoſdam: qui paruo interuallo cōiungitur Euphrati, & ſimul in mare decurrit: ſpacium uerò inter illos duos, uocāt Meſopotamiam. Tantum autem ab inuicem diſtant illi duo fluuij, quantum, inquit, ad ſeptimum diem fortis & celer abſoluere poteſt uiator. Aiunt autem ueteres, Meſopotamiam ſimilē quodammodo eſſe naui. Illorum uerò duorum amnium fontes aiūt ab inuicem diſtare 1500 ſtadijs. Velociſsimus porrò eſt (inquit) omnium fluuiorum Tigris, nec ullum inter amnes reliquos ualociorem uideres. Qua de cauſa (ut aiunt) Tigris uocatur, id eſt uelocior ſagitta. Medi enim, ſagittam tigrim uocant. Sic etiam apud Theocritū fluuius quidam Siculus Acis uocatur, eo quòd (ut aiūt) uelocitate ſimilis ſit ſpiculo. At (ut nonnulli uolunt) fluuius nomen à Tigride animali accepit. aiunt enim illum, cum olim Sylax uocaretur, hac de cauſa Tigrim fuiſſe uocatum.

r 2 Cum

Cum mente captus esset Dionysius, Iunonis ira, omniaq; loca circumiret, ad illum etiam amnem accessit: quē quum traijcere uellet, nesciebat quid ageret. cuius misertus Iupiter, tigridem bestiam misit: quæ Dionysio dux uiæ facta, nomen amni imposuit. Cæterùm Tigris animal est non solum elephante robustius, sed quod uelocitate nulli facilè cedit. Est præterea & alius Tigris, Paphlagonicus amnis, de quo scribit Xenophon, cum ait: Primum quidem Thermodontem latitudine trium iugerum, secundum uerò Tigrim trium iugerum, tertium Alym. Herodotus uerò de Tigri hæc tradit: Primus Tigris, secundus dehinc ac tertius eiusdem nominis: etsi nō idem fluuius, nec ex eodē fluens loco.

Ἐστι δέ τις κατὰ μέσσα περίτροχος ὕδασι λίμνη
οὔνομα θωνῖτις, ἧς ἕλκεται ἐς μυχὰ τίγρις,
δυόμενον πολλὸν ἔνερθε. πάλιν δ' ἐξ αὐτῆς ἀναχθὼν
ὀξύτερον προΐησι κάτω ῥόον. οὐκ ἂν ἐκείνου
ἐν πᾶσι ποταμοῖσι θοώτερον ἄλλον ἴδοιο,

Est autē quædā in medio circumflua undis palus,
Nomine Thonitis, cuius uoluitur in ima Tigris,
Occidens multū infernè: iterū uerò subitò emergēs,
Ocyus propellit deorsum fluxum: uix illo
Inter omnes fluuios ueIociorem alium conspexeris.

Thonitis, palus est nitrosa, in medio Tigris: in quam ipse cum magno delatus strepitu, perq; recessum paludis (ut ueteres uolunt) in uoraginem delapsus, ac longe sub terra fluens, rursusq; egressus, non commixtis fluentis, propter uelocitatem, monumentum Semiramidis præterfluit: & ad dextram habens Mesopotamiam, in Persicū influit sinum. Geographus uerò ait, illā Thonitim, etiam Arsenam fuisse uocatā, multosq; habere pisces. purgare præterea uestes, & po-

& polire: cuius aqua nõ bibitur. Ait præterea, Tigrim illic tã uelociter decurrere, ut in palude salsa & piscibus carente partem quandã dulcem reddat, & piscibus plenam. Secundum locum tenent post Indicos amnes, Euphrates & Tigris: maior uerò Tigri, à Niphata monte fluēte, est Euphrates, & plures præterfluit regiones. delatus uerò Seleuciam, regum hybernas, (in Ecbatanis enim solebant æstate habitare) coniungit se Trigidi, & Mesopotamiã efficit. Post dictum uerò Niphatã montem, est Acus mons: ex quo fluunt Euphrates, & prædictus Araxes. Idem quoque Geographus ait: Tigrim per mediam fluere Babylonem, de qua paulo pòst plura. Herodotus uerò de Euphrate hæc tradit. Babylonem Euphrates interfluit, qui magnus, profundus, & celer, ex Armenijs montibus in mare rubrum decurrit. Nauibus præterea potest traijci, terminusq; est Ciliciæ & Armeniæ. Dictam uerò Babylonem magnam olim, deinde desertam fuisse aiunt. Tradunt præterea, Ninum urbem maiorem Babylone, iuxta Tigrim sitam, dirutam esse, dissoluto Persarum imperio: cuius magnitudinis signũ hinc apparere potest, quòd historici scribunt, Ninum Aßyriorum regem illam condidisse, & 14. myriades hominum spacio 5 annorum illam extruxisse. Cæterùm docti erant Babylonij, quippe à quibus Græci polũ didicerũt cognoscere, & gnomonẽ, & 12 diei partes.

Ὅσση δ' Εὐφρήτου καὶ Τίγριος ἔνδοθι γαῖα,
τὴν δὲ περικτίονες μέσσην ποταμῶν ἐνέπουσιν.
οὐ μέντοι κείνης γε νομοὺς ὠνόσσατο βούτης,
οὐδ' ὅστις σύριγγι κορώνυχα πάντα γεραίρων,
μήλοις ἀγραύλοισιν ἐφέσπεται· οὐδὲ μὲν ὕλην
παντοίην φυτοεργὸς ἀνὴρ ἀθερίσσατο καρπῶν.

τοίη ἐπὶ κείνης ἄροσις πέλει, ἐν μὲν ἀέξειν
ποίην, ἐν δὲ νομοὺς εὐανθέας, ἐν δὲ καὶ ἀνδρῶν
φύτλην καλλίστην τε καὶ ἀθανάτοισιν ὁμοίην.
τῆς μὲν πρὸς βορέην, λιπαρὴν χθόνα ναιετάουσιν
ἀνέρες Ἀρμένιοί τε, καὶ ἀγχέμαχοι Ματιηνοί,
οὔρεσι κεκλιμένοι ποταμοῦ πρόπαρ Εὐφρήταο
πίονες, ἀφνειοί τε, καὶ ἄρεος εὖ δεδαῶτες.

Quæcūq; uerò Euphratē & Tigrim inter tellus est,
Hanc accolæ mediam amnium perhibent.
Haud uerò facilè illius pascua uilipēderit bubulcus,
Vel quicunq; fistula cornutungulatum Pana colens,
Oues agristabulas sequitur: neq; sanè pomaria
Omnigena arborator quis reprobauerit fructuum.
Talis in hac terra cultura est, in producēdo quidem
Herbam, & pascua florida, atq; etiam hominum
Stirpem, pulcherrimamq;, & immortalibus similem.
Ab hac quidem ad Boream pingue solum habitant
Viri Armeniiq;, & pugnaces Matiani,
Montibus occlusi fluuium ante Euphratem,
Pingues, opulentiq;, & Martis probè docti.

Quæcunq; uerò Euphratem & Tigrim inter est tellus, hanc accolæ mediam amnium perhibent. Geographus Europæam Mesopotamiam esse ait, quam Celtæ & Lusitani inhabitant. Noster uerò autor Mesopotamiam laudans, Haud facilè (inquit) illius pascuas uilipenderit bubulcus, uel qui oues agristabulas sequitur. Cæterùm alia quidem pabula bobus, alia uerò ouibus sunt apta, ut Læstrygonum terra. Ait prætereà, neq; sanè pomaria omnigena arborator quis reprobauerit fructuū. Bona enim ibi cultura est, multasq; herbas terra producit: pascua prætereà sunt florida, atq; hominum stirps etiam pulcherrima, & immortalibus

libus similis. Demùm terram Armeniorum & Matianorum ad Boream Mesopotamiæ habitatam, montibus occlusam pinguemq; uocat, ac incolas illius opulentos, Martis probè doctos, ac pingues nuncupat: in quo & Homerũ imitatus est, qui pingues Heroum pedes appellat.

Πρὸς δὲ νότον Βαβυλὼν ἱερὴ πόλις, ἣν ῥά τε πᾶσαν
τείχεσι ἀῤῥαγέεσι Σεμίραμις ἐστεφάνωσεν·
αὐτὰρ ἐπ' ἀκροπόλει μέγαν δόμον εἴσατο Βήλῳ,
χρυσῷ τ' ἠδ' ἐλέφαντι καὶ ἀργύρῳ ἀσκήσασα·
καὶ τῆς τοι πεδίον περιώσιον, ἔνθα τε πολλοὶ
ἀκρόκομοι φοίνικες ἐπηρεφέες πεφύασι.
ναὶ μὴν καὶ χρυσοῖο φέρει χαριέστερον ἄλλο
ὑγρῆς βηρύλλου γλαυκὴν λίθον, ἣ περὶ χῶρον
φύεται, ἐν προβολῇς Ὀφιήτιδος ἔνδοθι πέτρης.
αὐτὰρ ὑπὲρ Βαβυλῶνος ἐπὶ πνοιὴν Βορέαο
Κισσοί, Μεσσαβάταί τε, Χαλωνῖταί τε νέμονται.

Ad Austrũ uerò Babylõ sacra urbs: quã quidẽ totã
Mœnibus infractis Semiramis circumdedit.
Verùm in summo urbis ingentẽ ędem extruxit Belo,
Auroq́; & ebore, ac argento exornans.
Atq; huius quidem planicies ingens: ibiq; multæ
Alticomæ palmæ condensæ nascuntur.
Atqui certè etiam auro fert gratiosius aliud,
Aqueæ Berylli uiridẽ gemmam, quæ per regionem
Nascitur, in procursibus Ophietidis intra petram.
At super Babylonem ad flatum Boreæ,
Cissi, Messabatæ, Chalonitæq; habitant.

Ad Austrum Mesopotamiæ, Persiæ metropolis est Babylon sacra urbs, mœnibus ferreis cincta, ut quidã uolunt: amneq; circumflua, quam (inquit) totam mœnibus infractis Semiramis circumdedit. Verùm in summo urbis (in-

quit) Semiramis ingentē ædem extruxit Belo,*auroq;,ebore atq; argento exornauit. Cæterùm* Belus Babylonis *rex erat, Iouis filius, à quo & portæ* Babylonis Belides *uocatæ fuerunt: uel* Iupiter *ipse potius, quorundam opinione. unde* Herodotus *quoq; scribit, in* Babylone *templum esse* Beli Iouis*: tantam præterea ciuitatis potentiam esse,ut ipsa per quatuor anni menses magnum cum exercitu regem alat,quem per reliquos octo menses tota Asia.* Theocritus *uerò, Semiramidem* Babylonis *mœnia ex asphalto ædificasse tradit.* Alij Babylonem *aiunt* Seleuciam *olim dictam fuisse, & à* Babylone *uiro prudentißimo esse conditam: qui filius quidem erat* Medi*: ciuitatem uerò ipsam fuisse ante Semiramidem annis* 1800. Tradunt porrò Semiramidem *fuisse mulierem prudentem: qua tamen sapientior adhuc fuit* Nitocris,*quæ etiā in* Babylonia *regnauit.* Persas *autem, (quorum metropolis est* Babylon*) tradit* Arrianus *olim Cephenas fuisse uocatos. Alij uerò memoriæ prodiderunt,quod cum* Ninus Syrorum *rex* Nineuin *ciuitatem condidisset, uxor illius (ut uirum superaret)* Babylonem *in campo extruxisse ex coctis lateribus, asphalto, & lapidibus sculptis, latitudine trium cubitorum, longitudine uerò 6 cubitorum: cuius ambitus patebat ad stadia trecenta millia, quingenta & quinq;: muri uerò altitudinis erant 50 cubitorum,latitudinis 30, ita ut quadrigæ poßent super illos uehi. Turres præterea super portas extruxit, altas: ferreas etiam portas conficiens, ualde altas & latas.Condidit insuper cisternam magnam,super quam hortum erexit mirabilem,qui uocabatur pensilis:qui quadrangularis quidem erat,unumquodq; uerò latus quatuor erat iugerum. Is hortus pro uno ex miraculis mundi est habitus.*

habitus. Porrò est & alia Babylon Libyca. Herodotus uerò de Persica Babylone hæc scripta reliquit: Aßyriæ urbs est celeberrima, & ualidißima, Babylon, ubi regia erat Nini. Ea in ingenti planicie sita est, forma quadrata, magnitudine quoquo uersus centenûm uicenûm stadiorum, in summa uerò 480, in circuitu quatuor urbis laterum. At circum muros sunt 100 portæ, ferreæ omnes. Vnde notandum, non solum Thebas, uerumetiam Babylonem centum portas habuisse. Persica uerò Babylon multas alticomas sublimes producit palmas. Fert præterea (inquit) auro gratiosius aliud: quidnam? aqueæ Berylli uiridem gemmam, quæ per regionem gignitur in procursibus, Ophietidem intra petrã. Locus enim quidam illic est Ophites, producẽs marmoris lapidẽ, ex quo Beryllus efflorescit.

Ἀλλ' ὁπότ' ἀρμενίων ὀρέων προπάροιθεν ὁδεύσῃς
εἰς αὐγὰς, τότ' ἔπειτα τὰ μηδικὰ τέμπεα δήεις.
τῶν μὲν πρὸς βορέην ὀριθηλέα γαῖαν ἔχουσι
γυλοί τε, μάρδοι τε, καὶ ἀνέρες ἀτροπατηνοί.
πρὸς δὲ νότον ναίουσιν ἀγαυῶν ἔθνεα μήδων,
κείνης τοι γενεῆς ὀρινύδιος ἐγγεγαῶτες
αἰήταο θυγατρὸς ἀμύμονος ἡρωΐνης.
ἥτε γὰρ ἀκταίοιο παραὶ ῥόον ἰλισοῖο
φάρμακ' ἐμήσατο λυγρὰ γένῳ πανδιονίδαο,
αἰδοῖ μὲν χῶρον κεῖνον λίπεν. ἐς δὲ βαθεῖαν,
πλαζομένη κατὰ φῶτας, ὁμώνυμον ἵκετο γαῖαν
οὐ μὲν ἑκὰς κόλχων. κόλχων γε μὲν γαῖαν ἱκέσθαι
οὐ οἱ ἔην, μῆνιν γὰρ ἑοῦ δειδίσσετο πατρός.
τοὔνεκεν εἰσέτι νῦν πολυφάρμακοι ἄνδρες ἔασι
χώρην ναιετάοντες ἀπείριτον, οἱ μὲν ἐπ' αὐτὰς
πέτρας, αἳ φύουσιν ἀφεγγέα ναρκισσίτην,

οἱ δ' ἑκὰς ἐν λασίῃσι νενασμένοι εἰαμενῇσι,
πώεα καλὰ νέμοντες ἄδην βεβριθότα μαλλοῖς,
τόσσον ἐπ' ἀντολίην τετραμμένοι ἄχρι πυλάων
Κασπιάδων, αἵτ' εἰσὶ βαθυνομένας ὑπὸ πέτρας,
κληῗδες γαίης Ἀσιήτιδος, ᾗχι κέλευθος
ἐκτέτατ' ἔς βορέην τε καὶ ἐς νότον ἐρχομένοισιν,
ἢ μὲν ἐς Ὑρκανίους, ἢ δ' οὔρεα Περσίδος αἴης.

Verùm cum Armenios montes antè perrexeris,
In Orientem, tūc repente Medica nemora offendes:
Quorū quidē ad Boreā præfloridam terram tenent
Geliq́ꝫ, Mardiq́ꝫ, & uiri Atropateni.
Ad Austrum autem habitāt illustriū gentes Medorū,
Illa scilicet stirpe nobili prognati,
Aeetæ filiæ, strenuæ heroines.
Quum enim Attici iuxta fluentum Ilissi,
Venena subornasset luctuosa filio Pandionidæ,
Pudore quidem locum illum liquit: atq; in uastam,
Oberrans per homines, cognominē deuenit terram,
Nō quidē lōgè à Colchis: Colchorū certè terrā acce-
Haud sibi licebat: irā.n.sui primescebat patris. (dere
Quamobrē in hūc usq; diem uenefici homines sunt,
Regionē frequentātes immensam, hi quidē ad ipsas
Rupes, quæ gignunt subfuscum Narcissiten,
Illi uerò in graminosis locati pratis,
Greges pulchros pascentes, abundè onustas lanis:
Tantum in Orientem uersi, usq; ad portas
Caspias quæ sunt excelsis sub montibus
Clausuræ terræ Asianæ: quā uia
Extensa est & in Boream & in Austrum euntibus,
Tū quidē ad Hyrcanos, tū uerò mōtes Persidis terræ.

Post Armenios, ad ortus sunt Medica nemora, id est, Media, à Medo Medeæ filio sic dicta, quæ propter amo-

rem Iasonis patriã reliquerat: uel à Medea ipsa, Aeetæ filia fugitiua, ex cuius progenie ait Medos prognatos esse. Medea enim, Attica relicta, apud Medos habitauit, nõ longè à Colchis, e regionè scilicet Colchidis: qua ratione et Isicus atq; Hyrcanius sinus, uicini esse dicũtur Põto Euxino. Colchorum certè (inquit) terram accedere Medeæ haud licebat: iram enim patris pertimescebat, quum regioni à seipsa nomen indidisset, pudore (inquit) linquens Pandionis filium Aegeum, & Athenas, quum lethalia uenena Aegei filio Theseo subornasset. Ideo (inquit) à Medea uenefica, Medi in hunc usq; diem uenefici sunt homines. Prudenter autem hoc uerbũ (pudore) addidit, ne diffamaret Heroinen. uerè enim non lubens ipsa, neq; propter pudorem, sed ui liquit Athenas, expulsa ab Aegeo, eo quòd Aegei filio Theseo insidiata esset, subornatis pharmacis, quũ ille ex Trœzene adultus, cum ense & paternis calceis ueniens (ut scribit Lycophron) apparuisset patri Aegeo, puer formosus, & regius: qui à Medea sublatus fuisset, nisi pater illum seruasset, uidens illum desiderare regnũm: & Medeam expulisset, quam amore suscipiendæ prolis asciuerat. Aiunt autem, illam apud Medos dominantem, & oculos occultantem, quum procederet in lucem, docuisse incolas, ut se muliebri uestitu ornarent: & cum procederẽt, se uelaminibus tegerent. Aiunt porrò, moris esse apud Medos, ut regem fortissimum deligãt, & quisq; uxores habeat non pauciores quinq;. Mulier uerò (ut aiũt) si pauciores uiros alat quàm quinq;, infœlix esse censetur: existimant enim pulchrum esse, multos uiros alere. Scias præterea, in Media esse celebrem Nissæum campum, qui magnos alit equos, Nissæos dictos. Borealiores porrò Medis sunt Geli, &

li, & Mardi, gentes Hyrcaniæ, prædones & iaculatores. Atropateni præterea, à duce quodam Atropato sic dicti, quorum regio Atropatia dicitur, quæ est secunda pars Mediæ. Prima uerò pars eſt, in qua ſunt Ecbatana. Rupes præterea quædam ſunt in Media, quæ Narcißitem gignunt lapidem: quem ſuffuſcum uocat, eo quòd Narciſſo plantæ ſimilis ſit colore, & pellucidus. Demum, pulchras etiam greges apud Medos eſſe ait, abundè lanis onuſtas. Medi porrò in Orientem uerſi, uſq; ad Caſpias perueniunt portas: quæ quidem cum ſint pars Mediæ, clauſuræ uocantur Aſiæ, propter anguſtias. Cæterùm Caſpiæ portæ, montes ſunt, uel potius cauæ petræ: à Caſpijs, uel à Caſpio mari ſic dictæ.

Ἀλλ' ἤτοι πυλέων μὲν ὑπαὶ πόδα κασπιάων
πάρθοι ναιετάουσιν ἀρήϊοι, ἀγκυλότοξοι,
παντοίῃ πολέμοιο δαήμονες. οὐ γὰρ ἀρότρῳ
αὔλακ' ἐπιθλίβουσι, διασχίζοντες ἀρούρας,
οὐδὲ μὲν ἐν νήεσσιν ἅλα τμήγουσιν ἐρετμοῖς,
οὐδὲ νομῷ φέρβουσι βοῶν γένος· ἐκ δὲ γενέθλης
νηπίαχοι τόξοισι καὶ ἱπποσύνῃσι μέλονται.
αἰεὶ δ' ἠχήεσσαν ἀνὰ χθόνα δοῦπος ἀκόντων,
ἢ βελέων· πάντῃ δέ τ' ἀελλοπόδων δρόμος ἵππων
θυνόντων· οὐ γάρ σφι θέμις δόρποιο πάσασθαι,
πρὶν πολέμου μόχθοισι κάρην ἱδρῶτι παλῦναι.
φέρβονται δ' ἄγρῃσι δορυκτήτου βιότοιο.
ἀλλ' ἔμπης κατὰ δῆριν ἀμαιμακέτους περ ἐόντας
αὐσονίου βασιλῆος ἐπεπρήϋνεν ἀκωκή.

At uerò portarum quidem ſub oram Caſpiarum,
Parthi degunt Martij, recuruis arcubus fiſi,
Omniuario bello exercitati: nec enim aratro

Sulcum

Sulcum dirigunt discindentes arua,
Neq; quidem in nauibus mare secant remis,
Nec itē pabulo fouent boū armentū: sed à natiuitate
Pueri arcubus, & equorum curæ student.
Semper autem argutā per terram stridor hastilium,
Aut telorum: passim etiā alipedum cursus equorum
Frementium: non enim ipsis fas est cibum sumere,
Quin prius belli exercitio caput sudore pfusum sit.
Viuunt autem prædis hasta parti alimenti,
Veruntamen prælio indomitos alioquin existentes,
Ausonij regis mittebat sub iuga mucro.

Sub oram portarum Caspiarum Parthi degunt, uiri Martij, & recuruis arcubus fisi, omni genere belli exercitati: nec enim aratro sulcum dirigunt, discindentes arua: neq; quidem mare secant remis, nec pabulo fouent boues: sed à natiuitate pueri arcubus & equorum curæ student. Semper autem argutā per terram stridor hastilium, aut telorum: passim etiam alipedum cursus equorum frementium: non enim ipsis fas est cibum sumere, quin prius belli exercitio caput sudore perfusum sit: uiuunt autem prædis hasta parti alimenti. Deinde addit Dionysius *regis laudem, inquiens: Veruntamen prælio indomitos alioquin existentes, Ausonij regis mittebat sub iuga mucro. Aiunt enim, Augustum illos malè tractasse, Craßi uictoriam ulciscentem, quem (cum dux esset* Romanorum*) uictum* Parthi *interfecerunt: quos tunc aiunt in tantam seruitutem redegisse, ut Augustus mandaret, ne reges eligerent, nisi cum consensu Senatus* Romanorū. *Parthos quidam Parthyæos uocant, & gentem aiunt esse Scythicam, & colonias in* Medos *traduxisse, fugientes: unde & nomen acceperunt. Scythæ enim,*Parthos *uocant fugitiuos.*

Tradunt

Tradunt præterea, nomine quodam proprio Parthyæorum reges Arsacas esse uocatos, idq; in honorem antiqui cuiusdam regis generosissimi, Arsaci nomine.

Εἰ δέ σε καὶ πέρσας ἰδέειν γλυκὺς ἵμερος αἱρεῖ,
ἐυφραδέως κἄν σοι καὶ τῶν γένος αὐδήσαιμι,
καὶ πόρον ἀενάων ποταμῶν, ὀρέων τε κελεύθους.
μοῦνοι γάρ τ' ἀσίης βασιλεύτατον ἔθνος ἔχουσι,
μοῦνοι δ' ἄσπετον ὄλβον ἐνὶ μεγάροισιν ἔθεντο,
ὁππότε μῃονίην καὶ σάρδιας ἐξαλάπαξαν.
χρύσεά τοι κείνων μὲν ἐπὶ χροῒ τεύχεα φωτῶν,
χρύσεια δ' αὖθ' ἵπποισιν ἐπὶ στομάτεσσι χαλινά,
χρυσῷ δ' ἀμφὶ πόδεσσιν ἐκοσμήσαντο πέδιλα.
τόσσος γάρ σφιν ὄλβος ἀπείριτος. ἀλλά τοι ἤδη
πέρσις ὅλη μεγάλοισι περίδρομος οὔρεσι γαῖα,
κασπιάδων πυλέων νοτιώτερον οἶμον ἔχουσα,
ἑλκομένη καὶ μέχρις ὁμωνύμου ἀμφιτρίτης.
τριχθὰ δέ μιν ναίουσι διασταδόν· οἱ μὲν ὑπ' ἄρκτους
τοξοφόρων σκιδρῇσι παρήμενοι οὔρεσι μήδων,
οἱ δὲ μεσήπειροι, οἱ δ' ἐς νότον, ἄχρι θαλάσσης.

Sin aũt te quoq; Persas noscẽdi dulce desideriũ ca-
Euidenter tibi etiam eorũ gentem narrauerim, (pit,
Atq; meatũ perpetuò fluẽtiũ amniũ, mõtiũq; tract9.
Soli enim Asiæ præstantissimam gentem habent,
Soli item grandes diuitias in domibus reposuerunt,
Quando Mæoniam & Sardias depopulati sunt.
Aurea sanè illorũ quidem in corpore arma uirorum:
Aurea etiam equis in oribus capistra:
Auro item circa pedes ornant calceamenta.
Tantæ enim ipsis diuitiæ sunt immensæ. atqui
Persis tota magnis circundata montibus terra,
Caspijs portis australiorem meatum habens,

Pro-

Producta etiã usq; ad cognominem Amphitriten,
Tritariã aũt ipsã habitãt discreti: hi qdẽ sub Arctos,
Sagittariorũ umbrosis accubãtes mõtibus Medorũ:
Illi uerò mediterranei: reliq in Austrũ, usq; ad mare.

Persæ soli Asiæ præstantißimam gentem habent, unde olim Persarum rex Magnus uocabatur, ut innuit Comicus. Persæ uerò dicti sunt à Persa Medi filio: uel ut alij uolunt, à Perseo & Andromeda, ut ait Herodotus, qui in hæc uerba scribit. Vocabantur autem quondam Persæ à Græcis Cephenes: à se uerò ipsis, atq; ab incolis Artæi. Verùm posteaquam Perseus, Danaes & Iouis filius, ad Cepheum Beli filium commeauit, & Andromedam eius filiam duxit in uxorem: suscepitq; ex ea filium, quem Persen appellauit, eumq; illic reliquit: à quo, cum Cepheus uirili prole careret, cognomen sortiti sunt Persæ. Scribit porrò Dionysius, Persas magnas in domibus reposuisse diuitias, quando Mæones & Sardianos depopulati sunt, sublato Crœso: quarum diuitiarum signum hoc ait esse, quòd aurea quidem illorum in corpore arma uirorum, aurea etiam equis in oribus frena, aureis item calceamentis ornant pedes: quæ quidem ostendunt, quondam Mæones, id est Lydos fuisse opulentos. quos quum Persæ depopulati fuissent, opulentißimi sunt facti. Dicunt uerò etiam, Persas se in magniloquẽtia exercere, æstumq; ac frigus, itemq; pluuias patienter ferre. Honorant præterea ignem, & ignea quæque. Cæterùm in magno honore habentur apud Persas magi, qui neq; in fluuium meiunt, neq; se lauant, neq; balnea ingrediũtur. Herodotus uerò ait lib. 1. Persas liberos suos, à quinto incipientes anno, usq; ad uicesimum, tria duntaxat docere: uidelicet equitare, arcu sagittas excutere, &

uerba loqui. ait prætereà, Nomades quosdam esse Persas: & uaria Persarum genera recenset. Apud hos quoque tradunt signum esse salutandi, cum tiaram, quæ capitis ornamentum est, deponunt. Persis porrò tota magnis est circundata montibus, australior Caspijs portis, extensa usque ad cognominem Persicum sinum: Boreales uerò partes, sagittariorum accubant umbrosis montibus Medorum.

Πρῶτα σάβαι, μετὰ τοὺς δὲ πασαργάδαι· ἄγχι δὲ τάσκοι,
ἄλλοι δ' οἳ ναίουσι διάνδιχα περσίδα γαῖαν.
καὶ τὴν μὲν πολέες ποταμοὶ περιπιαίνουσι,
τῇ καὶ τῇ σκολιῇσιν ἐλαυνόμενοι προχοῇσι.
χωρὶς μὲν κόρος ἐστὶ μέγας, χωρὶς δὲ χόασπις
εἱλίσσων ἰνδὸν ὕδωρ, παρά τε ῥείων χθόνα σούσων.

Primò Sabę, post hos Pasargadę, prope uerò Tasci.
Alijq;, qui habitant diuisim Persidem terram.
Atq; hanc quidem multi omnes perfœcundant,
Huc atq; illuc flexuosis acti profluuijs.
Hinc quidem Corus est uastus, illinc uerò Choaspis,
Voluens Indicam undam, alluens terram Susorum.

Sabæ quidem erant Arabici, ut paulo antè diximus: at inuenti sunt etiam Persici. post quos sunt Pasargadæ, de quibus paulo pòst dicetur. insequentibus uerò etiam mentionem faciet Indicorum Sabarum. Erant præterea Sabi gens Thraciæ, quod quidem nomen Bacchos Phrygia lingua significat. Vnde Dionysius Sabazius dicitur, id est, Bacchus ipse. Tasci dein, gens est Persica: quibus finitimi sunt Pasargadæ, Persarum præstantißimi, autore Herodoto. apud quos est preciosus Cyri tumulus, turrisq; non magna in horto, densitate arborum occultata, quæ aliquando habuit auream lecticam, mensam, & feretrum ex

eadem

eadem materia, ornatumq; ex lapidibus preciosis confe-ctum. Hæc turris, mandato Alexandri, ab Aristobulo hoc modo fuit exornata, & paulo pòst rursum diruta. Fuit præterea inscriptū hoc Epigrāma Persicis characteribus:

Ενθάδ' ἐγὼ κεῖμαι κῦρος βασιλεὺς βασιλήων, &c.

Erat & aliud quoddam tale:

Ω ἄνθρωπε, ἐγὼ κῦρος εἰμὶ, ὁ τὴν ἀρχὴν τοῖς πέρσαις κτησάμενος, καὶ τῆς ἀσίας βασιλεύσας· μὴ οὖν φθονήσῃς μοι τοῦ μνήματος. Et hoc est, quod Persicis literis ibi scriptum erat. At illo pulchrius erat de Dario scriptum:

φίλος ἦν τοῖς φίλοις,
ἱππεὺς καὶ τοξότης ἄριστος ἐγενόμην,
κυνηγῶν ἐκράτουν,
πάντα ποιεῖν ἠδυνάμην.

Cæterùm Pasargadæ lingua Græca idem sonat, ac si diceres Persarum exercitus. Corus quoq; fluuius est Persiæ. item Choaspis, Indicam quidē undam uoluens, eo quòd ab Indo diuidatur amne, alluēsq; terram Susorum, ex quo solo bibit rex Persarum, & cuius aqua erat regia, de quo sic scribit Herodotus: Portatur itē aqua ex flumine Choaspe, Susam præterfluente, è quo omnium fluminū solo rex potat. Cuius Choaspis aquam decoctam, & in argentea uasa diffusam, ferentes permultæ carrucæ quatuor rotarum, mulis trahentibus, assiduè comitantur regem, quocunque proficiscitur. Est præterea (autore Geographo) alius magnus fluuius, ex Armenia fluēs, Corus olim nominatus, nunc uerò Cyrus. Susa autem uocatur, propter loci amœnitatem. Susa enim illorum lingua, lilia significat. Persicæ uerò illius Susorum regionis incolæ non solum Susij, sed etiam Cissij uocantur: in qua est tam calidus aer, ut

s neq;

neq; serpentes illic manere poßint: exuruntur enim, & aquæ ad se lauandum frigidæ etiam allatæ, statim calefiunt. Cæterùm uocabatur Susa olim etiam Memnonia urbs, à Memnone, qui in illa colebatur. Aiũt præterea regis Persarum thesauros illic fuisse repositos. At is qui ciuitatem illam occupauit, cum Ioue (ut scribit Herodotus) de diuitijs concertasse existimatus est.

Τοῦ δ' αὖ ἐπὶ πλευρῇσιν ἴδοις εὐωπὸν ἀχάτην,
κείμενον οἷα κύλινδρον ἐπὶ χθονός. ὅν ῥ' ἀπὸ πέτρης
χειμόῤῥου ποταμοῖο κάτω σύρουσι χαράδραι,
αἰεὶ δ' αὖ λιαροῖο γεγηθότες ἐξ ἀνέμοιο
καρποὶ τηλεθάουσιν ἐπίτριμοι ἀλλήλοισι. (ten,

Huius aũt in ripis cernere licet pulchrũ uisu Acha-
Iacentẽ quasi cylindrũ super terrã: quẽ quidẽ è rupe
Torrentis fluminis deorsum uoluunt aluei,
Semper item placido læti à uento
Fructus progerminant stipati inter se.

Achatem fluuium ait iacere in ripis Choaspijs, quem pulchrũ uisu uocat, propter pelluciditatem aquæ: ait enim, illum quasi cylindrum super terram iacere. Achates porrò nullas habet flexuras, neq; diuiditur in ramos: neq; apparet magnus esse, eo quòd semper fluat: torrentis enim ipsum fluminis aluei deuoluunt. Ait præterea, illic fructus progerminare inuicem lætos, placido uento.

Φράζεο δ' εἰς αὐγὰς λοιπὸν πόρον Ἀσίδος αἴης.
ἐγγύθι γάρ τοι πεῖρα τελείεται ἠπείροιο.
ἤτοι μὲν παρὰ χεῦμα τὸ πόρσιον Ὠκεανοῖο
Καρμανοὶ ναίουσιν ὑπ' ἠελίῳ ἀνιόντι,
Περσίδος οὐκ ἀπάνευθε διάνδιχα γαῖαν ἔχοντες,
οἱ μὲν ὑπειράλιοι, τοὶ δ' ἔνδοθεν ἠπειρῶται.

τῶν

τῶν δὲ πρὸς ἀντολίην γεδρωσῶν ἔλκεται αἶα
γείτων ὠκεανοῦ μεγακήτεος, οἷσι πρὸς αὐγὰς
ἰνδὸν παρ' ποταμὸν νότιοι σκύθαι ἐνναίουσιν,
ὅς ῥά τ' ἐρυθραίης κατεναντίον εἶσι θαλάσσης,
λαβρότατον ῥόον ὠκὺν ἐπὶ νότον ὀρθὸν ἐλαύνων
ἀρξάμενος τὰ πρῶτ' ἀπὸ καυκάσου ἠνεμόεντος.
δισσὰ δέ οἱ στόματ' ἐστί, μέσην δ' ἐπιδέδρομε νῆσον,
νῆσον, τὴν καλέουσιν ἐπιχθόνιοι παταλήνην.
κεῖνός τοι πολέων ἀποτέμνεται ἔθνεα φωτῶν.

Aſpice autem in Orientẽ reliquũ meatũ Aſiæ terrę,
Prope namq; ora finitur continentis.
Porrò iuxta fluxum Perſicum Oceani,
Carmani habitant, ſub ſole Oriente,
A' Perſide haud procul, diuiſim terram tenentes,
Hi quidem maritimi, illi uerò intus mediterranei.
Poſt hos aũt ad Orientẽ Gedroſorũ extẽditur tellus,
Vicina Oceani monſtroſi, quibus ad Ortum
Indum prope fluuium Auſtrini Scythæ habitant,
Qui quidem rubri e regione cedit maris, (pellens,
Impetuoſiſsimũ, fluxũ celerem ad Auſtrũ recta pro-
Ortus primùm è Caucaſo excelſo.
Duo uerò illi oſtia ſunt, mediam aũt circuit inſulam,
Inſulam, quam uocant mortales Patalenam.
Hic ſanè multorum præterſecat gentes uirorum:

Iuxta Perſicum mare habitant Carmani, gens magna: ubi flumẽ ſcobem auri deuoluit. Ibidem ſunt etiam argẽtifodinæ, itemq; ferri, & minij. Montes quoq; duo, autore Geographo: hic quidem arſenici, quem uulgò uocant Arſenicum: ille uerò ſalis ferax. Præterea illic aiunt etiam uuas gigni duorum cubitorũ magnitudine. Cæterùm uox hæc Carmania, illorum lingua æſtum & calorem ſignifi-

cat. Post Carmanos uerò ad Orientem, Gedrosorũ protenditur tellus, Oceani monstrosi uicina, quorum regio Gedrosia uocatur: unde potius uocandi essent Gedrosiani, secundum Geographum. Dicuntur tamen etiam Gedroseni. Aiunt porrò, Gedrosiam sæpe nullos fructus producere, ideoq; ab incolis per multos annos fructus colligi. Gedrosia quoq; aromata producit, maximeq; nardum & myrrham: quibus exercitus Alexandri per Gedrosiam incedens, loco tecti & straguli utebatur. Ait autem Arrianus, in desertis Gedrosorum multas esse arbores myrrhæ. Producit præterea Nardi radicem copiose, bene odoratam. A' Gedrosia autem ad ortum, est Indus amnis maximus, prope quem Scythæ Austrini habitant, Indoscythæ dicti. Non enim solũ Boreales sunt Scythæ, sed Austrini etiam. Tradunt quoq; Indum, ueluti & Gangem, fluere, incipientem à quodam Caucaso, monte Arctico orientali, impetuosissimè, fluctumq; celerem ad Austrum rectà propellere, eregionè rubri maris, id est rubri & Aethiopici Oceani, iuxta Orientales Persici sinus partes, in duo ostia diuisum, ab inuicem 1800 stadijs distantia, ut scribit Arrianus: quæ quidem ostia conficiũt insulam Patalenam, quam similem esse aiunt Delta insulæ, quæ in Aegypto est. Vnde quidam Patalenam, propter similitudinem formæ, Delta etiam uocauerunt. Scribit itaq; Arrianus in hæc uerba: Indus duo ostia habet, & Delta efficit in India, Aegyptiæ Delta persimilem: in qua ciuitas est celebris Patala nomine, à qua insula Patalena uocatur, ut probati autores scribunt. Cæterùm magnitudinis Indi amnis hoc indicium est, quòd à ueteribus traditur, aliquando eum relicto suo fluento, in campos quosdam cauos defluentem, plus quàm 100 ciuitates

uitates

uitates, unà cum oppidis desertas reddere.

Ἤτοι μὲν λυόντος ἐπὶ κλίσιν ἠελίοιο,
ὠρείτας τ', ἀραβάς τε, λινοχλαίνους τ' ἀραχώτας,
σατραΐδας θ', ὅσσους τε παραὶ πτυχὶ παρπανισοῖο
ξυνῇ ὁμῶς μάλα πάντας ἐπωνυμίην ἀριηνοὺς,
οὐ χθόνα ναιετάοντας ἐπήρατον, ἀλλ' ὑπὸ λεπτῇ
ψάμμῳ πεπληθυῖαν, ἰδὲ ῥώπεσσι δασεῖαν.
ἀλλ' ἔμπης ζωῇσιν ἐπαρκέες εἰσὶ κέλευθοι.
ἄλλον γάρ σφιν ὄλβον ἀκήρατον αἶα κομίζει.
πάντῃ γὰρ λίθος ἐστὶν ἐρυθροῦ κουραλίοιο,
πάντῃ δ' ἐν πέτρῃσιν ὑπὸ φλέβες ὠδίνουσι
χρυσείης κυανῆς τε καλὴν πλάκα σαπφείροιο,
τῆς ἀποτεμνόμενοι, βιοτήσιον ὦνον ἔχουσι,

Scilicet occidentis ad declinationem ſolis,
Oritasq́; Arabasq́; linopaludatosq́; Arachotas,
Satraidasq́; quoſcunq; etiam prope iugũ Parpaniſi
Cõmuniter ſimul permultos cognomento Arianos,
Haud terram exoptandã habitãtes, uerùm ſub ſterili
Arena oppletam, atq; ſpinetis aſperam.
Attamen uitæ ſatis idonea ſunt compendia:
Aliã enim ipſis opulentiã immarceſsibilẽ terra ꝓfert.
Paſsim namq; gemma eſt rubei corallij:
Paſsim item in ſaxis ſubtus uenæ parturiunt
Aureæ cæruleæq́; pulchram laminam Sapphiri,
Quas præcidentes, uictuale mercimonium habent.

Verſus occaſum Indi fluuij habitant Oritæ, Arabesq́;, quos Geographus Arbies uocat, inquiens: Arbyes, gens Indica, Arbis fluuij, qui illos ab Oritis diſterminat, nomen retinent. Idem etiam ait, Oritas gentem eſſe liberam. Arachotas uerò linopaludatos uocat, propter ueſtimenta: quemadmodum Melanchlæni, qui etiam à ueſtimentis di-

cti sunt. Eosdem nonnulli etiam Arachotos uocant, ita inquientes: post Indum esse Paropamisadas, deinde ad Austrum Arachotos, ad occasum uerò Paropamisadis adiacere Arios. Dionysius autem omnes qui sub iugo Parnasi montis Indiæ habitant, Arianos appellat: & regionem Arianam, autore Geographo, qui sic scribit: Post Indiam Ariana pars, in qua Arbies sunt, deinde Oritæ, & post hos Ichthiophagi. Ariani uerò nomen ab Ario amne acceperunt, ut scribit Arrianus in rebus gestis Alexandri. Herodotus uerò tradit, Medos etiam olim Arios uocatos esse. illos deinde post aduentum Medeæ mutasse nomen. Meminit etiam propriè dictorum Ariorum, quos ait arcubus instructos fuisse Medicis. Dionysius uerò noster, Arianos malam inquit terram inhabitare, sterili arena plenam, spinetisq; asperam. Quamuis tamen (inquit) talis sit terra, satis idonea sunt uitæ compendia, aliam enim ipsis opulentiam immarcescibilem profert terra: passim namq; gemma est rubei corallij, passim item in saxis subtus uenæ parturiunt, aureæ ceruleæq; pulchrā laminam Sapphiri, quas incolæ præcidentes, uictuale mercimonium habent. Cæterùm Corallium ex sanguine Gorgonæ concreuisse fabulantur: à qua, nempe puella, lapidi nomen est inditum.

Πρὸς δ' αὐγάς, ἰνδῶν ὀρατεινὴ πέπταται αἶα
πασάων πυμάτη, παρὰ χείλεσιν ὠκεανοῖο.
ἣν ῥά τ' ἀνερχόμενος μακάρων ἐπὶ ἔργα καὶ ἀνδρῶν
ἠέλιος πρώτῃσιν ἐπιφλέγει ἀκτίνεσσι,
τῶν γαίης ναίται μὲν ὑπὸ χρόα κυανέουσι
θεσπέσιον λιπόωντες, ἐειδομένας δ' ὑακίνθῳ
πιοτάτας φορέουσιν ἐπὶ κράτεσφιν ἐθείρας.
τῶν δ' οἱ μὲν χρυσοῖο μεταλλεύουσι γενέθλην,

ψάμμον

ψάμμον ἐϋγνάμπτῃσι λαχαίνοντες μακέλῃσιν,
οἱ δ' ἱστοὺς ὑφόωσι λινοεργέας, οἱ δ' ἐλεφάντων
ἀργυφέους πριαθέντας ἀποξύουσιν ὀδόντας.
ἄλλοι δ' ἰχνεύουσιν ἐπὶ προβολῇσιν ἀναύρων
ἤ που βηρύλλου γλαυκὴν λίθον, ἢ ἀδάμαντα
μαρμαίροντ', ἢ χλωρὰ διαυγάζουσαν ἴασπιν,
ἢ καὶ γλαυκιόωντα λίθον καθαροῖο τοπάζου,
καὶ γλυκερὴν ἀμέθυστον ὑπηρέμα πορφυρέουσαν.
παντοίων γὰρ γαῖα μετ' ἀνδράσιν ὄλβον ἀέξει,
ἀενάοις ποταμοῖσι κατάρρυτος ἔνθα καὶ ἔνθα,
καὶ μὴν καὶ λειμῶνες ἀεὶ κομόωσι πετήλοις.
ἄλλοθι μὲν γὰρ κέγχρος ἀέξεται, ἄλλοθι δ' αὖ τε
ὕλαι τηλεθόωσιν ἐρυθραίου καλάμοις.

Sed in Orientem Indorum amœna procurrit terra
Omnium extrema, ad littora Oceani:
Quam modò exoriens, diuorũ in officia & hominũ,
Sol primis incendit radijs.
Quare terræ habitatores qdẽ corpore subfusci sunt,
Mirè splendentes: similes uerò Hyacintho,
Pinguissimos gerunt in capitibus cincinnos.
Horum autem quidam auri inquirunt genituram,
Arenam aptè curuatis fodientes ligonibus: (tum
Quidã uerò telas texũt lino elaboratas: alij elephan
Candidos comparatos subradunt dentes:
Nonnulli item disquirũt in procursibus fluuiorum,
Aut alibi, Berylli cæsiam gemmam, aut Adamantem
Relucentem, aut uiridem pellucidum Iaspim,
Aut etiam candicantem gemmam lucidi Topazi,
Atq; dulcem Amethystum submodicè rubentem.
Omnigenas enim terra inter hoĩes diuitias ꝓducit,
Perpetuò manantibus amnibus irrigua hinc inde:
Siquidem & prata assiduè uernant folijs:

Alicubi itidem cenchrus crescit, alibi insuper
Syluæ uirescunt rubræ cannæ.

Indorum terra, (quæ gens omnium maxima est, & fœlicißima) omnium extrema habitatur ad littora Oceani, quam sol primis incendit radijs, cum oritur. qua de causa manè calidißimus est sol apud illos, ut scribunt ueteres: multoq; magis apud meridionales, in Græcia. ideoq; colore similes sunt Aethiopibus. Dionysius uerò Indiam laudans, inquit: Quare terræ habitatores quidem corpore subfusco sunt, mirè ungentes: concinnosq; pinguißimos gerunt, hyacintho similes, id est nigros. nigras enim comas alunt maximè meridionales, & colore similes Aethiopibus sunt, eo quòd illos sol exurat. quæ etiam causa est, cur non crispas etiam comas habeāt. Sunt uerò etiam longæui. Et horum quidam auri purgant genituram, arenam fodientes ligonibus. quidam uerò telas texunt, lino elaboratas: alij candidos dentes elephantum comparatos subradunt, quos nonnulli elephantum cornua uocant. Nonnulli item (inquit) Indorum, in fluuiorum procursibus, cæsiam Berylli gemmam disquirunt, aut adamantem relucentem, aut uiridem ac pellucidum Iaspim, aut etiam candicantem lucidi Topazi gemmam, atq; dulcem Amethyssum, submodicè rubentem. Dionysius porrò, laudata hoc modo propter preciosos lapides India, etiam hoc addit: Omnigenas enim terra inter homines diuitias producit, perpetuò manantibus amnibus irrigua hinc inde: siquidem & prata assiduè uernant folijs: alibi itidem cenchrus crescit, alibi insuper syluæ uirescunt rubræ cannæ: aromaticæ scilicet, quam rubram ideo uocat, quòd India usq; ad rubrum perueniat Oceanum. Quod quidem hinc apparet, quia (ut paulo

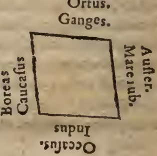
paulo antè dixit Dionyſius) Gangetica regio ad fines Taprobanæ protrahitur: ubi maximi ſunt ceti, rubri nutricij Ponti. Alij uerò, Indiam aiunt multa habere pharmaca, multasq́; radices, & multos colores, bisq́; fructus producere: atq; incolas illius eſſe proceros, plurimosq́; cubitorum quinq;, uel paulo minus etiam. Quorum regem Porum nomine, plus quàm quinque cubitorum fuiſſe aiunt. Eſſe præterea Indos muſicæ amantiſsimos, quos ſaltum amantes Dionyſius uocat. Liberi porrò ſunt omnes Indi, nec ullus apud eos ſeruus eſt. Sunt præterea nigerrimi mortalium, poſt Aethiopes, & bellicoſiſsimi. Apud Indos aiunt Sericum fieri, ex corticibus quibuſdam decerpta purpura, quam aiunt florere in arboribus quibuſdam ſylueſtribus inſtar lanæ, pulchritudine & bonitate etiam ouium lanam excellentis, ex qua ſindones aiunt contexi. Tradunt præterea, multos ex Indis, piſcibus ueſci, ijsq́; crudis: orientales uerò Indiæ partes propter arenam deſertas eſſe. Ichthiophagos præterea naues ex cannis conficere, ſingulaq́; nauigia è ſingulis arundinum internodijs fieri, ut Herodotus ſcribit. Cæterùm de prædicta canna hæc tradunt ueteres: Radices quidem cannarum magnarum, & natura, & ſi coquantur, dulces ſunt. hæ mel reddunt, quamuis non inſint apes: quas cannas ſi quis crudas comedat, inebriatur: harum autẽ quodlibet internodium trium ſemodiorum capax eſſe aiunt. Ad hæc, lege ſancitum apud Indos, ſi quis pernicioſum aliquid inuenerit, eiuſdem mali ut remedium quoq; inuenire cogatur.

Φράζεο δ' ὥς τοι σχῆμα καὶ ὡς ποταμοὺς ἐνέποιμι,
οὔρεά τ' ἠνεμόεντα, καὶ αὐτῆς ἔθνεα γαίης.
ἤτοι μὲν πισύρεσσιν ἐπὶ πλευρῇσιν ἀρηρὼς

πάσῃσι λοξῇσιν, ἀλιγκίην εἴδεϊ ῥόμβου.
ἀλλά τοι ἑσπερίοις μὲν ὀρείοις ὕδασιν Ἰνδὸς
γαῖαν ἀποτμήγει, νότιον δ' ἁλὸς οἴδματ' ἐρυθρῆς,
γάγγης δ' εἰς αὐγάς, ὁ δὲ καύκασος ἐς πόλον ἄρκτων.
καὶ τὴν μὲν πολλοί τε καὶ ὄλβιοι ἄνδρες ἔχουσιν,
οὐχ ἅμα ναιετάοντες ὁμώνυμοι, ἀλλὰ διαμφὶς
κεκριμένοι· ποταμοῦ μὲν ἀπειρεσίου πέλας Ἰνδοῦ
Δαρδανέες, τόθι λοξὸν ἀπὸ σκοπέλων ἀκεσίνην
συρόμενον δέχεται πλωτὸς νήεσσιν ὑδάσπης.

Aduerte autem, ut tibi figuram, utq; fluuios referã,
Montesq; excelsos, & ipsius gentes terræ.
Quippe quatuor per latera disposita est,
Omnibus obliquis, similis figuræ rhombi.
Sedenim Occidẽtalibus cõterminus fluentis Indus,
Terrã abscindit: ad Austrum uerò maris freta rubri:
Ganges itẽ ad Orientẽ, uerùm Caucasus ad polũ ursa
Atq; hãc qdẽ multiq; & fœlices homines tenẽt, (rũ.
Non unà habitantes cognomines, sed bifariam
Discreti: fluuium quidem immensum prope Indum
Dardanenses, ubi flexuosum è rupibus Acesinem
Delabentẽ, excipit remigabilis nauibus Hydaspes.

Forma Indiæ, ut Geographus scribit, quatuor ad latera, omnia obliqua, disposita est, rhombũ efficientia. quorum Hesperium quidem, iuxta Indum amnem est: Austrinum uerò, ad rubrum mare uergit. Ganges autem, ortiuum: Boreale, est Caucasus, id est (secundũ Geographũ) extremitates Tauri. Rhõbus autẽ (autore Geographo) forma est quadrangularis, æquilatera, sed non rectangula: ut in

hac figura uidere licet. Rhombus etiam nomen est cuiusdam piscis, Athenæo teste. Sumitur etiam pro genere quodam rotæ: unde Apollonius ait in Argonauticis, Phryges Rheam placasse rhombo & tympano. Theocritus uerò incantatricum rotam quoq; rhombum uocat, qua ad incantationes utuntur. Dardanenses porrò, Indica gens est: Dardani uerò, Troica. Hydaspes (Indiæ fluuius) remigabilis est nauibus, in quem Acesines fluit, flexuosus è rupibus delapsus. de quo Geographus sic scribit: Acesines in Solstitio æstiuo, ascendit 40 cubitos, quorum uiginti implent fluentum usque ad littus: alij uerò uiginti, in campos fluunt: ideo ciuitates sunt instar insularum, ueluti in Aegypto: sitæ enim sunt super aggeres. Arrianus uerò sic ait: Hydaspes in Acesinem influit. Præterea Alexandri triremes in tres partes diuisas, & super iuga deportatas, in Hydaspe coniunctas esse, idem tradit.

Τοῖς δ' ἔπι καὶ κώφης τρίτος ἔσσεται ἀργυροδίνης.
τῶν δὲ μέσοι ναίουσι σάβαι καὶ τοξίλοι ἄνδρες,
σκόδροι δ' ἑξείης· ἐπὶ δ' ἔσσεται ἄγρια φῦλα
πευκανέων, μετὰ τοὺς δε, διωνύσου θεράποντες
γαργαρίδαι ναίουσιν, ὅθι χρυσοῖο γενέθλην
δαιδαλέην ὕπανίς τε φέρει, θεῖός τε μέγαρσος,
λαβρότατοι ποταμῶν· ἀπὸ δ' οὔρεος ἠμωδοῖο
ὀρνύμενοι προρέουσιν ἐπὶ γαγγήτιδα χώρην,
πρὸς νότον ἑλκόμενοι παρὰ τέρματα κωλίδος αἴης.
ἣ δ' ἤτοι προνένευκεν ἐπ' ὠκεανὸν βαθυδίνην,
ἠλίβατος, ταχινοῖσι δυσέμβατος οἰωνοῖσι,
τοὔνεκά μιν καὶ φῶτες ἐπικλείουσιν ἄορνιν.

(tifer,
Hos uerò iuxta etiã Cophes tertius sequitur argen

Horum autem medij habitant Sabæ atq; Toxili uiri,
Scodri uerò deinceps: cõsequũtur aũt agrestes gẽtes
Peucanensium. uerùm post illos Bacchi cultores
Gargaridæ habitant: ubi auri genituram
Ingeniosam Hypanisq; uehit, uastusq; Megarsus,
Rapidissimi fluuiorum. è monte autem Emodo
Ruentes promanant in Gangeticam regionem,
Ad Austrum uoluti circum oras Colidis terræ,
Quæ scilicet prona nutat in Oceanum uorticosum,
Ardua, uolucribus inuia alitibus;
Quare ipsam etiam mortales cognominãt Aornim.

Cophes fluuius est Indiæ, quem Aristoteles Cophenẽ uocat. Geographus uerò eodem nomine appellat, quo Dionysius, *inquiens: Choaspes in Cophẽ influit. & alibi: Post Cophem est Indus, post Indum Hydaspes, deinde Acesines, postremò Hypanis. Hydaspem uerò Dionysius nauibus remigabilem uocat. At ueteres aiunt, inter Hypanim & Hydaspem gentes esse nouem, sed quinq; tantum ciuitates habitari. Toxili, gens Indiæ, quam Geographus Taxilos uocat, Taxilam ciuitatem illorum nominans: & mentionem faciens Taxili cuiusdã regis illorum, tradensq; illum & regionis incolas, qui humaniter Alexandrum exceperant, plura accepisse, quàm dedissent: ideoq; Macedones illis inuidentes, dixisse: Alexandrum non habuisse, in quos beneficia conferret, donec Indum traiecisset. Peucalenses, agrestes Indicæ sunt gentes. Indiæ quoq; populi sunt Gargaridæ, quos Dionysij, id est Bacchi cultores uocat: ubi (inquit) aurum uehunt Hypanis & Megarsus, rapidissimi fluuij, ab Emodo monte in Gangeticam terram, ad Austrum procurrẽtes, circum oras Colidis terræ: quæ quidem prona in Oceanum nutat uorticosum, ardua, uolucribus*

bus inuia alitibus, unde etiam Aornis *uocatur, idq; propter altitudinem: sublimis enim est, uel quòd in illa sol primus incesserit, qua de causa uolucres illic primùm Orientis solis ferre non possunt æstum.* In Adiabena *etiam aiũt esse ostium nomine* Aornũ, *ex quo uapores lethales ascendunt, qui quemcunq; odorantem interficiunt: qui uapores si (ut aiunt) dispergerentur, locus ille non posset habitari. Aiunt etiam tales uapores* Hierapoli *in Asia ascendere, qui omnia animalia odorantia interficiunt, præter eunuchos.* Tradunt *præterea,* Aornum *petram esse in* India, *in quam irrumpens* Hercules *ter repulsus est,* Alexander *uerò prima expugnauit irruptione. sub cuius* Aorni *petræ radicibus,* Indum *amnem fluere aiunt.* Enumeratos *uerò duos aurum ferentes fluuios,* Hypanim *&* Megarsum, *ex* Emodo *monte fluentes, occultari, ac deinde satis lõgè rursus scaturire.* Cæterùm Hypanis Indici *frequenter historici meminerunt: optimam enim aiunt esse terram trans* Hypanim, *& formicas aurũ fodere, multaq; alia esse monstrosa.* Tradunt *præterea,* Alexandrum, *quum ad amnem illum peruenisset, à transitu fuisse prohibitum, idq; tum uaticiniis, tum quòd ab illo defecisset exercitus. At ii qui trans* Hypanim *habitant, illum peruenisse aiunt ad* Gangem *usq;, quem quidem* Gangem *maximum inquiunt omnium fluuiorum qui in orbe sunt, ex* Emodis *fluere: post quem, secundum esse* Indum, *tertium & quartum* Istrũ *ac* Nilum. *Aiunt præterea, 15 præstantißimos amnes in* Indum *fluere, quorum ultimus est* Hypanis: *quos omnes* Indus *assumens, nomenq; suũ retinens, in mare fluit: id quod etiam* Tigrim *à reliquis amnibus pati aiunt.* Porrò *scias, autore* Herodoto, *quendam esse fluuiũ in* Scythia, Hypa-

nim

nim nomine, ex magna palude fluentem, quæ quidem Hypanis mater, quemadmodum & Mæotis Euxini mater dicitur. Ait præterea idem ille, iuxta Scythicum illũ amnem equos syluestres pasci albos: exq; huius fonte adeò amarã scaturire aquam, ut Hypanim, quamuis magnus sit amnis, impotabilem reddat. Indum uerò fluuium aiunt in latitudinem patêre ad 50 stadia, quum plenus est: minimum uerò, ad septem stadia. in quo Alexandrum dicunt nauibus pontem extruxisse, quum illum Hephæstioni ponte strauisset. Arrianus uerò scribit, Indum, quo loco angustißimus est, ad 40 stadia in latitudinem patêre: at ubi latissimus, ad 100 stadia.

Ἐστὶ δέ τις θνητοῖς εὐρρείτην παρὰ γάγγην
χῶρος, τιμήεις τε καὶ ἱερὸς, ὅν ποτε βάκχος
θυμαίνων ἐπάτησεν, ὅτ' ἠλλάσσοντο μὲν ἁβραὶ
κλινάων νεβρῖδες ἐς ἀσπίδας, ἐς δὲ σίδηρον
θύρσοι μαιμώωντες, καὶ εἰς σπείρημα δρακόντων
ζωστῆρές θ' ἕλικές τε πολυγνάμπτης ἑλίνοιο,
τῆμος ὅτ' ἀφραδίῃσι θεοῦ ἀτίμησαν ἑορτήν.
τοὔνεκα νυσαίην μὲν ἐφημίξαντο κέλευθον,
κόσμῳ δ' ἐστήσαντο σὺν ἠχέσιν ὄργια πάντα.
αὐτὸς δ' ὁππότε φῦλα μελαινῶν ὤλεσεν ἰνδῶν
ἠμωδῶν ὀρέων ἐπεβήσατο, τῶν ὑπὸ πέζαν
ἕλκεται ἠῴοιο μέγας ῥόος ὠκεανοῖο
ἔνθα δύο στήλας στήσας περὶ τέρματα γαίης,
καγχαλόων μετὰ χεῦμα κατήλυθεν ἰσμηνοῖο.

Est itẽ quidã mirãdus pulchrifluũ prope Gangem
Locus, uenerandusq; ac sacer, quem olim Bacchus
Furibundus calcauit, quũ mutarentur quidẽ molles
Mænadum nebrides in clypeos, in ensem uerò

Virgæ

Virgæ prorumperent, atq; in spiram draconum
Baltei, complicaturæq; contorti selini:
Tunc quum soliditatibus dei despexerũt festiuitatẽ,
Quamobrem Nyssæum quidem uulgò dixerũt uicũ:
Decorè autem celebrarũt cum liberis orgia omnia.
Is uerò, quando gentes nigrorũ debellauit Indorũ,
Emodos montes adijt, quorum sub pedem
Voluitur Eoi ingens fluxus Oceani.
Ibi duabus columnis fultis in finibus terræ,
Exultans ad fluentum concessit Ismeni.

Thebanus Dionysius, cum sibi resistentes nigrorũ gentes Indorum debellasset, duas in terræ finibus columnas erexit, rursusq; exultans Thebas redijt. deinde, Mænadum (inquit) nebrides in clypeos mutatæ sunt, uirgæq; in enses, ac baltei complicaturæq; contorti selini in draconum spiras. Locum uerò quem Bacchus furibundus calcauit, uenerandum & sacrum uocat, inquiens: locum illum Nyssæum uicum uulgò dictum fuisse, qui quidem iuxta Gangem est, ab Arabica Nyssa nominatus, à qua Dionysius ipse uidetur esse dictus. Nyssa uerò (Geographo teste) ciuitas est Indiæ, à Baccho cõdita, ubi etiam mons est Merus: unde etiam Dionysius μηρογαφὴς uocatur. Herodotus uerò, ea quæ de Dionysio feruntur, in Aegypto acta fuisse tradit, inquiens: Iouem in femore Bacchum consuisse, & Nyssam quæ supra Aegyptum est tulisse. Illic porrò uites sunt, quæ (ut scribit Geographus) nõ fructus ferũt. uuæ enim priusquam maturescant, propter nimios imbres decidunt. Sunt præterea & aliæ Nyssæ, quarum una in Thracia est: cuius Homerus meminit, ubi de Lycurgo Edonio mentionem facit. Est & alia iuxta Tralles Nyssa quædã, & uicus Nyssæorum, & antrum Charoniũ, prope quod sacerdotes dormientes,

mientes, ex somnijs discunt quomodo ægrotos curare debeant. Alijs uerò locus ille est inaccessus, & lethalis. Arrianus autem, hederam, quæ aliàs nullibi in India gignitur, apud Nysæos crescere tradit: Macedonesq́;, cum ad Meriũ montẽ Nysæũ peruenissent, ea uisa delectatos fuisse, coronasq́; ex hedera texisse: Nysæorũ autem legatos quũ Alexandrũ uidissent in armis, ac puluere fœdatũ, obstupuisse, cadentesq́; in terram diu tacuisse. Porrò sciendũ, multa de Baccho, quemadmodũ & de Hercule, fabulosa & adulatoria dici. Cũ enim feratur, illa de Promethei uinculis in Boreali Caucaso esse facta: Macedones, ut Alexandro adularentur, Caucasum esse iuxta Eoũ mare dixerũt: montibus quibusdã Indiæ nomen Caucasi imponentes. Illi ijdem adulatores, sacram speluncam quandam apud Paropamisadas Alexandro ostendentes, illic uinctum fuisse Prometheũ dixerunt: Herculemq́; illuc peruenisse, ut Prometheum solueret, eo quòd illic boues uidissent clauam incendẽtes, quæ quidem signum erat Herculis. quod sanè ideò faciebant, ut Alexandrum totidem regiones, quot Herculem & Dionysium, perlustrasse persuaderent. At uerò adulatores illi, dum Alexandro talia persuaderẽt, faciebant, ut uulgus existimaret, Herculem & Dionysium Iouis filios, nõ tantum itineris perfecisse. ijdem quoq; adulatores affirmabãt, Paropamisum, Emodum, Imeum, & Indicos montes, Caucasum uocari. Arrianus uerò de expeditione à Dionysio in Indiam facta sic scribit: Dionysium aiunt Indis bellum intulisse, quicunq; demum is fuerit. non enim facilè inueniri potest, fuisse filium Semeles, Cadmi filiæ: neq; eum, quem Athenienses in sacrificijs Iouis & Proserpinæ filium celebrant: nec etiam aliũ Dionysiũ, Martijs armis indutum.

Τόσοι

Τόσοι μὲν κατὰ γαῖαν ὑπέρτατοι ἀνέρες ἴασιν.
ἄλλοι δ' ἔνθα καὶ ἔνθα κατ' ἠπείρους ἀλόωνται
μυρίοι, οὓς οὐκ ἄν τις ἀριφραδέως ἀγορεύσοι
θνητὸς ἐών· μοῦνοι δὲ θεοὶ ῥέα πάντα δύνανται.
αὐτοὶ γὰρ καὶ πρῶτα θεμείλια τορνώσαντο,
καὶ βαθὺν οἶμον ἔδειξαν ἀμετρήτοιο θαλάσσης.
αὐτοὶ δ' ἔμπεδα πάντα βίῳ διετεκμήραντο,
ἄστρα διακρίναντες, ἐκληρώσαντο δ' ἑκάστῳ
μοῖραν ἔχειν πόντοιο καὶ ἠπείροιο βαθείης,
τῷ ῥα καὶ ἀλλοίην ῥυσμοῦ φύσιν ἔλλαχ' ἑκάστη.
ἡ μὲν γὰρ λευκή τε καὶ ἀργινόεσσα τέτυκται,
ἡ δὲ μελαινοτέρη, ἡ δ' ἀμφοτέρων λάχε μορφήν,
ἄλλη δ' ἀσυρίης ἐναλιγκίη ἄνθεϊ μίλτου,
ἄλλαι δ' ἀλλοῖαι· τὼς γὰρ μέγας ἐφράσατο ζεύς,
οὕτως ἀνθρώποις ἑτεροῖα πάντα τέτυκται.

Tot quidem per orbem notissimi populi sunt.
Alij item hinc inde per terras uagantur
Innumeri, quos nemo manifestè narrauerit,
Mortalis qui sit: soli autem dij facilè omnia possunt.
Ipsi enim etiam prima fundamenta tornarunt,
Atq; profundum meatũ aperuerunt immensi maris:
Ipsi inquam stata omnia uitæ disposuerunt,
Sidera dispertiti. tribuerunt autem unicuiq;
Sortem habere Ponti, & continentis uastæ. (libet.
Quare etiã uariã formæ naturã sibi uendicauit quæ-
Quædam enim albaq; & candida est, (mam.
Quædã uerò nigrior, quædã ambarũ sortita est for-
At alia Asyriæ consimilis floribus minij, (Iupiter.
Alię itẽ alterius formę sunt. Ita.n.magnus prospexit
Sic etiam hominibus uaria omnia existunt.

Hic se obiter descriptionem terræ absoluisse fatetur,

quum ait: Tot quidem per orbē notißimi sunt populi. alij enim hinc inde per terras uagantur innumeri, quos nemo manifestè narrauerit, mortalis qui sit: solus autem Deus *omnia facilè potest. Quod deinde theologicè exponens, ait:* Deus *enim prima fundamenta tornauit, atq; profundum meatum aperuit immensi maris: Ipse (inquam) stata omnia uitæ disposuit, sidera dispertitus: tribuit autē unicuiq; sortem habere ponti, & continentis uastæ. Quare sibi uariam quoq; formæ naturam terra quælibet uendicauit. quædam enim alba & candida est, quædam uerò nigrior, quædam autem ambarum sortita est formam. alia rursum Aßyriæ consimilis floribus minij: aliæ item alterius formæ sunt. ita enim (inquit) magnus prospexit Iupiter. Sic etiam hominibus uaria omnia existūt. Minium porrò per periphrasim florem uocat Aßyriæ terræ, id est Sinopicæ. Aßyria enim (Dionysio teste) Sinopica terra est, iuxta Euxinum, ut paulo antè diximus. illud etiam Sinopicum minium uocatur, ut ueteres scribunt: non quòd illic gignatur, sed quòd eò ferri soleat à mercatoribus, cui Ibericum etiam minium conferri posse aiunt.*

Υμεῖς δ' ἤπειροί τε, καὶ εἰμ ἁλὶ χαίρετε νῆσοι,
ὕδατά τ' ὠκεανοῖο, καὶ ἱερὰ χεύματα πόντου,
καὶ ποταμοί, κρῆναί τε, καὶ οὔρεα βυσσήεντα.
ἤδη γὰρ πάσης μὲν ἐπέδραμον οἶδμα θαλάσσης,
ἤδη δ' ἠπείρων σκολιὸν πόρον. ἀλλά μοι ὕμνων
αὐτῶν ἐκ μακάρων χὐ τἀξιος εἴη ἀμοιβή.

Vos autem terræq́;, & in mari ualete insulæ,
Vndæq́; Oceani, atq; ingentes fluxus Ponti,
Et fluuij, fontesq́;, & montes cliuosi:
Iam enim totius quidem percurri fretum maris,

Iam

Iam itē difficilem terrarū meatū. At mihi carminum
Ipſis è diuis eſto condigna repenſa.

Eleganter poema ſuum hoc loco Dionyſius finit, inquiens: Valete ô terræ, & inſulæ, &c. ſicq́; ueluti pro magno opere à ſe confecto, condignam ſibi repenſam à dijs optat.

DIONYSII DE SITV ORBIS, ET
in eundem Commentariorum Euſtathij
Theſſalonicenſis Archiepiſcopi,
FINIS.

RERVM ET VERBORVM in Eustathij Commentarijs memorabilium Index.

Aegy

Cra-

Gor-

Hip-

Nio-

Pen-

Thra-

ERRATA.

Pag. 27. uers. 1. felicem Corinthum. 33. 7. Mæotidem 35. 30. non fluuium intelligere. 41. 10. eleganti nouitate Musas 50. 21. autorẽ in Cretico arietis frõte, 66. 16. hinc duæ arietis frontes ficti sunt, ibid. 17. Cretica & Pontica 67. 23. In cõmentarijs in Odysseam 70. 25. sub terra incedant, 71. 4. quęre in cõmentarijs in Odysseam ibid. 5. quos Erebos Dionysius uocat, 79. 2. iuxtaq; locus ita foelix, 86. 3. propter habitantes illic Aethiopas, 87. 12. diem uidelicet deam apud Aethiopas 91. 21. de quo in commẽtarijs in Odysseam plura 108. 1. habitare aliquos Noricos: 121. 29. & aliquãdo in arte medica excelluisse, 127. 10. oberrando etiam Venetias peruenerunt 138. 21. Erechthei filiam 193. 23. argenteos

habent

habent uortices 193.7.(ut in commẽtarijs in Odyſſeam tradidimus) 199.28 Orientalior Acheloo eſt, 197.28 quod ętati multũ edoctę, 150.3.in Odyſſeam ibid.18. in Odyſſeam 152.13.ſit uocatũ ibid.27.Aonio ſciſſum multas cuſpides habente ferro 153.30. multas cuſpides habẽte ferro, 159.13.porrò multas cuſpides habens ferrum 155.9.in Odyſſeam 159.19.quin potius (ut aiunt quidam) ibid.21.freto quatuor ſtadijs diſtãtem ab Epiro. 160 3.Delumq; Calauriamq; diuidere ibid.6.Carpathius erinacius 178.29.Vbi geographus multa ſe uolentem prætermiſiſſe dicit 179.22.&Herculem ex Epiro illã abegiſſe boues 180.9.quod quidem idcirco exiſtimabant 209.9. qui olim migrarunt è Pyrenæo 207.26 lapis enim ille ibid. 27.quorum genus eſt Empuſa, 220. 10. inuenies uerò ibid. 16. inuenies autem 225. 20. Ad Rhebam uſque 231.8. Amazonum nomine retinentes: 233.19. ramento auri ex Tmolo deſert 290. 11.quod Xerxes in Atho monte fecerat 299.32.inter mediterraneas urbes 298.13.poſt Daphnê 266.25.abundè onuſtos lanis: 268.7. pulchros etiam greges apud Medos eſſe ait, ibid. 8. abundè lanis onuſtos 271.13 quem Perſem appellauit, 272.26.Taſci deinde 273.20 portatur item aqua ex flumine Zoaſpe 277.1. Vnà cum oppidis deſertas reddidit 281.11.Aethiopas 284.31.in oceanum uorticoſum 288.10. cum enim feruntur

BASILEAE, EX OFFICINA
Ioãnis Oporini, Anno Salutis M. D. LVI.
Menſe Auguſto.